

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""

ILGTSPĒJAS PĀRSKATS 2020

SATURS

1 PAR
LIDOSTU

Informācija par uzņēmumu un pārskatu	4	Darbības principi	18
Vadības ziņojums	5	Ētika un pretkorupcijas politika	24
Par lidostu "Rīga"	7	Pakalpojumi	26
Lidostas zīmola noma	15	Lidostas "Rīga" iepirkumi un piegādes ķēde	28
Ilgtermiņa un atbildības	16	GRI indikatoru tabula	151
nozīme lidostā "Rīga"		Neatkarīga revidenta apliecinājums	160
		Saīsinājumi	161

2 ĪSUMĀ
PAR 2019

2020. gada svarīgākie notikumi un sasniegumi	31
Apbalvojumi un atzinības	32

3 KORPORATĪVĀS
PĀRVALDĪBAS
PIEEJA

Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu	34	Sadarbība ar ietekmes pusēm	48
Lidostas "Rīga" ietekme, loma un atbildība	43	Būtiskākās ilgtspējas un atbildības tēmas	50
Pozitīvā ietekme un ieguldījums ekonomikā un sabiedrībā	45	Korporatīvās pārvaldības principi	52
		VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" padome	60
		VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valde	62

4 DARBĪBAS
REZULTĀTI

Pamatdarbības apjomi	71
----------------------	----

5 INVESTĪCIJAS

Investīcijas	79
--------------	----

6 DROŠĪBA

Drošība un drošums	84
Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību	90
Sadursmes ar putniem	90

7 PAKALPOJUMU
KVALITĀTE

Pieejamība	92	Klientu attiecības un apmierinātība	94
Pieklūve cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām	92	Pasažieru pieredze un apmierinātība	95
		Pamatotas sūdzības par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudēšanu	97
		Cilvēktiesības	98

8 DARBINIEKI

Darbinieki	100	Bīstamības identificēšana, risku novērtēšana un negadījumu izmeklēšana	105
Darbinieku skaits, darba koplīgums un dažādība lidostā "Rīga"	101	Darbinieku līdzdalība, konsultācijas un komunikācija par arodveselību un drošību	107
Veselība un drošība	105	Darba vides risku faktoru novērtējums	107
Arodveselības un darba aizsardzības vadības sistēma	105	Nelaimes gadījumi darba vietā	108
		Arodslimības	109
		Darbinieku apmācība par arodveselību un darba drošību	109

9 VIDE UN
ENERGO-
PĀRVALDĪBA

Vide un energopārvaldība	133	pretapledošanas materiāla izmantošana	139
Darbības indikatori	135	Ietekme uz bioloģisko daudzveidību	139
Piesardzības princips	135	Troksnis	139
Ūdens ieguve un patēriņš	135	Atbilstība vides likumiem un noteikumiem	142
Notekūdeņu pārvaldība	136	Enerģijas patēriņš	142
Atkritumu apsaimniekošana	137	Energoefektivitāte	142
Gaisa kuģu un lidlauka seguma atdodēšanas/	138	Enerģijas patēriņa samazināšana	143
		Siltumnīcefekta gāzu emisijas un to intensitāte	143
		GHG emisiju samazināšana	145

10 AKTĪVA
PILSONISKĀ
IESAISTE

Aktīva pilsoniskā iesaiste	147
Dalība organizācijās	147
Atbalsts sabiedrībai	148
Brīvprātīgais darbs vietējās kopienas atbalstam	149

Darbinieku veselība	111	Minimālie paziņošanas termiņi par izmaiņām uzņēmuma darbībā	127
Darbinieku prasmes un attīstība	114	Attīstības pārrunas	127
Prasmju nodrošināšana un kvalifikācijas celšana	115		
Labumu klāsts	119		
Diskriminācijas novēršana un vienlīdzīgas iespējas	122		
Darbinieku mainība	123		
Iekšējā komunikācija un iesaiste	127		

PAR LIDOSTU

INFORMĀCIJA PAR UZŅĒMUMU UN PĀRSKATU

102-1, 102-3, 102-14, 102-45, 102-48, 102-49, 102-50, 102-51, 102-52, 102-53, 102-54

Valsts akciju sabiedrība "Starptautiskā lidosta "Rīga""

Juridiskā adrese:

Mārupes nov., Mārupes pag., Lidosta "Rīga",
"Lidosta "Rīga" 10/1", LV-1053, Latvija

Pārskata periods	01.01.2020.–31.12.2020.
Ziņošanas biežums	Kopš 2019. gada atbilstoši GRI standartam ziņošanas biežums ir reizi gadā.
Publicēšanas datums	2021. gada 5. jūlijs.
Iepriekšējā pārskata publicēšanas datums	2020. gada 9. novembris.
Periods salīdzinošiem datiem	2019. gads (saistošs uzrādītais papildu periods).
<i>Global Reporting Initiative</i>	2020. gada Ilgtspējas pārskats sagatavots atbilstoši <i>Global Reporting Initiative</i> (GRI) standarta pamatlīmeņa (<i>Core</i>) prasībām.
Pārskata tvērums	Pārskatā ietverta informācija par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"".
Pārskata saturs	Pārskatā atklāta informācija par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" un tās ilgtspējai būtiskām tēmām un indikatoriem. Ilgtspējas pārskatā iekļautas būtiskās, vidēji būtiskās un mazāk būtiskās tēmas. Ievērojot GRI standartu, visām 19 tēmām noteikti atbilstoši 43 indikatori, septiņi lidostu operatoru sektora papildinājumu indikatori un citas būtiskās tēmas. GRI indikatoru satura rādītājs ir 151. lpp. Katrā pārskata sadaļā ir norādīts, kuriem indikatoriem atbilst sniegtā informācija. Pārskata sagatavošanas process aprakstīts sadaļā "Būtiskākās ilgtspējas un atbildības tēmas". Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, datu atklāšanas metodes nav būtiski mainītas.
Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojums	Ierobežota apliecinājuma uzdevuma ziņojumu par 2020. gada ilgtspējas pārskatu ir sniegusi AS KPMG 2021. gada 8. jūlijā.
Pārskata formāts	Pārskats pieejams elektroniski: - lidostas "Rīga" mājaslapā www.riga-airport.com (latviešu un angļu valodā); - GRI starptautiskajā ilgtspējas pārskatu datubāzē http://database.globalreporting.org/ (angļu valodā).
Kontaktinformācija	E-pasta adrese ierosinājumiem un jautājumiem par ilgtspējas pārskatu: pr@riga-airport.com .
Atbildība par pārskata sagatavošanu un apstiprināšanu	Par pārskata sagatavošanu atbild VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valde, kas apliecina, ka pārskatā ietvertā informācija ir patiesa un sniedz ticamu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma darbību 2020. gadā.

LAILA ODĪŅA

valdes priekšsēdētāja

Labdien, lasītāj!

Lidostas "Rīga" 2020. gada Ilgtspējas pārskats atspoguļo uzņēmuma darbu gadā, kad lidosta līdz ar visu pasauli piedzīvoja nepieredzētu globālu krīzi. Covid-19 pandēmija ir skārusi visas pasaules valstis, būtiski ietekmējusi globālo ekonomiku un ir ieviesusi izmaiņas ikviena cilvēka dzīves jomās – darbā un ikdienā. Aviācijas nozari šī krīze ir ietekmējusi īpaši skarbi, jo pandēmija ir gandrīz pilnībā apturējusi nozares galveno dzīvības avotu – cilvēku brīvu pārvietošanos.

Pandēmijas ietekmē lidosta "Rīga" 2020. gadā īstenoja bezprecedenta taupības pasākumus, un, lai gan tie bija iespējami saudzējoši un labvēlīgi darbiniekiem, uzņēmumam nācās pieņemt arī grūtus lēmumus, samazinot darbinieku skaitu, darbinieku atalgojuma un labumu apjomu. Rūpes par darbinieku un pasažieru drošību un veselību bija galvenais lidostas darbības vadmotīvs 2020. gadā, ieviešot visaptverošu epidemioloģiskās drošības programmu "Neļauj vīrusam ceļot", kas augstu novērtēta prestižās aviācijas reitingu aģentūras Skytrax Covid-19 drošības vērtējumā

(vairāk par šo programmu skatīt 109. lpp.).

Taču Covid-19 pandēmija ir arī iespēju laiks, kas uzņēmumiem ļauj pārkārtoties, meklēt un ieguldīt ilgtermiņa risinājumos. Investējot līdzekļus efektīvu un resurstaupīgu risinājumu attīstībā šobrīd, nākotnē tiek radīta iespēja efektīvāk organizēt darbu un uzlabot konkurētspēju gan no izmaksu, gan vides ilgtspējības viedokļa.

Lidosta "Rīga" ilgtspējas principus savā ikdienas darbā piemēro jau ilgi – to apliecina augstākā Platīna kategorija Ilgtspējas indeksa novērtējumā par 2019. gadu. Taču 2020. gadā, izstrādājot jauno Vidēja termiņa stratēģiju 2021.–2027. gadam, šie principi ir pirmoreiz integrēti uzņēmuma attīstības plānošanā. Jaunā Vidēja termiņa stratēģija uzsver, ka lidostas darbības pamatā ir atbildīga pieeja, analizējot un izvērtējot uzņēmuma biznesa lēmumu ietekmi uz visiem būtiskajiem ilgtspējas aspektiem – vidi, darbiniekiem, sabiedrību un vietējo kopienu, kā arī tautsaimniecību.

Apliecinot šo apņemšanos un nerau-

goties uz krīzi, uzņēmums 2020. gadā turpināja svarīgākos infrastruktūras attīstības projektus, kuru mērķis ir padarīt Rīgas lidostu vēl drošāku un videi draudzīgāku – ar Kohēzijas fonda atbalstu izbūvētais otrais ātrās nobraukšanas ceļš un manevrēšanas ceļu uguņu sistēma ne tikai padara efektīvāku gaisa kuģu kustību lidostā, tādējādi mazinot CO₂ izmešus, bet paver ceļu tālākai pilnveidei infrastruktūras, tehnoloģiju un inovāciju jomā. Jau ir uzsākts darbs pie mūsdienīgas gaisa kuģu vadības sistēmas *Follow the green* jeb "seko zaļajam" ieviešanas lidostā "Rīga". Savas zināšanas un pieredzi lidosta vēlas pilnveidot, sadarbojoties ar citām lidostām Eiropas Savienības programmas *Horizon 2020* ietvaros.

Savus mērķus videi draudzīgā un energoefektīvā saimniekošanā lidosta "Rīga" ir noteikusi uzņēmuma Vides un energopārvaldības programmā. Vides un energoresursu pārvaldībai uzņēmumā ir ieviesta un sertificēta vides pārvaldības sistēma atbilstoši ISO 14001 standarta prasībām un energopārvaldības sistēma atbilstoši ISO 50001 standarta prasībām. Apliecinājums uzņēmuma mērķtie-

cīgam darbam vides jomā ir arī starptautiskās Lidostu oglekļa akreditācijas programmas (*Airport Carbon Accreditation, ACA*) 2. līmeņa sasniegšana 2020. gadā. Līdz ar šī līmeņa iegūšanu lidosta "Rīga" ir pievienojusies tām pasaules lidostām, kuras aktīvi darbojas CO₂ izmešu samazināšanā, tādējādi dodot savu ieguldījumu Eiropas klimata neitralitātes mērķu sasniegšanā.

Lidostas mūsdienās vairs nav tikai vietas, kur paceļas un nolaižas gaisa kuģi, lai nogādātu kravas un pasažierus savos galamērķos. Lidostas ir biznesa ekosistēmas, kas nodrošina savienojamību un atver vārtus jaunām iespējām gan cilvēkiem, gan uzņēmējdarbībai. Uzņēmējdarbības izaugsmi un darbavietas daudzu profesiju pārstāvjiem sniegs gan lidostas topošais multimodālais kravu apkalpošanas centrs *RIX Cargo City*, gan lidostas biznesa parks *RIX Business City* – tā 2020. gadā izstrādātā attīstības vīzija paredz vietu dažādām nozarēm, sākot ar tūrismu un viesmīlību, beidzot ar inovāciju un tehnoloģiju klasteriem. Ieguvēji no nākotnes Lidostas pilsētas būs arī lidostai pieguļošo novadu iedzīvotāji.

2021. gada lielākais mērķis joprojām ir pandēmijas apstākļu ietekmē augstā kvalitātē nodrošināt lidojumu un pasažieru apkalpošanu. Tas attiecas gan uz epidemioloģiskās drošības pasākumiem pašā lidostā, gan uz valsts un starptautisko epidemioloģisko prasību protokolu, kas jārealizē samazinātas pasažieru plūsmas un ienākumu apstākļos.

Vidējā termiņā lidostas "Rīga" mērķis ir turpināt darbu pie infrastruktūras pilnveidošanas, gatavojoties lidostas termināļa paplašināšanās projekta īstenošanai. Ņemot vērā apstākli, ka vidējā termiņā varētu pamazām atjaunoties pasažieru plūsma, lidostas uzdevums ir sagatavoties šim brīdim gan no infrastruktūras, gan no personāla resursu, gan no konkurences viedokļa (vairāk par ārējiem faktoriem, kas ietekmē uzņēmumu, lasīt 3. nodaļā "Ārējo faktoru analīze").

Lai gan pandēmija ir ieviesusi būtiskas korekcijas ne tikai lidostas, bet visas aviācijas nozares darbā, un tās radīto seku ietekme būs jūtama vēl gadiem ilgi, mūsu mērķis joprojām ir un paliek veidot lidostu "Rīga" par nozīmīgu

reģiona gaisa satiksmes mezglu, kas veicina Latvijas tautsaimniecības izaugsmi, nodrošinot ērtu un drošu savienojamību pasažieriem un biznesam, radot darbavietas un iespējas uzņēmējdarbības attīstībai. Ilgtspējīga un atbildīga saimniekošana ir šīs izaugsmes pamats.

PAR LIDOSTU "RĪGA"

102-2, 102-4, 102-5, 102-6, 102-7

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" (turpmāk – lidosta "Rīga") ir stratēģiska nozīme Latvijas ekonomikas attīstībā, jo tā ir ne vien lielākā starptautiskā lidosta Latvijā un lielākais gaisa satiksmes infrastruktūras uzņēmums Baltijā, kas nodrošina regulārus starptautiskos pasažieru, kravas un pasta gaisa pārvadājumus, bet tā arī sniedz būtisku atbalstu militārajiem un valsts nozīmes lidojumiem Latvijas teritorijā. Baltijas valstu mērogā 2020. gadā lidosta "Rīga" apkalpoja 43% pasažieru, 40% lidojumu,

kā arī 44% no kopējā kravu apjoma.

Lidosta "Rīga" ir iekļauta Eiropas Transporta tīklā (TEN-T), kas nodrošina sasniegiamību un mobilitāti Eiropas Savienībā (ES). 2020. gadā no lidostas "Rīga" bija pieejami savienojumi uz 35 valstīm, ieskaitot arī periodu pirms Covid-19 pandēmijas.

Lidosta "Rīga" savus klientus izdala divās grupās – korporatīvajos klientos, kas ietver lidsabiedrības, sadarbības

partnerus un pakalpojumu sniedzējus, un gala klientos, kas ir pasažieri.

Lidostas saimnieciskās darbības būtība ir nodrošināt pasažieru, kravas un gaisa kuģu apkalpošanai nepieciešamo infrastruktūru un tās uzturēšanu, papildinot to ar saistītajiem pakalpojumiem (vairāk par lidostas ieņēmumu struktūru lasīt 75. lpp.). Lai veiktu lidostas "Rīga" pamatdarbību jeb pasažieru pārvadājumus, izmantojot gaisa satiksmi, uzņēmumam ir jānodrošina daudzi

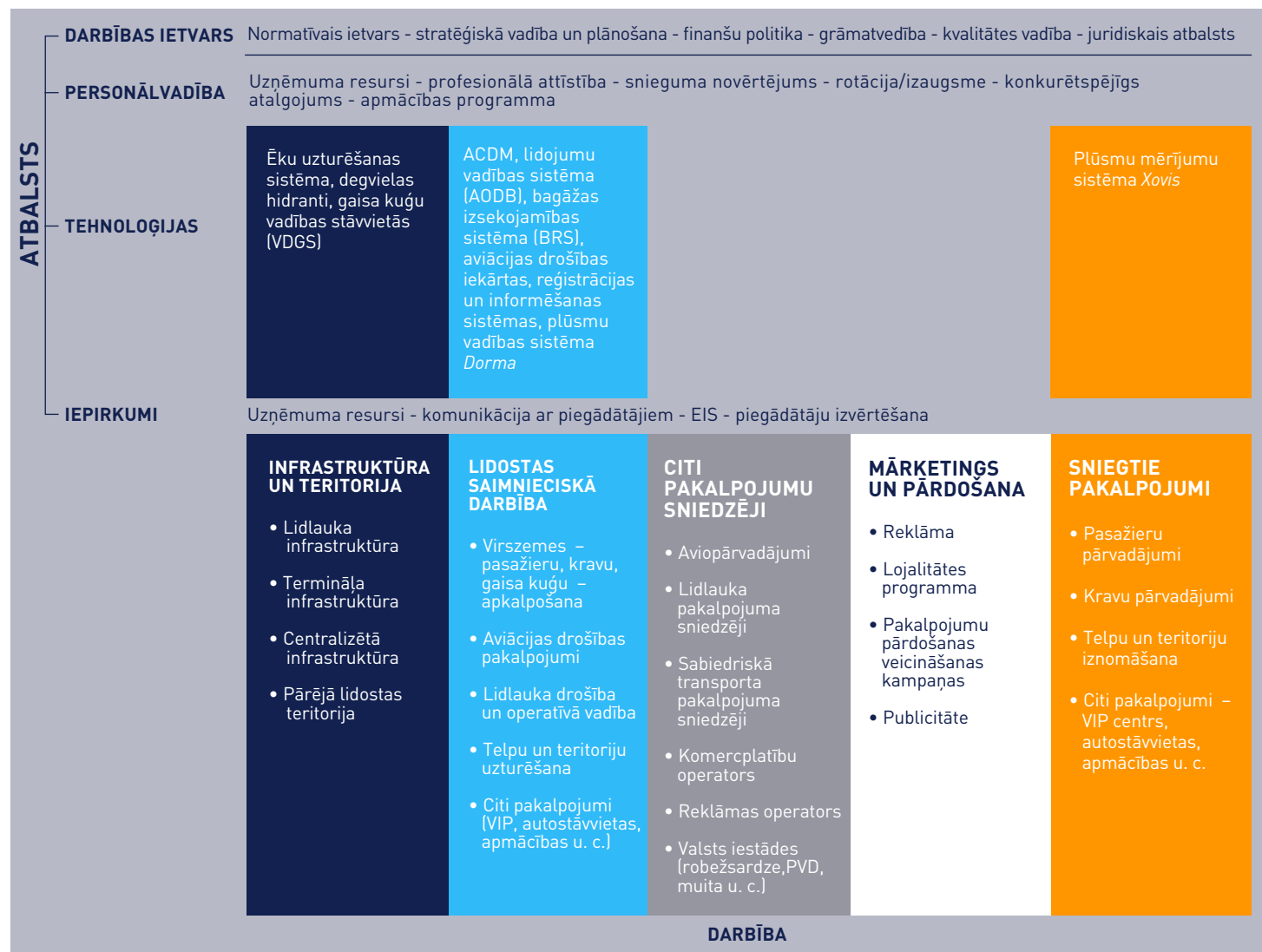
pakalpojumi un procesu atbilstība vispārējām aviācijas un to uzraugošo dienestu prasībām, vienlaikus identificējot un iespējami apmierinot klientu vajadzības. Pieejamo pakalpojumu klāsts un servisa līmenis lidostās ir viens no būtiskajiem konkurētspējas faktoriem. Lidostas "Rīga" nodrošinātās infrastruktūras un sniegto pakalpojumu rezultātā klientiem un sadarbības partneriem tiek piedāvāti pasažieru un kravas pārvadājumi, telpu un teritoriju iznomāšana, kā arī citi pakalpojumi,

Lidostas "Rīga" vērtības ķēde

piemēram, autostāvvietas, VIP telpas u. c.

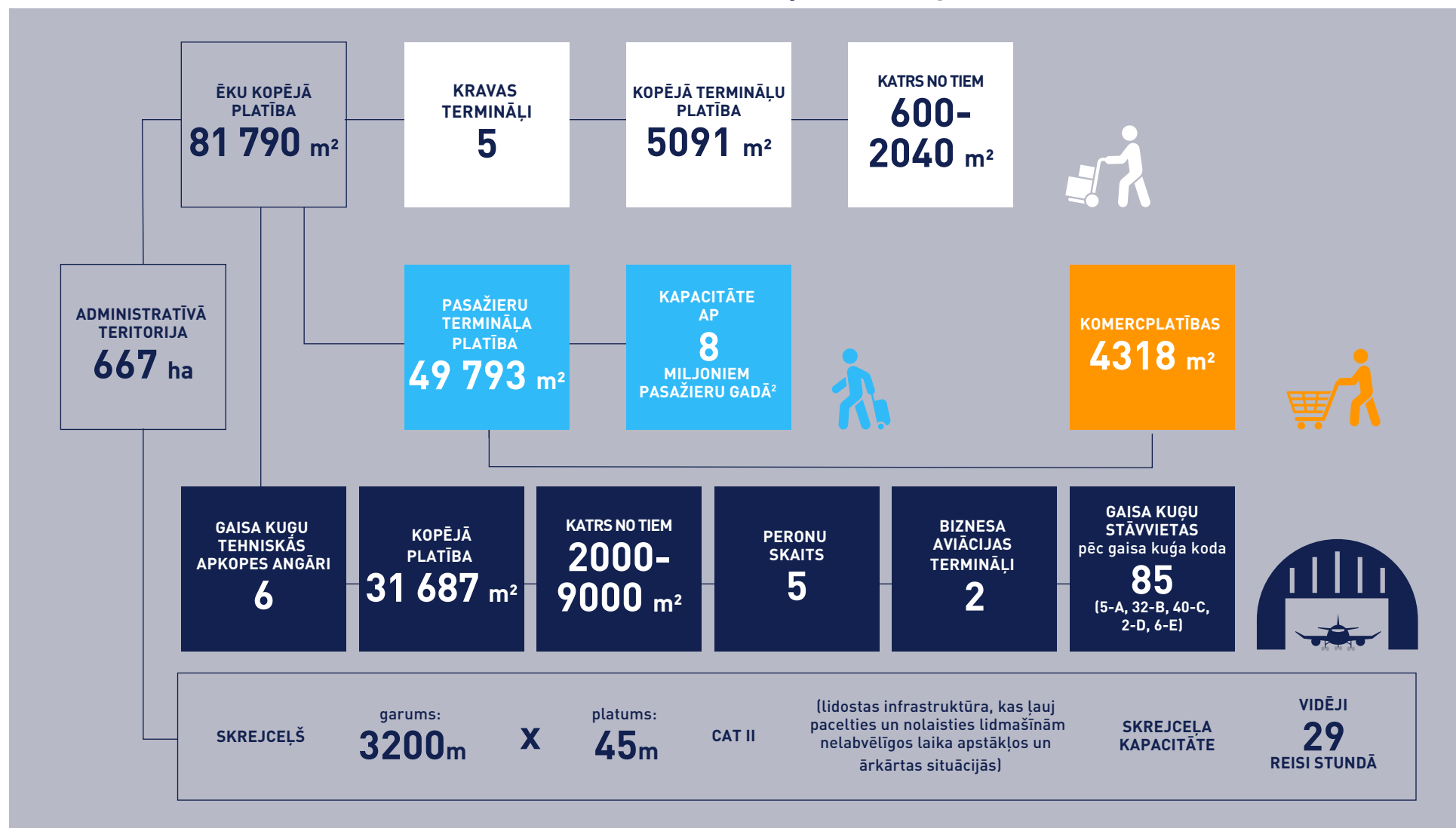
Visu akciju īpašnieks ir Latvijas valsts, tādējādi atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam (turpmāk – Likums) lidosta "Rīga" ir publiskas personas kapitālsabiedrība un tās kapitāla daļu turētājs ir Satiksmes ministrija.

Lidostā "Rīga" 2020. gada beigās strādāja 1009 darbinieki (2018. gadā – 1234 darbinieki, 2019. gadā – 1308 darbinieki), bet ar lidostu saistītos uzņēmumos un pakalpojumos lidostas teritorijā atbilstoši Latvijas Aviācijas asociācijas datiem¹ pirms Covid-19 krīzes aviācijas nozarē tieši bija nodarbināti vairāk nekā 4400 darbinieku. Savukārt saistītajās nozarēs nodarbinātība sasniedza 21 000 darbinieku.

¹ Avots: LAA pētījums "Latvijas aviācijas loma tautsaimniecībā". Pieejams: https://217bebb8-ac9e-451b-9c37-143d01207631.filesusr.com/ugd/d4ddd3_47868a710aa34878a711d9c0a8ecff82.pdf

Lidosta faktos un skaitļos (2020. gads)

² Atkarībā no pasažieru skaita maksimumstundās un pie samazināta servisa līmeņa – ilgāks rindā gaidīšanas laiks.

Lidosta faktos un skaitļos (2020. gads)

GLĀBŠANAS UN
UGUNSDZĒŠANAS
KATEGORIJA

CAT 8

CAT 9
pēc pieprasījuma

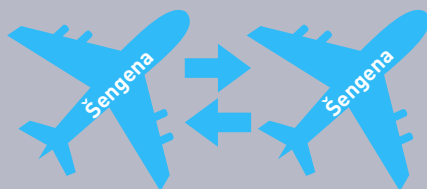

MINIMĀLAIS
SAVIEŅOJUMA
LAIKS STARP
LIDOJUMIEM

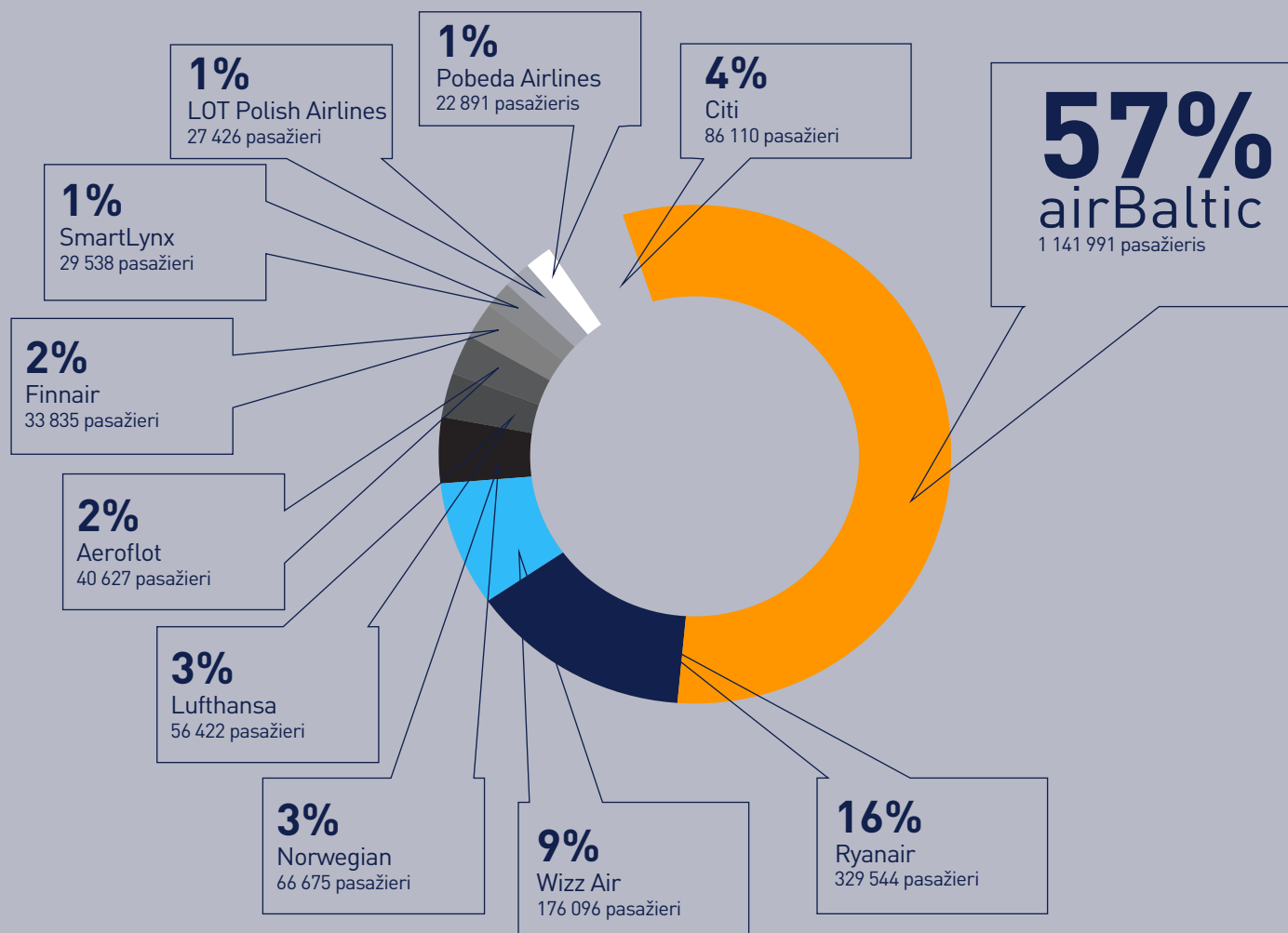
30
min.

45
min.

40
min.

Nozīmīgākie pārvadātāji pēc pārvadāto pasažieru skaita 2020. gadā

Lidsabiedrību
skaits
17

GALAMĒRĶU
SKAITS
75
gada sākumā

VASARAS SEZONĀ
54

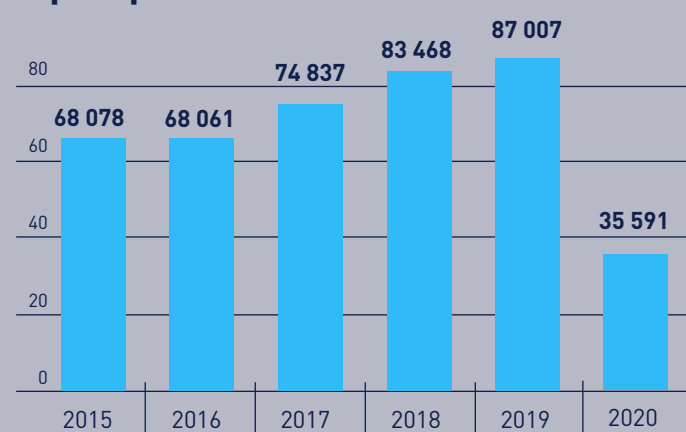
CITĀS NEDĒĻĀS
LĪDZ
25

Neskaitot periodu no 17. marta līdz 18. maijam, kad tika ierobežoti regulārie pasažieru pārvadājumi, un dažas nedēļas pēc 18. maija, kad lidojumi pakāpeniski atjaunojās

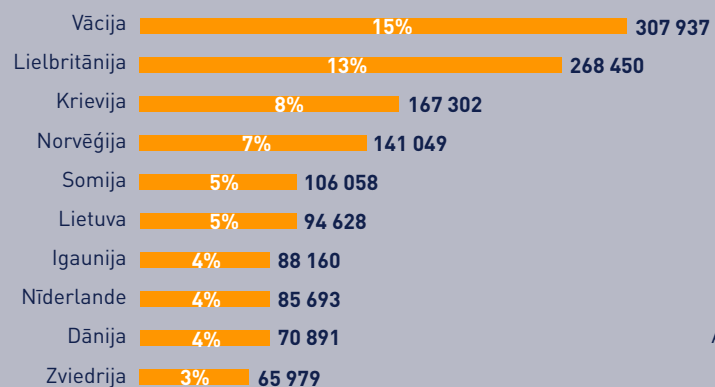
Apkalpoto pasažieru skaits (milj.)

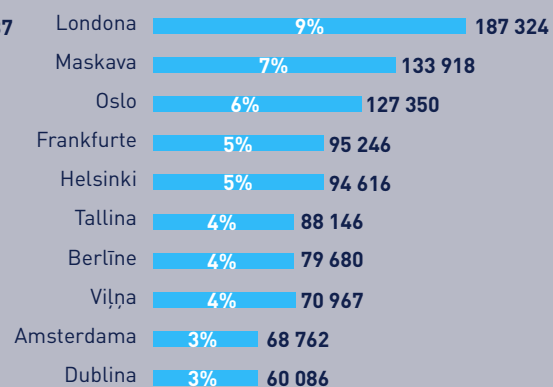
Apkalpoto reisu skaits

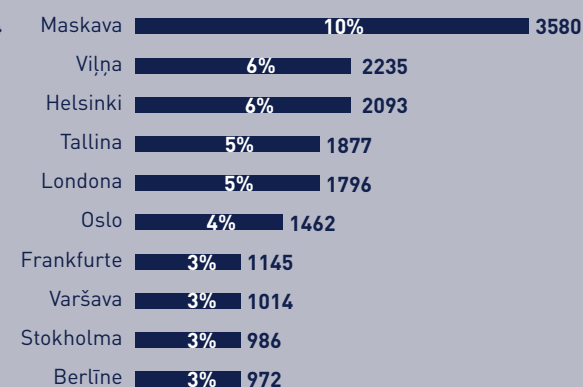
TOP 10 valstis pēc pārvadāto pasažieru skaita

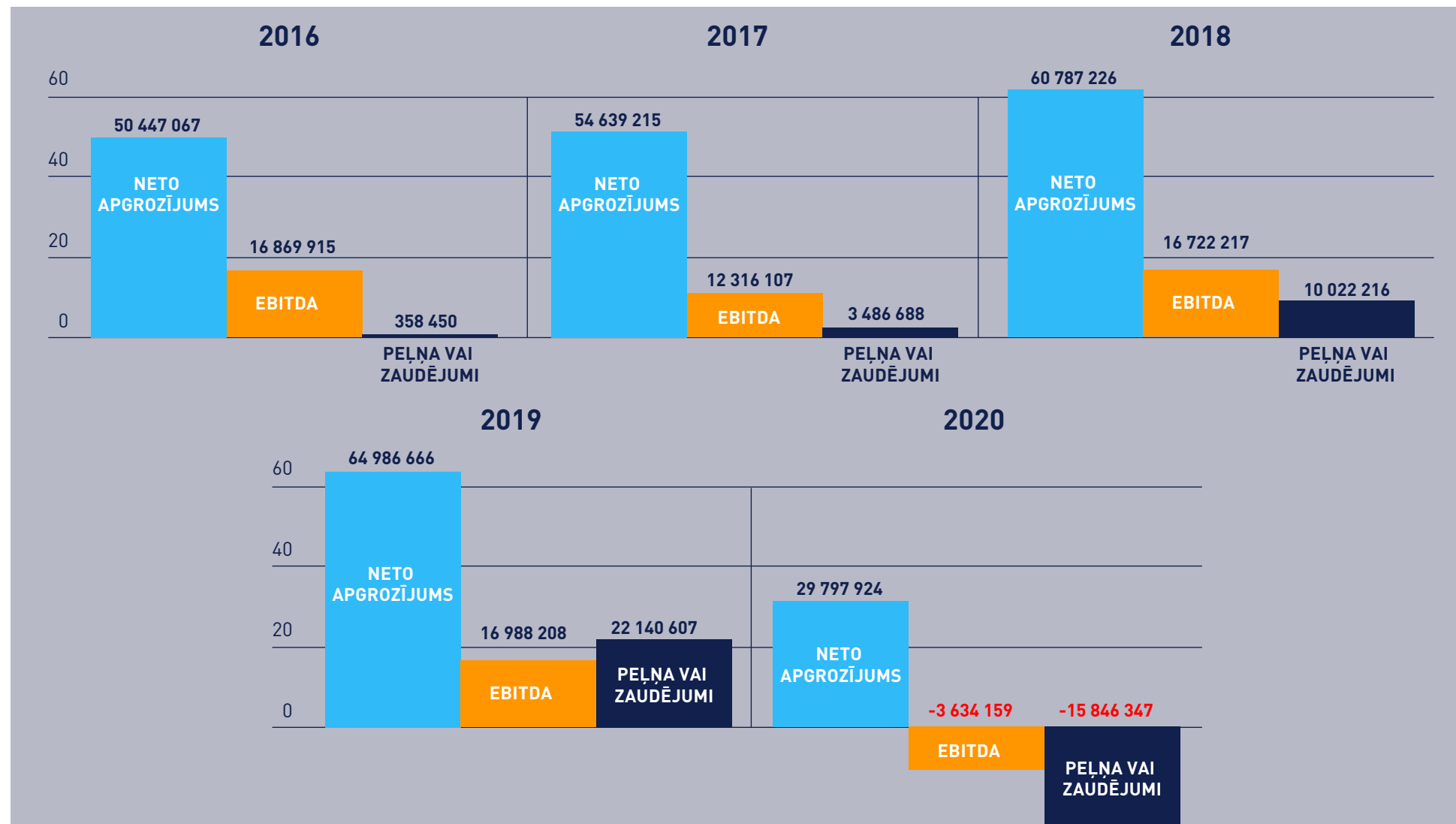
TOP 10 galamērķi pēc pārvadāto pasažieru skaita

TOP 10 galamērķi pēc veikto lidojumu skaita

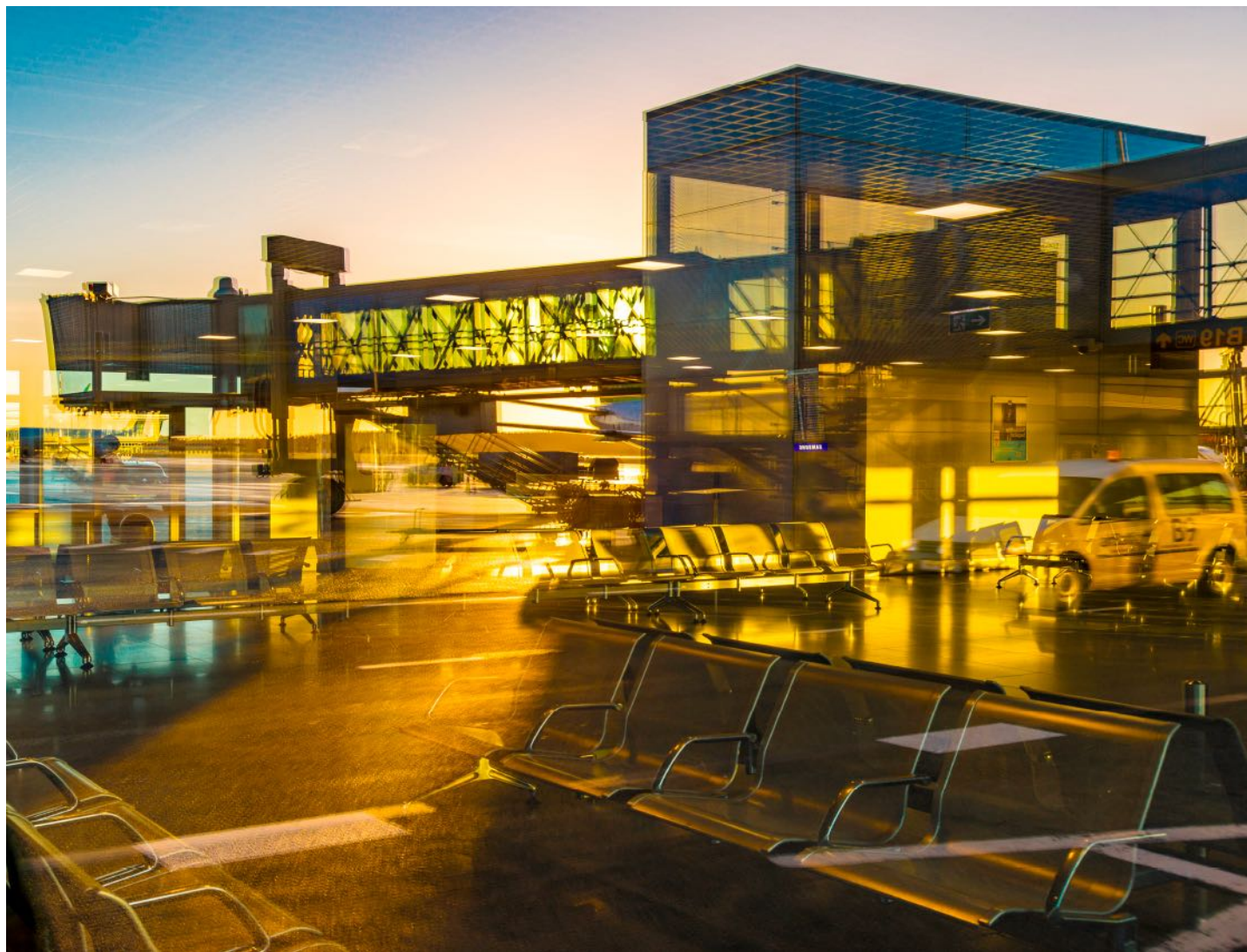
Būtiskākie finanšu rādītāji (EUR)

Plašāk ar finanšu rezultātiem var iepazīties lidostas "Rīga" 2020. gada finanšu pārskatā, kas ir pieejams uzņēmuma mājaslapā.

LIDOSTAS ZĪMOLA NOMAIŅA

Uzņēmuma zīmols ir viens no svarīgākajiem tā identitātes un vizuālās komunikācijas izteiksmes līdzekļiem, kas nemitīgi attīstās līdz ar pašu uzņēmumu. Līdzšinējā lidostas grafiskā standarta (dokuments, kurā definētas uzņēmuma zīmola un grafiskās vadlīnijas) redakcija tika izstrādāta 2015. gadā, tāpēc 2019. gadā tika pieņemts lēmums to pārskatīt un pilnveidot. 2020. gadā lidosta sāka jaunā lidostas zīmola pakāpenisku integrāciju visos darbības līmeņos, un darbs pie jaunā zīmola integrācijas 2021. gadā turpināsies.

ILGTSPĒJAS UN ATBILDĪBAS NOZĪME LIDOSTĀ "RĪGA"

102-16

Lidostas "Rīga" ilgtspējīgas attīstības politika

Lidosta "Rīga" ir spērusi svarīgus soļus ceļā uz ilgtspējīgu un atbildīgu biznesu vēl pirms vienota industrijas viedokļa formulējuma, kas notika 2019. gadā, kad Starptautiskā Lidostu padome (ACI) apstiprināja pirmo Eiropas līmeņa dokumentu aviācijas ilgtspējas jomā – Lidostu ilgtspējas stratēģiju. Lidostas ilgtspējīgas attīstības politika un mērķi tika izvirzīti, ņemot vērā ACI Lidostu ilgtspējas stratēģijā visai industrijai izvirzītos. Vairāk par lidostas "Rīga" darbības principiem lasīt 18. lpp. nodaļā "Misija, vīzija un vērtības", "Ētika un pretkorupcijas politika", "Ētika un profesionālā godprātība".

Leviešot pasākumus, lai lidostas biznesa panākumi un stratēģiskie mērķi tiktu sasniegti ar atbildīgu un līdzsvarotu rīcību, lidosta "Rīga" gadu no gada ir uzlabojusi savu sniegumu Latvijas Ilgtspējas indeksā, kur 2019. gadā sasniedza augstāko – Platīna – kategoriju, savukārt, uzlabojot savu rezultātu, 2020. gadā lidosta "Rīga" stabili saglabāja vietu Latvijas ilgtspējīgāko uzņēmumu saimē.

VIDE

- Mēs atbildīgi izmantojam dabas resursus un aktīvi strādājam, lai attīstītu vēl ilgtspējīgāku un efektīvāku resursu izmantošanu.
- Mēs rūpējamies par apkārtējo vidi un saudzējam to, izmantojot videi draudzīgas saimniekošanas metodes.

DARBINIEKI

- Mēs uzturam drošu darba vidi, izmaksājam taisnīgu un motivējošu atalgojumu.
- Mēs attīstām darbinieku potenciālu, nodrošinot atbilstošu apmācību un iedvesmojot darbiniekus izaugsmei.
- Mēs cienām un ievērojam darba cilvēktiesības.

KLIENTI

- Mēs nodrošinām klientiem drošu un kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu.
- Mēs attīstām jaunus pakalpojumus un infrastruktūru, saglabājot nemainīgu augstu kvalitātes līmeni.

SABIEDRĪBAS PARTNERI

- Mēs esam uzticams, drošs un stabils partneris mūsu klientiem un sadarbības partneriem.
- Mēs nodrošinām atbildīgu attieksmi informācijas veidošanā un izplatīšanā.
- Mēs veicam godīgu un atbildīgu uzņēmējdarbības praksi un sadarbību, meklējot ilgtspējīgus risinājumus.
- Mēs sagaidām augstākos darbības un sasnieguma standartus visā mūsu piegādes ķēdē.

SABIEDRĪBA UN VIETĒJĀ KOPIENA

- Mēs atbalstām un sniedzam ieguldījumu sabiedrībā un apkaimē, kurā darbojamies, lai parādītu, ka mūsu klātbūtnei ir pozitīva ietekme un tā sniedz ieguvumus.
- Mēs respektējam sabiedrības viedokli, iesaistoties dažāda līmeņa sociālajā dialogā.
- Mēs izglītojam sabiedrību par mūsu uzņēmumu un aviācijas nozari.

Ilgtspējas indeksa rezultāti 2020

Avots: Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts

2020. gadā, turpinot virzību ilgtspējīgas attīstības virzienā, uzņēmums sagatavoja un publicēja savu pirmo ilgtspējas pārskatu atbilstoši GRI standarta pamatlīmeņa prasībām, kā arī elektroniski ar to iepazīstināja savas ietekmes puses un partnerus, kas sniedza savu ieguldījumu šī pārskata satura tapšanā. Jaunu nozīmi ilgtspējai ir piešķīrusi pandēmija, kuras ietekme uz aviāciju un ar to saistītajām nozarēm jau šobrīd ir

mērāma daudzos miljardos EUR, bet kopējais zaudējumu apjoms pat vēl nav aplēšams, jo nav prognozējams, kad un kā pandēmija un ar to saistītie lidojumu un ceļošanas ierobežojumi beigsies. Šī situācija 2020. gada otrajā pusē lika arī lidostai "Rīga" izstrādāt jaunas uzņēmuma vidējas darbības termiņa stratēģijas 2021.–2027. gadam projektu, kurā kā viena no prioritātēm ir noteikta ilgtspēja.

Lidostas "Rīga" ilgtspējas pārvaldības sistēma

DARBĪBAS PRINCIPI

Misija, vīzija un vērtības

102-16

Misija

Nodrošināt klientiem uzticamu infrastruktūru un izcilus aviācijas un neaviācijas pakalpojumus, sekmēt ilgtspējīgu maršruta tīkla piedāvājumu, paplašinot valsts savienojamību ar stratēģiski svarīgiem galamērķiem un veicinot tautsaimniecības izaugsmi.

Vīzija

Pirmās izvēles lidosta pasažieriem, lidsabiedrībām un uzņēmumiem Baltijas jūras reģionā, piedāvājot plašu savienojamību un kvalitatīvu pasažieru apkalpošanu.

Vērtības

Lidostas "Rīga" darbības pamatā ir divas vērtības – drošums un serviss.

Stratēģija

Atbilstoši Likumam lidostas vispārējo stratēģisko mērķi ir jāapstiprina Ministru kabinetam.

Ņemot vērā valsts politikas plānošanas dokumentus un Satiksmes ministrijas noteiktos mērķus³ un sagaidāmos rezultātus, straujo aviācijas pārveidājamā izaugsmi Latvijā līdz 2020. gada martam un Covid-19 pandēmijas radīto būtisko kritumu, lidostas "Rīga" prognozētā attīstība ir būtiski mainījies. Atsevišķos 2020. gada mēnešos pasažieru skaits lidostā samazinājās par 99,5% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, ievērojami ietekmējot arī finanšu situāciju, saimniecisko darbību un projektu realizāciju.

Tādēļ 2020. gada 3. septembra ārkārtas akcionāru sapulcē, izskatot jautājumu un pieņemot lēmumu par lidostas 2019. gada darbības rezultātu gala novērtējumu, tika nolemts izstrādāt līdz 2020. gada 15. decembrim jaunu kapitālsabiedrības vidēja darbības termiņa stratēģiju.

2020. gadā lidosta "Rīga" sagatavoja jaunas vidēja termiņa stratēģijas 2021.–2027. gadam projektu, saska-

ņoja 2020. gada decembrī ar lidostas padomi un iesniedza Satiksmes ministrijai atzinuma saņemšanai.

Kamēr 2021.–2027. gada vidēja termiņa stratēģija ir saskaņošanas procesā, ar esošajiem vidēja termiņa stratēģijas pamatnosacījumiem, kā arī vidēja termiņa investīcijām un ilgtermiņa investīciju prioritātēm var iepazīties lidostas "Rīga" mājaslapā.

Lidostas izstrādātā vidēja termiņa stratēģija 2021.–2027. gadam paredz lidostas vīziju kļūt par nākotnes Ziemeļeiropas satiksmes centru, kas veicina Latvijas konkurētspēju reģionā, savukārt lidostas misija ir – lidosta "Rīga" ir starptautisks satiksmes centrs, kas veicina Latvijas tautsaimniecības izaugsmi, nodrošinot ērtu un drošu savienojamību pasažieriem un biznesam, radot darbavietas un iespējas uzņēmējdarbības attīstībai.

2020. gadā lidosta "Rīga" vērsās Satiksmes ministrijā, izvirzot stratēģisko mērķi – nodrošināt mūsdienīgu gaisa pārveidājamā infrastruktūru un pakalpojumus, piedāvājot ērtu un drošu savienojamību pasažieriem un biznesam, veicinot ilgtspējīgu attīstību

un konkurētspēju kā reģionālajam satiksmes centram.

Šis mērķis ir noteikts, ņemot vērā valsts plānošanas dokumentos noteiktos mērķus aviācijas nozarei un lidostai "Rīga", kas nosaka, ka Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ietvaros⁴ līdz 2030. gadam Latvijas ārējās sasniedzamības uzlabošanā būtiska loma ir noteikta starptautiskas nozīmes autoceļu, dzelzceļu, ostu un lidostu infrastruktūras attīstībai – ātras ārējās sasniedzamības nodrošināšanai pasažieru pārveidājamā joprojām galvenā loma ir gaisa transportam.

Lidostas "Rīga" lidlaukam ir noteikts valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauka statuss. Saskaņā ar likumu "Par aviāciju" valsts nozīmes civilās aviācijas lidlauks ir stratēģiski svarīgs civilās aviācijas infrastruktūras attīstībai un sabiedrības interešu nodrošināšanai. Lidlauks atbilst nepieciešamajiem kvalitātes un drošības standartiem.

Stratēģiskie mērķi un uzdevumi

Atbilstoši spēkā esošajā stratēģijā noteiktajam lidosta "Rīga" strādā, lai

attīstītu starptautisko lidostu "Rīga" kā rentablu un konkurētspējīgu, dinamiski augošu Baltijas reģiona un Ziemeļeiropas gaisa satiksmes centru, paplašinot lidojumu tīklu rietumu un austrumu virzienā, kā arī veicinot tranzīta pasažieru plūsmas pieaugumu un kravu plūsmas kapacitātes palielināšanu.

Stratēģiskie mērķi

1. Uzlabot savienojamību un palielināt lidostas apkalpoto pasažieru skaitu un kravu apjomu, saglabājot līdera lomu Baltijā un stiprinot pozīcijas Baltijas jūras reģionā.

Mērķis paredz attīstīt pasažieru un kravu pārveidājamā tīklu, nodrošinot lidostas "Rīga" kā lielākās Baltijas lidostas līderpozīciju. Šā stratēģiskā mērķa īstenošanai lidosta "Rīga" strādā pie konkurētspējīgu tarifu nodrošināšanas un pozitīva tēla – nevainojamas reputācijas – uzturēšanas.

2020. gada pirmajos divos mēnešos lidosta turpināja sasniegt rekordus pasažieru skaita izaugsmē, nodrošinot vairāk nekā 10% pieaugumu. Martā un turpmākajos mēnešos pārveidājamā

³ Avots: Satiksmes ministrija. Pieejams: <https://www.sam.gov.lv/lv/aviacija>

⁴ Avots: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.

skaitu negatīvi ietekmēja Covid-19 pandēmija, kuras rezultātā pasažieru skaits sāka ievērojami samazināties martā, sasniedzot zemāko punktu aprīlī, kad pārvadāto pasažieru skaits bija par 99,5% zemāks nekā 2019. gadā. Tika atcelti visi regulārie pasažieru pārvadājumi un izpildīti tikai atsevišķi repatriācijas reisi un kravu lidojumi. Pamazām gaisa satiksme sāka atjaunoties maija beigās, vasaras mēnešos sasniedzot lielāko apjomu kopš pandēmijas sākuma, tomēr pasažieru pārvadājumu kritums joprojām bija ievērojams – 77%, salīdzinot ar 2019. gadu. Rudenī, slimībai Eiropā un Latvijā atkal saasinoties, pārvadājumu apjomi kritās. Kopumā 2020. gads ir noslēdzies ar 74% samazinājumu pasažieru skaitā (79% samazinājums transfēra pasažieru skaitā), 59% kritumu gaisa kuģu skaitā un 14,8% samazinājumu avio kravu pārvadājumos. Apkalpoto gaisa kuģu skaits ir samazinājies mazāk nekā pasažieru skaits, pateicoties biznesa aviācijas un kravu lidojumu skaita pieaugumam.

2020. gadā lidosta apkalpoja 23,2 tūkstošus tonnu gaisa kravu, kas ir par 14,8% mazāk nekā gadu iepriekš.

Kritums saistīts ar Covid-19 dēļ nenotikušajiem regulārajiem pasažieru pārvadājumiem, kas līdz šim ir bijuši lielākā kravu apjoma transportētāji. Savukārt, pieaugot kravu pārvadātāju veikto lidojumu skaitam par 49%, 2020. gadā par 40% palielinājās pārvadātais kravu apjoms kravu lidojumos.

2. Nodrošināt mūsdienīgus un kvalitatīvus pakalpojumus un augstu servisa līmeni.

Šis mērķis paredz attīstīt un pilnveidot pakalpojumu klāstu un turpināt nodrošināt nemainīgi augstu klientu apkalpošanas kvalitāti.

2020. gada 1. ceturksnī lidosta "Rīga" turpināja veikt ACI ASQ (*Airport Council International Airport Quality Survey*) pasažieru aptauju, bet pēc lidojumu samazināšanās no tās atteicās līdz brīdim, kad atsāksies vairāk lidojumu. Vidējais pasažieru apmierinātības rādītājs 2020. gada pirmajā ceturksnī ir 3,94 (augstākais novērtējums ir pieci). Visaugstāk pasažieri novērtē orientēšanos lidostā, tualesu pieejamību un termināļa tīrību. Starp zemāk novērtētajiem pakalpojumiem ir bagāžas piegādes laiks, kvalitātes

un cenas attiecība autostāvvietās, veikalos un kafejnīcās.

Lidosta "Rīga" viena no pirmajām Eiropā izstrādāja programmu drošai ceļošanai "Neļauj vīrusam ceļot". Ar šo programmu Rīgas lidosta pievienojās Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūras (*European Union Aviation Safety Agency, EASA*) Covid-19 pandēmijas ierobežošanas hartai⁵, apliecinot vēlmi strādāt pēc augstākajiem aviācijas nozares epidemioloģiskās drošības standartiem un sadarboties valsts un starptautiskā līmenī slimības izplatības risku mazināšanai. Arī prestižās aviācijas nozares reitingu aģentūras *Skytrax* novērtējumā lidosta "Rīga" ieguva četras no piecām zvaigznēm par Covid-19 drošības pasākumiem lidostā (*Covid-19 Airport Safety Rating*).⁶

Turpinot pilnveidot klientu servisu un reaģējot uz saņemtajām atsauksmēm un ieteikumiem, lidostā "Rīga" 2020. gadā:

- novietots E. Gulbja laboratorijas bezkontakta Covid-19 analīžu nodošanas punkts, kā arī izveidota pastāvīga laboratorija Covid-19 testu

veikšanai, kas darbu sāka 2021. gada februārī;

- robežas šķērsošanas vietās uzstādīti automatizētie kontroles vārti (ABC – *automated boarder control*) – divi izlidošanā, divi tranzītā un četri ielidošanā. Tie ļauj paātrināt pasažieru apkalpošanas laiku robežkontrolē;
- paplašināta automatizēto rindā gaidīšanas laika mērījumu sistēma pie drošības kontroles, rindā gaidīšanas laiku atspoguļojot pasažieriem monitoros;
- uzlaboti pakalpojumi bērniem, izveidojot divus jaunus ģimeņu rotaļlaukumus;
- lidostā strādājošo darbinieku izpratnes par labu servisu veicināšanai lidosta "Rīga" savā Mācību centrā sāka Valsts robežsardzes darbinieku apmācību klientu apkalpošanā;
- ierīkotas trīs bezmaksas dzeramā ūdens ņemšanas vietas, kopā nodrošinot piecas dzeramā ūdens ņemšanas vietas;

⁵ Avots: EASA. Pieejams: <https://www.easa.europa.eu/newsroom-and-events/press-releases/aci-europe-and-easa-sign-cooperation-agreement-airport-industry>

⁶ Avots: Skytrax. Pieejams: <https://skytraxratings.com/airports/riga-airport-covid-19-rating>

- būtiskākajās pasažieru plūsmas vietās izvietotas piecas termināļa kartes pie lidojumu informācijas monitoriem;

- ieviests jauns pakalpojums – iespēja saņemt īsziņu ar precīzu informāciju par reisa statusu:

- plānoto izlidošanas laiku;
- faktisko izlidošanas laiku;
- plānoto ielidošanas laiku;
- faktisko ielidošanas laiku.

3. Nodrošināt drošu un ilgtspējīgu infrastruktūru.

Šī mērķa galvenie uzdevumi ir novērst infrastruktūras kapacitātes ierobežojumus. Paredzēts arī attīstīt infrastruktūru atbilstoši pasažieru skaita pieauguma tendencēm un pilnveidot aviācijas kravu infrastruktūru.

- 2020. gadā turpinājās termināļa paplašināšanas 6. kārtas būvprojekta izstrāde – sāka projekta saskaņošana ar ietekmes pusēm, saņemts atbalsts lidostas lietotāju

komitejā no aviopārvadātājiem un pakalpojumu sniedzējiem (plašāk par 6. kārtas būvprojektu skatīt 79. lpp.).

- Tika izsludināts iepirkums par bagāžas apkalpošanas infrastruktūras uzlabošanu, tostarp integrējot jaunā standarta reģistrētās bagāžas rentgena iekārtas un paredzot jaunu reģistrācijas galdu uzstādīšanu.

- Palielināta Šengenas ielidošanas zāles kapacitāte un platība pasažieriem, pārceļot daļu tur esošās bagāžas uzglabāšanas telpas uz platību ārpus ielidošanas zāles.

- Uzsākts darbs četru pašapkalpošanās bagāžas nodošanas vietu ierīkošanai 2021. gadā.

- Pabeigta otrā perona paplašināšana, ierīkojot divas jaunas ICAO C koda gaisa kuģu stāvvietas.

- No 2020. gada oktobra darbu sācis jaunais kravu apkalpošanas perons, kas paredzēts trīs E/F ICAO koda gaisa kuģu apkalpošanai un aprīkots ar pazemes degvielas

hidrantu sistēmu ērtai un ātrai gaisa kuģu uzpildei.

4. Uzlabot pamatdarbības procesus un nodrošināt to nepārtrauktību.

Mērķis paredz padarīt efektīvākus pamatdarbības procesus, izmantojot jaunākās tehnoloģijas, nodrošinot IT infrastruktūras darbības nepārtrauktību, kā arī atjaunojot un uzlabojot lidostas tehnisko aprīkojumu.

- 2020. gada 7. janvārī notika pilna pārslēgšanās no vecās lidojumu vadības sistēmas uz jaunu (AODB – *Airport Operation Data Base*), kas ir būtisks vienotas lēmumu pieņemšanas sistēmas *Airport Collaborative Decision Making* jeb ACDM ieviešanas priekšnosacījums. Augustā ACDM lidostā ieviesta lokāli, bet pilnīga ieviešana veikta 2021. gada aprīlī (plašāk par projektu skatīt 82. lpp.).

- 2020. gadā sākts darbs pie vairāku iekšējo procesu digitalizācijas t. sk., finanšu un personāla vadības sistēmas attīstības.

- Tāpat turpinājās darbs pie atbils-

toša perona apgaismojuma nodrošināšanas – 2020. gadā izbūvēts 4. perona apgaismojums un uzlabots apgaismojums 2. perona stāvvietās.

- 2020. gada 8. jūnijā apstiprināta lidostas risku pārvaldības politika, izveidota lidostas risku pārvaldības komiteja un apstiprināta lidostas stratēģisko, darbības un finanšu risku pārvaldības instrukcija, atbilstoši kurai uzsākta risku identifikācija un novērtēšana.

5. Palielināt ieņēmumus, pilnveidojot un attīstot sniegto pakalpojumu klāstu.

Mērķis paredz izstrādāt ilgtermiņa teritorijas plānojumu un biznesa parka attīstības koncepciju, kā arī palielināt neaviācijas pakalpojumu klāstu.

- 2020. gadā noslēdzās darbs pie biznesa parka teritorijas attīstības stratēģijas izstrādes. Lai nodrošinātu biznesa parka attīstības stratēģijā plānotās apbūves realizāciju, 2021. gadā paredzēta konkursa nolikuma izstrāde. Līdz tam ir nepieciešams izvērtēt Covid-19 pandēmijas ietekmi uz tirgus pieprasījumu un veikt darbības, lai tiktu

apstiprināts iepriekš virzītais Mārupes novada teritorijas plānojums.

- Tāpat pērn sāka kravu termināļa būvniecība kurjerkompānijas *DHL* vajadzībām. Noticis konkurss par otra kravu loģistikas centra izbūvi pie jaunā kravu perona, tajā saņemts viens pieteikums, kas arī atzīts par uzvarētāju.
- Lai nodrošinātu neaviācijas pakalpojumu pieejamību interneta vidē – tiešsaistē, tādējādi ieviešot jaunu pārdošanas kanālu un uzlabojot pārdošanas rezultātus, notiek darbi e-komercijas funkcionalitātes nodrošināšanai esošajā mājaslapā, ko plānots pabeigt 2021. gadā.
- 2020. gadā ieviesta centralizētās infrastruktūras maksa par kravu infrastruktūras izmantošanu (5 EUR par katru pārvadāto kravas tonnu) un uzsākta tās piemērošana no oktobra, kad ekspluatācijā tika nodots kravu perons.

6. Mazināt negatīvo ietekmi uz vidi.

Lidosta "Rīga" ir identificējusi šādas būtiskās vides ietekmes – elektroenerģijas un siltumenerģijas izmanto-

šana, ūdens resursu izmantošana, trokšņa emisijas, piesārņojošo vielu emisijas virszemes un sadzīves notekūdeņos, ķīmisko vielu noplūdes, kā arī sadzīves un bīstamo atkritumu rašanās, augšnes virskārtas norakšana un ugunsgrēka iespējamība.

Lidosta "Rīga" īsteno vairākus Kohēzijas fonda finansētus projektus videi draudzīgas infrastruktūras attīstībai, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz vidi. Mērķa īstenošanai ir jāturpina uzturēt vides pārvaldības sistēmu un energoefektivitātes plāna izpildi, jāpilnveido atkritumu šķirošanas process.

- Vides un energopārvaldības programmas īstenošana saistībā ar izsludināto ārkārtas situāciju valstī un būtisku lidostas izdevumu samazināšanu investīciju projektiem tiek īstenota mazākā apjomā nekā sākotnēji 2020. gadam tika paredzēts (2020. gadā realizēts 71% no plānotā). Ir veikta energopārskata aktualizācija, sagatavota darbinieku apmācību programma un veikta darbinieku apmācība, turpinās naftas produktu savākšana meliorācijas grāvī Skultē (zemes dzīles lidostas teritorijā

slēpj vēsturiskos pierādījumus videi nedraudzīgai rīcībai pagājušā gadsimta septiņdesmitajos gados, tāpēc lidosta turpina atbrīvoties no vēsturiskā piesārņojuma sekām un savākt naftas produktu atliekas, kas no grunts filtrējas meliorācijas novadgrāvjos⁷), kā arī ir noslēgts jauns līgums par naftas produktu lokalizēšanu, veiktas vides inspekcijas un sagatavots lidostas oglekļa emisiju pārvaldības plāns 2020.–2023. gadam.

- Projektā "Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā "Rīga"" 2020. gadā pabeigti helikopteru nosēšanās laukuma izbūves būvdarbi (samazinās helikopteru radītās CO₂ emisijas), ātrās nobraukšanas manevrēšanas ceļa Y izbūves būvdarbi (samazinās gaisa kuģu radītās CO₂ emisijas), peronu manevrēšanas ceļu ass līnijas uguņu ierīkošanas un integrācijas esošajā lidlauka uguņu vadības sistēmā būvdarbi, neskatot *ADB Safegate* sadaļas, kas tiks realizētas, ierodoties iesaistītajiem ārvalstu ekspertiem, kad mazināsies Covid-19 pandēmija.

- Publiskās daļas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas pārbūve un Muzeja ielas pārbūve (izbūvēti naftas produktu atdalītāji autostāvvietu notekūdeņu attīrīšanai) tiks realizēta pēc tehnoloģiskā pārtraukuma, kad iestāsies ceļu būvei atbilstoši laikapstākļi.
- 2019. gada decembra beigās tika saskaņots tehnisko dienestu ēkas būvprojekts (tiks uzlabota ēkas energoefektivitāte), un kopš 2020. gada notiek būvniecības nolikuma sagatavošana.
- 2020. gadā turpinājās darbs pie energopārvaldības datu monitoringa rīka ieviešanas, 93% objektu pabeigti montāžas darbi. Lielākā daļa no tiem pieslēgti attālinātās nolasīšanas sistēmai. Turpinās pārējo skaitītāju uzstādīšana un pieslēgšana sistēmai. Pilnībā projektu plānots realizēt līdz 2021. gada beigām.
- Nodrošinot dalību *Airport Carbon Accreditation* (ACA) programmā, sagatavots lidostas siltumnīcefektu izraisošo gāzu (SEG) emisiju protokols un atskaite. Ir izstrādāts

⁷ Avots: Vides pārskats. Pieejams: https://www.riga-airport.com/uploads/Vide/Vides_parskati/Vides_parskats_2020.pdf

Oglekļa pārvaldības plāns 2020.–2023. gadam. Saņemts akreditācijas sertifikāts ACA programmas 2. līmenim, kas derīgs divus gadus – līdz 2022. gada 2. decembrim.

- Notiek darbs saskaņā ar rīcības plānu trokšņa samazināšanai – novērtēts CDA īpatsvars. Gaisa kuģi, kas veic ielidošanu atbilstoši CDA (*Continuous descent approach* jeb gaisa kuģi, kas ielido nepārtraukti samazinot augstumu), noteiktās teritorijās ir klusāki, patērē mazāk degvielas un rada mazāk siltumnīcefektu izraisošo gāzu emisiju. 2020. gadā 83% ielidojošo reisu notika saskaņā ar lidostas CDA kritērijiem. Statistika publicēta lidostas [mājaslapā](#). 2020. gada septembrī ieviestas izmaiņas par gaisa kuģu dzinēju pārbaužu veikšanu uz dienviņu pretapledošanas laukuma, lai samazinātu trokšņa ietekmi apkārtējiem iedzīvotājiem.

ĒTIKA UN PRETKORUPCIJAS POLITIKA

103, 102-16, 205-3

Lidosta "Rīga" veicina godprātīgiem principiem atbilstošu komercdarbību, atbilstību ētikas normām, kā arī veic darbības, lai novērstu koruptīvu un krāpniecisku darbību riskus un lai mazinātu un novērstu iespējamus pārkāpumus.

Lidostā "Rīga" ir izstrādāts un uzņēmuma valdē apstiprināts Ētikas kodekss, kas ietver arī krāpniecisku un koruptīvu rīcību aizliegumu un ir saistošs ikvienam uzņēmuma darbiniekam.

Ikvienam lidostas "Rīga" darbiniekam tiek nodrošinātas tiesības ziņot (tostarp anonīmi) par iespējamajiem pārkāpumiem, t. sk. par lidostas "Rīga":

- Ētikas kodeksā noteiktajiem iespējamajiem profesionālās ētikas pamatprincipu pārkāpumiem, t. sk. koruptīvām un krāpnieciskām darbībām;
- trauksmes celšanas procedūrā noteiktajiem iespējamajiem pārkāpumiem;
- darba kārtības noteikumos u. c. normatīvajos dokumentos noteiktajiem darbinieka tiesību un interešu aizsardzības iespējamajiem pārkāpumiem.

Tiesību normu un ētikas ievērošana lidostā = ikviena atbildība

Kā paziņot par iespējamo Ētikas kodeksa pārkāpumu, iesniegt sūdzību vai celt trauksmi par darba vidē novērotu sabiedrības interešu apdraudējumu?

IEVĒRĪBAI!

Trauksmes celšanas procedūrā noteikti pārkāpumi – amatpersonu/darbinieku bezdarbība, nolaidība vai dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, korupcija, krāpšana, finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšana, sabiedrības veselības apdraudējums, pārtikas drošības apdraudējums, būvniecības drošības apdraudējums, vides drošības apdraudējums, darba drošības apdraudējums, sabiedriskās kārtības apdraudējums, cilvēktiesību pārkāpums, pārkāpums publisko iepirkumu jomā.

Pārkāpums – noziedzīgs nodarījums, administratīvs pārkāpums vai cits tiesību normu pārkāpums vai saistošu ētikas vai profesionālo normu pārkāpums.

Ziņotājs atbildīgi un godprātīgi izvērtē informāciju, ko tas norādīs ziņojumā, un, cik iespējams, pārliecinās, ka sniegtā informācija ir patiesa.

Ziņotāja identitātes aizsardzība ir garantēta.

Šis informatīvais materiāls ir sagatavots pēc 2020. gada 8. oktobra rīkojuma Nr. 20/1226B "Par darbinieku sūdzību, iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas kārtību". Rīkojums pieejams e-RIX sadaļā "Rīkojumi".

ĒTIKAS KODEKSS

Vērsies pie sava tiešā vai augstākstāvošā vadītāja

E-RIX->sadaļā "HELP"-> "Ētikas kodeksa pārkāpums"

Ja situāciju nevar atrisināt, ziņo Patstāvīgo iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisijā

Kodeksa.parkapums@ riga-airport.com

SŪDZĪBAS

Vērsies pie sava tiešā vai augstākstāvošā vadītāja

Ja jautājums ir atstāts bez ievērības, vērsies ar iesniegumu pie atbildīgā valdes locekļa vai valdes priekšsēdētāja

TRAUKSME

Aizpildi Valsts kancelejas izstrādāto veidlapu, kas pieejama www.trauksmescelejs.lv

Uzraksti ziņojumu brīvā formātā ar norādi "Trauksmes cēlēja ziņojums", to paraksti ar drošu elektronisko parakstu un nosūti uz kodeksa.parkapums@riga-airport.com. Personīgi parakstītu ziņojumu iesniedz klātienē Lietvedības nodaļā vai nosūti to lidostai pa pastu

Vērsies Trauksmes cēlēju kontaktpunktā vai kompetentajā iestādē, izvēloties atbilstošāko no www.trauksmescelejs.lv publicēto iestāžu saraksta

ĒTIKAS KODEKS

SŪDZĪBAS

TRAUKSME

Lidostā "Rīga" ir izveidota Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu izskatīšanas komisija, kuras pienākums ir izskatīt saņemto informāciju par iespējamiem pārkāpumiem un sagatavot atzinumus tālākai rīcībai. Kopš iekšējās ziņošanas sistēmas ieviešanas, t. i., no 2018. gada 31. decembra, nav neviena ziņošanas gadījuma par iespējamu korupciju lidostā "Rīga".

2018. gadā lidosta "Rīga" ieviesa un turpina nodrošināt iekšējās kontroles sistēmas darbību, ņemot vērā MK 2017. gada 17. oktobra noteikumus Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā", tostarp uzņēmumā tiek identificēti un novērtēti iespējamie korupcijas riski, noteikti korupcijas riskam pakļautie amati un funkcijas, izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns, iekļaujot īstenojamus pasākumus korupcijas risku mazināšanai. Lidostas "Rīga" Iekšējā audita vienība regulāri pārskata pretkorupcijas pasākumus un uzrauga pretkorupcijas pasākumu plāna izpildi.

Organizējot iepirkumus, lidosta "Rīga"

sadarbības partneriem iepirkumu dokumentācijā jau sākotnēji norāda prasību, ka lidosta "Rīga" un ikviens tās darbinieks savā darbībā nepieļauj krāpnieciskas un koruptīvas rīcības, kas ietver gan iekšzemes, gan ārvalstu amatpersonu kukuļošanas aizliegumu.

Lidostas "Rīga" interneta mājaslapas sadaļā "[Iepirkumi un komerckonkursi](#)" ir publicēti un publiski pieejami pamatprincipi sadarbībai ar līgumpartneriem, ietverot tādas pamatprincipus kā "Godīgums", "Interesu konflikta situāciju aizliegums", "Krāpšanas un korupcijas aizliegums" u. c.

Pakalpojumi

102-9

Lidostas "Rīga" darbību un pakalpojumus var iedalīt četrās grupās – aviācijas pakalpojumi, neaviācijas pakalpojumi, drošības pakalpojumi, infrastruktūra un tās kapacitāte.

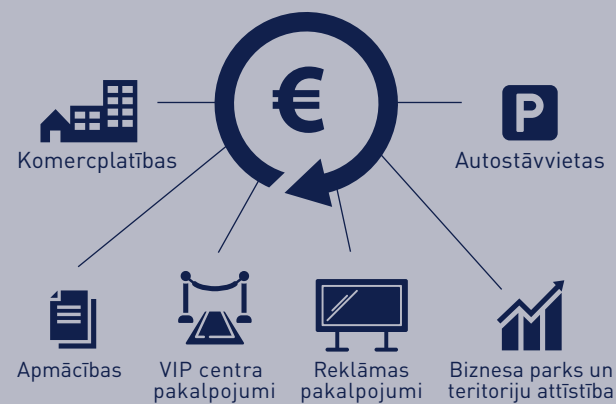
Aviācijas pakalpojumi

TIEŠI SAISTĪTI AR PAMATDARBĪBAS NODROŠINĀŠANU

Neaviācijas pakalpojumi

LIDOSTAS KOMERCDAVBĪBA

Drošības pakalpojumi

Infrastruktūra un tās kapacitāte

LIDOSTAS "RĪGA" IEPIRKUMI UN PIEGĀDES ĶĒDE

102-9, 102-10, 204-1, 308-2, 414-2

Tā kā lidosta "Rīga" sniedz gan aviācijas (gaisa kuģu, pasažieru un kravu apkalpošanas), gan neaviācijas (telpu un teritorijas nomas, autostāvvietu, VIP centra u. c.) pakalpojumus, tā galvenokārt iepērk dažāda veida pakalpojumus, piegādes un būvdarbus savas pamatdarbības nodrošināšanai, ņemot vērā Publisko iepirkumu likuma prasības un citus Latvijā spēkā esošus normatīvus, kā arī veic iepirkumus investīciju projektos. Pārskata periodā nav notikušas būtiskas izmaiņas uzņēmuma piegādes ķēdes struktūrā un sadarbībā ar piegādātājiem, pakalpojumu sniedzējiem vai klientiem.

Katru gadu iepirkumiem (pakalpojumiem, piegādēm un būvdarbiem) uzņēmums atvēl aptuveni 20 milj. EUR.

2020. gadā kopā noslēgti 223 darījumi (līgumi), t. sk. četri būvdarbu līgumi, 80 piegāžu līgumi un 139 pakalpojumu līgumi. Salīdzinot ar 2019. gadu, Covid-19 pandēmijas ietekmē kopējais darījumu skaits samazinājās par 195 (būvdarbiem par 8, piegādēm par 123, pakalpojumiem par 64).

Pakalpojumi

Piegādes

Būvdarbi

Iepirkumu veidi 2020. gadā (noslēgto darījumu līgumcenas)

5 451 762 EUR

691 019 EUR

1 633 181 EUR

Būtiskākie lidostas "Rīga" iepirkumi

Iekārtu un dažādu sistēmu uzturēšana, teritorijas un telpu uzkopšana, drošības un IT sistēmu modernizācija

Drošības iekārtas, IT iekārtas, transportlīdzekļi un perona tehnika, citi materiāli

Dažādi ēku un lidlauka remontdarbi

Normatīvā bāze

Organizējot iepirkumus, lidosta "Rīga" vadās pēc Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas Nr. 2014/24/ES par publisko iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, tostarp balstās uz Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumu (SPSIL), uz tā pamata izdotajiem MK noteikumiem, kā arī citiem normatīvajiem aktiem, kas regulē konkrēto iepirkumu.

Ja paredzamā līgumcena nesasniedz MK noteikto robežvērtību SPSIL piemērošanai, uzņēmums vadās pēc iepirkumu uzraudzības biroja izstrādātajām iepirkumu vadlīnijām sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lidostas "Rīga" iepirkumu procedūrām, kas izstrādātas uz iepriekšminēto ārējo normatīvo aktu principiem un prasībām.

Papildus lidosta "Rīga" ņem vērā arī Eiropas Savienības (ES) tiesu praksi, iepirkumu uzraudzības biroja lēmumus un skaidrojumus, līguma par ES darbību noteikumus un principus, piemēram, par preču brīvu apriti, tiesībām veikt

uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvību, diskriminācijas aizlieguma principu, vienlīdzīgas attieksmes principu, atklātības principu un savstarpējās atzīšanas principu.

Biznesa ētika

Lidosta "Rīga" savos iepirkumos piegādātājiem liek apliecināt, ka tad, ja piegādātājs nodarbina/-ās ES un/vai trešo valstu pilsoņus, tas ar augstu atbildības līmeni ievēro/-os nozari reglamentējošos normatīvos aktus un tajos ietvertos principus un pienākumus. Tā lidosta "Rīga" mazina iespējami, ka piegādātāji varētu nodarbināt personas bez spēkā esošiem darba līgumiem, un veicina viņu normatīvajos aktos paredzēto tiesību ievērošanu (vairāk par ētikas un pretkorupcijas politiku lasīt 53. lpp.)

Piegādātāji

Lielākajā daļā jeb aptuveni 80% iepirkumu lidosta "Rīga" preces un pakalpojumus iepērk no Latvijas piegādātājiem, pakalpojumu sniedzējiem un būvdarbu veicējiem. Tā kā vairākas lidostas darbības nodrošināšanai nepieciešamās preces ražo ārvalstīs, lidosta "Rīga"

sadarbojas ar piegādātājiem arī no citām Eiropas valstīm un Ziemeļamerikas. Lidostai kopumā ir aptuveni 300 piegādātāju, tostarp apakšuzņēmēji.

Sociālo un vides kritēriju piemērošana

Lidosta "Rīga" regulāri pārskata gadā pārstrādā un uzlabo savus iekšējos noteikumus, modernizējot un uzlabojot lidostas iepirkumu nodaļas darba efektivitāti atbilstoši SPSIL un judikatūrai.

Lai stiprinātu sociālās atbildības tēmu iepirkumu sistēmā, 2020. gadā lidosta aktualizēja lidostas iepirkumu procedūru, tajā ietverot normu, ka noteiktos gadījumos lidostai "Rīga", izvēloties pakalpojuma/preču piegādātāju, ir iespēja līguma slēgšanas tiesības piešķirt uzņēmumam, kas ieguvis sociālā uzņēmuma statusu. Tas nozīmē, ka, izvēloties preču piegādātāju/pakalpojumu sniedzēju, pasūtītājs var noteikt kritērijus, kas, piemēram, dod priekšroku uzņēmējam, kurš nodarbina cilvēkus ar invaliditāti.

Tāpat atbilstoši SPSIL noteiktajam lidosta "Rīga" atsevišķos iepirkumos pie-

mēro tā dēvēto "zaļo" iepirkumu, cenšoties iepirkt preces un pakalpojumus ar iespējami mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā dzīves cikla izmaksas produktiem vai pakalpojumiem ar vienādu primāro funkciju un tos, kas veicina sociālus uzlabojumus.

Papildus ārējiem tiesību aktiem lidosta "Rīga" nav izstrādājusi citus kritērijus, kas izvērtē piegādātāju ilgtspējas ietekmes – sociālo ietekmi un ietekmi uz vidi.

ĪSUMĀ PAR 2020

2020. gada svarīgākie notikumi un sasniegumi | Apbalvojumi un atzinības

2020. GADA SVARĪGĀKIE NOTIKUMI UN SASNIEGUMI

99,87% – lidostas “Rīga” virszemes apkalpošanas punktu-
alitātes rādītājs.

Prestīžās aviācijas nozares reitingu
aģentūras *Skytrax* novērtējumā par
Covid-19 drošības pasākumiem lidostās
(*Covid-19 Airport Safety Rating*) lidosta
“Rīga” ieguvusi četras no piecām zvaig-
znēm.

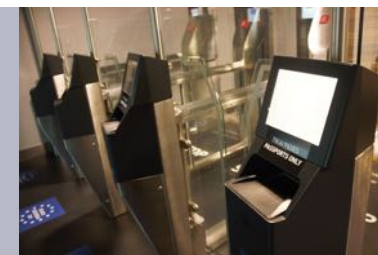

Lidosta pievienojusies Eiropas
Savienības Aviācijas drošības
aģentūras (*European Union
Aviation Safety Agency, EASA*)
Covid-19 ierobežošanas hartai.

Aviācijas nozares vadošie uzņēmumi,
Iekšlietu ministrija un nevalstiskās
organizācijas oktobrī parakstīja nozares
sadarbības memorandu, apņemoties
aktīvi sadarboties cilvēku tirdzniecības
novēršanai.

Lidostas “Rīga” esošā AFIP sistēma pilnībā
aizstāta ar AODB (*Airport Operational Data-
base*) datubāzi, un uzsākta ACDM sistēmas
operatīvā lietošana.

Atklāts multifunkcionālais kravu perons –
tas var uzņemt dažādu tipu gaisa kuģus –
no C koda līdz E kodam (ATR72/B733–B744
tipa gaisa kuģiem), uz tā var apkalpot arī
lielākas lidmašīnas, piemēram, B747-8,
AN124 un C5.

Lidostas teritorijā uzsākta loģistikas
kompānijas *DHL* reģionālā kompleksa
būvniecība, kas būs viens no modernāka-
jiem aviācijas sūtījumu apstrādes un
loģistikas centriem Baltijā.

Darbu sācis modernizētais 2. perons, kas
galvenokārt paredzēts biznesa aviācijas
gaisa kuģu apkalpošanai. Peronā atrodas
viena B koda stāvvietā, divas C koda stāv-
vietas un viena C koda stāvvietā blakus
FBO biznesa pasažieru terminālim, kā arī
divas caurbraucošās stāvvietas.

Lidosta “Rīga” izsludinājusi
starptautisku konkursu in-
vestora piesaistei jauna
multifunkcionālā kravu ap-
strādes un loģistikas kom-
pleksa izbūvei lidostas
teritorijā.

Lidostā “Rīga” darbu sākusī
Valsts robežsardzes automa-
tizētās robežpārbaudes sistē-
ma jeb ABC vārti, robežšķēr-
sošana pasažieriem kļuvusi
ātrāka un ērtāka.

2020. gada svarīgākie notikumi un sasniegumi | Apbalvojumi un atzinības

APBALVOJUMI UN ATZINĪBAS

Otrais taisnīgākais
atalgojuma maksātājs
Latvijā 2020. gadā
(*Fontes*).

Ilgspējas indeksa Platīna
kategorija 2020. gadā
(Biedrība "Korporatīvās ilgtspējas
un atbildības institūts").

3. vieta pētījumā
"TOP Darba devējs 2020"
transporta un loģistikas sektorā
(*CV-Online*).

Zelta līmeņa uzņēmums
VID Padziļinātās sadarbības
programmā 2020. gadā.

1. vieta *Global Creativity Award*⁸
Starptautiskās Sabiedrisko attiecību
asociācijas (*International Public
Relations Association, IPRA*)
konkursā *Golden World Awards*
kategorijā "Pasākuma organizēšana".

2. vieta Baltijas komunikācijas
nozares konkursā *Mi:t&links*
kategorijā *Event PR*.⁹

8. mīlētākais un cilvēcīgākais
jeb sociāli atbildīgākais Latvijas
zīmols 2020. gadā¹⁰
(Latvijas mīlētāko zīmolu tops).

Izglītības un zinātnes ministrijas
pateicība par ieguldījumu
pieaugušo neformālās izglītības
procesa veicināšanā 2020. gadā.

⁸ Avots: IPRA. Pieejams: <https://www.ipra.org/golden-world-awards/winners/>

⁹ Avots: Mi:t&links. Pieejams: <https://miitandlinks.com/en/news/winners-2020>

¹⁰ Avots: Latvijas mīlētāko zīmolu tops. Pieejams: <https://balticbrands.eu/loved-brands/lv/humanity>

KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS PIEEJA

Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu | Lidostas "Rīga" ietekme, loma un atbildība | Korporatīvās pārvaldības principi

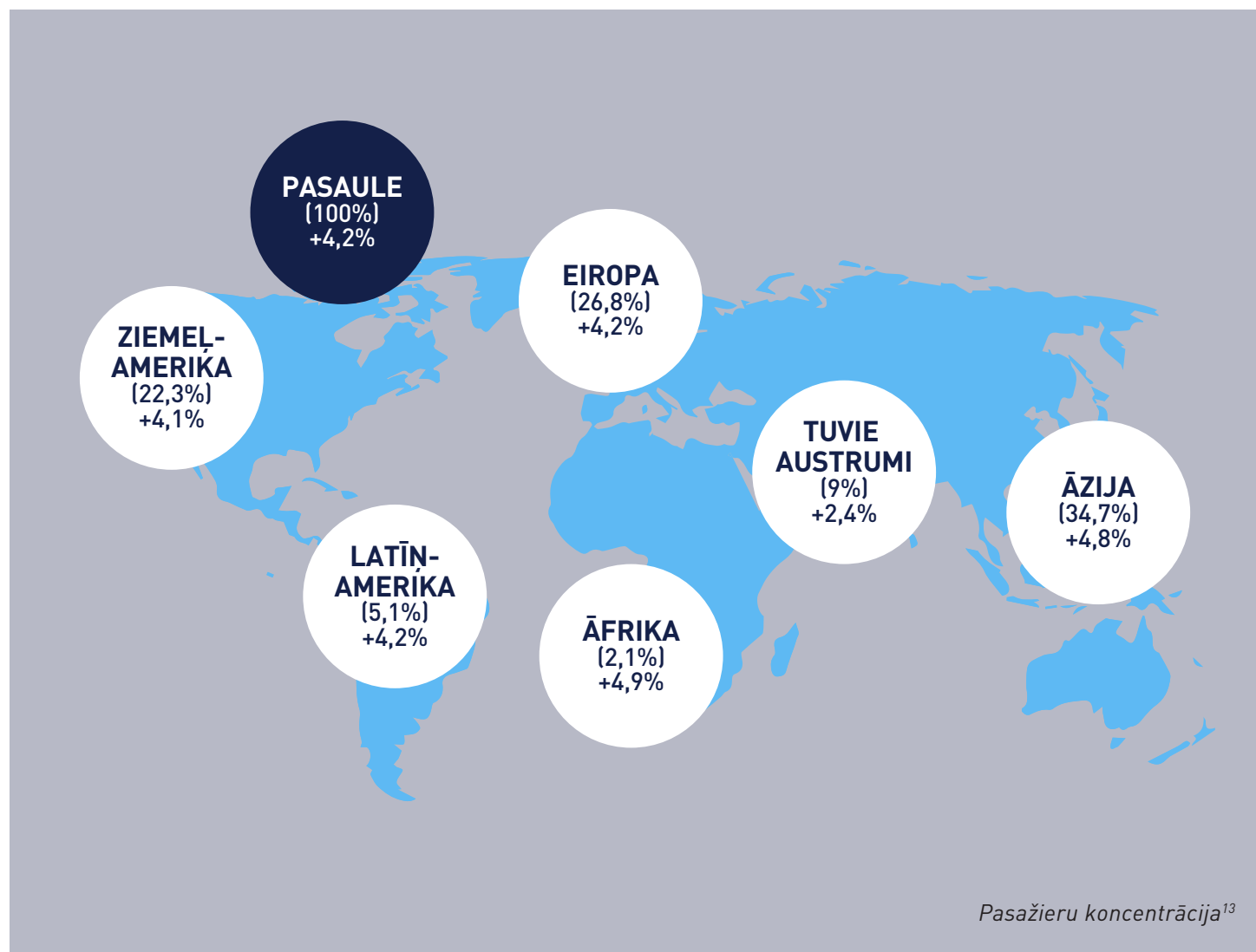
ĀRĒJIE FAKTORI UN TENDENCES, KAS IETEKMĒ UZŅĒMUMU¹¹

Atbilstoši lidostas "Rīga" stratēģijai ir identificēti un analizēti šādi turpmāk minētie ārējie uzņēmumu ietekmējošie faktori.

Starptautiskās tendences aviācijas nozarē

Neskatoties uz ekonomiskajiem satricinājumiem, pēdējos gadu desmitus gan gaisa transporta izmantošana, gan ekonomiskā aktivitāte visā pasaulē ir palielinājusies. Pasažieru skaits ik gadu pieaug, gadu gaitā samazinoties lidojumu cenām. Tomēr ekonomiskās izaugsmes tempa palēnināšanās rezultātā arī aviācijas nozares attīstības tempi gan globālā, gan Eiropas līmenī vairs nav tik strauji kā iepriekš.

Dažādu pētījumu rezultāti liecina, ka gaisa satiksme ir jutīga pret IKP svārstībām, ko nosaka iedzīvotāju labklājība un ekonomiskās aktivitātes palielināšanās, kas attiecīgi ietekmē gaisa satiksmes apjomus.¹² Tas nozīmē, ka, prognozējot aviācijas nozares nākotnes izaugsmes tempus, ir jāanalizē paredzamie IKP izaugsmes tempi pasaulē.

¹¹ Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ietekmi, 2020. gadā ir sākts darbs pie uzņēmuma stratēģijas aktualizēšanas.

¹² Gaisa transporta pasažieru pieaugums un IKP pieaugums pasaulē (%) laika posmā no 1990. līdz 2018. gadam. Avots: Pasaules Bankas dati. Pieejams: <https://data.worldbank.org/>

¹³ IATA ziņojums "Air Passenger Market Analysis – December 2019".

Pasaulē aviācijas nozarē ierasti dominējuši trīs galvenie tirgi – Eiropa, ASV un Āzija. Izaugsmes apmērs brieduma stadiju sasniegušajos aviācijas tirgos, piemēram, Amerikas un Eiropas tirgos, nākotnē varētu būt 3% robežās, turpretī Āzijas un citu attīstības valstu aviācijas tirgū gaidāma straujāka attīstība. Pieņēmums balstās uz prognozēm par zemajiem ekonomikas izaugsmes tempiem tirgus piesātinājumu, citu transporta,

veidu radīto konkurenci un iedzīvotāju skaita ierobežoto pieaugumu Eiropā.

Ne tikai 2020. gadā, bet pēdējā desmitgadē kopumā ģeopolitisks konteksts un globālie izaicinājumi ir ievērojami mainījuši pasaules sociālo, ekonomisko un politisko realitāti. Attīstības reģioni (piemēram, Āzijas valstis) ir piedzīvojuši ievērojamu izaugsmi, būtiski pieaugušas investīcijas un privātā finansējuma

plūsmas attīstības valstīs, mainījušās demogrāfiskās tendences. Novērojama pieaugoša urbanizācija un procesu digitalizācija. Viena laiku Eiropas valstis saskaras ar sarežģītu migrācijas krīzi. Nemieri un politiskā nestabilitāte, klimata pārmaiņu radītas pārtikas nodrošinājuma krīzes, kā arī finanšu un kapitāla tirgu nestabilitāte un nelegālā migrācija visticšāk negatīvi ietekmē pasaules nabadzīgākās valstis. Ir paplašinā-

jušies reģioni, kuros notiek militāri konflikti – Sīrija, Ukraina, Azerbaidžāna, Armēnija. Nelegālās migrācijas un terorisma draudi ir būtiski ietekmējuši Grieķijas, Ēģiptes, Kīpras un Turcijas ekonomisko izaugsmi un tūrisma pieprasījumu. Visi šie faktori gan tieši, gan netieši ir ietekmējuši arī aviācijas nozari. Tomēr gaisa satiksme ir izrādījusies noturīga pret dažādiem ārējiem satricinājumiem, kas notikuši pasaulē, līdz pat 2020. gada Covid-19 pandēmijai.¹⁴

Aviācijas nozare Eiropā un Baltijā

Izvērtējot aviācijas nozari Eiropas un Baltijas valstu kontekstā, var secināt, ka gan Eiropā, gan Baltijā, gan Latvijā 2019. gadā pasažieru pārvadājumu pieauguma tempi sāka palēnināties.¹⁵ Latvijas vidējo izaugsmes tempu pieaugums, salīdzinot ar Eiropas Savienības vidējo izaugsmes tempu, liek secināt, ka Latvijas tirgus piesātinājuma līmenis pēdējos gados pārsniedz vidējo Eiropas tirgus piesātinājuma līmeni. Tomēr līdz ar Covid-19 pandēmijas izplatību visā pasaulē aviācijas tirgus ir būtiski

¹⁴ Pasaules gaisa satiksmes dinamika laika posmā no 1945. līdz 2020. gadam, ICAO ziņojums "Economic Impact Analysis"

¹⁵ Pārvadāto pasažieru un pārvadāto kravu apjoms un to pieauguma tempi ES-28, Baltijas valstīs kopā un atsevišķi Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, Eurostat dati.

ietekmēts un tā turpmākā attīstība ir grūti prognozējama. Pēc starptautisko ekspertu domām, līdz ar Covid-19 globālās pandēmijas otro vilni aviācijas tirgus ātra atgūšanās prasīs ilgāku laiku nekā sākotnēji plānots ieviest karantīnas pasākumu un ceļošanas ierobežojumu dēļ. Līdz ar to, visticamāk, gan Eiropas, gan Baltijas valstu aviācijas tirgus atlabšana līdz 2019. gada līmenim notiks ne ātrāk kā 2024. gadā. Vienlaikus saglabāsies galvenie ilgtermiņa izaugsmes virzītājspēki un tendences. Pēdējo gadu izaugsmes rādītāji apliecina lidostas "Rīga" stabilās un neapstrīdamās līderpozīcijas Baltijā. Tie arī pierāda, ka Baltijas valstu tirgus lidostai "Rīga" kļūst par šauru un ir pareizs izvēlētais lidostas attīstības virziens konkurēt plašākā starptautiskā arēnā, izvirzot mērķi kļūt par augošu aviācijas centru Ziemeļeiropā.

Valsts ekonomiskā izaugsme un demogrāfija

Ekonomikas attīstība tieši korelē ar aviācijas pakalpojumu pieprasījumu, kas rada pasažieru skaita pieaugumu

tāpēc turpmāka lidostas "Rīga" attīstība ir atkarīga no Latvijas ekonomiskās izaugsmes tempiem vidējā termiņā. Saskaņā ar Finanšu ministrijas datiem¹⁶ secināms, ka, sākot ar 2021. gadu, IKP attiecībā pret 2020. gadu pakāpeniski palielināsies labāka ārējā pieprasījuma un Eiropas tautsaimniecības atveseļošanas instrumenta finansējuma dēļ, kas veicinās jaunas investīcijas un eksportu.

Bez IKP prognozēm būtisks faktors, kas ietekmēs lidostas "Rīga" pasažieru plūsmu, ir demogrāfiskā situācija. Ņemot vērā lidostas "Rīga" ģeogrāfisko stāvokli, tās pasažieru skaita palielināšanās iespējas ir ierobežotas. Lai gan atbilstoši prognozēm ekonomika pakāpeniski atveseļosies, Baltijas valstu iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties negatīvā iedzīvotāju dabiskā pieauguma un starptautiskās migrācijas dēļ – 2027. gadā prognozētais Latvijas iedzīvotāju skaits būs samazinājies līdz 1,78 miljoniem iedzīvotāju, Lietuvas iedzīvotāju skaits – līdz 2,5 miljoniem iedzīvotāju, savukārt Igaunijas iedzīvotāju skaits varētu samazināties līdz 1,31 miljoniem iedzīvotāju.

Lai gan Baltijas valstīs ir mazs iedzīvotāju skaits un iedzīvotāju skaita palielināšanās iespēja ir ierobežota, jaunās *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas būvniecība, kas integrēs visas Baltijas valstis kopējā Eiropas dzelzceļa tīklā, paplašinās lidostas "Rīga" aptvēruma teritoriju un uzlabos piekļuvi no citiem reģioniem. *Rail Baltica* nodrošinās papildu pasažieru plūsmu no Pērnavas reģiona Igaunijā un no Kauņas un Panevėžas reģiona Lietuvā, taču vienlaicīgi *Rail Baltica* konkurēs ar lidsabiedrībām tuvajos maršrutos, aizvīlot, iespējams, no tām gan tiešo maršrutu, gan transfēra pasažierus.

Valsts transporta attīstības politika

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam¹⁷ paredz, ka Latvijas ārējās sasniedzamības uzlabošanā būtiska loma ir starptautiskās nozīmes autoceļu, dzelzceļu, ostu un lidostu infrastruktūras attīstībai. Ātras ārējās sasniedzamības nodrošināšanai pasažieru pārvadājumos joprojām galvenā loma ir gaisa transportam.

Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027. gadam¹⁸ viena no prioritātēm ir kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība, kur starp veicamajiem uzdevumiem ir noteikta arī starptautiskās savienojamības uzlabošana, īstenojot *Rail Baltica* projektu, tālāk attīstot starptautisko lidostu "Rīga" un vienlaikus paaugstinot tranzīta pakalpojumu konkurētspēju un jaunu tirgu apguvi, veidojot Rīgu par nozīmīgu un modernu multimodālu transporta mezglu.

Savukārt vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments transporta nozares attīstībai "Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam"¹⁹ izvirza vairākus mērķus attiecībā uz ilgtspējīgu cilvēku mobilitātes vajadzību apmierināšanu, vienlaikus sniedzot ieguldījumu valsts ekonomiskajā izaugsmē, t. sk. uzņēmējdarbības vides attīstībā un pieejamībā. Lai to sasniegtu, attiecībā uz lidostu "Rīga" par prioritātēm izvirza pasažieru termināļa attīstības 6. kārtas realizēšanu, kravu apjomam atbilstošas kravu infrastruktūras nodrošināšanu un uzsāktu Kohēzijas projektu pabeigšanu.

¹⁶ Finanšu ministrijas prognoze 2020.–2023. gadam. Pieejams: <https://www.fm.gov.lv/lv/aktualitates/jaunumi/budzets/62635-fm-2021-gada-prognoze-ekonomikas-izaugsmes-atjaunosanos-ar-51-pieaugumu>

¹⁷ Avots: Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Pieejams: <https://www.pkc.gov.lv/index.php/lv/nap2027>

¹⁹ Avots: Transporta attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam. Pieejams: https://www.sam.gov.lv/lv/sabiedriska-apsriesana-transporta-attistibas-pamatnostadnu-2021-2027-gadam-projekts-un-strategiskas-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-vides-parskata-projekts/tap-2021-2027_pirma-redakcija.pdf

Satiksmes ministrijas izvirzītās galvenās nākotnes prioritātes²⁰, kas attiecināmas tieši uz lidostu "Rīga", lai veicinātu aviācijas nozares attīstību līdz 2027. gadam, ir:

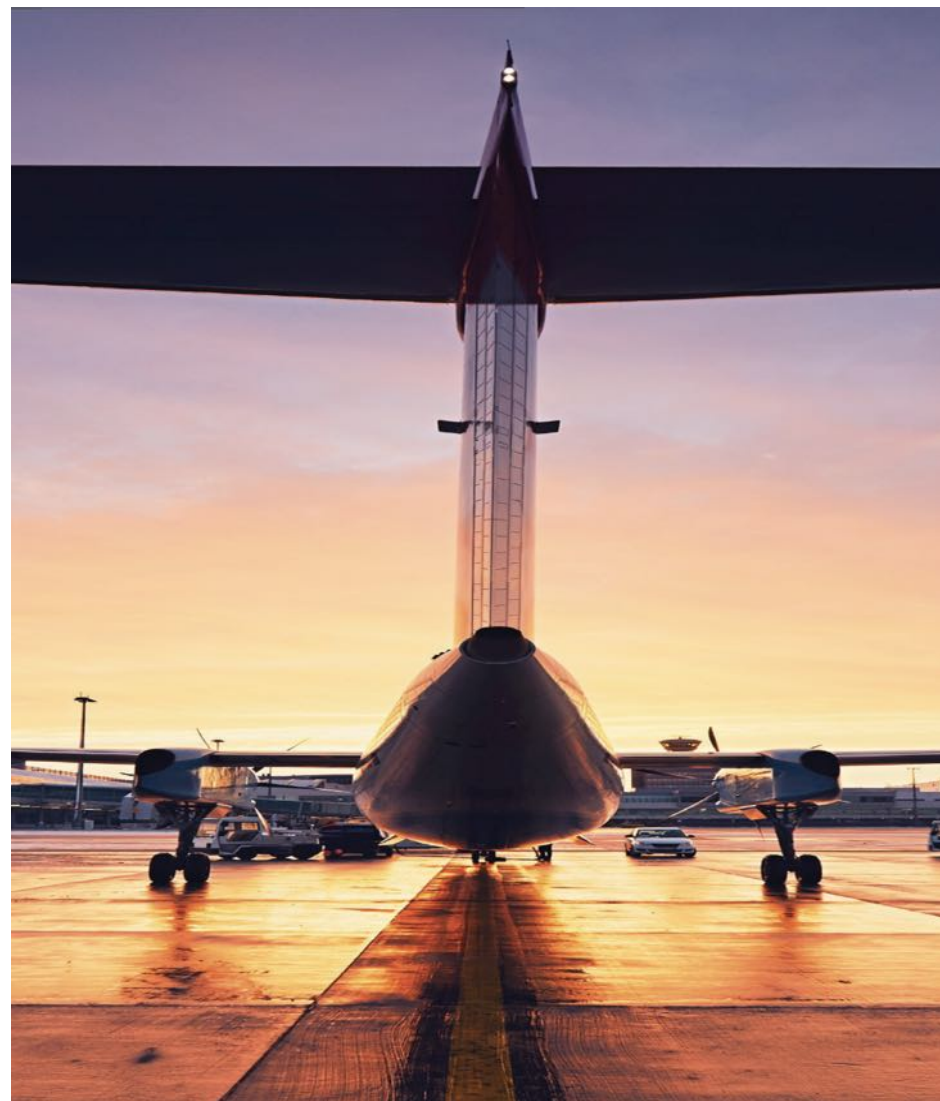
- palielināt Rīgas kā nozīmīga Eiropas līmeņa gaisa satiksmes centra ietekmi, turpinot attīstīt starptautiskās lidostas "Rīga" infrastruktūru, paplašināt lidojumu maršrutu tīklu, veicinot tranzīta pasažieru plūsmas pieaugumu un pievilcīgu cenu politiku;
- palielināt lidostas "Rīga" termināļa un lidlauka kapacitāti, lai nodrošinātu plānotā pieaugošā pasažieru skaita apkalpošanu.

Patērētāji – pasažieri

Pēdējos gados Latvijā ārvalstu ceļotāju skaits ik gadu pieaug, arī Latvijas rezidenti ceļo biežāk. 2019. gadā, aptaujājot vairāk nekā 7000 pasažieru, lidosta "Rīga" veica vērienīgu pētījumu. Tas atklāja pasažieru ceļošanas paradumus, aviopārvadātāja vai lidostas izvēles motivāciju, lidostas "Rīga" pakalpojumu novērtējumu un citu aviācijas pakalpojumu attīstībai būtisku informāciju.

Pētījums liecina, ka visvairāk pasažieru ir vecuma grupā 26–30 gadi (30%), 23% pasažieru ir 36–45 gadu vecumā, bet pārējie – 16–25, 46–55, 56 gadu vecumā un vecāki, attiecīgi 17%, 16% un 15%. No visiem pasažieriem 53% ir vīrieši, bet 47% – sievietes.

Ceļojuma mērķis visbiežāk ir atpūta (35%) vai draugu/radinieku apmeklējums (32%), savukārt 31% aptaujāto norādīja, ka lidojuma iemesls ir darba brauciens vai darījuma tikšanās. 19% no lidostas "Rīga" izlidojošajiem pasažieriem ceļo vairāk nekā 11 reižu gadā. Otru

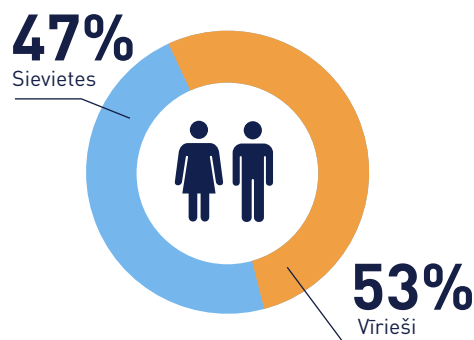

²⁰ Avots: Satiksmes ministrija. Pieejams: <https://www.sam.gov.lv/lv/aviacija>.

lielāko pasažieru grupu veido tie, kas ceļo divas reizes gadā.

Lidostu "Rīga" pārsvarā izvēlas zemo cenu lidsabiedrību – *Ryanair*, *Wizz Air* un *Norwegian Air Shuttle* – dēļ. Otrs iemesls ir *airBaltic* ērtie transfēra savienojumi, un trešais – lidojumi no Rīgas notiek pasažierim izdevīgā laikā. Kā citi iemesli tika minēta iespēja izvēlēties sev tīkamu aviopārvadātāju, kā arī lidostas "Rīga" atrašanās tuvums mājām. Saskaņā ar 2019. gada statistiku 30% ceļotāju lidostā "Rīga" bija tranzīta un transfēra pasažieri.

2020. gadā pasažieru profila aptauja netika veikta, to plānots veikt reizi trijos gados.

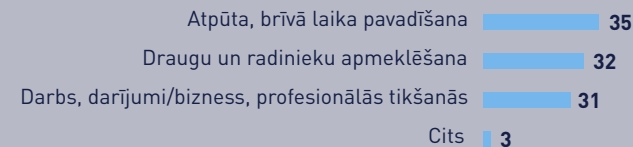
Izlases raksturojums (%) Q3(2018) + Q4(2018) + Q1(2019) + Q2(2019)

Visa izlase n=7084

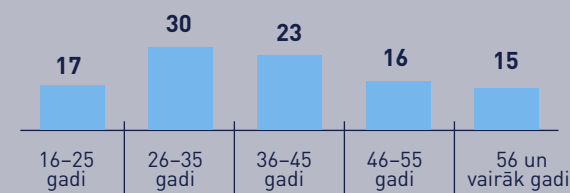
Izmantotās lidostas (%)

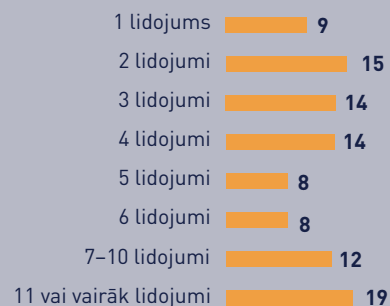
Lidojuma mērķis (%)

Vecums (%)

Lidojumu skaits pēdējos 12 mēnešos (%)

Mītnes valsts*

Pilsonība*

Lidostas "Rīga" izlidojošo pasažieru profils | 2018. gada 3. un 4. ceturksnis un 2019. gada 1. un 2. ceturksnis

* Attēlotas tikai atbildes, kas pārsniedz 2%

Pasažieru pārvadātāji

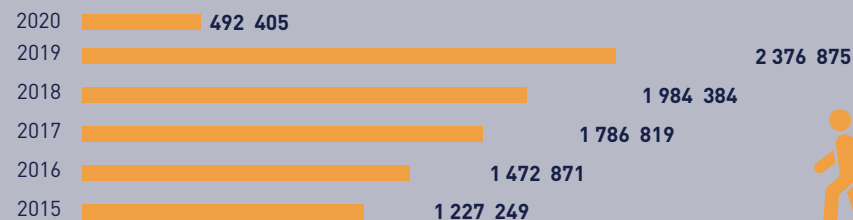
2020. gadā lidostu "Rīga" apkalpoja 17 lidsabiedrības – gan pilna servisa, gan zemo izmaksu. Lielākais lidostas "Rīga" gaisa pārvadātājs ir nacionālā aviokompānija *airBaltic*, kuras īpatsvars 2020. gadā veidoja 57%. Otrs lielākais pārvadātājs lidostā "Rīga" ir Īrijas zemo cenu aviokompānija *Ryanair* ar 16%, bet trešajā vietā ierindojas Ungārijas zemo cenu pārvadātājs *Wizz Air* ar 9%. Aviokompāniju TOP 5 Rīgas lidostā noslēdz Norvēģijas zemo cenu lidsabiedrība *Norwegian* ar 3,3% un *Lufthansa* ar 2,8% īpatsvaru. Informāciju par TOP 10 aviosabiedrībām pēc pasažieru un lidojumu skaita skatīt arī 11. lpp. sadaļā "Par lidostu".

airBaltic nodrošina arī lielāko tranzīta/transfēra pasažieru īpatsvaru lidostai Rīga". 2020. gadā apkalpoto tranzīta/transfēra pasažieru skaits sasniedza vien 492 tūkstošus, kas ir 25% no kopējiem pārvadātajiem pasažieriem. Transfēra pasažieru skaits 2020. gadā samazinājās par 79% Covid-19 pandēmijas rezultātā, tostarp arī tādēļ, ka tika aizliegti lidojumi uz valstīm ārpus ES, kas veidoja lielu transfēra pasažieru

Aviokompānijas

 <i>AirBaltic</i>	 <i>Ryanair</i>	 <i>Finnair</i>
 <i>Aeroflot</i>	 <i>Lufthansa</i>	 <i>Holiday Europe</i>
 <i>LOT Polish Airlines</i>	 <i>Turkish Airlines</i>	 <i>Utair</i>
 <i>Pobeda Airlines</i>	 <i>Belavia</i>	 <i>Uzbekistan Airways</i>
 <i>Scandinavian Airlines System</i>	 <i>Norwegian</i>	 <i>Laudamotion</i>
 <i>Wizz Air</i>	 <i>SmartLynx Airlines</i>	

Tranzīta/transfēra pasažieru skaits lidostā "Rīga"

plūsmu. No lidostas "Rīga" ir pieejami tiešie lidojumi uz lielākajām Eiropas pilsētām, Āziju un Āfriku. 2020. gadā vispopulārākie regulāro pārvadājumu galamērķi no Rīgas bija Londona, Maskava un Oslo, bet valstu ziņā populārākie bija lidojumi uz Vāciju un Lielbritāniju (informāciju par TOP 10 galamērķiem pēc pasažieru un lidojumu skaita skatīt arī 13. lpp. sadaļā "Par lidostu").

2020. gadā lielākā daļa pasažieru lidoja uz Londonu. Šā galamērķa popularitāte ir saistīta gan ar Lielbritānijā dzīvojošo Latvijas pilsoņu personiskajiem lidojumiem, gan atpūtas braucieniem. Maskava vēl joprojām ir populārs NVS valstu tūristu galamērķis, ērta transfēra lidosta, turklāt lidojumus uz Maskavu 2020. gada sākumā, līdz tika aizliegti lidojumi ārpus ES, veica četras lidsabiedrības – *Aeroflot*, *airBaltic*, *Pobeda Airline* un *Utair Aviation*. Lielā pasažieru plūsma uz Oslo, Frankfurti un Helsinkiem ir saistīta ar izdevīgu tranzītsavienojumu tāliem lidojumiem un ārvalstu tūristu ceļošanu no šīm valstīm.

Ceļošana ar aviotransportu populā-

rāka ir vasaras sezonā. Noslogotākie mēneši ir no maija līdz oktobrim, kad lidostā "Rīga" apkalpo ap 60% no gada pasažieru plūsmas. Tomēr 2020. gadā šī situācija mainījās un ceļošanas popularitāti ietekmēja ne tikai attiecīgā sezona, bet galvenokārt atļautais pieejamais galamērķu skaits, kas atkarībā no Covid-19 izplatības galamērķos un valdības pieņemtajiem lēmumiem mainījās ik nedēļu.

2020. gadā čartera lidojumu populārākie galamērķi bija Šarm eš Šeiha, Hurgada, Iraklija un Tenerife, lidojumi uz šīm vietām tika nodrošināti galvenokārt janvāra– marta periodā. Čartera lidojumu pasažieru skaits 2020. gadā bija ap 3% no kopējā pasažieru skaita.

Kravu pārvadātāji

Rīgā 2020. gadā tika apkalpoti 44% no visām Baltijas valstu aviokravām – kopumā lidosta apkalpoja 23,2 tūkstošus tonnu gaisa kravu, kas ir par 14,8% mazāk nekā gadu iepriekš. Kritums saistīts ar Covid-19 dēļ nenotikušajiem regulārajiem pasažieru pārvadājumiem, kas līdz šim bija

lielākā kravu apjoma transportētāji. Savukārt par 40% palielinājās kravu pārvadājumu apjoms kravu lidojumos.

2020. gadā panākta vienošanās ar *Alibaba Group* e-komercijas sūtījumu loģistikas uzņēmumu *Cainiao Network* – *Russia* par e-komercijas aviokravu piegādi no Ķīnas uz Ukrainu caur Rīgu. Piegādi no Handžou uz Rīgu nodrošina aviokompānijas *Atran* un *Aviastar TU*. 2020. gada 2. ceturksnī *Atran* palielināja lidojumu biežumu no vienas reizes uz piecām reizēm nedēļā. Papildu kravas reisu no Ķīnas izpildīja aviokompānijas *Rossya Airlines* un *Royal Flight*. No Rīgas uz Ļvovu Ķīnas tranzīta kravu reisu izpildīja aviokompānija *Eleron*, kas lidojumus uz Rīgu sāka 2020. gada sākumā, bet 2. ceturksnī palielināja lidojumu biežumu no trīs uz piecām reizēm nedēļā. Papildu kravu čartera reisu 2020. gadā veica aviokompānijas *GetJet*, *Ukraine International*, *Air Urga* un *Smartlynx Airlines*.

Lielāko kravu pārvadājumu īpatsvaru 2020. gadā ir nodrošinājis *airBaltic* – 23% (–55% pret 2019. gadu), *DHL* ar 18% tirgus apjomu (+16% pret 2019. gadu) un *Atran* ar īpatsvaru 16% (+429%

pret 2019. gadu). 2020. gadā palielinājās arī kurjerpasta pārvadājumu apjoms – *TNT/Fedex* par 31% un *UPS* par 16%, savukārt NATO kravu apgādes programmas ietvaros bija vērojams samazinājums kravu sūtījumiem uz Afganistānu.

Lidosta visbiežāk eksportam apkalpoja pasta un e-komercijas sūtījumus, elektronikas preču, medikamentu, rezerves daļu kravas, kā arī augstvērtīgas un bīstamas kravas, bet importam – augstvērtīgas un rezerves daļu kravas, pasta e-komercijas sūtījumus, medikamentus, pārtiku un tranzīta kravas. Pasta kravu pārvadājumi (t. sk. tranzīta pasts) 2020. gadā veidoja 34,6% no visiem kravu pārvadājumiem lidostā "Rīga".

Savukārt kravas, kas tika pārvadātas ISAF programmas ietvaros, veidoja 8% no kopējā apjoma, un tās pārvadāja *Atlas Air*, *Silk Way West Airlines* un *National Air Freight Group Inc.*

Lidostā "Rīga" darbojas četras aviācijas kravu noliktavas – *Baltic Cargo Center*, *ACTS*, *KOLL*, *GreenCarrier*, kā arī VAS "Latvijas Pasts" centrālais pasta apstrādes komplekss.

2019. gada septembrī industriālo ēku projektēšanas un būvniecības ēku projektēšanas un būvniecības uzņēmums *Piche* blakus lidostai "Rīga" atvēra 23 000 m² lielu augsto tehnoloģiju parku "Lidostas Parks", kā arī uzsāka otra industriālā parka *Green Park* būvniecību ar noliktavu platību 50 000 m² un biroju platību 7000 m². Tajā 2020. gada augustā savu darbību sāka Igaunijas pasta meitasuzņēmums – loģistikas un pakomātu operators Latvijā – *Omniva*, Somijas loģistikas pakalpojumu meitasuzņēmums *Itella Logistics* un Latvijas-Ķīnas loģistikas kopuzņēmums *Deltra*, kas ir daļa no holdinga *Globe-link China Investment*, kurš apvieno vairāk nekā 70 dažādus uzņēmumus visā pasaulē.

2020. gada jūnijā kurjerpasta un loģistikas kompānija *DHL Express* un nekustamo īpašumu attīstīšanas un būvniecības kompānija *Castor Construction* lidostas "Rīga" teritorijā uzsāka reģionālā *DHL Express* sūtījumu apstrādes un loģistikas centra būvniecību ar 4500 m² platību, kuru plāno atvērt 2021. gada vasarā.

Kravu pārvadājumu segmenta at-

tīstīšanai lidosta "Rīga" investē savā infrastruktūrā. 2020. gada septembrī, turpinot lidostas "Rīga" lidlauka infrastruktūras attīstību, tika pabeigta jauna kravu perona būvniecība. Jaunajā kravu peronā paredzētas trīs lielfizelāžas gaisa kuģu stāvvietas ar fleksiblu plānojumu, nodrošinot iespēju uzņemt visu tipu kravas gaisa kuģus.

Konkurences analīze

Asu konkurenci izjūt ne tikai lidsabiedrības, bet arī lidostas, jo valstu robežu atvēršanas un attīstīto ceļu

un dzelzceļu tīklu dēļ lidostām bieži nākas konkurēt par vieniem un tiem pašiem pasažieriem. Pateicoties veiksmīgai infrastruktūras attīstībai, *airBaltic* izaugsmei un ģeogrāfiskā stāvokļa priekšrocībām, lidosta "Rīga" sevi ir pozicionējusi kā reģionālo gaisa satiksmes centru un labāko lidostu Baltijas valstīs. Satiksmes mezgliem ir raksturīgas lielas un stabilas aptvēruma teritorijas, augsts transfēra pasažieru īpatsvars, augsts savienojamības līmenis un kvalitatīvi pakalpojumi. Lai gan lidostai "Rīga" ir salīdzinoši

maza aptvēruma teritorija, tomēr, lielā mērā pateicoties *airBaltic* uzņēmējdarbības modelim, tā ir sasniegusi augstu transfēra pasažieru īpatsvaru un savienojamības rādītāju, tādēļ lidostai "Rīga" kā reģionālajam satiksmes mezglam Baltijā nav tieši salīdzināmu konkurentu. Lidostas, kas pilda satiksmes mezgla funkcijas lidostas "Rīga" mērķtirgos, ir Berlīnes, Kopenhāģenas, Helsinku, Sanktpēterburgas, Stokholmas un Oslo lidostas, mazākā mērā arī Varšavas lidosta.

Baltijas valstu galvaspilsētu lidostas Viļņā un Tallinā neveic satiksmes mezgla funkciju, bet apkalpo tikai tiešos zemo izmaksu lidsabiedrību un tīkla pārvadātāju galamērķus, kuri nodrošina pasažieru pārvadājumus palīgmarsrutos uz saviem satiksmes mezgliem.

Lidostas "Rīga" aptvēruma teritorija

Baltijas valstis atrodas Eiropas perifērijā, kurai raksturīgs mazs iedzīvotāju blīvums un vāji attīstīta transporta infrastruktūra.

Baltijas valstu lidostu aptvēruma teritorijas (aptvēruma teritorija – ģeogrāfiskā teritorija, no kuras lidosta piesaista pasažierus gaisa pārvadājumiem) daļēji pārklājas – tas nozīmē, ka lidostas mēģina piesaistīt vienus un tos pašus pasažierus.

Lidostas "Rīga" galvenā aptvēruma teritorija iekļauj Latvijas galvaspilsētu Rīgu un plašāku teritoriju ap to. Lidostas "Rīga" aptvēruma teritorija plašākā nozīmē ietver 300 km rādiusu jeb 3–4 stundu brauciena ar automašīnu attālumu no Rīgas un iekļauj visas Baltijas valstu galvaspilsētas, kopā ap 7 milj. iedzīvotāju. Lidostai "Rīga" ir izdevīga ģeogrāfiskās atrašanās vieta Baltijas valstu centrā, savukārt Tallinas un Viļņas lidostu aptvēruma teritoriju ierobežo Baltijas jūra un robežas ar Baltkrieviju un Krieviju. Lidostas "Rīga" aptvēruma teritorijai raksturīgs zems iedzīvotāju blīvums, kā arī zema pirkspēja, par ko liecina tas, ka astoņu stundu brauciena ar automašīnu attālumā no Rīgas var sasniegt tikai 2% no Eiropas pirkspējīgās teritorijas.

Regulāro gaisa kravu pārvadājumu galamērķi:

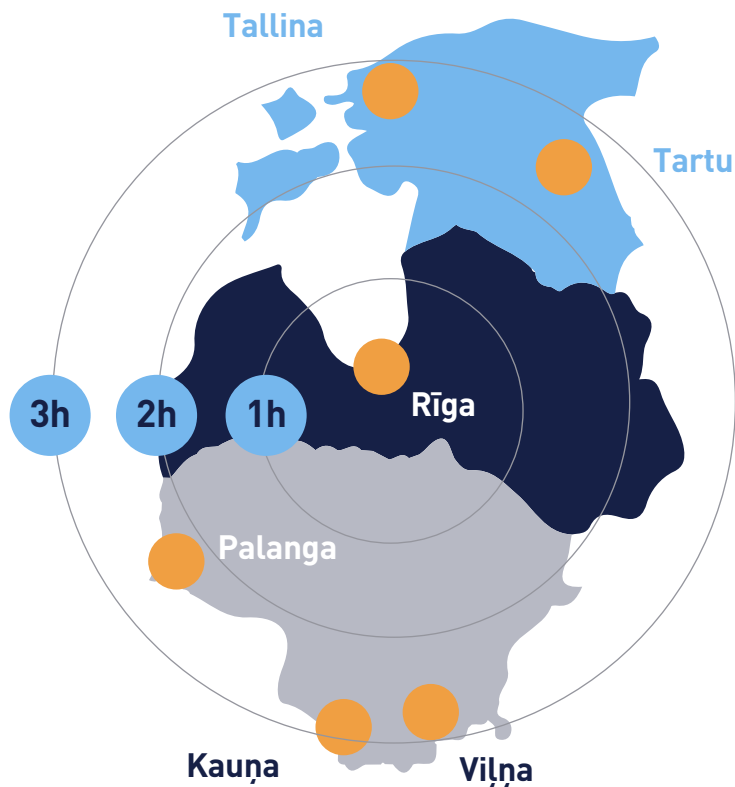
- Lietuva (Viļņa, Kauņa)
- Zviedrija (Stokholma Orobero)
- Vācija (Minhene, Ķelne, Erfurte)
- Beļģija (Līge)
- Čehija (Prāga)

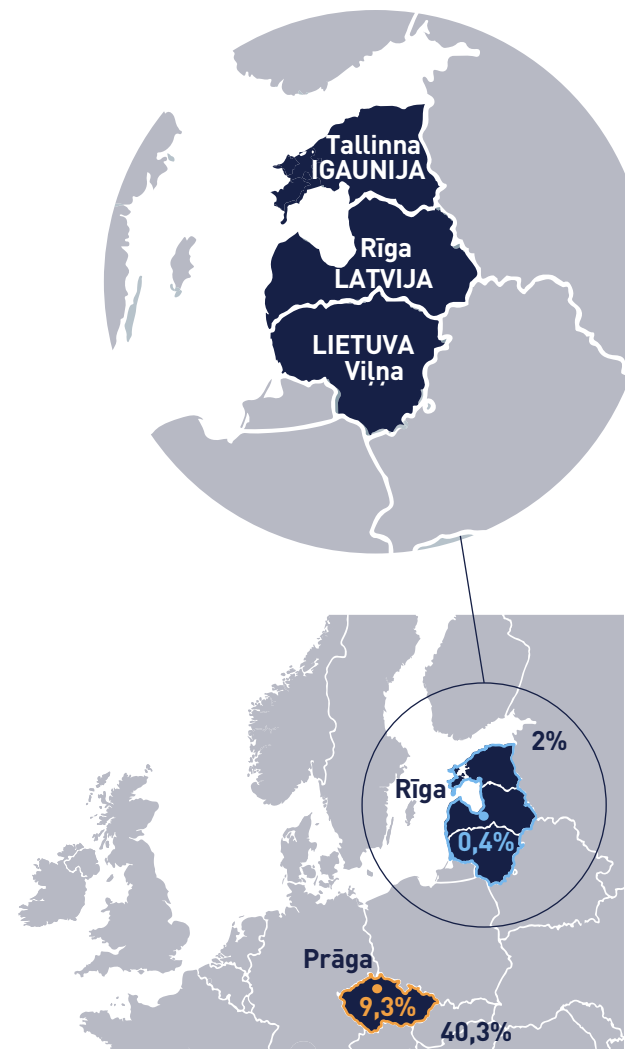
Gaisa kravu pārvadājumu partneri:

- DHL
- TNT/FedEx
- UPS
- ATRAN
- RAF AVIA
- ELERON

Lidostas "Rīga" aptvēruma teritorija. Laiki norādīti, pārvietojoties pa sauszemi

Lidostas "Rīga" atrašanās vieta (pirktspējīgākā Eiropas daļa divu un četrus stundu attālumā) un aptvēruma teritorija 300 km rādiusā

LIDOSTAS "RĪGA" IETEKME, LOMA UN ATBILDĪBA

Savienojamība un Latvijas kā pievilcīga galamērķa popularizēšana

Kā minēts sadaļā "Lidosta faktos un skaitļos", 2020. gadā lidostā "Rīga" apkalpots 2,01 miljons pasažieru, kas ir par 74,2% mazāk ceļotāju nekā gadu iepriekš. 2020. gadu lidosta "Rīga" iesāka kā vienu no straujāk augošajām Eiropas lidostām – janvārī un februārī pasažieru skaits pieauga par attiecīgi 12,4% un 13,6%. Tas izvirzīja lidostai ar kapacitātes pietiekamību saistītus izaicinājumus, par galveno uzdevumu izvirzot precīzi un ātri īstenot lielos investīciju projektus, vienlaikus saglabājot augstu servisa līmeni un meklējot elastīgus īstermiņa risinājumus pieaugošās pasažieru plūsmas apkalpošanai. Taču Covid-19 pandēmija pilnībā izmainīja ceļošanas vidi, un par lidostas galveno uzdevumu kļuva ieviest efektīvus epidemioloģiskās drošības pasākumus darbinieku un pasažieru aizsardzībai un nodrošināt saimniecisko stabilitāti krasi pasažieru skaita samazinājuma apstākļos, attīstot tos darbības veidus, ko pandēmija skāra mazāk –

lidostas biznesa parku, kravu pārvadājumus, tehniskās apkopes pārvadājumus, tehniskās apkopes pakalpojumus un citus.

Lidostas "Rīga" viena no prioritātēm ir plaša maršrutu tīkla attīstīšana, tāpēc lidosta pastāvīgi veic pārrunas ar gaisa pārvadātājiem par jaunu lidojumu maršrutu atklāšanu. 2020. gada sākumā lidostas pārstāvji piedalījās vienā no lielākajiem maršrutu attīstīšanas forumiem *Connect 2020* Turcijā, bet turpmākās aktivitātes maršrutu attīstīšanā nācās pārtraukt Covid-19 pandēmijas dēļ. Maršrutu attīstīšanas forumi tika atcelti, notika vienīgi regulāra saziņa individuāli ar pārvadātājiem, kas iepriekš nodrošināja lidojumus uz Rīgu, skaidrojot lidojumu ierobežojumus un modelējot iespējamus pārvadājumu atjaunošanas scenārijus.

Aviācijas nozares uzņēmumi – lidosta "Rīga", *airBaltic*, "Latvijas gaisa satiksme", Civilās aviācijas aģentūra, kā arī Latvijas Aviācijas asociācija (LAA) – sadarbojās, veicot kopīgus pētījumus par drošu ceļošanu un izstrādājot priekšlikumus valdībai par pakāpenisku lidojumu atjaunošanu.

Notika sadarbība arī ar tūrisma nozari – Latvijas Tūrisma aģentu asociāciju (ALTA) un tās biedriem – par kopīgiem priekšlikumiem tūrisma plūsmu atjaunošanai.

Viens no Rīgas lidostas izaugsmes pīlāriem ir aviācijas kravu attīstība. Kravu segmenta attīstības veicināšanai lidosta "Rīga" ir pievienojusies tranzīta un loģistikas preču zīmei *VIA Latvia*, kas ir izstrādāta Satiksmes ministrijas pārraudzībā. Lidostas daļība šajā projektā sniedz iespēju iesaistīties multimodālu transporta un loģistikas risinājumu izstrādē un prezentēšanā starptautiskās izstādēs un valsts ārvalstu darba grupu sanāsmēs. Pateicoties kopīgām gaisa, jūras un dzelzceļa transporta nozares uzņēmumu mārketinga aktivitātēm, sadarbībā ar VAS "Latvijas Pasts" ir izdevies īstenot e-komercijas aviācijas kravu programmu no Ķīnas (Handžou un Honkongas) ar turpmāku distribūciju uz citām valstīm caur pasta tīklu. Izdevās nodrošināt e-komercijas tranzīta kurjerpasta plūsmu sūtījumiem no Ķīnas uz Ukrainu caur Rīgu. Turklāt iepriekšējo gadu daļība starptautiskajās izstādēs Pekinā, Šeņdžēnā, Rīgā, Minskā, Maskavā, Almati

un Taškentā ar zīmolu *VIA Latvia* ir veicinājusi Rīgas lidostas kā izcila un konkurētspējīga kravu pārvadājumu pakalpojuma sniedzēja atpazīstamību pasaulē. Neskatoties uz Covid-19 pandēmijas ietekmi, 2020. gadā notika trīs svarīgi kravu infrastruktūras projekti:

- jūnijā uzsākta loģistikas kompānijas *DHL* reģionālā kompleksa būvniecība 4500 m² platībā, kas būs viens no modernākajiem ekspres-sūtījumu apstrādes un loģistikas centriem Baltijā;
- septembrī nodots ekspluatācijā jaunais specializētais kravu apkalpošanas perons, kas aizņem 63 536 m² lielu platību lidlauka ziemeļu daļā un ir tieši savienots ar teritoriju, kurā tiks attīstīta lidostas "Rīga" "kravu pilsēta" – specializēto aviācijas kravu apkalpošanas teritorija. Jaunas infrastruktūras izbūve ļauj lidostai "Rīga" dubultot kapacitāti kravu apkalpošanas jomā un padarīs lidostu pievilcīgāku gaisa kravu pārvadātājiem no visas pasaules. Jaunajā peronā atrodas

trīs lielfizelāžas gaisa kuģu stāvvietas ar fleksiblu plānojumu, nodrošinot iespēju uzņemt visu tipu kravas gaisa kuģus;

- novembrī lidosta "Rīga" izsludināja starptautisku konkursu investora piesaistei jauna multifunkcionālā kravu apstrādes un loģistikas kompleksa izbūvei lidostas specializēto aviācijas kravu apkalpošanas teritorijā "kravu pilsēta".

Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu | Lidostas "Rīga" ietekme, loma un atbildība | Korporatīvās pārvaldības principi

POZITĪVĀ IETEKME UN IEGULDĪJUMS EKONOMIKĀ UN SABIEDRĪBĀ

103, 203-2

Ilgtermiņa ekonomiskā dimensija attiecas uz uzņēmuma vai organizācijas ietekmi uz ieinteresēto personu ekonomiskajiem apstākļiem un uz tautsaimniecības sistēmām vietējā, valsts un pasaules līmenī.

Stratēģija, darbības plāni

Audita plāni

ISO sertifikācija

Risku novērtēšanas rīks

Trauksmes celšanas rīks

Datu vākšana un analīze

Ekonomiskās ietekmes vadība

Lidostas "Rīga" ekonomiskā ietekme ir nepārvērtējama – būdama ne tikai Latvijas, bet visas Baltijas pasažieru un gaisa kravu pārvadājumu līderis ar ambīciju kļūt par vienu no Ziemeļeiropas gaisa satiksmes centriem, lidosta "Rīga" nodrošina reģiona savienojamību ar stratēģiskiem galamērķiem,

kas tieši ietekmē tūrisma un viesmīlības nozari un ārvalstu investīcijas Latvijā.

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2020. gadā 20,4% ceļotāju Latvijā ieradusies, izmantojot gaisa transportu (2018. gadā – 27%, 2019. gadā – 32%).

LAA pasūtītais nozares pētījums²¹ liecina, ka Latvijā aviācija veido 76% no aviācijas nozares pievienotās vērtības un 177 miljonus EUR no nacionālā iekšzemes kopprodukta (IKP). No šīs daļas lidostas "Rīga" devums ir lēšams ap 20%.

LAA savos pētījumos izmanto netiešo ieguvumu noteikšanai saistīto ietekmi uz Latvijas IKP, tostarp:

- netiešais ieguldījums (saistīts ar preču un pakalpojumu piegāžu ķēdēm);
- inducētais ieguldījums (saistīts ar aviācijas nozarē strādājošo patēriņu);

- katalizatora efekts – saistīts ar kvalitatīvu aviācijas pakalpojumu pieejamību (tūrisms, pasts, kurjeru darbība u. tml.).

Saskaņā ar LAA sniegto informāciju pētījumos, kas ir veikti laikā no 2014. gada līdz 2020. gadam, šīs ietekmes īpatsvars IKP struktūrā ir noteikts robežās no 2,5% līdz 3,5%, kas norāda, ka vismaz pēdējos piecus gadus aviācijas ekonomiskās ietekmes īpatsvars uz tautsaimniecību ir bijis ļoti stabils, pat nedaudz apsteidzot vispārējo valsts ekonomisko izaugsmi.

Piemēram, 2019. gadā tiešā ietekme (aviācijas sektora izlaide) bija 0,99%, netiešā ietekme (preču un pakalpojumu piegāžu ķēdes) bija 0,55%, inducētā ietekme (aviācijā strādājošo patēriņš) bija 0,30%, bet katalītiskā ietekme (tūrisms, pasts, kurjeru darbība u. c.) sasniedza 1,65%, kas summāri veidoja 3,5% no IKP.²²

Savukārt Covid-19 pandēmijas dēļ 2020. gadā provizorisks aviācijas nozares devums IKP samazinājās par 46%²³, kas kopējā IKP samazinājumā valstī (-4,32%) aizņēma 19,4%, bet,

ņemot vērā inducēto un katalītisko efektu, – līdz 43,82%.²⁴

IKP kritums 2020. gadā valstī tiešā veidā ir saistāms ar aviācijas pakalpojumiem.²⁵ Arī tieši nodarbināto skaits aviācijas nozarē ir samazinājies par 21% (dati ir provizoriski). Ir sagaidāms, ka 2019. gada nodarbinātības rādītāji aviācijā atjaunosies ne ātrāk kā 2026. gadā – ar nosacījumu, ka satiksmes rādītāji 2019. gada līmenī atgriezīsies ap 2024. gadu.

Piesaistot *Oxford Research*, aviācijas nozare veica pētījumu par Covid-19 ietekmes dēļ samazināto pārvadājumu ietekmi uz tautsaimniecību.²⁶ Secināts, ka ierobežojumi, kādi noteikti nozarei, rada ļoti būtiskus zaudējumus valsts ekonomikai, kas svārstās no 20% (tiešie aviācijas nozares zaudējumi) līdz 43% (ņemot vērā tūrisma un saistīto pakalpojumu sektorus) no kopējā IKP krituma.

Kopā pirms krīzes aviācijas nozarē tieši bija nodarbināti 4400 darbinieki. Savukārt saistītajās nozarēs nodarbinātība sasniedza 21 000 darbinieku.²⁷

²¹ Avots: LAA pētījums "Latvijas aviācijas nozares ekonomiskās ietekmes novērtējums". Pieejams: https://217bebb8-ac9e-451b-9c37-143d01207631.filesusr.com/ugd/d4ddd3_9060f358eda34fb9b77daed747e4d707.pdf
²² Avots: LAA pētījums "LAA pētījums par Covid-19 ietekmi uz Latvijas aviācijas nozari". Pieejams: https://217bebb8-ac9e-451b-9c37-143d01207631.filesusr.com/ugd/d4ddd3_88be0a4f9cbcb402d8160d277ab9dfc32.pdf

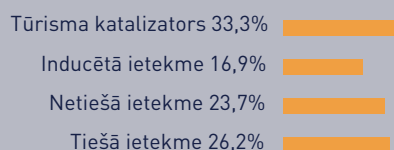
²³ Avots: LAA pētījums "LAA pētījums par Covid-19 ietekmi uz Latvijas aviācijas nozari" ²⁴ Avots: LAA pētījums "Pētījums par Covid-19 ietekmi uz aviācijas nozari Latvijā un Eiropā".

²⁵ Avots: IATA "The importance of air transport to Latvia". Pieejams: <https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/latvia--value-of-aviation/>

²⁶ Avots: LAA pētījums "Pētījums par Covid-19 ietekmi uz aviācijas nozari Latvijā un Eiropā".

²⁷ Avots: LAA pētījums "Latvijas aviācijas loma tautsaimniecībā".

Aviācijas nozares ekonomiskā ietekme EU 27 īstermiņā²¹

Aviācijas nozares ekonomiskā ietekme LV ilgtermiņā²²

Aviācijas nozares ilgtermiņa ietekme uz ekonomiku – investīciju un produktivitātes pieaugums var sastādīt līdz pat 1% no IKP.

Aviācijas nozarei Latvijā un Eiropā ir būtiska ietekme uz ekonomiku gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Ierobežojumi aviācijas nozarē atstāj ļoti smagas ekonomiskās sekas, kuru novēršanai būs nepieciešams daudz laika.

Ietekme uz tautsaimniecību

Lidosta "Rīga" ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā, nodokļos valsts kopbudžetā 2020. gadā samaksājot 11 380 605 EUR.

Novērtējot to, ka lidostai "Rīga" nav kavētu pārskatu un deklarāciju iesniegšanas termiņu, ka pēdējo triju pārskata gadu laikā neto apgrozījums katrā pārskata gadā pārsniedz 4 000 000 EUR, ka pēdējo triju gadu laikā Valsts ieņēmumu dienests (VID) administrēto nodokļu ieņēmumu kopsumma gadā pārsniedz 700 000 EUR, un citus kritērijus, lidosta "Rīga" ir iekļauta VID Padziļinātās sadarbības programmas augstākajā – Zelta līmenī.²⁸

Aktīva pilsoniskā iesaiste nozares jautājumos

Lidosta "Rīga" aktīvi piedalās LAA un Satiksmes ministrijas kopīgi izveidotajā domnīcā. Šajā sadarbības platformā ir iesaistītas teju visas Latvijas aviācijas interešu puses, tā nodrošinot integrētu platformu komu-

nikācijai, informācijas apmaiņai un jaunu sadarbības projektu īstenošanai. Ar domnīcas rezultātiem publiski var iepazīties LAA mājaslapā blogā "[Domnīca](#)".

Latvijas aviācijas viedokļu līderības stiprināšanai un Latvijas aviācijas atpazīstamības veicināšanai lidosta "Rīga" sadarbībā ar LAA un izdevumu "Dienas Bizness" organizē vienu no lielākajiem pasākumiem aviācijas profesionāļiem Baltijā, proti, ikgadējo Rīgas Aviācijas forumu, kas Covid-19 pandēmijas ietekmē 2020. gadā pirmo reizi norisinājās tiešsaistes formātā. Tiešsaistē un ierakstā forumu vēroja vairāk nekā 2000 skatītāju. Turklāt 2020. gadā šī foruma ietvarā tika organizēta arī zinātniskā konference, kas bija veltīta ilgtspējīgas aviācijas nozares izaicinājumiem. Kā Rīgas Aviācijas foruma diskusijā uzsvēra lidostas valdes priekšsēdētāja Laila Odiņa, gan šobrīd, gan plānojot nākotnes attīstību lidosta pievērš lielu uzmanību ilgtspējīgiem risinājumiem, tostarp vērtējot arī iespēju piesaistīt struktūrfondu projektus, kas Latvijai būs pieejami nākamajā ES budžeta plānošanas periodā līdz 2027. gadam. Šis ES finan-

sējums būtu izmantojams gan notekūdeņu infrastruktūras, gan arī tehnikas iegādei, kas savā darbā izmanto alternatīvo degvielu, piemēram, elektriski darbināmi perona autobusi, specializētā perona tehnika un elektroauto, ko ikdienā izmanto lidostas funkciju īstenošanai.

LAA, kuras biedre ir lidosta "Rīga", 2020. gada 9. martā atjaunoja memorandumu ar Satiksmes ministriju, nosakot galvenās aviācijas nozares un politikas plānošanas prioritātes, kas uzskaitītas turpmāk.

Vīzija

Latvijā ir izveidota un efektīvi darbojas Eiropas kopējā gaisa transporta sistēmā integrēta ilgtspējīga gaisa transporta sistēma, kas sniedz kvalitatīvus, drošus un pieejamus pakalpojumus Latvijas iedzīvotājiem un uzņēmumiem, vienlaikus veicinot Latvijas tautsaimniecības attīstību.

Misija

Izstrādāt un pastāvīgi realizēt tādu rīcības politiku, kas nodrošinās gaisa transporta drošības un drošuma līmeņa saglabāšanu un paaugstināšanu,

²⁸ Avots VID. Pieejams: <https://www.vid.gov.lv/lv/dalibnieku-registrs>

infrastruktūras apstieidzošu attīstību, veiksmīgu gaisa pārvadātāju darbību, kā arī būs spējīga saglabāt un veicināt gaisa transporta nozares pieaugošu ieguldījumu tautsaimniecībā.

Mērķis

Rīga ir konkurētspējīgs, Baltijā dominējošs un Ziemeļeiropā nozīmīgs gaisa transporta centrs ar attīstītu lidostu un gaisa satiksmes vadības infrastruktūru, nevainojamu aviācijas uzņēmējdarbības vidi, Latvijā reģistrētiem un finansiāli stabiliem pārvadātājiem, kas nodrošina Latvijas un ārvalstu iedzīvotājiem plašu, augošu, drošu un kvalitatīvu tautsaimniecības vajadzībām atbilstošu tiešo un tranzīta pasažieru un kravu pārvadājumu klāstu. Ir izveidota tāda aviācijas izglītības un apmācības sistēma, kas nodrošina nozares vajadzības un spēj arī piedāvāt pakalpojumus ārējā tirgū. Aug ar aviācijas pārvadājumiem saistīto pakalpojumu piedāvājums.

Darba devēju iniciatīvas

Lidosta "Rīga" piedalās Latvijas darba devēju iniciatīvās, tostarp

darbojas Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) pastāvīgajā darba tiesību darba grupā, kas izskata, rosina un sniedz atzinumus par darba tiesību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem un to grozījumiem. 2020. gadā LDDK darba grupas ietvaros skatīti un sniegti priekšlikumi par tādiem likumprojektiem kā grozījumi Darba likumā, grozījumi Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā u. c., kā arī sniegti priekšlikumi par nepieciešamajiem uzlabojumiem attiecībā uz nodarbinātības un Darba likuma piemērošanas jautājumiem ārkārtas stāvokļa laikā Covid-19 izplatības dēļ.

Lidosta "Rīga" sniedza viedokli par izmaksām, kas radušās Covid-19 seku novēšanai nepieciešamo individuālo aizsardzības līdzekļu iegādei, LDDK sanāksmei ar Finanšu ministriju, Labklājības ministriju un Veselības ministriju (notika 2020. gada 12. maijā) par finansējuma rašanas iespējām ES fondu ietvaros uzņēmējiem individuālo aizsardzības līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu, drošības aprīkojuma iegādei Covid-19 krīzes apstākļos.

SADARBĪBA AR IETEKMES PUSĒM

102-40, 102-42, 102-43, 102-44

Lidosta "Rīga" kā ilgtspējīgs un sociāli atbildīgs uzņēmums vēlas apzināt savu patieso ietekmi un vadīt savu lomu sabiedrībā. Tā kā lidosta sniedz būtisku ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā un nākotnes attīstības veidošanā, tās darbība ir saistīta ar plašu ietekmes pušu loku, un sadarbība ar to ir lidostas "Rīga" atbildīgas uzņēmējdarbības sastāvdaļa.

Lidostas ieinteresētās puses ir identificētas, izvērtētas un sagrupētas, ņemot vērā GRI vadlīnijas un AA1000 standartu "Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm".

2019. gadā lidosta "Rīga" identificēja šādas ietekmes pušu grupas:

- 1) ar būtisku ietekmi (visssvarīgākās un vistuvākās ietekmes puses, bez kurām uzņēmējdarbība nevar pastāvēt) – akcionārs (Satiksmes ministrija), darbinieki un arodbiedrība, biznesa partneri, investori/finansētāji, klienti, pasažieri un piegādātāji (nozīmīguma vērtējums – 1);
- 2) ar vidēji būtisku ietekmi (uzņēmumam ir jāīsteno noteikumi un regulējošais darbības ietvars) –

uzraugošās organizācijas, valsts un pašvaldību iestādes (nozīmīguma vērtējums – 2);

- 3) ar mazāk būtisku ietekmi (jāveicina attiecības, lai nodrošinātu sekmi uzņēmējdarbību ilgtermiņā) – mediji, vietējās kopienas un sabiedrības pārstāvji, mācību iestādes, nevalstiskās organizācijas un vides organizācijas, profesionālās biedrības un nozares speciālisti (nozīmīguma vērtējums – 3).

Katras grupas nozīmīgākās organizācijas lidosta "Rīga" 2019. gadā aptaujāja un aicināja uz ietekmes pušu semināru, kā rezultātā tika identificētas būtiskākās vides, sociālās un ekonomiskās tēmas, skatīt 51. lpp.

2019. gada maijā lidostas "Rīga" organizētajā pirmajā ietekmes pušu seminārā diskusijās balstītajā pasākumā būtiskāko ietekmes pušu pārstāvji izteica savu viedokli par līdzšinējo sadarbību, priekšlikumus un gaidas par uzņēmuma ilgtspējai būtiskām tēmām. Semināru apmeklēja 51 ietekmes pušu pārstāvis, un lidosta "Rīga" kopumā saņēma 55 ieteikumus par šādām sešām

Lidostas "Rīga" nozīmīgākās ietekmes puses

Ietekmes puses nozīmīgums	Ietekmes puse	Ietekmes pušu organizācijas, kuru pārstāvji piedalījās seminārā un sniedza ieteikumus
1	Aviokompānijas (tostarp kravu pārvadātāji)	Aeroflot, airBaltic, RAF-AVIA, Smartlynx Airlines, Turkish Airlines, Greencarrier Freight Services Latvia
1	Biznesa klienti/nomnieki, kas darbojas uzņēmuma teritorijā	TAV Latvia
1	Neaviācijas pakalpojumu sniedzēji	TAV Latvia
1	Militārie klienti	Nacionālie bruņotie spēki
1	Darbinieki un arodbiedrība	LR Lidostu darbinieku arodbiedrība, 14 lidostas "Rīga" darbinieki no dažādām struktūrvienībām ar normālo un maiņu darbalaiku
1	Aviācijas pakalpojumu piegādātāji	SIA "Capital Handling", SIA "Havas Latvia", VAS "Latvijas gaisa satiksme"
1	Citi piegādātāji un apakš-uzņēmēji	SIA "Ferrus", "ESSPO" UAB
1	Akcionārs	Satiksmes ministrs
1	Pasažieri (klienti)	Klienti savus ieteikumus sniedza tiešsaistes aptaujā
2	Regulatori un valsts iestādes	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, Iekšlietu ministrija, Radiācijas drošības centrs, Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs, Muitas pārvalde, Pārresoru koordinācijas centrs
3	Vietējās kopienas (pašvaldības, iedzīvotāji, organizācijas)	Mārupes novada domes priekšsēdētājs, Babītes novada domes priekšsēdētājs, Mārupes un Babītes novada iedzīvotāji, biedrība Bierīņu apkaimes attīstības biedrība, biedrība "Mārupes uzņēmēji"
3	Biznesa asociācijas	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
3	Publiskā sektora organizācijas	Latvijas Aviācijas asociācija
3	Pilsoniskās sabiedrības organizācijas	Biedrība "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts", biedrība "Apeirons", biedrība "Latvijas Ornitoloģijas biedrība", biedrība "Homo Ecos"
3	Mediji	Mediji un klienti savus ieteikumus sniedza tiešsaistes aptaujā

ilgtspējas tēmām:

- pasažieru pieredze un drošība;
- vide;
- darba vide;
- piegādātāju attiecības;
- vietējā kopiena;
- ietekmes pušu attiecības.

Daudzus no saņemtajiem ieteikumiem lidosta "Rīga" jau īsteno, tādēļ uzņēmums ir nolēmis pilnveidot savu

ziņošanas praksi par paveikto, lai šī informācija sasniegtu ieinteresētās puses. Jau īstenotie priekšlikumi ir, piemēram, ierīkotās telpas PRM pasažieru pašaprūpei un bezmaksas dzeramā ūdens ņemšanas vietas pasažieru terminālī, ir aktualizēts un apstiprināts jaunais darba koplīgums u. c. Savukārt citus priekšlikumus, kas atbilst lidostas "Rīga" stratēģiskajiem mērķiem, bet pašreiz vēl

netiek īstenoti, izvērtējot aktualitāti un budžeta iespējas, plānots ieviest nākotnē, piemēram, izstrādāt vides, tostarp trokšņa, jautājumiem veltītu interaktīvu interneta vietni, turpināt sadarbību ar skolēniem, rīkojot īpašas karjeras dienas vietējo pašvaldību skolām, vērtēt iespēju ieviest darbinieku iemaksas pensiju 3. līmenī un palīdzēt vietējai kopienai ar bioloģiskās daudzveidības uzturēšanu.

Lidosta "Rīga" izvērtē savas darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi un iesaista ietekmes puses būtisku jautājumu risināšanā, kas noris dažādos līmeņos, piemēram:

- aptaujas – aktuālu jautājumu un pakalpojumu novērtējuma noskaidrošana;
- atsauksmes – atgriezeniskā saite ar klientiem;
- sarunas vai dialogs – individuāla vai kolektīva apspriešanās;
- konsultēšanās – viedokļa izzināšana vai apmaiņa;
- partnerība – kopīga lēmumu pieņemšana un sadarbība.

Komunikācija ar ietekmes pušu grupām notiek pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā.

BŪTISKĀKĀS ILGTSPĒJAS UN ATBILDĪBAS TĒMAS

102-46, 102-47, 102-49

Mērķtiecīgi un atbilstoši konkrētai metodoloģijai lidostas "Rīga" būtiskākās sociālās, ekonomiskās un vides tēmas tika identificētas 2019. gadā, izmantojot starptautisko GRI standartu. Tēmu identificēšana notika piecos posmos:

- 1) potenciāli būtisko tēmu kartēšana;
- 2) prioritāro ietekmes pušu identificēšana un ilgtspējas tēmu nozīmīguma analīze darbinieku un ārējo ietekmes pušu starpā;
- 3) ietekmes pušu sanāksme un diskusijas;
- 4) ārējo un iekšējo ietekmes pušu viedokļu apkopojums būtiskuma matricā;
- 5) atbilstošu ilgtspējas indikatoru atlase un to atklāšana nefinanšu pārskatā.

Sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm 2019. gadā lidosta "Rīga" brīvprātīgi izmantoja AA 1000 standartu "Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm".

1. posms

Potenciāli būtisko tēmu sarakstā sākotnēji iekļauj uz lidostas "Rīga" darbību attiecināmas tēmas, kas varētu būt aktuāli gan lidostai, gan ietekmes pusēm. Būtisko tēmu noteikšanai izmantoti šādi avoti:

- GRI vadlīnijas un GRI lidostu operatoru sektora papildinājumi;
- līdzīgu aviācijas sektora uzņēmumu atklātā informācija;
- lidostas "Rīga" stratēģija, politikas, plānošanas dokumenti un citi avoti.

2. posms

Lidostas "Rīga" ietekmes puses tika noteiktas un būtiskākās no tām izvērtētas augstākā līmeņa vadītāju un vadošo speciālistu aptaujā. Skatīt lidostas "Rīga" būtiskāko ietekmes pušu shēmu 48. lpp.

Lidosta "Rīga" aptaujāja iekšējās un ārējās ietekmes puses, lai noteiktu būtiskākās ilgtspējas tēmas. Aptaujā piedalījās 98 ārējo ietekmes pušu pārstāvji un 136 iekšējo ietekmes pušu pārstāvji, kopā tika saņemtas 234 atbildes.

3. posms

Turpinot darbu pie svarīgāko ilgtspējas tēmu definēšanas, būtiskākajām ietekmes pusēm 2019. gada maijā lidosta "Rīga" organizēja semināru. To apmeklēja uzņēmuma augstākā vadība un 50 dalībnieki, kas pārstāvēja visas prioritārās lidostas "Rīga" ietekmes puses.

Seminārā gan ietekmes puses, gan lidostas "Rīga" vadība izvērtēja identificēto tēmu būtiskumu skalā no 0 līdz 4. Turklāt dalībnieki darba grupās pārrunāja idejas un ierosinājumus, kā lidosta "Rīga" varētu nodrošināt ilgtspēju būtiskākajās tēmās un ko vēl lidosta "Rīga" varētu darīt, lai kļūtu atbildīgāka un sekmētu Latvijas sabiedrības ilgtspēju.

Grupu diskusiju rezultāti tika izklāstīti panela diskusijā.

4. posms

Šajā posmā tika apkopoti ietekmes pušu balsojuma rezultāti un izveidota ilgtspējas tēmu būtiskuma matrica. Tajā iekļautas 19 identificētās uz lidostu "Rīga" attiecināmās ilgtspējas tēmas. Matricas vertikālā ass parāda tēmu būtiskumu ārējām ieinteresētajām pusēm, savukārt horizontālā ass – būtiskumu iekšējo ieinteresēto pušu skatījumā. Matrica ir sadalīta trīs daļās – būtiskākās, vidēji būtiskās un mazāk būtiskās tēmas. Par būtiskajām atzītas 6 tēmas, par vidēji būtiskām – 11, par mazāk būtiskām – 2 tēmas. Gan lidostas "Rīga", gan ārējo ietekmes pušu skatījumā būtiskākais ir pasažieru un klientu drošība. No sociālajām tēmām par būtiskāko atzīta infrastruktūras attīstība, bet vides tēmu grupā – trokšņa piesārņojums, atkritumu apsaimniekošana, ietekme uz augsni un bioloģiskā daudzveidība.

5. posms

Ilgspējas pārskatā iekļautas būtiskās, vidēji būtiskās un mazāk būtiskās tēmas. Ievērojot GRI standartu, visām 19 tēmām noteikti atbilstoši 43 indikatori, 5 lidostu operatoru sektora

papildinājumu indikatori un citas būtiskās tēmas, skatīt GRI indikatoru tabulu 151. lpp. Turpmākais mērķis ir reizi divos gados pārskatīt būtiskās tēmas, ziņošanas tēmas un rādītājus. Nākamā ietekmes pušu tikšanās būtu notikusi 2021. gadā, bet Covid-19 pandēmijas dēļ tā tika pārcelta uz 2022. gadu. Ja epidemioloģiskā situācija to joprojām neļaus, tad uzņēmums meklēs maksimāli efektīvus veidus, kā līdzvērtīgu pasākumu noorganizēt neklātienē.

- 1 Pasažieru un klientu drošība
- 2 Darbinieku drošība un veselība
- 3 Atklāta un ētiska pārvaldība, atbilstība
- 4 Apmācības, prasmes un attīstība
- 5 Infrastruktūras attīstība
- 6 Atvērta un godīga ietekmes pušu iesaiste, komunikācija un sadarbība
- 7 Taisnīga attieksme pret darbiniekiem, viņu motivācija un iesaiste
- 8 Pieejamība visiem (t. sk. personām ar veselības traucējumiem)
- 9 Savienojumi un Latvijas kā pievilcīga galamērķa reklamēšana
- 10 Cilvēktiesību ievērošana savās darbībās un gaidas attiecībā uz nomniekiem
- 11 Darbaspēka pieejamība un darbinieku dažādība
- 12 Atbildība un ilgtspēja piegādes ķēdē/ konkursos un īrnieku vidū
- 13 Kapacitāte un pakalpojumu kvalitāte
- 14 Trokšņu piesārņojums, atkritumi, ietekme uz augsni un bioloģiskā daudzveidība
- 15 Pasažieru un klientu pieredze un apmierinātība
- 16 Energoefektivitāte un ietekme uz klimatu
- 17 Aktīva pilsoniskā iesaiste nozares jautājumos
- 18 Zaļās domāšanas veicināšana pasažieru vidū
- 19 Vietējās kopienas iesaiste un darbinieku brīvprātīgais darbs

PĀRVALDĪBA | PAKALPOJUMI | DARBVIETA | VIDE | SABIEDRĪBA

KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS PRINCIPI

Ārējās iniciatīvas, pārvaldības principi un sistēmas

102-12

Darba procesu sakārtošanai, uzticamas un drošas infrastruktūras veidošanai, ietekmes uz vidi mazināšanai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai, tā veicinot uzņēmuma noteikto mērķu sasniegšanu, lidosta "Rīga" ir ieviesta un tiek uzturēta integrētās vadības sistēma (kvalitātes vadības sistēma un vides pārvaldības sistēma). Tā ir sertificēta atbilstoši standartu ISO 9001:2015 un ISO 14001:2015 prasībām.

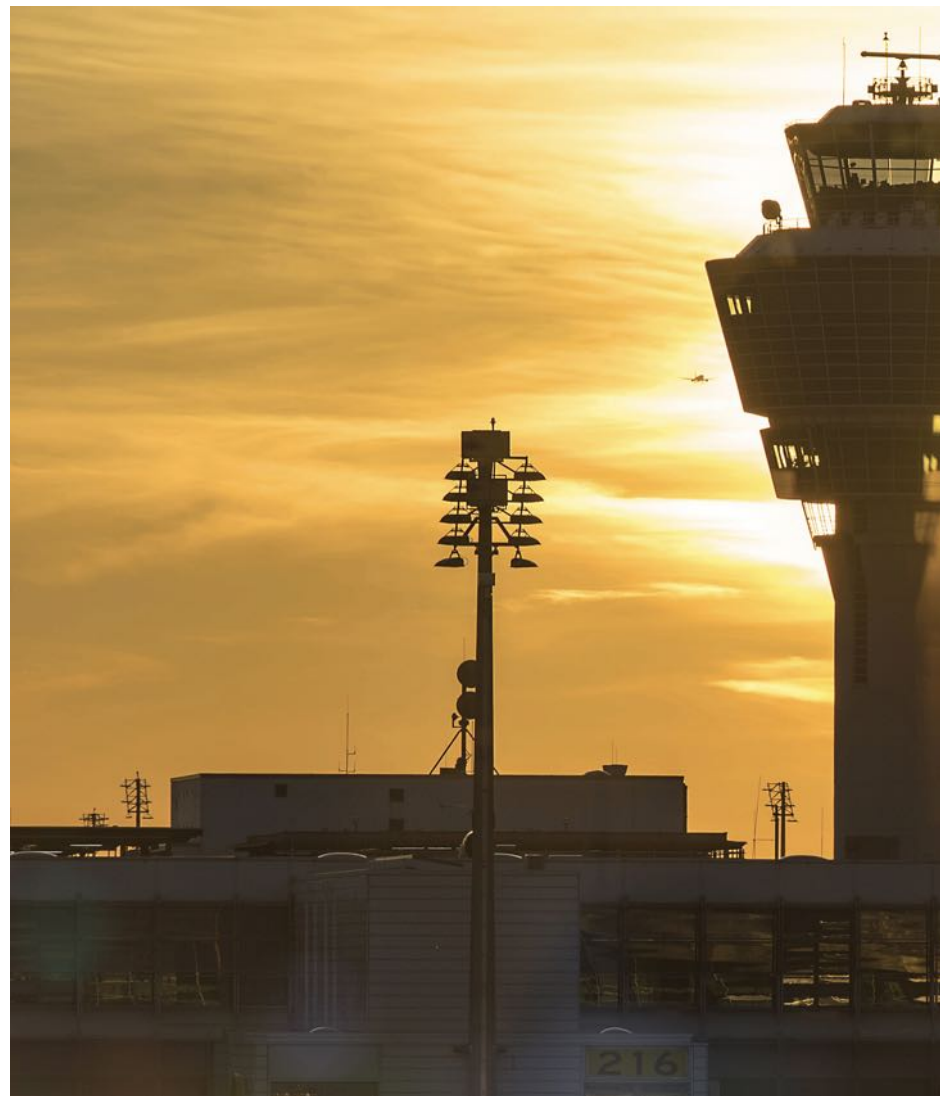
Lai apliecinātu lidostas "Rīga" ilgtspējīgu attīstību, mazinātu CO₂ emisiju apjomu un efektīvi izmantotu energoresursus, uzņēmumā no 2018. gada ir ieviesta un tiek uzturēta energopārvaldības sistēma, kas 2020. gadā tika sertificēta atbilstoši ISO 50001:2018 standarta prasībām.

Sekmējot ilgtspējas un pārvaldības tēmu integrāciju uzņēmuma darbībā, 2020. gadā lidosta "Rīga" turpināja dalību Korporatīvās pārvaldības un

atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksā. Arī 2020. gadā lidosta "Rīga" ieguva augstāko – Platīna – kategoriju, tā šo titulu saglabājot divus gadus pēc kārtas.

Lidosta bija viena no pirmajām Eiropā, kas pēc Covid-19 ierobežojumu iestāšanās saskaņā ar starptautisko un Latvijas veselības organizāciju ieteikumiem izstrādāja programmu drošai ceļošanai "Neļauj vīrusam ceļot". Par to plaši informēti gan pasažieri, gan pārvadātāji, gan sadarbības partneri un mediji. Ar šo programmu lidosta pievienojusies Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (*European Union Aviation Safety Agency, EASA*) Covid-19 ierobežošanas hartai, apliecinot uzņēmuma gatavību strādāt pēc augstākajiem aviācijas nozares epidemioloģiskās drošības standartiem un sadarbīties valsts un starptautiskā līmenī slimības izplatības risku mazināšanai.

Lidosta ir ieguvusi četras no piecām zvaigznēm prestižās aviācijas nozares reitingu aģentūras *Skytrax* novērtējumā par Covid-19 drošības pasākumiem lidostās (*Covid-19 Airport Safety Rating*).

Lai attīstītu labi pārvaldītu uzņēmējdarbības vidi, 2020. gadā lidosta "Rīga" aktīvi iesaistījās pieredzes un labās prakses apmaiņas pasākumos personāla vadības, apmācības un darba aizsardzības jomās:

- piedalījās LAA organizētajā diskusijā par aviācijas nozares nodarbinātības izaicinājumiem, informācijas apmaiņu, atbalsta instrumentiem;
- nodrošināja piecu nozares augstskolu mācībspēku stažēšanos lidostā "Rīga" Eiropas Sociālā fonda projekta "Transporta un sakaru institūta akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijās" ietvaros;
- saņēma IZM pateicību par ieguldījumu pieaugušo neformālās izglītības procesa veicināšanā un kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanā saistībā ar izvērtējumu pieaugušo neformālās izglītības ceļojošajai balvai "Saules laiva";
- piedalījās kā darba devēju pārstāve TSI studiju programmas

Aviation Management akreditācijas sanāksmē;

- piedalījās LTRK organizētā diskusijā "Uzņēmumu sadarbība ar profesionālās izglītības iestādēm".

Atbalstot jauniešus karjeras izvēlē un praktisko darba iemaņu apgušanā, 2020. gadā lidosta "Rīga":

- uzsāka sadarbību ar nodibinājumu "Iespējamā misija" par dalību skolu programmā "Dzīvei gatavs", parakstot sadarbības memorandu un sagatavojot divas mācību stundu tēmas, kurās integrētas zināšanas par lidostas pamatdarbības procesiem (gaisa kuģu apkalpošana un bīstamo vielu pārvaldīšana) ar fizikas mācību saturu vidusskolām;
- nodrošināja mācību praksi 23 vidējo profesionālo vai augstāko mācību iestāžu audzēkņiem.
- Lidosta "Rīga" kā civilās sabiedrības partneris un Baltijas reģiona vadošā lidosta un gaisa satiksmes centrs kopā ar nacionālo lidsabiedrību *airBaltic*, Latvijas Republikas

Iekšlietu ministriju un biedrībām "Patvērums "Drošā māja"" un "Resursu centrs "Marta"" piedalās aktivitātēs, saistītās ar dokumenta par cilvēku tirdzniecības novēršanu aviācijas nozarē īstenošanu. Vairāk par šo lasīt 98. lpp.

Drošības kontrolē pasažieriem ilgstoši bija problēma ar līdzi ņemto ūdens pudeļu iztukšošanu pirms drošības pārbaudes. Tika veikts atkritumu monitorings pie drošības kontroles sadarbībā ar nevalstisko vides organizāciju *Homo Ecos*, kā rezultātā ierīkota izlietne šķidrumu izliešanai un radīta informatīva siena par ilgtspējas pamatprincipiem lidostā, tostarp sniegta informācija par atkritumu šķirošanu.

Pilnveidojot pakalpojumus pasažieriem ar ierobežotām pārvietošanās spējām, uzņēmums konsultējas ar attiecīgo organizāciju pārstāvjiem, šīs jomas ekspertiem. 2020. gadā ir notikušas konsultācijas ar organizāciju *PassePartout Training Ltd*. Šī organizācija nodrošina profesionālu apmācību transporta nozares darbiniekiem, kas ir tiešā kontaktā ar pasažieriem un viņu vadītājiem.

Ētika un profesionālā godprātība

102-16, 205-2

Nodrošinot caurspīdīgu un ētisku uzņēmuma darbību, 2018. gadā uzņēmuma valdē apstiprināts Ētikas kodekss, bet 2019. gadā izstrādāti un Ilgtspējas komisijā apstiprināti biznesa ētikas pamatprincipi sadarbības partneriem. Vairāk skatīt sadaļā "Ētika un pretkorupcijas politika" 24. lpp.

Papildus lidosta "Rīga" ir izstrādājusi mācību programmu "Ētikas kodekss PD 0611 P" un noteikusi, ka visu darbinieku apmācība notiek reizi trijos gados. Mācību programmas pamatā ir prasības par rīcību attiecībā uz jautājumiem par iespējamiem pārkāpumiem, krāpnieciskām vai koruptīvām darbībām. Organizējot darbinieku zināšanu pārbaudes testu par Ētikas kodeksa pamatprincipiem, 2019. gadā notika visu lidostas "Rīga" darbinieku e-apmācība (izņemot valsts amatpersonas, kurām saistošs Likums "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā").

Visvairāk korupcijas riskam pakļauta-

jiem amatiem vismaz reizi trijos gados tiek plānoti padziļināti zināšanu pilnveidošanas pasākumi, piesaistot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) vai citu ārējo organizāciju lektoros. 2019. gadā sadarbībā ar KNAB lidosta "Rīga" organizēja seminārus "Iekšējās kontroles sistēma korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai", kuros kopumā piedalījās 25 darbinieki.

Saskaņā ar iepriekš noteikto nākamās apmācības visiem uzņēmuma darbiniekiem, kā arī korupcijas riskam visvairāk pakļautajiem amatiem ir plānotas 2022. gadā.

Kopš 2019. gada aprīļa uzņēmuma

biznesa partneru godprātības veicināšanai lidostas "Rīga" iepirkumu konkursu nolikumos ir iekļauts papildu punkts. Tas paredz, ka pasūtītājs un ikviens tā darbinieks savā darbībā nepieļauj krāpnieciskas un koruptīvas rīcības, kas ietver gan iekšzemes, gan arī ārvalstu amatpersonu kukuļošanas aizliegumu. Pasūtītājs ir apstiprinājis Ētikas kodeksu, kā arī veic korupcijas risku izvērtēšanu un īsteno pasākumus korupcijas risku izvērtēšanu un īsteno pasākumus korupcijas risku mazināšanai un novēršanai. Biznesa partneriem atsevišķas apmācības netiek organizētas. Ar pamatprincipiem sadarbībai ar līgumpartneriem var iepazīties lidostas [mājaslapā](#).

Atbilstība likumiem un normatīvajiem aktiem vides jomā

307-1

Lidosta "Rīga" savā darbībā ievēro saistošos vides aizsardzību regulējošos normatīvos aktus, ko apliecina 2020. gada 10. martā veiktās Valsts vides dienesta pārbaudes rezultāti. Saskaņā ar šīs pārbaudes rezultātiem, vidi regulējošo normatīvo aktu un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas pārkāpumi 2020. gadā nav konstatēti, attiecīgi soda sankcijas no vides aizsardzības prasību kontrolējošo institūciju puses nav piemērotas.

Atbilstība likumiem un normatīvajiem aktiem sociālajā un ekonomiskajā jomā

419-1

2020. gadā nav piemēroti sodi vai sankcijas par lidostas "Rīga" darbības neatbilstību normatīvajiem aktiem sociālajā vai ekonomiskajā jomā.

Pārvaldības struktūra

102-18

Vadības modelis un organizatoriskā struktūra

Lidostas "Rīga" vadības modelis ir veidots, ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi. Stratēģiskā un operatīvā vadība ir nodalīta, lai nodrošinātu efektīvu pārvaldību, lēmumu pieņemšanu un mērķu sasniegšanu. Stratēģisko vadību īsteno valde, kurai atbilstoši Komerclikumam noteikta solidāra atbildība, bet operatīvo vadību nodrošina departamentu direktori, kuriem noteikta individuāla atbildība. Valdes galvenais

uzdevums ir nodrošināt uzņēmuma darbību, lai tas sasniegtu stratēģijā noteiktos mērķus. Departamenti ir veidoti atbilstoši uzņēmuma noteiktajai pamatdarbībai un tās atbalstam nepieciešamajām funkcijām.

Saskaņā ar lidostas "Rīga" statūtiem, kas bija spēkā līdz 2020. gada 11. novembrim, valdes un padomes locekļus ievēlēja uz pieciem gadiem. Visiem valdes locekļiem ir tiesības rīkoties lidostas "Rīga" vārdā. Saskaņā ar valdes pilnvarojumu valdes priekšsēdētājs kopā ar atbildīgo valdes locekli – atbildīgā valdes locekļa prombūtnes laikā ar vēl vienu valdes locekli – ir pilnvaroti pārstāvēt lidostu "Rīga", nosakot tiesības slēgt jebkura veida darījumus, kā arī veikt ar komercdarbību saistītas darbības, tostarp korespondences, pretenziju un tamlīdzīgu dokumentu parakstīšanu. 2020. gadā lidostas "Rīga" valde darbojās četru personu sastāvā – valdes priekšsēdētājs un trīs valdes locekļi. 2020. gada 16. aprīlī mainījās valdes sastāvs, un no jūlija valde sāka darboties trīs personu sastāvā – valdes priekšsēdētāja Laila Odiņa un valdes locekļi Artūrs Savelļevs un Normunds Feierbergs.

2020. gada 11. novembrī tika grozīti uzņēmuma statūti, nosakot, ka valdes sastāvā ir trīs locekļi.

Valdes priekšsēdētājs (arī lidlauka atbildīgais vadītājs) ir atbildīgs par Lidlauka drošības un vadības departamenta, Drošības departamenta, Juridiskā departamenta, Personāla departamenta, Komunikācijas vienības, Infrastruktūras uzturēšanas un attīstības departamenta, Kvalitātes departamenta, Iekšējā audita vienības, Pastāvīgās iepirkumu komisijas, valdes priekšsēdētāja palīga un valdes priekšsēdētāja padomnieka darbību.

Valdes locekļi ir atbildīgi par Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departamenta, Mārketinga vienības, Finanšu departamenta, Virszemes apkalpošanas departamenta, Informāciju tehnoloģiju departamenta, Komerciālā departamenta darbību.

Akcionārs

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" ir valsts akciju sabiedrība, un tās valsts kapitāla daļu turētāja ir Satiksmes ministrija. Akcionāru sapulcē akcio-

nāra intereses pārstāv Satiksmes ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota cita ministrijas amatpersona. Akcionārs sapulces sasauca, ievērojot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma prasības un noteiktos termiņus. Akcionāru sapulces galvenie pienākumi ir:

- apstiprināt gada pārskatu un lemt par sabiedrības peļņas izlietošanu;
- ievēlēt un atsaukt padomes locekļus un revidentu, kā arī lemt par viņu atlīdzības apmēru;
- apstiprināt un grozīt sabiedrības statūtus, lemt par sabiedrības reorganizāciju;
- lemt par pamatkapitāla samazināšanu vai palielināšanu;
- pieņemt citus lēmumus par citiem likumā minētajiem jautājumiem.

2020. gadā notika septiņas akcionāru sapulces, kurās izskatīti šādi būtiskākie jautājumi:

- par VAS "Starptautiskā lidosta

"Rīga"" Iekšējā audita 2020. gada plānu;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2019. gada pārskata apstiprināšanu, peļņas sadali, budžeta izpildi un finansiālo un rezultātīvo rādītāju izpildi;
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" akcionāru sapulces 2020. gada 1. pusgada lēmumu izpildi;
- par "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2019. gada darbības rezultātu gala novērtējumu;
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" statūtu grozījumu un statūtu jaunā redakcijā apstiprināšanu;
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" rīcībā atstātās peļņas izlietojumu par laika periodu no 2015. gada (peļņa par 2014. gadu) līdz 2020. gadam (peļņa par 2019. gadu);
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" aktualizētajiem finansiālajiem un darbību raksturojošiem rādītājiem un prognozētajiem rezultātiem 2020. gadam;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" plānotajiem finansiālajiem un darbību raksturojošiem rādītājiem un prognozētajiem rezultātiem 2021. gadam;
- par kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādi.

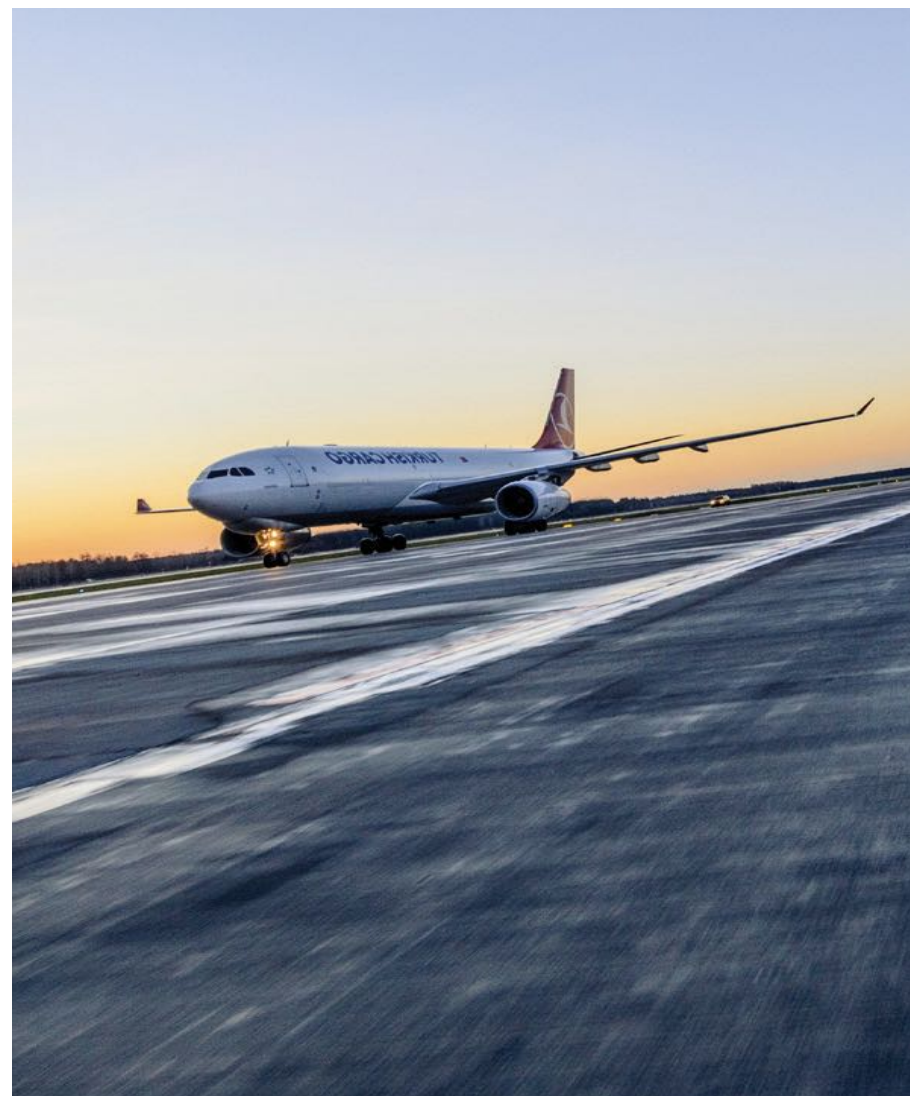
Padome

Kopš 2016. gada lidostā "Rīga" ir izveidota padome. Padome ir uzņēmuma pārraudzības institūcija, kas akcionāru sapulču starplaikos pārstāv valsts kapitāldaļu turētāja intereses un uzrauga uzņēmuma valdes darbu. Saskaņā ar 2020. gada 4. februāra MK noteikumiem Nr. 63 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru" lidostas "Rīga" padomē ir trīs locekļi – Juris Kanelis, Laila Odiņa (līdz 2020. gada 15. aprīlim) un Eduards Toms. Padomes pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Vairāk par lidostas "Rīga" padomi lasīt 60. lpp.

Galvenie padomes pienākumi ir:

- ievēlēt un atsaukt valdes locekļus, uzraudzīt valdes darbību un noteikt valdes locekļu atalgojumu;
- uzraudzīt, lai uzņēmuma darbs noritētu atbilstoši likumiem, statūtiem un akcionāra lēmumiem, kā arī uzņēmuma darbības stratēģijai;
- apstiprināt vidēja termiņa darbības stratēģiju un uzraudzīt tās īstenošanu;
- apstiprināt uzņēmuma plānotos finansiālos rādītājus, kā arī apstiprināt ikgadējo budžetu un uzraudzīt tā izpildi;
- uzraudzīt iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmu darbību, pārskatīt to atbilstību un efektivitāti;
- izskatīt iekšējās audita daļas ziņojumus par iekšējā audita vai pārbaudes rezultātiem, kā arī nepieciešamības gadījumā uzdot veikt citus neplānotus auditus vai pārbaudes.

2020. gada jūlijā padome atbalstīja termināļa attīstības uzraudzības komi-

tejas izveidi, kuras priekšsēdētājs ir padomes priekšsēdētājs, – "VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" pasažieru termināļa paplašināšanas 6. kārtas uzraudzības komiteja.

Lidostas "Rīga" padomes reglaments un padomes paziņojumi pieejami uzņēmuma [mājaslapā](#).

Kopumā 2020. gadā ir notikušas 20 VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga" padomes sēdes, izskatot 106 darba kārtības jautājumus un pieņemot lēmumus. Būtiskākie lidostas padomes pieņemtie lēmumi ir:

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" vides pārvaldības un energopārvaldības sistēmām, mērķiem un sasniegtajiem rezultātiem;
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" pasažieru termināļa paplašināšanas 6. kārtas īstenošanas gaitu;
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" padomes reglamenta apstiprināšanu;
- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2020. gada iepirkumu plānu;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2019. gada darbības plāna izpildes rezultātiem un VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2020. gada darbības plānu;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" vidēja termiņa darbības stratēģijas 2017.–2023. gadam un ilgtermiņa stratēģijas 2017.–2036. gadam ieviešanas rīcības plāna izpildi 2019. gadā;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" lekšējā audita 2019. gada pārskatu un lekšējā audita 2020. gada plānu;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" padomes 2019. gada lēmumu izpildi;

- par stāvokli VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" sakarā ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu valstī;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes sastāvu;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2019. gada pārskatu, budžeta izpildi, peļņas sadali, Sabied-

rības lielumu raksturojošiem rādītājiem un iedalījumu grupās, finansiālo un rezultatīvo rādītāju izpildi un revidenta apstiprināšanu 2020. gada pārskatam;

- par Covid-19 ietekmē radītajiem zaudējumiem lidostai un piešķirto valsts atbalstu;

- par sagatavošanos VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" darbības nodrošināšanai pēc ārkārtējās situācijas laikā noteikto ceļošanas ierobežojumu atcelšanas;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" lekšējo auditu ieteikumu ieviešanas izpildi;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2020. gada aktuālajiem finanšu rādītājiem;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" Risku pārvaldības politikas apstiprināšanu;

- par valsts atbalsta paziņojumu Eiropas Komisijai un aktuālajiem VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" finanšu rādītājiem;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" dalību *Airport Carbon Accreditation* programmā;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" Biznesa parka attīstības plānu;

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" statūtu grozījumu un statūtu jaunā redakcijā apstiprināšanu un virzīšanu apstiprināšanai akcionāru sapulcē;

- par nominācijas procesu VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes priekšsēdētāja amatam;

- par Valsts akciju sabiedrības "Starptautiskā lidosta "Rīga"" rīcībā atstātās peļņas izlietojumu par laika periodu no 2015. gada (peļņa par 2014. gadu) līdz 2020. gadam (peļņa par 2019. gadu);

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" budžetu un finansiālajiem un rezultatīvajiem rādītājiem 2021. gadam;

- par vienošanās par sadarbību *Rail Baltica* projekta ieviešanā noslēgša-

Artūrs Saveljevs. Vairāk par lidostas "Rīga" valdi lasīt 62. lpp.

Galvenie valdes pienākumi ir:

- organizēt un nodrošināt uzņēmuma darbību saskaņā ar normatīvajiem aktiem un uzņēmuma stratēģiju;
- izskatīt un apstiprināt darījumus, atbildēt par uzņēmuma saimniecisko darbību un normatīvajiem aktiem atbilstošu grāmatvedības uzskaiti;
- apstiprināt ikgadējo budžetu un investīciju plānu katram gadam un trīs līdz piecu gadu periodam;
- apstiprināt uzņēmuma struktūru, štatus un darba samaksas noteikumus.

Valdes sēdes, ja nav noteikts citādi, notiek reizi nedēļā. 2020. gadā notika 67 valdes sēdes.

nu ar SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas";

- par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.–2027. gadam" sa-
skaņošanu.

Valde

Pamatojoties uz lidostas "Rīga" statūtiem, kapitālsabiedrības darbību organizē un nodrošina uzņēmuma valde, kuras sastāvā no 2020. gada ir

trīs locekļi. Viens no valdes locekļiem ir valdes priekšsēdētājs. Lidostas "Rīga" valdes darbu uzrauga padome, kuras sastāvā ir padomes priekšsēdētājs un divi padomes locekļi. Par lidostas "Rīga" darbības rezultātiem valde atskaitās padomei un kapitāldaļu turētājam – Latvijas Republikas Satiksmes ministrijai.

Valdes locekļus uz piecu gadu pilnvaru termiņu ievēl padome, un tā darbojas saskaņā ar [valdes reglamentu](#),

kas pieejams lidostas "Rīga" mājaslapā.

Valdes priekšsēdētāju no valdes locekļu vidus ieceļ padome. Valdes priekšsēdētājs ir atbildīgs par uzņēmuma operatīvo darbību. Lidostas "Rīga" valdē 2020. gadā darbojās valdes priekšsēdētāja Ilona Līce (līdz 2020. gada 15. aprīlim), no 2020. gada 16. aprīļa – Laila Odiņa un trīs valdes locekļi – Lauma Jenča (līdz 2020. gada 3. jūlijam), Normunds Feierbergs un

VALDE

VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS
Lidlauka atbildīgais vadītājs

lekšējā audita vienība

Komunikācijas vienība

Valdes
priekšsēdētāja
palīgs

Valdes
priekšsēdētāja
padomnieks

LIDLĀUKA DROŠĪBAS UN VADĪBAS DEPARTAMENTS

Drošības
departaments

Infrastruktūras
uzturēšanas un
attīstības departaments

Juridiskais
departaments

Kvalitātes
departaments

Personāla
departaments

Lidlauka operatīvais vadītājs

Lidlauka tehniskais vadītājs

Drošības pārvaldības sistēmas vadītājs

Analītiskā nodaļa
Kārtējās drošības nodaļa
Ārējās drošības nodaļa
Patrulēšanas nodaļa

Projektu vadības nodaļa
Tehniskās uzturēšanas
nodaļa

Juridiskā nodaļa
Iepirkumu nodaļa
Lietvedības nodaļa

Vides trokšņa
laboratorija

Personāla vadības nodaļa

Personāla attīstības nodaļa

Ārkārtas situāciju
vadības nodaļa

Lidlauka operatīvās
vadības nodaļa

Elektrotehniskā nodaļa
Lidlauka tehniskās uzturēšanas nodaļa
Mehanizācijas nodaļa

Drošības
pārvaldības sistēmas
nodrošināšanas
vienība

Pastāvīgā iepirkumu komisija

VALDES LOCEKLIS**VALDES LOCEKLIS**

Aviācijas pakalpojumu
un biznesa attīstības
departaments

Komerčiālais
departaments

Mārketinga vienība

Virszemes
apkalpošanas
departaments

Datu aizsardzības
speciālists

Finanšu departaments

Informācijas
drošības vadītājs

Informācijas
tehnoloģiju
departaments

Klientu attiecību un
pakalpojumu nodaļa

Biznesa analītikas
nodaļa

Neaviācijas biznesa
vadības un attīstības
nodaļa

Klientu servisa nodaļa

Pasažieru apkalpošanas nodaļa
Gaisa kuģu apkalpošanas nodaļa
Neregulāro lidojumu apkalpošanas nodaļa

Finanšu nodaļa
Grāmatvedība
Sagādes nodaļa

Drošības komunikāciju sistēmu nodaļa

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstības nodaļa

Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju tehniskā nodaļa

Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu | Lidostas "Rīga" ietekme, loma un atbildība | Korporatīvās pārvaldības principi

VAS "STARPTAUTISKĀ LIDOSTA "RĪGA"" PADOME

Padomes priekšsēdētājs
JURIS KANELS
no 2016. gada 17. maija.
Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Profesionālā darba pieredze

10.2016. līdz šim laikam.	Docents, Ph.D., valdes loceklis, AS "Transporta un sakaru institūts".
08.2015. līdz šim laikam.	Direktors, AS "Transporta un sakaru institūts". Akadēmiskais un profesionālais aviācijas centrs (TSI/APAC).
03.2012.–09.2016.	Administratīvais prorektors un Starptautisko sakaru daļas vadītājs, AS "Transporta un sakaru institūts".
10.2009. –09.2010.	Valdes priekšsēdētājs, SIA "Selkoms".
06.2009. –12.2011.	Valdes priekšsēdētājs, SIA "ANS" (iepriekšējais nosaukums SIA "Aeronavigācijas serviss. Mācību centrs").
12.2008.–06.2009.	Valdes loceklis, VAS "Latvijas gaisa satiksme".
02.2007.–12.2008.	Valdes loceklis, VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"".
11.2004.–11.2006.	Valdes priekšsēdētājs, VAS "Valsts informācijas tīkla aģentūra".
03.2004.–11.2006.	Padomes loceklis, VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"".
07.2003.–12.2003	Valdes loceklis, Ventspils brīvosta.
04.2003.–10.2004.	Valdes priekšsēdētājs, BO VAS "Latvijas Attīstības aģentūra"; pēc tās reorganizācijas – direktors VĀ "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra".
11.2002.–05.2003.	Padomes priekšsēdētāja vietnieks, AS "Rīgas jūras līnija".
01.2002.–04.2003.	Valdes loceklis, BO SIA "Rīgas reģiona attīstības aģentūra".
07.1998.–12.2002.	Valdes priekšsēdētāja vietnieks, SIA "Eirokonsultants".
01.1998.–05.1998.	Speciālo uzdevumu vēstnieks, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija.
09.1993.–01.1998.	Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks, Latvijas Republikas vēstniecība Beļģijā, Nīderlandē, Luksemburgā un NATO, pārstāvniecība Eiropas Savienībā.
01.1992.–09.1993.	Ekonomikas departamenta direktors un valsts sekretāra vietnieks, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija.
01.1991.–01.1992.	Ģenerāldirektora vietnieks, Latvijas Republikas MK Ārējo ekonomisko sakaru departaments.

Izglītība

Augstākā; 1978. gadā absolvēta Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultātes Rūpniecības plānošanas specialitāte.

Padomes locekle
LAILA ODĪŅA
no 2018. gada 26. aprīļa
līdz 2020. gada 15. aprīlim.

Profesionālā darba pieredze

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
padomes locekle.

SIA "AOC"
valdes locekle.

UTAir Airlines JSC
operatīvās vadības direktore.

Azerbaijan Airlines JSC
izpilddirektore.

AS Air Baltic Corporation
operatīvās vadības direktore.

Izglītība

Londonas Universitāte, pēcdiploma
studijas "Gaisa satiksmes vadība".

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju
augstskola RISEBA,
uzņēmējdarbības vadība.

Padomes loceklis
EDUARDS TOMS
no 2019. gada 24. maija.
Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Profesionālā darba pieredze

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
padomes loceklis.

Finanšu direktors (CFO) *Primera Air*
(*Primera Air Scandinavia A/S,*
Primera Air Nordic SIA, Primera Air ehf).

Finanšu un administratīvais direktors
un valdes loceklis ar paraksta tiesībām
SIA Consolis Latvija.

Finanšu direktors *Betonika UAB*
(*Consolis grupas uzņēmums*).

Finanšu procesu uzlabošanas menedžeris
Consolis reģionālajā birojā, kā arī finanšu
direktors (CFO).

Finanšu un kontroles nodaļas vecākais
viceprezidents *AS Air Baltic Corporation*

Izglītība

Latvijas Universitāte, ekonomikas zinātņu
bakalaurs un ekonomikas zinātņu maģistrs.

Rīgas Ekonomikas augstskola, EMBA grāds.

Ārējie faktori un tendences, kas ietekmē uzņēmumu | Lidostas "Rīga" ietekme, loma un atbildība | Korporatīvās pārvaldības principi

VAS "STARPTAUTISKĀ LIDOSTA "RĪGA"" VALDE

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
valdes priekšsēdētāja
ILONA LĪCE
no 2017. gada 20. marta
līdz 2020. gada 15. aprīlim.

Profesionālā darba pieredze

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
valdes priekšsēdētāja.

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
valdes locekle.

Ekonomikas un kultūras augstskolas
lektore.

SIA "Projektu konsultāciju tehnoloģijas"
valdes priekšsēdētāja.

VAS "Latvijas gaisa satiksme"
padomes locekle.

Izglītība

Latvijas Universitātes Ekonomikas un
vadības fakultāte, sociālo zinātņu
maģistra grāds sabiedrības vadībā.

Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu
fakultāte, sociālo zinātņu bakalaura
grāds politikas zinātnē.

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
valdes priekšsēdētāja
LAILA ODIŅA
no 2020. gada 16. aprīļa

Pilnvaru termiņš – saskaņā ar
Publiskas personas kapitāla daļu un
kapitālsabiedrību pārvaldības likuma
31. panta devīto daļu.

Valdes loceklis
ARTŪRS SAVEĻJEVS
no 2017. gada 13. septembra.
Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Profesionālā darba pieredze

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
valdes loceklis un

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
Komerčiālā departamenta direktors.

AS "Transporta un sakaru institūts"
Profesionālās maģistra programmas
"Aviācijas vadība" direktors, lektors.

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
Mārketinga departamenta direktors.

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
Neaviācijas mārketinga vadītājs.

Izglītība

Cranfield University, maģistra grāds
lidostu plānošanā un menedžmentā
(*MSc in Airport Planning and Management*).

Latvijas Universitāte, maģistra grāds
ekonomikā (starptautiskā ekonomika).

Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa
administrācijas augstskola, profesionālais
bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā.

Valdes locekle
LAUMA JENČA
no 2016. gada 31. oktobra
līdz 2020. gada 3. jūlijam.

Profesionālā darba pieredze

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
valdes locekle

AS "VRC Zaslauks" padomes locekle,
valdes locekle.

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
Juridiskā departamenta direktore.

Iepriekš ilgstoši strādājusi kā vadošais
jurists privātās kapitālsabiedrībās.

Izglītība

Biznesa augstskola "Turība",
profesionālais bakalaura grāds
tiesību zinātnēs.

Valdes loceklis
NORMUNDS FEIERBERGS
no 2016. gada 10. novembra.
Pilnvaru termiņš – 5 gadi.

Profesionālā darba pieredze

VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""
valdes loceklis.

AS "Latvijas Krājbanka", Informāciju
tehnoloģiju pārvaldes vadītājs,
viceprezidents.

AS *UniCredit Bank*, Vispārējo bankas
pakalpojumu pārvaldes vadītājs,
pirmais viceprezidents.

Ieņēmis citus vadošus amatus dažādās
kapitālsabiedrībās.

Izglītība

Latvijas Universitātes Ekonomikas un
vadības fakultāte, maģistra grāds
biznesa vadībā.

Latvijas Universitātes Fizikas un
matemātikas fakultāte, bakalaura
grāds datorzinībās.

Ekonomikas, vides un sociālo lietu komitejas

Lidostā "Rīga" darbojas divas komisijas un divas darba grupas, kuru pārraudzībā ir jautājumi, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu par ekonomikas, vides un sociālajām tēmām.

Energopārvaldības sistēmas darba grupa

Energopārvaldības sistēmas darba grupas pienākumos ir energopārvaldības sistēmas uzturēšana un uzlabošana, energopārvaldības pasākumu plānošana, veicināšana un kontrole. Darba grupu vada vides pārvaldības sistēmas vadītājs, un tās sastāvā iekļauti pārstāvji gan no valdes, gan no struktūrvienībām, kas ir atbildīgas par lidostas energoresursu izmantošanu un vides aizsardzību.

2020. gadā notika sešas energopārvaldības darba grupas sanāksmes, kurās pieņemti 44 lēmumi. Nozīmīgākie energopārvaldības darba grupas lēmumi un darbi, kas paveikti energopārvaldības darba grupā 2020. gadā:

- ceturkšņa un gada patēriņu izvērtēšana, ceļoņu analīze un turpmāk veicamo darbību noteikšana;
- energopārskata izstrādāšana un apstiprināšana;
- iespējamo taupības pasākumu noteikšana ārkārtas situācijas laikā;
- energoefektivitātes izvērtējuma sadaļas izstrādāšana un pievienošana iepirkumu formai;
- mērķa noteikšana lidostas oglekļa dioksīda emisiju apjoma samazināšanai un veicamo aktivitāšu noteikšana;
- oglekļa pārvaldības plāna 2020.–2023. gadam apstiprināšana;
- informatīvā materiāla sagatavošana darbiniekiem par siltumenerģijas patēriņa samazināšanas pasākumiem apkures sezonā un sildierīču izmantošanu;
- energopārvaldības rīka ieviešanas kontrole un vēsturisko datu integrācija rīkā.

Vides trokšņa pārvaldības darba grupa

Ārpus lidostas teritorijas būtisku ietekmi rada tikai gaisa kuģu troksnis. Nosacījumi trokšņa pārvaldīšanai ir izvirzīti gan B kategorijas atļaujā, gan 2014. gada MK noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība".

Lai novērtētu gaisa kuģu pacelšanās un nosēšanās trokšņa līmeni lidostas apkaimē, ietekmēto iedzīvotāju skaitu un teritorijas un iedzīvotājus, kas ir pakļauti trokšņa robežlielumu pārsniegumiem, reizi piecos gados sagatavo trokšņa stratēģisko karti.

Balstoties uz trokšņa stratēģisko karti, lidosta sagatavo Rīcības plānu trokšņa samazināšanai, kas ir nozīmīgākais instruments gaisa kuģu trokšņa pārvaldīšanā. Rīcības plānu izstrādā lidostas Vides trokšņa pārvaldības darba grupa. To vada lidosta, un tajā līdzdarbojas Mārupes novada, Babītes novada, Rīgas domes, Veselības inspekcijas, VVD Lielrīgas reģionālās pārvaldes, nacionālās aviokompānijas *airBaltic* un VAS "Latvijas gaisa satiksme" pārstāvji. 2020. gadā notika

trīs darba grupas sanāksmes un tika paveikti vairāki būtiski Rīcības plāna uzdevumi.

Piemēram, 2020. gadā tika izstrādātas un ieviestas procedūras gaisa kuģu dzinēju pārbaudēm uz dienviņu pretapledošanas laukuma laikā, kad tas netiek citādi izmantots. Dzinēju izmantošanas procedūra publicēta EVRA AD2.20 ar atļauju dzinēju pārbaudei uz dienviņu pretapledošanas laukuma (DS3). Papildināta lidostas Lidlauka ekspluatācijas instrukcijas sadaļa un aprakstīta kārtība, kā pieteikt un veikt gaisa kuģu dzinēju pārbaudi DS3 vai Z3.

2020. gadā Civilās aviācijas aģentūra sagatavoja MK noteikumu projektu, kuru nodeva Satiksmes ministrijai, kas to tālāk virzīja MK. 2020. gada 17. decembrī ir apstiprināti grozījumi MK noteikumos Nr. 1041 "Noteikumi par gaisa kuģu ekspluatācijas ierobežojumiem lidlaukos atbilstoši vides aizsardzības prasībām". No noteikumiem tika svītrots 16. punkts kas noņem ierobežojumus lidojuma procedūru grozījumiem. Lidosta ir iesniegusi saskaņošanai darba grupas aviācijas apakšgrupai grozījumu

projektu, kas tika saskaņots un virzīts LGS Aeronauriskās informācijas publicēšanai (AIP), tādējādi grozījumu rezultātā samazinot vides trokšņa ietekmi gaisa kuģu pacelšanās laikā.

Atsevišķi darba grupai ir izveidota aviācijas apakšgrupa, kas vērtē specifiskus ar gaisa kuģu lidojumu trajektorijām un procedūrām saistītus jautājumus. 2020. gadā notika trīs aviācijas apakšgrupas sanāksmes, kuru laikā tika analizēta esošā situācija lidostā un sniegti atsevišķi priekšlikumi. Kopumā Covid-19 pandēmija būtiski ietekmēja aviāciju un lidostas darbību, līdz ar to bija vērojams gaisa kuģu trokšņa līmeņa samazinājums.

Pastāvīgā iespējamo pārkāpumu ziņošanas un izskatīšanas komisija

Komisijas pienākums ir izskatīt saņemto informāciju par pārkāpumu, kas atbilst Trauksmes celšanas likumā noteiktajam trauksmes cēlēja ziņojumam, vai Ētikas kodeksa pārkāpumu un rīkoties atbilstoši uzņēmumā noteiktajai kārtībai. Komisijas

priekšsēdētājs ir lekšējās audita vienības vadītājs, un komisijā darbojas vēl četri locekļi.

2020. gadā komisija nesanāca nevienu reizi, jo nebija saņemti ziņojumi/iesniegumi par iespējamām pārkāpumiem.

Ilgtermiņa komisija

Komisijas darbības mērķis ir īstenot lidostas "Rīga" ilgtermiņa pasākumus atbilstoši uzņēmuma Korporatīvi sociālās atbildības vadlīnijām un ilgtermiņa attīstības politikai, kā arī koordinēt ar ilgtermiņa attīstību saistītos jautājumus lidostā, lai nodrošinātu uzņēmuma ilgtermiņa visos tās aspektos. Komisijas sastāvs ir noteikts, ņemot vērā uzņēmuma ilgtermiņa attīstības politikā definētās atbildības jomas. Komisijas vadītājs ir valdes priekšsēdētājs, un tajā darbojas 13 locekļi.

2020. gadā Ilgtspējas komisija tikās piecas reizes un būtiskākie lēmumi tika pieņemti par:

- darbinieku iesaistes aptaujas rezultātiem un to tālāko virzību;
- nepieciešamību sagatavot darba vides uzlabošanas plānu;
- dokumenta "Pamatprincipi sadar-

bībai ar līgumpartneriem" apstiprināšanu un tā ieviešanu lidostas mājaslapā;

- ideju konkursa darbiniekiem nolikuma akceptēšanu un tā sākšanu 2021. gadā;
- nepieciešamību rediģēt darba vides uzlabošanas plānu atbilstoši Covid-19 pandēmijas ieviestajām korekcijām;
- 2020. gada labāko kolēģu balvas nolikuma izveidošanu un sveikšanu;
- Ilgtspējas indeksa snieguma analīzi un ekspertu komentāriem;
- GRI 2019. gada satura analīzi.

Padomes un valdes atalgojuma politika

Valdes un padomes locekļu atlīdzība noteikta atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam un MK 2020. gada 4. februāra noteikumiem Nr. 63 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu atbilstoši kapitālsabiedrības lielumu raksturojošiem rādītājiem, valdes un

padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru".

Valdes priekšsēdētāja un valdes locekļa atlīdzību veido mēneša atlīdzība jeb atlīdzības fiksētā daļa un ikgadējā prēmija jeb atlīdzības mainīgā daļa. Padomes priekšsēdētāja un padomes locekļa mēneša atlīdzību veido tikai atlīdzības fiksētā daļa, jo padomes locekļiem prēmijas neizmaksā.

Mēneša atlīdzību valdes loceklim nosaka, ievērojot MK noteikumus paredzēto mēneša atlīdzības maksimālo apmēru. MK nosaka valdes locekļa mēneša atlīdzības maksimālo apmēru, ņemot vērā vidējo atlīdzību vadībai līdzīga lieluma (neto apgrozījums, bilances kopsumma, darbinieku skaits) kapitālsabiedrībās privātajā sektorā vai atsevišķos gadījumos – nozarē, kurā attiecīgā kapitālsabiedrība darbojas. Valdes locekļa mēneša atlīdzības maksimālais apmērs nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru, kas noapaļots pilnos EUR un

kam piemērots koeficients 10. Valdes locekļa mēneša atlīdzību nosaka uz visu valdes locekļa pilnvaru termiņu ar tiesībām to pārskatīt reizi gadā.

Valdes loceklim var izmaksāt prēmiju reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas. Prēmija nedrīkst pārsniegt kapitālsabiedrības valdes locekļa divu mēnešu atlīdzības apmēru.

Padomes locekli amatā ievēlē uz pieciem gadiem. Padomes locekļus ievēlē amatā un atsauc akcionāru sapulce.

Mēneša atlīdzību padomes locekļiem nosaka, ievērojot MK noteikumus paredzēto mēneša atlīdzības maksimālo apmēru. MK nosaka padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru, ņemot vērā vidējo atlīdzību vadībai līdzīga lieluma (neto apgrozījums, bilances kopsumma, darbinieku skaits) sabiedrībās privātajā sektorā vai atsevišķos gadījumos – nozarē, kurā attiecīgā sabiedrība darbojas. Padomes locekļa mēneša atlīdzības maksimālais apmērs nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo

iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru, kas noapaļots pilnos EUR un kam piemērots koeficients 10. Padomes locekļiem prēmijas neizmaksā.

Valdes un padomes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības apmērs ir piesaistīts Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajam valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēram, tam piemērojot koeficientu, kas noteikts atbilstoši kapitālsabiedrības iedalījumam. Lidosta "Rīga" klasificējama kā liela kapitālsabiedrība pēc kapitālsabiedrību raksturojošiem kritērijiem (darbinieku skaits un finanšu rādītāji), kur valdes priekšsēdētāja mēneša atlīdzība noteikta, piemērojot koeficientu desmit, un padomes priekšsēdētāja mēneša atlīdzība noteikta, piemērojot koeficientu trīs.

Valdes un padomes locekļu atlīdzība noteikta 90% apmērā attiecīgi no valdes un padomes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības. Ja valdes loceklis papildus pilda arī cita amata pienākumus, kopējais atlīdzības apmērs nemainās, saglabājot minētos 90%,

atlīdzību par valdes locekļa pienākumu izpildi un atlīdzību par cita amata pienākumu izpildi sadalot proporcionāli.

Pēc gada pārskata apstiprināšanas padome reizi gadā var lemt par prēmijas izmaksu valdes loceklim. Prēmija nedrīkst pārsniegt kapitālsabiedrības valdes locekļa divu mēnešu atlīdzības apmēru, un tās apjomu nosaka, ņemot vērā pārskata gadā sasniegtos uzņēmuma darbības rezultātus, vidēja termiņa darbības stratēģijas izpildi, kapitālsabiedrības darbības rezultātus un valdes locekļa darbības rezultātus.

Ar valdes un padomes locekļiem slēdz pilnvarojuma līgumu, un uz viņiem nav attiecināmi Darba koplīguma noteikumi.

2020. gadā valdes un padomes locekļu (kopā) darba samaksa bija 483 199 EUR (t. sk. valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas – 114 124 EUR).

Informācija par lidostas "Rīga" padomes un valdes atalgojumu publiski pieejama valdes un padomes

locekļu valsts amatpersonas deklarācijās, kas publicētas VID mājaslapā.

Dividenžu politika

2019. gadā lidosta "Rīga" saskaņoja ar Eiropas Komisiju (EK) atšķirīgu dividenžu politiku par periodu 2017.–2022. gadam, kas piemērota 2017. gadam un 2018. gadam. Sākoties Covid-19 pandēmijai un aviopārvadājumu kritumam, Satiksmes ministrija kā lidostas kapitāldaļu turētājs vērsās LR MK, lūdzot palielināt uzņēmuma pamatkapitālu par 49,9 milj. EUR un dividenžu maksas par 2019. gadu 4,5 milj. EUR apmērā atstāšanu uzņēmuma rīcībā, lai īstenotu uzsāktos investīciju projektus un mazinātu Covid-19 krīzes izraisītos zaudējumus. 2020. gada 23. aprīlī MK atbalstīja lidostas pamatkapitāla palielināšanu un dividenžu atstāšanu uzņēmuma rīcībā, vienlaicīgi uzdodot Satiksmes ministrijai sagatavot un iesniegt Finanšu ministrijā sabiedrības komercdarbības atbalsta pasākumu plānu Covid-19 izraisīto seku novēršanai, lai nodrošinātu paziņojuma iesniegšanu EK un tās saskaņojuma saņemšanu.

Līdz 2020. gada beigām ar EK notika diskusijas un sarakste, bet lēmums par atbalstu konkrētajā gadā netika pieņemts.

EK 2021. gada 8. martā atbalstīja lidostas "Rīga" pamatkapitāla palielināšanu par 35,2 milj. EUR un dividendu par 2019. gada peļņas 4,5 milj. EUR atstāšanu uzņēmuma rīcībā.

Risku novērtēšana un risku vadība

102-11

Lai izveidotu atbilstošu un efektīvu iekšējās kontroles sistēmu risku pārvaldības jomā, 2020. gadā izstrādāta lidostas "Rīga" risku pārvaldības politika, nosakot vienus risku pārvaldības procesa mērķus, risku pārvaldības jomas, galvenos pamatelementus, procesa posmus, pamatprincipus un vadlīnijas, kā arī risku pārvaldības procesā iesaistīto dalībnieku pienākumus un atbildību. Lidostas risku pārvaldības nodrošināšanai ar rīkojumu izveidota lidostas risku pārvaldības komiteja.

Uzņēmumā izstrādāts jauns iekšējais normatīvais dokuments – Stratēģisko,

darbības (operacionālo) un finanšu risku pārvaldības instrukcija – IA 1452 I, atbilstoši kurai uzsākta risku identifikācija un novērtēšana.

Lidostas "Rīga" drošības risku vadības procesu nodrošina drošības pārvaldības sistēmas ietvaros, ņemot vērā 2014. gada 12. februāra EK Regulu (ES) Nr. 139/2014, ar ko nosaka prasības un administratīvās procedūras saistībā ar lidlaukiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (vairāk par drošības pārvaldības sistēmu lasīt 84. lpp.)

Risku pārvaldības politika nosaka dažādu risku veidu vadību, piemēram, stratēģisko risku, darbības jeb operacionālo risku (juridiskie, atbilstības, personāla, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski, darbības nepārtrauktības riski u. c.), finanšu risku, darbības jomu risku (aviācijas drošības, informācijas sistēmu, vides, energopārvaldības sistēmas un darba vides riski).

Stratēģiskie riski – riski, kas saistīti ar nepiemērotu lidostas stratēģijas plānošanu un īstenošanu, kā arī stra-

tēģisko jeb attīstības lēmumu, kas ietekmē lidostas darbību, pieņemšanu, tostarp reputācijas riski.

Drošības riski – riski, kas saistīti ar drošu lidlauka darbības nodrošināšanu un ko vada lidostas drošības pārvaldības sistēmas ietvaros.

Aviācijas drošības riski – riski, ko vada lidostas aviācijas drošības sistēmas ietvaros.

Vides riski – riski, ko pārvalda lidostas vides pārvaldības sistēmas ietvaros.

EnerGOPārvaldības riski – riski, ko pārvalda lidostas energopārvaldības sistēmas ietvaros.

Informācijas sistēmu riski – riski, kas saistīti ar lidostas informācijas sistēmu drošību, tostarp personas datu aizsardzības riski.

Darba vides riski – riski, kas saistīti ar lidostas darba vidi.

Darbības riski – riski, kas saistīti ar nepiemērotu, nepilnīgu vai prasībām neatbilstošu lidostas procesu/projektu norisi, personāla darbībām vai ārējiem notikumiem, piemēram, juridiskie, atbilstības, personāla, krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski, personas datu aizsardzības riski un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju riski.

Finanšu riski – riski, kas saistīti ar iespējamajiem zaudējumiem neparedzētu izmaiņu dēļ finanšu jomā, kā arī nepietiekamu lidostas finanšu līdzekļu plūsmu, tostarp budžeta plānošanu, izpildes uzraudzību, finansējuma piesaisti, lai segtu finanšu saistības, piemēram, likviditātes riski, tirgus riski un kredītriski.

Īstenojot Risku pārvaldības politiku, ievēro šādus risku pārvaldīšanas principus – integrēšanās pārvaldībā, dinamiskums, praktiskums un efektivitāte, informācijas izsekojamība un pamatotība, nepārtraukta pilnveidošanās, iesaiste un sadarbība, "trīs aizsardzības līniju" koncepcija.

Detalizēta informācija par risku pārvaldīšanas principiem publicēta lidostas "Rīga" interneta mājaslapas sadaļā ["Par RIX / Korporatīvā informācija / Politikas"](#).

Risku pārvaldības politikas īstenošanu atbilstoši savai kompetencei uzrauga pastāvīgā Risku pārvaldības komiteja, valde un padome. Lai veicinātu stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu, nepieciešams nodrošināt turpmāku lidostas "Rīga" risku pārvaldības procesa uzturēšanu un nepārtrauktu tā pilnveidošanu.

Iekšējā audita funkcija

Lidostā "Rīga" pastāvīgi notiek iekšējie auditi, ko nodrošina Iekšējās audita vienības vadītājs. Iekšējo audita vienību lidostā "Rīga" veido vienības vadītājs un risku pārvaldnieks. Atbilstoši Iekšējā audita stratēģiskajam plānam 2019.–2021. gadam un Iekšējā audita 2020. gada plānam 2020. gadā notika trīs prioritāro sistēmu auditi – "Centralizētā infrastruktūras nodrošināšana", "ES struktūrfondu līdzfinansēto projektu vadība" un "IT procesa uzturēšana" –, par kuriem ziņots uzņēmuma valdei, padomei un akci-

onāram. Iekšējās audita vienības vadītājs nodrošina regulāru iekšējo auditu ieteikumu ieviešanas uzraudzību, kā arī pēc vadības un struktūrvienību pieprasījuma sniedz konsultācijas/izvērtējumus par aktuālajiem jautājumiem.

Procesu kvalitātes un drošības auditi

Lidostas izvirzīto stratēģisko mērķu sasniegšanai integrētās vadības sistēmā ir izveidota un tiek īstenota procesu un risku vadība. Procesu kvalitātes un drošības auditu laikā novērtē izveidotās sistēmas efektivitāti, procesu izpildījumu un pakalpojumu atbilstību noteiktajām prasībām. 2020. gadā tika veikti 25 procesu auditi lidostas struktūrvienībās un lidlauka pakalpojumu sniedzēju uzņēmumos. Papildus iekšēji veiktajiem auditiem 2020. gadā lidostas "Rīga" struktūrvienībās notika arī 16 ārējie auditi un inspekcijas, ko veica, piemēram, VA "Civilās aviācijas aģentūra", VUGD, VVD Lielrīgas RVP, *BM Certification*, kā arī aviokompānijas (piemēram, *Finnair*, *Norwegian*), kas nodrošina lidojumus uz lidostu "Rīga" un no tās.

Katru gadu tiek izstrādāts vides inspekciju grafiks. Saskaņā ar vides inspekciju grafiku 2020. gadā veiktas 19 no plānotajām 22 vides inspekcijām lidostas nomnieku un pakalpojumu sniedzēju teritorijās. Valstī ieviestās ārkārtas situācijas un pulcēšanās ierobežojumu dēļ nebija iespējams veikt inspekcijas pie trīs nomniekiem. Inspekciju laikā būtiski pārkāpumi, kas rada piesārņojumu vai tā apdraudējumu, netika konstatēti. Lielākais pārkāpumu/neatbilstību skaits 2020. gadā bija saistīts ar neatbilstošu bīstamo atkritumu apsaimniekošanu (galvenokārt neesošu vai neatbilstošu bīstamo atkritumu uzglabāšanas konteineru marķēšanu). Atsevišķi ieteikumi inspekcijās bija arī attiecībā uz ķīmisko vielu un maisījumu inventarizāciju un drošības datu lapu aktualizēšanu.

Reizi gadā uzņēmuma valde ikgadējā vadības pārskata laikā veic integrētās vadības sistēmas novērtējumu un nosaka iespējamās uzlabojumus, lai nodrošinātu sistēmu nepārtrauktu piemērotību, efektivitāti un atbilstību sertificētajiem standartiem.

DARBĪBAS REZULTĀTI

PAMATDARBĪBAS APJOMI

A01, A02, A03

Darbības rezultāti

2020. gadā lidosta "Rīga" apkalpoja 2 011 155 pasažierus, no kuriem lielākā daļa jeb 99,7% bija starptautisko reisu pasažieri, bet 0,3%–iekšzemes. Lidosta "Rīga" kopš 2017. gada piedāvā vienu iekšzemes lidojumu Rīga–Liepāja, ko nodrošina nacionālā lidsabiedrība *airBaltic*.

No kopējā pasažieru skaita 76% jeb 1,5 miljoni pasažieru bija tiešie pasažieri, savukārt apkalpoto transfēra pasažieru skaits 2020. gadā sasniedza 492 tūkstošus jeb 24% no kopējā apkalpoto pasažieru skaita.

2020. gadā lidosta "Rīga" apkalpoja 35 591 lidojumu.

2020. gadā lidostā "Rīga" apkalpotas 23 219 tonnas kravu. No tām 11 523 tonnas bija ienākošās, savukārt 11 696 tonnas – izejošās kravas. Kopumā 16 330 tonnas jeb 70% kravas tika pārvadātas specializētajos kravas reisos, bet pārējās 6889 tonnas jeb 30% transportētas ar pasažieru reisiem.

PASAŽIERU
KOMERCIĀLIE
LIDOJUMI

KOMERCIĀLIE KRAVAS
LIDOJUMI

VISPĀRĒJĀS AVIĀCIJAS
LIDOJUMI

VALSTS AVIĀCIJAS
LIDOJUMI

STARPTAUTISKIE
LIDOJUMI

26 039

2572

573

(ar masu <5,7 tonnas)

15

IEKŠZEMES
LIDOJUMI

184

–

165

(ar masu < 5,7 tonnas)

4

Punktualitāte un kapacitāte

RIX 1

2020. gadā lidostas “Rīga” kopējais (izlidošanas un ielidošanas) punktualitātes rādītājs bija 86,95%. Šajā rādītājā ir iekļauti visi gaisa kuģu kavēšanās apstākļi, tostarp tie, kurus lidostas struktūras nevar ietekmēt, piemēram, novēlota gaisa kuģa ierašanās Rīgā ar attiecīgi novēlotu izlidošanu.

Savukārt punktualitātes rādītāja, kas izriet no procesiem, kurus ietekmē lidostas struktūras, mērķis tika noteikts > 99,00%, faktiskais rezultāts 2020. gadā bija 99,49% (2019. gadā – 98,67%). Šo rādītāju veido no lidostas puses ietekmējamie iemesli, kas saistīti ar drošības, robežkontroles un muitas pakalpojumu sniegšanu, infrastruktūras un to atbalstošo funkciju nodrošināšanu, ņemot vērā pašu lidsabiedrību un virszemes pakalpojumu sniedzēju radītos kavējumus un laika apstākļu ietekmi.

Lidostā “Rīga” darbojas divi virszemes pakalpojumu sniedzēji – SIA *Havas Latvia* un lidostas “Rīga”

Virszemes apkalpošanas departaments (RIX GH). 2020. gadā RIX GH kopējais punktualitātes rādītājs bija 99,87%.

Lidostas “Rīga” drošības dienests stundā spēj apkalpot 1040 pasažierus (1150 pasažierus 2019. gadā), savukārt skrejceļa kapacitāte ir 29 reisi stundā. Drošības dienesta kapacitātes samazināšanās ir skaidrojama ar Covid-19 pandēmijas dēļ ieviestajiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem.

Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība

201-1

Līdz ar globālo koronavīrusa Covid-19 epidēmiju, kas 2020. gada 11. martā tika atzīta par pandēmiju saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas lēmumu²⁹ un saskaņā ar ko 2020. gada 12. martā MK ir izdevis rīkojumu Nr. 103 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (turpmāk – Rīkojums Nr. 103), lai ierobežotu jaunā koronavīrusa izraisītās saslimšanas Covid-19 izplatību, no 2020. gada 17. marta līdz 9. jūnijam tika at-

celti regulārie starptautiskie pasažieru pārvadājumi caur lidostām, ostām, ar autobusiem un dzelzceļa transportu, izņemot pasažieru pārvadājumus ar valsts gaisa kuģiem un militāro transportu, kas būtiski ietekmēja lidostas saimniecisko darbību.

Kopumā 2020. gads sākās ar salīdzinoši strauju pasažieru skaita pieaugumu, janvārī un februārī apkalpojot par 117 tūkstošiem pasažieru vairāk nekā 2019. gadā. Savukārt, uzsākoties globālajai pandēmijai Covid-19 un līdz ar MK Rīkojumu Nr. 103, sākās straujš apkalpoto pasažieru skaita kritums, aprīlī sasniedzot zemāko apkalpoto pasažieru skaitu salīdzinājumā ar 2019. gadu, kas bija -99,5% jeb vien trīs tūkstoši apkalpotu pasažieru.

Uzlabojoties epidemioloģiskajai situācijai, kā rezultātā MK atcēla valstī noteikto ārkārtējo situāciju, 2020. gada 3. ceturksnis apkalpoto pasažieru skaita ziņā iezīmēja pozitīvu tendenci, un augustā tika apkalpoti jau 191 tūkstotis pasažieru. Tomēr līdz ar straujo Covid-19 izplatības “otro” vilni ES 4. ce-

turksnī³⁰ lidostā apkalpoto pasažieru skaits atkal piedzīvoja strauju lejupslīdi.

Apkalpoto pasažieru skaita samazinājums ir bijis īpaši izteikts 2020. gada 4. ceturksnī, kad Covid-19 straujās izplatības ietekmē visā ES un EEZ valstīs tas salīdzinājumā ar 2019. gada tādu pašu atskaites periodu ir samazinājies par gandrīz 90%.

Kopumā apkalpoto pasažieru skaits 2020. gadā samazinājās līdz 2,01 miljonam, kas ir par 5,8 miljoniem pasažieru jeb 74% mazāk, nekā tika sākotnēji plānots budžetā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, lidostas “Rīga” neto apgrozījums 2020. gadā bija 29,8 milj. EUR, kas ir par 34,7 milj. EUR mazāk nekā sākotnēji plānots budžetā, bet, salīdzinot ar 2019. gadu, apgrozījums ir samazinājies par 54%, kur:

- ieņēmumi no aviācijas pakalpojumiem pārskata periodā bija 15,0 milj. EUR un, salīdzinot ar iepriekšējo gadu un budžetu, ir samazinājušies par 63%. Aviācijas ieņēmumu lielāko daļu veido

²⁹Avots: WHO Director- General’s opening remarks at the media briefing on COVID-19, 11 March 2020, pieejams:

<https://who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>

³⁰Skat. European Centre for Disease Prevention and Control datus par laboratoriski apstiprinātu Covid-19 saslimstību ES dalībvalstīs 2020.–2021. gadā, <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

ieņēmumi no pakalpojumiem, kuru maksas nosaka LR MK noteikumi Nr. 823 "Noteikumi par lidlaukā sniegto drošības un glābšanas pasākumu maksu", Nr. 111 "Noteikumi par valsts akciju sabiedrības "Starptautiskā lidosta "Rīga"" lidlaukā sniegto pakalpojumu maksu";

- ienākumi no neaviācijas pakalpojumiem pārskata periodā ir samazinājušies līdz 14,7 milj. EUR, un, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tie samazinājušies par 39%, bet pret plānoto budžetu – par 38%. Informāciju par 2020. gadā apkalpotajiem pasažieriem un lidonjumiem skat. 12. lpp.

2020. gadu lidosta ir noslēgusi ar zaudējumiem 15,8 milj. EUR apmērā.

Izvērtējot faktiskos saimnieciskās darbības rezultātus pret šo rādītāju prognozi, faktiskie darbības rādītāji ir labāki nekā ir ticis prognozēts pārskatītajā budžetā (ņemot vērā Covid-19 ietekmi, lidostas akcionāru sapulce 2020. gada 10. decembrī apstiprināja aktualizētos lidostas finansiālos un darbību raksturojošos

radītājus un prognozētos rezultātus 2020. gadam).

Turklāt, ņemot vērā 2020. gada 23. aprīlī pieņemto MK lēmumu par atbalsta sniegšanu lidostai, ieguldot pamatkapitālā 49,9 milj. EUR, lai nodrošinātu ekonomiskās krīzes pārvarēšanu un ekonomiskās situācijas stabilizēšanai nozarē, kā arī atstājot lidostas rīcībā dividendes par 2019. gadu 4,5 milj. EUR apmērā, lai segtu Covid-19 izraisītās krīzes rezultātā radītos zaudējumus, tika atbalstīta tādu investīciju projektu īstenošana, kuru realizācija ir noteikta kā obligāta saskaņā ar starptautiskajiem un Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīviem aktiem, jo uzņemto saistību laušana noslēgto līgumu ietvaros radītu lidostai papildu izmaksas un tiesvedību riskus.

Līdz 2020. gada 31. decembrim no budžetā paredzētajām investīcijām ir tikuši iegādāti pamatlīdzekļi un realizēti investīciju projekti, kā arī veikti avansa maksājumi 13,9 milj. EUR apmērā. 2020. gada laikā, neskatoties uz Covid-19 izraisīto krīzi, realizēti vairāki apjomīgi investīciju

projekti (plašāk par projektiem skatīt 79. lpp). Tāpat tuvu nodošanai ekspluatācijā ir šādi projekti: ātrās nobraukšanas manevrēšanas ceļa Y izbūve, skrejceļa un manevrēšanas ceļa A seguma atjaunošana un peronu ass līniju uguņu ierīkošana, helikopteru nosēšanās laukuma izbūve, publiskās daļas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas pārbūve un Muzeja ielas pārbūve.

Finanšu riski un ietekme saistībā ar klimata izmaiņām

Lidostas "Rīga" vides un energopārvaldības politika ir vērsta uz ilgtspējīgu attīstību, apkārtējās vides saudzēšanu un rūpēm par sabiedrību kopumā. Lidostas mērķis ir apkalpot gaisa kuģus un pasažierus, ekspluatēt lidlauku, kā arī uzturēt un attīstīt infrastruktūru atbilstoši ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, ievērojot vides, ekonomiskos un sociālos aspektus un pildot tiesību aktu normas, kā arī ISO 14001 un ISO 50001 standartu prasības.

Uzņēmums regulāri investē finanšu līdzekļus, lai nodrošinātu normatīvajos

aktos noteiktās vides aizsardzības un energopārvaldības prasības, kā arī novērtē lidostas darbības atbilstību, lai nodrošinātu noteikto prasību izpildi.

Energopārvaldības sistēmas ieviešanu atbilstoši ISO 50001 standarta prasībām nosaka spēkā esošo normatīvo aktu prasības. Ja netiek pildītas energopārvaldības sistēmas prasības un investēti finanšu līdzekļi energopārvaldības sistēmas saistību izpildei, uzņēmumam pastāv risks maksāt energoefektivitātes nodevu Energoefektivitātes likumā noteiktā kārtībā un apjomā. 2020. gadā energoefektivitātes nodeva nav maksāta.

Energoefektivitātes likums uzliek pienākumus lidostai kā energoefektivitātes pienākumu shēmas atbildīgajai pusei, kur trīs saistību periodos veicami pasākumi energoefektivitātes uzlabošanai galalietotājiem. Ja nav pieejami finanšu līdzekļi un nav iespējas izpildīt iepriekš minētās saistības, maksājama obligāta iemaksa valsts energoefektivitātes fondā Energoefektivitātes likumā noteiktajā kārtībā un apjomā. 2020. gadā valsts energoefektivitātes fondā iemaksas netika veiktas.

2020. gada vides programmā tika iekļauti 10 mērķi, kā arī noteikts 31 uzdevums un 70 aktivitātes noteikto mērķu sasniegšanai. 20 no 31 uzdevuma izpildīti pilnībā, pieci – daļēji, divi – nav izpildīti, divi – atlikti uz 2021. gadu, savukārt vēl divi – atcelti. Kopumā no visām vides un energopārvaldības programmā 2020. gadam iekļautajām aktivitātēm pilnībā ir izpildīts 71%, kas ir mazāks izpildes rādītājs nekā 2019. gadā, tomēr, ja ņem vērā Covid-19 ietekmi uz lidostas darbību un finansēm, rādītājs uzskatāms par labu.

Iemaksas pensiju fondos

Lidosta "Rīga" kā darba devējs apzinās finansiālo uzkrājumu veidošanas nozīmību pensijas kapitāla vairošanai un vērtē iespējas novirzīt daļu no darbinieku darba algas iemaksām konkursā izvēlētam pensiju fonda pārvaldniekam tā piedāvātajos privātajos pensiju fondos. Līdz ar Covid-19 pandēmijas dramatisko ietekmi uz lidostas saimnieciskās darbības un finanšu rādītājiem uzņēmums šīs pieejas turpmāko virzību ir atlicis līdz brīdim, kad

atgūsies, sasniedzot saimnieciskās darbības un finanšu rādītājus, kādi tie bija līdz Covid-19 izraisītajai krīzei nozarē.

Valsts sniegtais finansiālais atbalsts 201-4

2020. gadā lidosta "Rīga" ir saņēmusi turpmāk minētās valsts dotācijas.

Aviācijas drošības joma

2019. gada 8. jūlijā LR Satiksmes ministrija ar rīkojumu Nr. 01-03/94, pamatojoties uz 2019. gada 28. maija MK rīkojumu Nr. 258 "Par valsts budžeta programmas 44.00.00 "Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai" līdzekļu izlietojumu", piešķir lidostai "Rīga" dotāciju 42 724 EUR apmērā, lai daļēji segtu izdevumus saistībā ar lielizmēra reģistrētās bagāžas drošības pārbaudei nepieciešamās rentgena iekārtas iegādi. Projekts noslēdzies 2020. gada augustā, un piešķirtais finansējums izlietots pilnā apmērā.

Savukārt saskaņā ar MK 2020. gada

7. aprīļa rīkojumu Nr. 167 "Par valsts budžeta programmā 44.00.00 "Līdzekļi aviācijas drošības, glābšanas un civilmilitārās sadarbības nodrošināšanai" paredzēto līdzekļu izlietojumu" un Satiksmes ministrijas 2020. gada 16. aprīļa rīkojumu Nr. 01-03/99 VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" ir piešķirts finansējums 42 418 EUR apmērā divu sprāgstvielu detektoru iegādei.

Šobrīd no piešķirtās dotācijas līdzekļiem ir izlietoti 34 243,08 EUR, bet neizlietotā finansējuma daļa ir 8 174,92 EUR.

Ņemot vērā globālās koronavīrusa Covid-19 epidēmijas ietekmi uz lidostas darbību un ierobežotu finanšu līdzekļu pieejamību projekta līdzfinansēšanai, lidosta ir atlikusi projekta realizāciju, līdz būs pieejams papildu finansējums otra sprāgstvielu detektora iegādei.

Par dotācijas izlietojumu lidosta regulāri informē Satiksmes ministriju.

Valsts aizsardzības spēju stiprināšanas joma

Ar MK 2020. gada 4. decembra rīkojumu Nr. 738 (prot. Nr. 77 64. §) "Par

finansējuma piešķiršanu valsts akciju sabiedrībai "Starptautiskā lidosta "Rīga"" lidostas infrastruktūras pilnveidei" lidostai ir piešķirts finansējums 530 000,00 EUR (ar PVN) apmērā militārās infrastruktūras izveidei.

Par projekta "Z3 laukuma seguma atjaunošana" īstenošanu 2020. gada 22. decembrī ir noslēgts attiecīgs līgums ar Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centru, un atbilstoši līguma nosacījumiem lidostai projekta īstenošana ir jāveic līdz 2021. gada 30. jūlijam.

Tarifu politika

Lidosta "Rīga" tarifus nosaka, izmantojot t. s. "vienas kases" principu. Šis princips paredz, ka izmaksas sedz gan no aviācijas pakalpojumu, gan no neaviācijas pakalpojumu ieņēmumiem, kas ietekmē lidsabiedrībām un pasažieriem piemēroto maksu apmēru. Kopumā tarifiem būtu jānosēd pamatdarbības izmaksas un kapitālieguldījumu finansēšanas izmaksas, paredzot arī samērīgu peļņu.

Eiropas tiesību akti aizliedz lidsabiedrību klientu diskrimināciju un nelikumīgu valsts atbalstu, tādēļ lidosta "Rīga" tarifu/maksu struktūru var mainīt, tikai ievērojot 2011. gada 5. jūlijā izdotos MK noteikumus Nr. 540 "Lidlaukā sniegto pakalpojumu maksas noteikšanas un mainīšanas kārtība", kuros iekļautas no Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Direktīvas 2009/12/EK "Par lidostas maksām" izrietošās tiesību normas. Galvenie principi tarifu noteikšanā ir tarifu caurskatāmība, tiesiskums un vienlīdzība. Pirms maksu izmaiņām notiek konsultācijas ar aviopārvadātājiem par tajās iekļautajām izmaksām un to apmēru.

Tarifu struktūra

Lidostā "Rīga" lielāko daļu maksu iekasē šādās tarifu kategorijās:

- drošības maksa;
- pasažieru apkalpošanas maksa;
- gaisa kuģu pacelšanās/nosēšanās maksa.

Drošības maksa ietver šādus lidostas "Rīga" pakalpojumus:

- pasažieru drošības pārbaudi;
- pasažieru reģistrētās un rokas bagāžas pārbaudi;
- lidostas drošības un krīzes vadības (tostarp glābšanas) nodrošināšanu.

Tajā ietverti arī Civilās aviācijas aģentūras gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanas pasākumi.

Drošības maksu, pasažieru apkalpošanas maksu, transfēra pasažieru apkalpošanas maksu piemēro par katru izlidojošo pasažieri.

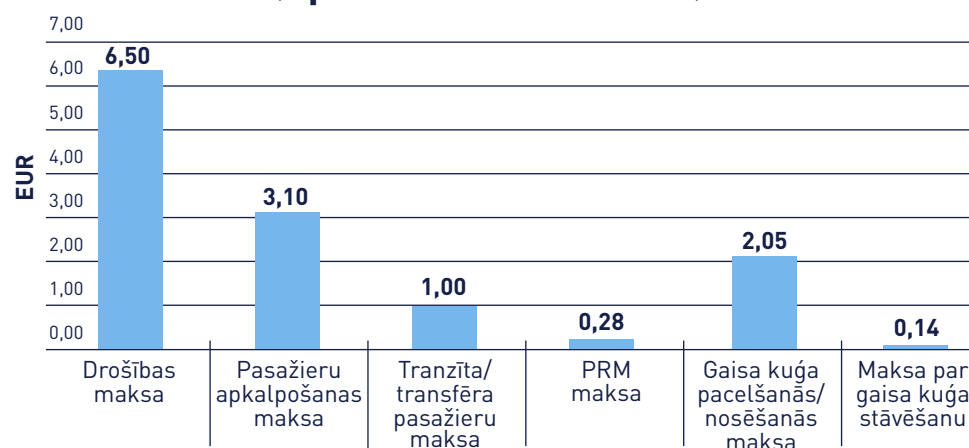
Maksa par gaisa kuģa pacelšanos un nosēšanos, kas ietver skrejceļa un manevrēšanas ceļu, skrejceļa un manevrēšanas ceļu apgaismojuma, lidlauka vadības dienesta pakalpojumus un citas lidlauka infrastruktūras izmantošanu, ja infrastruktūra nepieciešama gaisa kuģa pacelšanās un nosēšanās nodrošināšanai, ir 2,05 EUR par katrām 1000 gaisa kuģa maksimāli pieļaujamās pacelšanās masas kilogramiem (noapaļojot uz augšu līdz 10 kg) katrā pacelšanās un nosēšanās reizē. Maksu par gaisa kuģu stāvēšanu nosaka par katrām 1000 gaisa kuģa maksimāli pieļaujamās pacelšanās masas kilogramiem stundā.

Tarifu konkurētspēja

Neskatoties uz grūto finansiālo situāciju, lidosta "Rīga" ir spējusi saglabāt nemainīgus aviācijas tarifus kopš 2017. gada, kā arī sniegusi aviopārvadātājiem iespēju pagarināt maksājumu termiņus visai nozarei grūtajā gadā.

Saskaņā ar stratēģiju no 2022. gada tika plānots paaugstināt lidostas tarifus atbilstoši realizētajam investīciju plānam. Gada sākumā tika uzsāktas konsultācijas ar aviopārvadātājiem,

**Lidostas "Rīga" tarifi, EUR (bez PVN)
(spēkā no 02.03.2017.)**

bet, ņemot vērā neparedzēto pārvadājumu kritumu un investīciju izpildes kavēšanos Covid-19 dēļ, maksu paaugstināšana ir atlikta līdz pārvadājumu atjaunošanās laikam un investīciju realizēšanai – autobusu, gaisa kuģu tiltu nomaiņai, termināļa 6. kārtas būvniecībai.

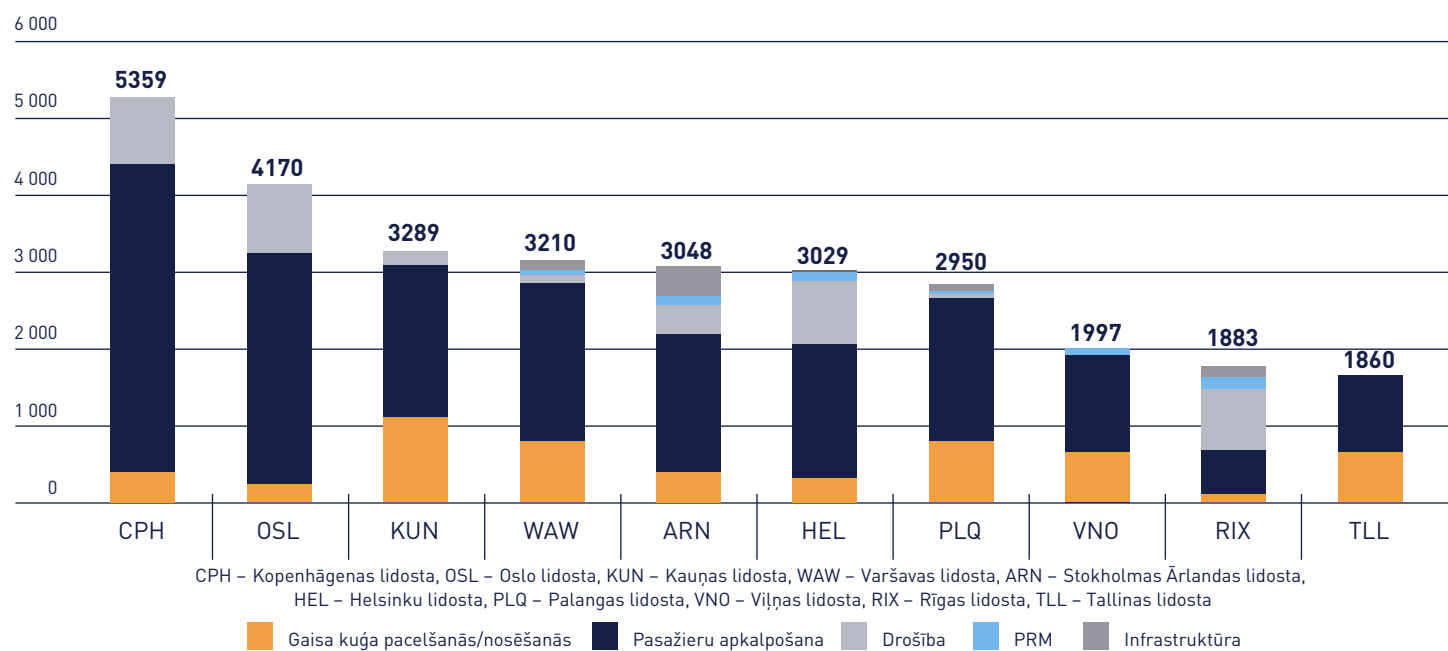
Saskaņā ar jauno vidējā termiņa stratēģiju pacelšanās/nosēšanās maksu plānots paaugstināt 2024. gadā, bet ar termināli saistītās izlidošanas maksas pēc 6. kārtas realizēšanas – 2027. gadā.

Kā ilustrēts 77. lpp., lidosta "Rīga" aviokompānijām piedāvā vienus no zemākajiem lidostu tarifiem Eiropā. Atkarībā no apkalpotā gaisa kuģa tipa 2020. gadā lidostas "Rīga" tarifi bija paši zemākie vai otrie zemākie reģionā. Lidosta "Rīga" piešķir tarifu atlaides jauniem maršrutiem, kas pārsniedz 4200 km attālumu, lai atbalstītu galamērķu tīkla paplašināšanu un tālo galamērķu atklāšanu. Savukārt tuvākiem jaunatklātiem galamērķiem un jauniem aviopārvadātājiem tiek piedāvāts atbalsts mārketinga aktivitāšu veidā.

Salīdzinot lidostu "Rīga" ar Ziemeļeiropas lielākajām lidostām un reģiona lidostām, ar kurām lidosta "Rīga" konkurē pēc stratēģijas, ar ārējo faktoru analīzes metodēm, lidostas maksas ir svarīgi salīdzināt ar kopējo summu par gaisa kuģi, kas jāmaksā aviopārvadātājam, jo lidostām ir atšķirīga pieeja maksu noteikšanā un to struktūra atšķiras. Lidostas var darboties pēc principa, ka visas aviācijas izmaksas nosedz ar aviācijas ienākumiem, vai līdzīgi kā Rīgas lidosta izvēlēties kompensēdaļu no aviācijas izmaksām ar neaviācijas ienākumiem, kas ļauj maksas noteikt zemākas. Daļa lidostu infrastruktūras un drošības maksas izdala atsevišķi, citur izmaksas iekļautas pasažieru apkalpošanas maksā.

Ņemot vērā lidostas "Rīga" pasažieru skaita izaugsmi pēdējos gados, šāda tarifu stratēģija ir veicinājusi uzņēmuma attīstību. Tādēļ vidējā termiņā ir plānots to saglabāt, bet turpmākā periodā – vērtēt, vai ar šādu tarifu struktūru uzņēmums spēs nodrošināt investīciju kapitālu attīstības projektu īstenošanai. Lidosta "Rīga" plāno pārskatīt savus tarifus ik pēc pieciem gadiem.

Lidostu noteikto maksu salīdzinājums, EUR (2020. gads)

Boeing B737 – 800; MTOW – 79 tonnas, 189 sēdvietas (170 pasažieri, 90% aizpildījums), stāvvietā 1 stunda

INVESTĪCIJAS

INVESTĪCIJAS

Investīcijas un attīstības projekti 103, 203-1

Lidosta "Rīga" ir uzņēmums, kura pamatdarbības nodrošināšanai liela nozīme ir infrastruktūras pieejamībai un tās kapacitātes atbilstībai pasažieru, lidojumu un kravu apjomam. Uzņēmuma prioritāte ir nodrošināt esošo infrastruktūru atbilstošā kvalitātē, lai saglabātu darbības nepārtrauktību, kā arī realizēt attīstības projektus, lai palielinātu lidostas "Rīga" kapacitāti, bez kā nebūtu iespējams apkalpot prognozēto apgrozījuma pieaugumu.

Investīcijas ir paredzētas pasažieru termināļa kapacitātes uzlabošanai, lidlauka infrastruktūras, IT un drošības infrastruktūras uzturēšanai un attīstībai, kā arī vides un energoefektivitātes uzlabojumu nodrošināšanai īstenojamajos projektos.

Risinot jaunā koronavīrusa Covid-19 pandēmijas izaicinājumus, lidosta "Rīga" ir pieņēmusi stratēģiskus lēmumus turpināt investīcijas nozīmīgākajos attīstības projektos, kas ļaus uzņēmumam no krīzes iziet vēl konkurētspējīgākam.

Vidējā termiņā ir noteikti šādi prioritārie investīciju projekti: pasažieru termināļa paplašināšana – 6. kārtas un vairāki ES fondu 2014.–2022. gadam finansēti projekti, kas aprakstīti turpmāk šajā nodaļā.

Izvērtējot ietekmi uz vietējiem iedzīvotājiem, pie pozitīvajiem aspektiem minama dinamiskas biznesa vides attīstība un ekonomiskās aktivitātes palielināšanās, ceļu infrastruktūras uzlabošana, savienojamība un nodarbinātības veicināšana, savukārt pie negatīviem aspektiem – troksnis un tā izplatība, un gaisu piesārņojošo vielu emisijas, un izmaiņas gaisa kvalitātē.³¹

Pasažieru termināļa paplašināšana

Lidosta "Rīga" ir uzsākusi vērienīgu attīstības projektu, kurā plānots izbūvēt pasažieru termināļa paplašinājumu ar kapacitāti līdz 12 miljoniem pasažieru gadā. Paplašinātais lidostas terminālis būs savienots ar *Rail Baltica* dzelzceļa staciju, veidojot vienotu pasažieru apkalpošanas kompleksu. 2019. gadā termināļa paplašināšanas projekts bija projektēšanas stadijā, un 2020. gadā

turpinājās termināļa paplašināšanas 6. kārtas būvprojekta izstrāde. 2020. gadā projekta izstrādes progress sasniedza 95% termināļa paplašinājuma daļai un 75% esošā termināļa telpu pārbūvei.

2020. gadā turpinājās termināļa paplašināšanas 6. kārtas būvprojekta izstrāde: sāka projekta saskaņošana ar ietekmes pusēm – Satiksmes

ministriju un *airBaltic*, saņemts atbalsts lidostas lietotāju komitejā no aviopārvadātājiem un pakalpojumu sniedzējiem, saskaņots ar robežsardzi, muitu, Pārtikas un veterināro dienestu. 2021. gadā plānots turpināt projektu saskaņot ar nevalstiskajām organizācijām.

³¹ Avots: Vides pārraudzības valsts birojs. Pieejams: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=1708>

Termināļa paplašināšanas 6. kārtas projekts ietver šādas infrastruktūras izbūvi un tās aprīkošanu ar nepieciešamajām iekārtām:

- esošās bagāžas komplektācijas rekonstrukcija, lai nodrošinātu 3. standarta sprāgstvielu atklāšanas sistēmas rentgenu uzstādīšanu, ko nosaka ES Regulas prasības;
- jaunas centrālās ēkas izbūve reģistrācijas, drošības kontroles un ielidojošās bagāžas apkalpošanas vajadzībām;
- iekārtas un tehnoloģijas 6. kārtas darbības nodrošināšanai;
- piebraucamās rampas un daudzstāvu autostāvvietas izbūve;
- jaunas bagāžas komplektācijas izbūve.

Projektā paredzēta jaunu telpu izbūve un tehnoloģisko iekārtu iegāde, lai nodrošinātu reģistrācijas sektoru,

drošības kontroles un ielidojošās bagāžas saņemšanas zāļu kapacitātes atbilstību pasažieru skaitam maksimālās noslodzes stundās, pietiekamu platību pasažieru plūsmām, paplašinātas komercplatības, kā arī projekta ietvaros tiks uzbūvēta jauna reģistrētās bagāžas apkalpošanas infrastruktūra, pārveidoti piebrau-

camie ceļi, tiks pārcelta un paplašināta automašīnu stāvvietu zona.

Termināļa paplašināšanas projektētājs ir piegādātāju apvienība. Tās dalībnieki ir Itālijas uzņēmums *Sintagma*, kas specializējas transporta infrastruktūras projektu īstenošanā, itāļu kompānija *One Works*, kas izstrādājusi

daudzu lidostu attīstības un paplašināšanas projektus, tostarp Venēcijas Marko Polo starptautiskās lidostas rekonstrukcijas projektu un Briseles Šarleruā lidostas pasažieru termināļa paplašināšanas koncepciju, kā arī Baltijas mākslīgo būvju projektēšanas birojs *Vektors T*.

Projektēšanu plānots pabeigt 2021. gada pirmajā ceturksnī. Ņemot vērā Covid-19 krīzi, 2020. gada martā pieņemts lēmums par iepirkuma "Termināļa paplašināšanas 6. kārtas būvdarbi" uzsākšanas atlikšanu.

Projekta "Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā "Rīga"" īstenošana

2016. gadā lidosta "Rīga" noslēdza līgumu ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par Kohēzijas fonda projekta "Drošas un videi draudzīgas infrastruktūras attīstība starptautiskajā lidostā "Rīga"" īstenošanu, lai turpinātu sniegt drošus un videi draudzīgus pakalpojumus, ieviešot mūsdienīgas tehnoloģijas un samazinot videi radīto kaitējumu.

Projekts iekļauj septiņas aktīvitātes:

- otras ātrās nobrauktuves izbūve;
- peronu manevrēšanas ceļu aprīkošana ar ass gaismām;
- tehnisko dienestu ēkas rekonstrukcija;
- publiskās daļas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija un Muzeja ielas rekonstrukcija;
- oglekļa dioksīda emisiju samazināšana lidostas teritorijas apgaismojuma infrastruktūrā;
- helikopteru nosēšanās laukuma izbūve;
- trešā standarta EDS iekārtu iegāde.

Kopumā 2020. gadā pabeigta viena no septiņām projekta aktivitātēm, izstrādāti pieci (no pieciem) būvprojektiem un sāktas sešas no septiņām aktīvi-

tātēm (vienu aktivitāti tika īstenota jau 2019. gadā). 2020. gadā izpildītie darbi lēšami 5,55 milj. EUR apmērā. Būvdarbi pabeigti šajās aktivitātēs:

- helikopteru nosēšanās laukuma izbūve;
- ātrās nobraukšana manevrēšanas ceļa Y izbūve;
- peronu manevrēšanas ceļu ass līnijas uguņu ierīkošanas un integrācijas esošajā lidlauka uguņu vadības sistēmā būvdarbi (neskaitot *ADB Safegate* sadaļas, kas tiks realizētas, ierodoties iesaistītajiem ārvalstu ekspertiem, mazinoties Covid-19 pandēmijai);
- publiskās daļas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas pārbūve.

Muzeja ielas pārbūve tiks realizēta pēc tehnoloģiskā pārtraukuma, kad iestāsies ceļu būvei atbilstoši laikapstākļi.

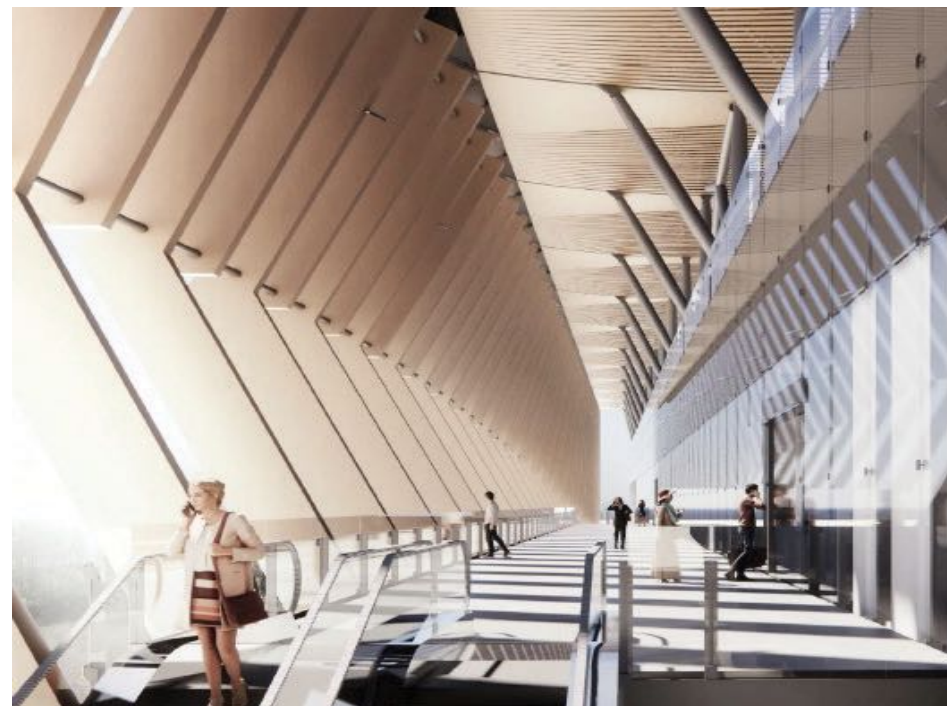
2020. gada nogalē saskaņots tehnisko dienestu ēkas būvprojekts un uzsākts darbs pie būvniecības nolikuma.

2020. gadā kopumā tika īstenotas investīcijas 13 900 tūkst. EUR apmērā.

Investīciju projekti

Realizācija pārskata
periodā (tūkst. EUR)³²

Lidlauka infrastruktūra	10 360
Lidostas teritorijas infrastruktūra	1071
Pasažieru un gaisa kuģu apkalpošanas infrastruktūra	1303
Elektroapgādes infrastruktūras attīstība	194
Autotransporta, tehnikas un perona aprīkojuma nomaiņa	287
Ārkārtas situācijas, drošības un IT infrastruktūras	576
Citi projekti	110
Kopā:	13 900

³² Nav ietverts revidenta ierobežota apliecinājuma uzdevumā (pārbaudē).

Investīcijas inovācijās un pētniecībā

2020. gadā lidosta "Rīga" ir veikusi trīs nozīmīgus ar IT infrastruktūru saistītus inovāciju un pētniecības projektus:

1. 2020. gadā turpinājās vienotas lēmumu pieņemšanas sistēmas (*Airport Collaborative Decision Making – ACDM*) projekta virzība. 2018. gada 8. augustā tika noslēgts sadarbības līgums ar *TAV BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş. (TAV TECHNOLOGIES Co.)* par AODB un ACDM platformas izstrādāšanu, piegādi un integrēšanu lidostā. 2020. gada 7. janvārī notika pilna pārslēgšanās no vecās lidojumu vadības sistēmas uz jaunu. Augustā ACDM ieviesta lokāli – lidostā "Rīga", bet pilnīga ieviešana, kas sākotnēji bija plānota 2020. gada septembrī, veikta 2021. gada 7. aprīlī. Ieviešanas atlikšana ir saistīta ar Covid-19 ietekmi uz lidojumu skaitu un *Eurocontrol* nosacījumiem lidojumu skaita apjomam testu veikšanai.

ACDM īstenošanas mērķis ir palielināt lidostas "Rīga" kapacitāti un uzlabot koordinētas rīcības proce-

sus starp visām lidojumu apkalpošanā iesaistītajām pusēm – gaisa satiksmes vadību, virszemes pakalpojumu sniedzējiem, lidsabiedrībām, lidostu un *Eurocontrol*, tādējādi integrējoties gaisa satiksmes plūsmas un noslodzes pārvaldības (*Air Traffic Flow and Capacity Management – ATFCM*) sistēmā. ACDM procedūru ieviešana nodrošinās efektīvāku lēmumu pieņemšanas procesu, pamatojoties uz daudz precīzāku un savlaicīgāku informācijas apmaiņu un visu iesaistīto vienādu kopainas izpratni.

Projekta īstenošanas rezultātā tiks būtiski uzlabota pakalpojumu kvalitāte un drošums gan gaisa telpas lietotājiem, gan pasažieriem. Tas tiks paveikts, precīzāk plānojot gaisa kuģu pacelšanās laiku, saīsinot gaidīšanas laiku gan pie termināļa, gan uz skrejceļa, jo īpaši sastrēgumstundās, kā arī mazinot lidsabiedrībām resursu un degvielas patēriņa izmaksas saistībā ar gaidīšanas laiku pirms pacelšanās un ar gaisa kuģu sagatavošanu lidojumam. Tiks samazināts arī vides piesārņojums.

2020. gadā apgūtais investīciju apjoms šajā projektā ir 289 352,83 EUR.

2. Vēl 2020. gadā turpinājās dokumentu vadības sistēmas (DVS) jaunu procesu ieviešana, izstrādāta elektroniskā dokumentu parakstīšana, valdes sēžu modelis u. c. Šī projekta ietvaros 2020. gadā veiktas investīcijas aptuveni 35 000 EUR apmērā.
3. 2020. gadā paplašināta automatizēta

pasažieru plūsmu mērījumu sistēma, kas uzskaita pasažieru pavadīto laiku pirms drošības kontroles, palīdz operatīvi un efektīvi plānot resursus atbilstoši pasažieru plūsmai, kā arī atspoguļo paredzamo gaidīšanas laiku monitoros pasažieriem.

DROŠĪBA

Drošība un drošums | Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību

DROŠĪBA UN DROŠUMS

103

Lidostas “Rīga” galvenā prioritāte ir lidojumu drošības garantēšana lidlaukā. Uzņēmuma pamatuzdevums ir nodrošināt drošus lidojumus galvenajam klientam – pasažierim – un nodrošināt nepārtraukti drošu vidi darbiniekiem, nomniekiem un klientiem.

Tādēļ drošībai lidostā “Rīga” ir divas komponentes – drošība (aviācijas drošība) un drošums, par ko atbild divas dažādas struktūrvienības. Drošības un drošuma prasības nosaka uzņēmuma augstākā vadība, ievērojot ICAO, EK un citu lidostas darbību reglamentējošo un rekomendējošo dokumentu prasības.

Par drošumu uz lidlauka rūpējas Lidlauka drošības un vadības departamenta sastāvā esošā Drošības pārvaldības sistēmas nodrošināšanas vienība, kas darbojas, lai līdz minimumam samazinātu ar lidostas darbību saistītos riskus un apdraudējumus lidojumu drošībai. Drošības (drošuma) prasības lidostas “Rīga” darbībai ietvertajā sfērā nosaka lidlauka atbildīgais vadītājs.

Lidostā “Rīga” darbojas Drošības

pārvaldības sistēma (DPS), pamatojoties uz Latvijas Civilās aviācijas aģentūras izsniegto sertifikātu LV-02, ir ievērotas starptautisko normatīvo dokumentu un Latvijas Civilās aviācijas aģentūras noteiktās prasības un rekomendācijas. DPS darbību, prioritātes un virzību nosaka DPS stratēģija, drošības politika un mērķi.

Drošība

Lidostas “Rīga” Drošības departamenta, kas atbild par drošību lidostā, pienākumus un funkcijas regulē šādi starptautiskie un valsts normatīvi:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 300/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā;
- Komisijas 2015. gada 5. novembra Īstenošanas regula 2015/1998, ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā;
- Komisijas 2015. gada 16. novembra Īstenošanas lēmums C(2015) 8005, ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus tādu kopīgu pamatstandartu

īstenošanai aviācijas drošības jomā, kuros ir Regulas (EK) Nr. 300/2008 18. panta a) punktā minētā informācija;

- ECAC Doc. 30 “ECAC rekomendācijas un lēmumi par gaisa pārvadājumu atvieglošanu un aviācijas drošību”;
- Likums “Par aviāciju”;
- MK 2010. gada 27. aprīļa noteikumi Nr. 397 “Noteikumi par Valsts civilās aviācijas drošības programmu”;
- Apsardzes darbības likums.

Ņemot vērā iepriekš minētos normatīvus, Drošības departaments nodrošina lidostas “Rīga” aviācijas drošības programmas un iekšējo normatīvo aktu izstrādi, izpildi un izmaiņu ieviešanu; plāno civilās aviācijas drošības pasākumus, nodrošina un uzrauga to izpildi gan ikdienā, gan ārkārtas situāciju gadījumos; veic aviācijas drošības procesu kvalitātes kontroli; nodrošina tehniskā aprīkojuma/drošības pārbaužu iekārtu iegādi, uzskaiti un to atbilstību starptautisko un valsts normatīvo aktu prasībām, kā arī novērš nelikumīgas iejaukšanās gadījumus civilās aviācijas darbā.

Lidostas Drošības departamenta sniegtie aviācijas drošības pakalpojumi un sniegtās funkcijas:

- transportlīdzekļu, pasažieru, personu, kas nav pasažieri, un bagāžas drošības pārbaudes;
- personu un transportlīdzekļu, kravas, pasta, lidostas "Rīga" un lidojuma laikā patērējamo krājumu piekļuves kontrole un caurlaižu režīma ievērošanas uzraudzība;
- gaisa kuģu apsardze un drošības pārbaude pēc pieprasījuma;
- transportlīdzekļu un personu pavadīšana un uzraudzība lidostas kritiskajā daļā, inženiertehniskajā zonā un atklātās teritorijas kontrolētas piekļuves objektos;
- preventīvie pasākumi plānoto un notikušo aviācijas drošības pārkāpumu un pretlikumīgu darbību novēršanai lidostas "Rīga" darbībā;
- lidostas "Rīga" drošības stāvokļa sistemātiska kontrole, dienesta pārbaudes/izmeklēšana par aviācijas drošības un citiem pārkāpumiem;
- aviācijas drošības risku analīze;
- apsardzes un video novērošanas pakalpojumi;
- sabiedriskās kārtības uzraudzība terminālī un lidostas "Rīga" teritorijā;
- bez uzraudzības atstāto potenciāli bīstamo priekšmetu pirmatnējā apsekošana;
- normatīvajos aktos ar radiācijas starojuma avotiem noteiktās darbības (licences, monitorings utt.);
- visu drošības sistēmu darbības uzraudzība, atbilstoši reaģējot trauksmju gadījumos.

Lidostas "Rīga" Drošības departaments ir vienīgais pakalpojuma sniedzējs, kas nodrošina aviācijas drošības pakalpojumus ne tikai visā lidostas "Rīga" teritorijā, bet arī biznesa aviācijas termināļos.

Drošība (drošums) un risku vadība

2020. gada martā izsludinātā ārkārtējā situācija valstī un tās ietekmē ievērojami samazinātais lidojumu un apkalpoto pasažieru skaits (lidojumu un pasažieru skaita statistika pieejama 12. lpp, sadaļā "Par lidostu") starptautiskajā lidostā "Rīga" būtiski ietekmēja arī drošības pārvaldības kontrolējamās procesus un reģistrēto drošības gadījumu dinamiku.

Ārkārtējās situācijas rezultātā ieviestā ierobežojumu dēļ drošības riskiem, kas saistīti ar operatīvo darbinieku kompetences uzturēšanu, apmācībām (pārsvārā neklātienes) un ikdienas darba rutīnas izmaiņām, no pagājušā gada 2. ceturkšņa ir nepieciešams pievērst lielāku uzmanību. Efektīva drošības pārvaldība šādos darba apstākļos ir kritiski svarīga. Pie esošās zemās darba intensitātes

lidlaukā pieaug darbinieku kļūdu vai atkāpju no noteiktās kārtības iespējamība.

Drošības gadījumu uzskaitē, visu gadījumu, tendenču analīzē un izrietošo risku samazināšanas pasākumu izvirzīšana vispārējās drošības uzlabošanai lidostā ir vitāli nepieciešama un lidostā "Rīga" tam velta sistemātisku uzmanību. Dokumentā "Rīcības plāns 2020. gada drošības mērķu sasniegšanai" tiek noteikti drošības mērķi un mērķu sasniegšanai izpildāmie uzdevumi.

DPS darbība

Drošības prasības lidostas "Rīga" darbībai (Regulas Nr. 139/2014 ietvertajā sfērā) nosaka lidlauka atbildīgais vadītājs, bet drošības prasības pārējai lidostas darbībai nosaka uzņēmuma augstākā vadība, ievērojot ICAO, EK un citu lidostas darbību reglamentējošo un rekomendējošo dokumentu prasības. DPS darbības sfēru, prioritātes un virzību nosaka DPS stratēģija, drošības politika un mērķi. Drošības politiku nosaka lidlauka atbildīgais vadītājs un uzņēmuma valde. Politika ietver augstākās vadī-

bas apņemšanos izpildīt lidostas "Rīga" darbībai noteiktās prasības un nepārtraukti pilnveidot DPS darbības efektivitāti.

Lidostā ir ieviesta un tiek uzturēta DPS, kuras galvenais uzdevums ir pārvaldīt lidostā notiekošo darbību drošību un veicināt drošības kultūras plašāku un dziļāku iesakņošanu visu lidostas "Rīga", kā arī lidostā strādājošo uzņēmumu, organizāciju un valsts institūciju darbinieku apziņā un darbībā. DPS darbībā iesaistītas visas uzņēmuma struktūrvienības, kā arī citas lidostā strādājošās kompānijas.

Lai nodrošinātu lidostā "Rīga" noteikto drošības līmeni, ar DPS palīdzību sistemātiski notiek lidostas darbību apdraudošo risku identifikācija, novērtēšana un samazināšana. Līdztekus izmaiņu ietekmes novērtējumiem DPS ietvaros notiek arī esošo jeb pastāvošo risku vadība, kas izpaužas to regulārā pārvērtēšanā ar mērķi uzraudzīt un noturēt risku pakāpi drošībai pieņemamā līmenī. DPS rūpējas par drošības nodrošināšanai nepieciešamo resursu piesaisti, darbinieku kvalifikācijas

uzturēšanu, kā arī veic metodisku uzraudzību par drošības prasību ievērošanu lidostā notiekošo procesu norisē.

DPS ietvaros pienākumi un atbildības ir definētas visos lidostas "Rīga" administratīvajos un operatīvajos līmeņos no augstākās vadības līdz ierindas darbiniekam, kā arī citu lidostā strādājošo kompāniju atbildīgajām personām un darbiniekiem.

Sistemātiski darbojas DPS darba grupa, kuras dalībnieku pienākums ir savas kompetences ietvaros aktīvi iesaistīties DPS darbības efektivitātes izvērtēšanā, konstatēto problēmu analīzē un DPS darbības pilnveidē. DPS darba grupas sanāksmes notiek vismaz vienu reizi mēnesī (2020. gadā kopsummā notika 14 sanāksmes). Regulāri, balstoties uz nolikumos atrunāto kārtību, tiek organizētas drošības komitejas, kuru darbības mērķis ir nodrošināt aktīvu komunikāciju starp lidostas un tajā strādājošo citu kompāniju pārstāvjiem par DPS kontrolējamo procesu aktuālajiem, svarīgiem jautājumiem un saskaņot visu ieinteresēto

pušu viedokļus. Lidostā darbojas četras drošības komitejas – Skrejceļa (2020. gadā notika četras reizes), Gaisa kuģu apkalpošanas (2020. gadā notika divas reizes), Lidlauka uzturēšanas un kustības vadības (2020. gadā notika divas reizes), kā arī Ārkārtas situāciju vadības drošības komiteja (2020. gadā notika vienu reizi). Komiteju darbības uzdevumos ietilpst DPS darbības rezultātu apspriešana, drošības gadījumu izskatīšana un statistikas analīze, starptautiskās pieredzes apspriešana un priekšlikumu izstrāde DPS darbības pilnveidei. Reizi pusgadā notiek DPS vadības pārskata grupas sanāksmes, kuras vada lidlauka atbildīgais vadītājs un kurās piedalās uzņēmuma valde, departamentu direktori, DPS vadītājs un pieaicinātie speciālisti. DPS vadības pārskata grupas sanāksmes ir organizētas ar mērķi izvērtēt DPS darbības efektivitāti iepriekšējā periodā un pilnveidošanas iespējas.

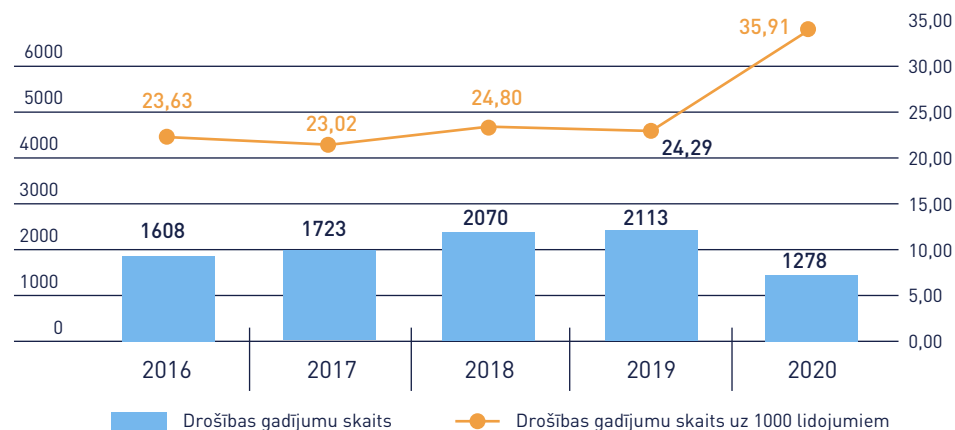
DPS darbības uzraudzība notiek ar periodisku drošības auditu un sistemātisku drošības inspekciju palīdzību. Drošības auditu veikšanai ir noteikts gada plāns, ko apstiprina

uzņēmuma valde. 2020. gadā no DPS nodrošināšanas vienības puses notika pieci auditi – trīs gaisa kuģu apkalpošanas, divi – lidlauka uzturēšanas procesos. Sistemātisku drošības prasību ievērošanas kontroli lidostā "Rīga" īsteno ar neatkarīgu drošības inspekciju palīdzību. 2020. gadā kopsummā notika 71 inspekcija (lidlauka uzturēšanas procesā – 19, kustības vadības procesā – 11, gaisa kuģu apkalpošanas procesā – 36 un ārkārtas situāciju vadības procesā – 5). Sarežģītākos gadījumus vienmēr padziļināti izvērtē DPS darba grupas sanāksmēs un drošības komitejās, kurās piedalās arī citi lidlauka pakalpojumu sniedzēji.

Drošības gadījumu uzskaitē un izvērtēšana

Lidostā ir ieviesta un tiek uzturēta obligātā un brīvprātīgā drošības gadījumu un apdraudējumu ziņošanas kārtība, un viens no DPS darbības efektivitātes raksturotājiem ir lidostā "Rīga" reģistrētie drošības gadījumi. Visus drošības gadījumus reģistrē vienotā datubāzē. Atbilstoši drošības gadījuma veidam un nozīmībai tiek ierosināta drošības gadījumu izmeklēšana un nepieciešamā analīzes

Drošība un drošums | Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību

pakāpe. DPS nodrošināšanas vienība apkopo datus par kalendārajā mēnesī reģistrētajām drošības indikatoru skaitliskajām vērtībām un analizē šo drošības gadījumu saturu un tendences gan DPS nodrošināšanas vienības, gan DPS darba grupas ietvaros, nepieciešamības gadījumos iesaistot ekspertus un iesaistītos lidlauka pakalpojumu sniedzējus. Lidlauka atbildīgais vadītājs, uzņēmuma valde, struktūrvienību vadītāji, kā arī lidostā "Rīga" strādājošās kompānijas regulāri saņem elektroniskus pārskatus par drošības gadījumiem.

Precīzai drošības līmeņa raksturošanai katrā no DPS kontrolētajiem procesiem ir noteikti drošības indikatori, piemēram, "Naftas produktu noplūžu gadījumi", "Ar horizontālo zīmju vai marķējuma neievērošanu saistītie gadījumi", "Gaisa kuģu izstumšanas procedūras neievērošanas gadījumi" u. tml., kuriem noteikts sasniedzamais drošības stāvokļa līmenis, ko ne retāk kā reizi gadā pārskata DPS darba grupas ietvaros. Drošības stāvokļa indikatoru uzraudzību veic par procesa norisi atbildīgās struktūrvienības vadītājs.

2020. gadā lidostā "Rīga" reģistrēti 1279 drošības gadījumi jeb 35,94 gadījumi uz 1000 lidojumiem. Drošības gadījumu skaitā novērojams būtisks samazinājums (39,51%), savukārt aprēķinos pret 1000 lidojumiem – būtisks pieaugums (47,84%). Pieaugums pret 1000 lidojumiem skaidrojams ar faktu, ka ne visus drošības indikatorus tieši ietekmē lidojumu skaits. Lidosta lielā mērā ir infrastruktūras nodrošinātājs, un dažādu ar to saistītu drošības gadījumu, īpaši lidlauka uzturēšanas procesā, īpatsvaru neietekmē gaisa kuģu kustības apjoms, piemēram, drošības indikatorus "Ēku un inženiertehnisko būvju uzturēšana", "Lidlauka uguņu un elektrisko sistēmu bojājumi", "Būvniecības projektu vadība" u. c. Līdz šim izmantotais sasniegumā drošības stāvokļa līmeņa vērtējums – drošības gadījumu skaits pret 1000 lidojumiem –, kam tika sistemātiski sekots un kas tika analizēts, vairākos drošības indikatoros vairs nebija veiksmīgākais veids, kā vērtēt drošības stāvokļa līmeni, jo tas korekti neatbaidīja tendences. Šīs izmaiņas lika atbildīgajiem par procesu rast citas metodes tendenču izvērtēšanā, piemēram, primāri vērtēt gadījumu

skaitu salīdzinājumā pret līdzvērtīgu laika periodu.

DPS seko līdzi drošības gadījumu tendencēm un nepieciešamības gadījumā katru gadu pārskata, papildina vai sīkāk iedala noteiktos drošības indikatorus. 2020. gadā jauni drošības indikatori netika ieviesti (2019. gadā – 10 jauni indikatori).

Drošības mērķi

Drošības mērķi kalendārajam gadam definē tiešā saistībā ar lidlauka atbildīgā vadītāja un uzņēmuma valdes apstiprināto drošības politiku. Mērķi nosaka konkrētu drošības līmeni vai procesa sniegumu, kas jāsasniedz noteiktā laika periodā. Drošības mērķi iespēju robežās nosaka kvantitatīvos rādītājos, izmantojot drošības stāvokļa indikatorus, piemēram, "Nepieļaut negadījumu, kuros iesaistīti divi vai vairāk transportlīdzekļi, skaitu lidlaukā lielāku kā 0,29 gadījumi uz 1000 lidojumiem (2020. gada mērķis sasniegts, reģistrēti 0,20 gadījumi uz 1000 lidojumiem), "Nepieļaut nelaimes gadījumu darbā (ar darbaspēju zaudējumu) un darba traumu (bez darbaspēju zaudējuma) skaitu lidlaukā strādājošiem darbi-

niekiem lielāku kā 0,57 gadījumi uz 1000 lidojumiem” (2020. gada mērķis sasniegts, reģistrēti 0,45 gadījumi uz 1000 lidojumiem).

Drošības mērķus nosaka lidostai kopumā (tostarp citām kompānijām) un uzņēmuma struktūrvienībām atsevišķi. 2020. gadā lidostai kopumā bija izvirzīti 11 drošības mērķi.

Struktūrvienību mērķus definē, balstoties uz struktūrvienības pārziņā esošo procesu drošības (risku) novērtējuma rezultātiem, struktūrvienības sniegumu drošības jomā un reglamentējošo un rekomendējošo dokumentu prasībām. 2020. gadā struktūrvienībās kopsummā bija izvirzīti 34 drošības mērķi. Struktūrvienību vadītāju sagatavotos drošības mērķu projektus izvērtē DPS darba grupā, kas arī lemj par lidostas kopējo un struktūrvienību drošības mērķu gala redakciju. Katra drošības mērķa sasniegšanai struktūrvienību vadītāji nosaka rīcības uzdevumus un termiņus, ko arī izvērtē un saskaņo DPS darba grupā, pirms DPS vadītājs tos apkopo vienotā rīcības plānā, kuru apstiprina lidlauka atbildīgais vadītājs un uzņēmuma valde.

Drošības risku vadība

Viens no nozīmīgākajiem procesiem lidostas darbībā ir lidlauka droša ekspluatācija, kura tiek uzraudzīta un nodrošināta, pielietojot drošības risku vadības procesu drošības pārvaldības sistēmas ietvaros. Risku vadības procesu pielieto lidlauka ekspluatācijas drošības līmeņa nodrošināšanai un mērķtiecīgai riska līmeņa samazināšanai, kuras mērķis ir identificēt un novērtēt lidlauka drošību ietekmējošos esošos un potenciālos apdraudējumus drošības pārvaldības sistēmas ietvaros un, pamatojoties uz drošības (risku) novērtējuma rezultātiem, pieņemt lēmumus par adekvātiem un racionāliem risku pakāpju samazināšanas pasākumiem lidlauka drošības nodrošināšanai un paaugstināšanai. Risku vadība notiek visos DPS kontrolētajos procesos.

Risku vadības procesa ietvaros, veicot apdraudējumu identificēšanu un apdraudējuma risku pakāpes novērtējumu, tiek noteikts esošais lidlauka drošības stāvokļa līmenis, kā arī nepieciešamie apdraudējuma risku pakāpes samazināšanas pasākumi. Apdraudējumu risku pakāpes, kas ir

augstākas par pieņemamo riska līmeni, ir jāsamazina līdz pieņemamam līmenim, nosakot adekvātus un racionālus risku pakāpes samazināšanas pasākumus.

Risku vadība ir nepārtraukts process, kura intensitāte ir atkarīga no apdraudējuma riska pakāpes. 2020. gadā lidlauka procesos (DPS ietvaros), pārvērtējot esošo jeb pastāvošo apdraudējumu risku pakāpes, kopumā bija noteikti 14 risku pakāpi samazināšanas pasākumi (lidlauka uzturēšanas procesā – 9, kustības vadības procesā – 0, gaisa kuģu apkalpošanas procesā – 5 un ārkārtas situāciju vadības procesā – 0). 2020. gadā no visiem noteiktajiem risku pakāpes samazināšanas pasākumiem bija īstenoti 11 risku pakāpes samazināšanas pasākumi ar izpildes termiņu līdz 2020. gada 31. decembrim (21 noteikts cits izpildes termiņš – tuvāko gadu ietvaros). Īstenojot minētos risku pakāpes samazināšanas pasākumus, astoņiem apdraudējumiem risku pakāpe samazinājās par vienu risku pakāpes līmeni. Jāvērš uzmanība šādam faktam – jo apdraudējumam ir zemāka risku pakāpe, jo ilgāks ir nepieciešamais laika periods risku

uzraudzībai, lai risku pakāpi varētu mazināt. Piemēram, lai mazinātu vidēji zemu riska līmeni uz zemu, nepieciešama vismaz divu gadu nepārtraukta apdraudējuma uzraudzība, kuras laikā nav identificēti ar konkrēto apdraudējumu saistīti notikuši drošības gadījumi.

Lēmumu pieņemšana visā risku vadības procesā balstās uz kopīga viedokļa izstrādi, ko pieņem darba grupā. Darba grupas veido risku vadības un struktūrvienību deleģētie speciālisti un eksperti. Drošības (risku) novērtējumā atspoguļo darba grupā apspriesto informāciju, ar faktiem pamatotus argumentus, viedokļus, statistiku, pierādījumus, tostarp arī veikto izmeklēšanu, auditu, inspekciju rezultātus saistībā ar minēto procesu, kas ietekmē darba grupas gala lēmumu.

Drošības un taisnīguma kultūras veicināšana un komunikācija

Drošības kultūras pamats ir lidlauka atbildīgā vadītāja un uzņēmuma valdes definētā drošības politika un drošības uzstādījums lidostā veicamajām darbībām. DPS rūpējas par

drošības prasību izskaidrošanu, to izpildes nodrošināšanu un drošības problēmu aktīvu un atklātu apspriešanu. Visa līmeņa lidostas vadītāju aktīva iesaistīšanās drošības nodrošināšanā veicina uzņēmuma un citu lidostā strādājošo kompāniju darbinieku drošuma svarīguma apziņas veidošanos un nostiprināšanos.

Komunikācija vienmēr ir būtiskākais faktors jebkurā darbības sfērā, bet īpaši tādās sarežģītās industrijās kā aviācija. DPS nodrošina efektīvu komunikāciju par drošības prasībām, to izpildes nodrošinājumu un konstatētajām problēmām. Papildus deviņām drošības komitejām, 14 DPS darba grupas sanāsmēm un atsevišķām iknedēļas sanāsmēm ar virszemes pakalpojumu sniedzējiem 2020. gadā izdoti 10 drošības biļeteni un 12 informatīvie materiāli par drošības gadījumiem citās lidostās. Drošības prasību izskaidrošanā iesaistās lidlauka atbildīgais vadītājs, DPS vadītājs, DPS nodrošināšanas vienība, struktūrvienību, t. sk. citu kompāniju, vadītāji, operatīvie vadītāji, lidostas "Rīga" Personāla attīstības nodaļas darbinieki un Komunikācijas vienība.

Augsta darbinieku atbildība un moti-

vācija ir lidostas "Rīga" drošības kultūras stūrakmens. Drošības kultūra tiek uzturēta ar darbinieku apmācības sistēmu, uzturot aktīvu komunikāciju par drošības jautājumiem un to nozīmību, kā arī veicot regulārus drošības veicināšanas pasākumus uzņēmumā kopumā un struktūrvienību ikdienas darbībā. Visiem lidostas "Rīga" un citu kompāniju darbiniekiem tiek nodrošinātas nepieciešamās apmācības par drošības pārvaldības jautājumiem (piemēram, apmācību programmā "Drošības pārvaldības sistēma" 2020. gadā apmācīti 767 darbinieki, "Drošums lidlaukā" 2020. gadā apmācīti 754 darbinieki, lai radītu darbiniekos izpratni par drošības uzturēšanas nepieciešamību un sniegtu tiem nepieciešamās zināšanas, prasmes un iemaņas atbilstoši to darba pienākumiem. Lidostas "Rīga" darbiniekiem, kas iesaistīti drošības risku vērtēšanā, apmācību programmā "Drošības risku vadība" 2020. gadā apmācīts viens darbinieks.

DPS veiksmīgā uzturēšanā būtiska loma ir taisnīguma kultūrai. Citējot Regulu Nr. 376/2014: "Taisnīguma kultūra" ir kultūra, kurā operatīvie

un citi darbinieki netiek sodīti par viņu veiktajām darbībām, bezdarbību vai lēmumiem, kas ir samērojami ar viņu pieredzi, apmācību un par ko ir ziņots, bet kur netiek pieļauta rupja neuzmanība, tīši pārkāpumi un destruktīvas darbības." 2018. gada nogalē DPS nodrošināšanas vienība izveidoja apmācību programmu "Taisnīguma kultūra organizācijā" uzņēmuma augstākajai un vidējai vadībai, kā arī lidostā strādājošu citu kompāniju vadītājiem. Līdz šim organizēti trīs semināri, kuru ietvaros kopsummā dažādu uzņēmumu 57 augstākā un vidējā līmeņa vadītāji iepazīstināti ar darbinieku motivāciju dažāda veida rīcībai vai bezdarbībai, iespējamām vadības reakcijām uz darbinieka rīcību un veiksmīgākajiem situāciju risināšanas modeļiem. Rotācija lidlauka pakalpojumu sniedzēju vadības vidū nav augsta, tādēļ 2020. gadā papildu semināri netika plānoti un īstenoti, bet nākotnē plānots tos periodiski veikt atkārtoti.

DPS pastāvīgi atgādina, ka ierosinājumus par uzlabojumiem drošības prasību ievērošanā var iesniegt jebkurš lidostas "Rīga" vai citas kompānijas darbinieks. Vienkāršākais

veids – sūtot e-pastu uz adresi safety@riga-airport.com. Lidostas "Rīga" darbiniekiem informāciju iespējams iesniegt, arī aizpildot formu uzņēmuma intranetā. Savukārt visiem publiski pieejama ir drošības ziņojuma forma lidostas "Rīga" interneta mājaslapā. Katrs ierosinājums tiek izvērtēts DPS nodrošināšanas vienības un, ja nepieciešams, arī DPS darba grupas vai attiecīgas drošības komitejas ietvaros, kur tiek lemts par nepieciešamajām darbībām (piemēram, izmaiņas procedūrās vai instrukcijās), lai ieteikums tiktu ieviests dzīvē.

Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību

416-2

2020. gadā lidostā "Rīga" šādi gadījumi nav reģistrēti.

Sadursmes ar putniem A09

2020. gadā lidostā "Rīga" apstiprinātas 25 sadursmes ar putniem. No tām – divi nopietni atgadījumi. Uz 10 000 lidojumu sadursmju ar putniem koeficients ir 7,0.

Mērķis ir nepieļaut gaisa kuģu sadursmju ar putniem indeksa vērtību lielāku par 9 (ceturkšņa ietvaros) un apstiprināto sadursmju skaitu lielāku kā 0,72 gadījumi uz 1000 lidojumiem.

Kopējais lidojumu skaits atspoguļots nodaļā "Darbības rādītāji" 12. lpp.

PAKALPOJUMU KVALITĀTE

PIEEJAMĪBA

Piekļuve ar sabiedrisko transportu

Nokļūšanai uz galvaspilsētu un atpakaļ pasažieri var izmantot uzņēmuma SIA "Rīgas Satiksme" sabiedriskā transporta 22. autobusu, kā arī 322. ekspresbusu. Sabiedriskā transporta pieturvietā atrodas 300 metru attālumā no lidostas "Rīga" pasažieru termināļa. Sabiedriskais transports no lidostas "Rīga" uz Rīgu kursē vairākas reizes stundā, vidēji ik pēc 20 minūtēm. No lidostas "Rīga" pieejama arī starpvalstu satiksme, ko nodrošina šādu starptautisko pārvadājumu kompānijas: *Tolimojo keleivinio transporto kompanija* (TOKS) ar maršrutiem uz Viļņu, Tallinu un Varšavu; *Ollex* ar maršrutiem uz Šauļiem un Klaipēdu; *FlixBus* ar maršrutiem uz Tallinu un Varšavu.

Atbilstoši ACI ASQ pētījuma datiem, kas iegūti par 2020. gada pirmo ceturksni, pasažieru skaits, kas ieradās lidostā, izmantojot sabiedrisko transportu, bija 23% no tiešo izlidojošo pasažieru kopskaita.

Lidostā "Rīga" pasažieriem un klientiem ir pieejamas četras autostāvvietas,

kopskaitā nodrošinot iespēju novietot 2886 automašīnas. Procentuāli autostāvvietu kapacitāte (no stāvvietu kopskaita):

- īstermiņa autostāvvietā P1 – 12%;
- ilgtermiņa autostāvvietā P2 – 10%;
- ilgtermiņa stāvvietā P3 – 59%;
- ilgtermiņa stāvvietā P4 – 19%.

Īstermiņa autostāvvietā P1 atrodas termināļa priekšplānā, pirms ielidošanas sektoriem E un C, savukārt ilgtermiņa autostāvvietas P2, P3 un P4 atrodas dažu minūšu gājienā no lidostas termināļa. Klientu ērtībām no ilgtermiņa autostāvvietām pieejams bezmaksas transfērs uz lidostas termināli. Par īstermiņa autostāvvietas P1 izmantošanu, sagaidot vai pavadot pasažierus, pirmās desmit minūtes nav jāmaksā. Visās autostāvvietās var norēķināties gan ar skaidru naudu, gan ar bankas karti, gan ar mobilo lietotni *Mobilly*. Sakarā ar būtisku pasažieru un klientu skaita samazinājumu ilgtermiņa stāvvietas P2 un P4 ir slēgtas uz nenoteiktu laiku. Automašīnu iespējams novietot P3 ilgtermiņa stāvvietā.

Informācija par lidostas autostāvvietām ir pieejama lidostas "Rīga" mājaslapas sadaļā "[Autostāvvietas](#)".

Informācija par transporta veidiem nokļūšanai lidostā un no tās ir apkopota un pieejama latviešu un angļu valodā lidostas "Rīga" atvasinātajā lidostas interneta vietnē <https://airport-transport.lv/>.

Piekļuve cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām RIX 2

Lidosta "Rīga" ir atbildīga par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2006 par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu, prasību ieviešanu un nodrošināšanu. Tajā ir iekļauta personāla apmācība un izpratnes par invaliditāti vairošana, vides pieejamība, infrastruktūras uzlabošana/pielāgošana un vienlīdzīga, harmoniska un nediskriminējoša PRM pasažieru apkalpošana. Atbilstoši Regulas Nr. 1107/2006 prasībām lidosta veicina vienlīdzīgu apkalpošanu visiem pasažieriem un lidostas "Rīga" viesiem.

Investējot pasažieru infrastruktūras modernizācijā, 1974. gadā celtais lidostas pasažieru terminālis ir papildināts ar piebūvēm, pielāgotām cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām (PRM) un atbilstošām pieejamas vides prasībām ikvienam cilvēkam neatkarīgi no viņa fiziskajām vai citām spējām.

Lidostas sniegums šajā jomā ir augstu novērtēts starptautiskā līmenī – 2019. gadā ACI iekļāva lidostu "Rīga" savas grupas labāko Eiropas lidostu vidū kategorijā *Accessible Airports*. 2019. gadā no kopējām lidostā "Rīga" saņemtajām atzinībām visvairāk atzinības ir saņemtas par Lidostas darbinieku laipnību un izpalīdzību (7) un PRM pakalpojumu kvalitāti (6) (vairāk par PRM pasažieru aptauju lasīt sadaļā "Pakalpojumu kvalitāte" 95. lpp).

PRM pakalpojums

PRM pakalpojums ir pieejams pasažieriem ar īslaicīgi vai pastāvīgi ierobežotām pārvietošanās spējām. Šis pakalpojums ir jāpiesaka iepriekš aviobiļešu iegādes brīdī. Ja biļete ir iegādāta mazāk nekā divas dienas pirms lidojuma, pakalpojumu var

ieteikt elektroniski, rakstot uz e-pastu: IPAsupervisor@riga-airport.com. Iepriekš ieteiktu PRM pakalpojumu lidosta nodrošina desmit minūšu laikā no tā aktivizēšanas brīža, bet iepriekš nepieteiktu – līdz pat 40 minūšu laikā.

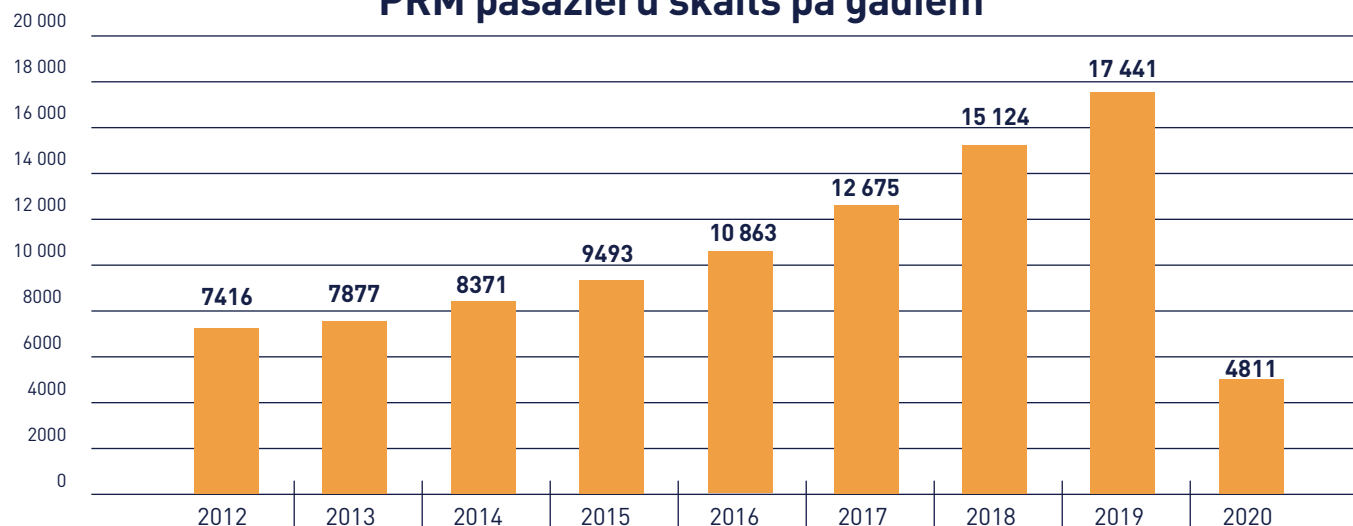
Pakalpojumā nodrošina palīdzību no izsaukuma punkta līdz iekāpšanai gaisa kuģī, kas ietver:

- palīdzību reģistrēties lidojumam, nodot bagāžu, ratiņkrēslu vai citu palīglīdzekli, kuru pārvadāšanai ir apstiprinājusi lidojumam izvēlēta aviokompānija;
- palīdzību veikt drošības, muitas un robežkontroles pārbaudi;
- palīdzību apmeklēt veikalu, kafetēras vai biznesa zāles telpas;
- palīdzību apmeklēt labierīcības;
- palīdzību nokļūt no izlidošanas sektora līdz gaisa kuģa sēdvietai un pasažiera rokas bagāžas nolikšanu tai paredzētajā vietā.

Atlidojot uz Rīgas lidostu, tiek nodrošināta:

- palīdzība izkāpt no gaisa kuģa un nokļūt terminālī;
- palīdzība (ja pasažieris ir Latvijas rezidents) nokļūt līdz atlidošanas zālei, iziet muitas un robežkontroles pārbaudes, saņemt bagāžu, nokļūt līdz pasažiera nākamajam izvēlētajam punktam (lidostas teritorijā), kas ir autostāvētā, taksometrs, sabiedriskais transports vai viesnīca;
- pasažiera nokļūšana līdz nepieciešamajam gaisa kuģu savienojumam (ja pasažieris lido transfērā) un palīdzība iziet muitas un robežkontroles pārbaudes.

PRM pasažieru skaits pa gadiem

2020. gadā lidostā "Rīga" tika apkalpoti par 72,4% PRM pasažieru mazāk nekā 2019. gadā. Kopā 2020. gadā apkalpoti 4811 PRM pasažieri. Attiecībā pret kopējo pasažieru skaitu 2020. gadā PRM pasažieru īpatsvars ir 0,23%.

Personāla apmācības darbam ar PRM pasažieriem

Lidostas "Rīga" PRM pasažieru apkalpošanas personālam uzņēmums nodrošina apmācības, ņemot vērā ECAC Doc. 30 5-G pielikuma prasības.

2020. gadā veiktas obligāti nepie-

ciešamās apmācības visiem lidostas darbiniekiem, kas ir tieši iesaistīti PRM pasažieru apkalpošanā (iespējama fiziska saskare), visiem darbiniekiem, kas ir netieši iesaistīti PRM apkalpošanā (nav paredzēta fiziska saskare, piemēram, drošības, reģistrācijas vai gaisa kuģu apkalpošanas darbinieki), kā arī visiem darbiniekiem, kas lidostas teritorijā/terminālī strādā uzņēmumos, tostarp veikalos un kafetēnās, un valsts iestādēm – muitai, Valsts robežsardzei un Valsts policijai.

Lidosta "Rīga" nodrošina piecas apmācību programmas "Personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām

apkalpošana”, no kurām katra paredzēta savai mērķgrupai:

- pasažieru apkalpošanas darbiniekiem;
- perona apkalpošanas darbiniekiem;
- aviācijas drošības darbiniekiem;
- PRM apkalpošanas darbiniekiem;
- ārējo organizāciju darbiniekiem.

Šīs apmācības notiek vienu reizi divos gados, savukārt PRM apkalpošanas darbiniekiem – katru gadu. PRM darbiniekiem notiek praktiskās apmācības, tostarp pareiza pasažiera celšana, kinētika, neredzīga pasažiera pavadība un citas. 2020. gadā PRM programmas apmācību saturs ir papildināts ar jautājumiem par cilvēku tirdzniecību un aviācijas nozares noslēgto memorandu cilvēktirdzniecības ierobežošanai.

Apmācības darbiniekiem un ārējām organizācijām vada lidostas apmācību instruktori, kuri savukārt ir izgājuši apmācības Eiropā atzītā un sertificētā uzņēmumā un guvuši praktisku pieredzi PRM jomā.

Klientu attiecības un apmierinātība 103

Kā minēts 20. lpp, viens no lidostas “Rīga” stratēģiskajiem mērķiem ir nodrošināt mūsdienīgus un kvalitatīvus pakalpojumus un augstu servisa līmeni. Uzņēmums nepārtraukti strādā pie pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas, piedāvājuma pilnveidošanas un jaunu pakalpojumu izstrādes atbilstoši klientu vajadzībām, lai to sasniegtu. Uzņēmums augstu vērtē klientu vēlmes un viedokli, ko izmanto par pamatu, veidojot ilgtspējīgas attiecības un sadarbību ar klientiem.

Saskaņā ar ASQ aptaujas rezultātiem pasažieriem svarīgākie pakalpojumi lidostā “Rīga” ir:

- orientēšanās vieglums;
- Wi-Fi kvalitāte;
- izlidošanas sektoru komforts;
- drošības sajūta lidostā;
- nokļūšana uz lidostu un no tās;

- gaidīšanas laiks reģistrācijā;
- gaidīšanas laiks drošības pārbaudē.

Savukārt lidlauka pakalpojumu sniedzēji pārstāv dažādus uzņēmējdarbības veidus, tādēļ katram vissvarīgākais ir tas, kas tieši ietekmē konkrētā lidlauka pakalpojuma sniedzēja biznesu. Arī lidsabiedrībām atšķiras vajadzības, kuras ietekmē tas, vai tā ir zemo izmaksu lidsabiedrība vai klasiskā, kā arī vai aviopārvadātājam ir bāze Rīgā vai nav.

Klientu serviss lidostā ir pieredze, ko klientam sniedz visā lidostas pakalpojumu sniegšanas ķēdē, sākot no autostāvvietas līdz pat iekāpšanai gaisa kuģī, neatkarīgi no tā, kurš uzņēmums konkrēto pakalpojumu nodrošina.

2020. gadā tika uzsākts darbs pie lidostas “Rīga” Klientu servisa stratēģijas izstrādes, ko plānots apstiprināt 2021. gadā. Klientu servisa stratēģijas pamatā ir plānot, izstrādāt, ieviest un uzturēt klientiem pieņemamu pieredzi visā pakalpojumu sniegšanas ķēdē, kas pakāpeniski tiek attīstīta, lai lidostas klientiem

nodrošinātu lielisku apkalpošanu, kas izriet no lidostas spējas nepārtraukti pārsniegt klientu vajadzības un gaidas, veicinot klientu uzskatu, ka viņu vajadzības un gaidas ir piepildītas. Lai to sasniegtu, ir nepieciešams nodrošināt vienotu izpratni par lidostas klientu servisa standartiem visiem pakalpojumu sniegšanā iesaistītajiem darbiniekiem.

Lai uzlabotu lidostas “Rīga” klientiem sniegto pakalpojumu kvalitāti, lidosta īsteno dažādus pasākumus klientu viedokļa noskaidrošanai, apmierinātības izvērtējumam un nepieciešamo pilnveidojumu ieviešanai (plašāk skat. nodaļā Pasažieru pieredze un apmierinātība 95. lpp). Uzņēmumā ir izveidota Klientu servisa darba grupa, kuras uzdevums ir, izvērtējot klientu vajadzības un gaidas, izstrādāt priekšlikumus klientu servisa uzlabošanai, uzraudzīt un realizēt klientu servisa stratēģijas ieviešanu un ievērošanu lidostā strādājošos uzņēmumos, kas ir daļa no pakalpojumu sniegšanas ķēdes.

PASAŽIERU PIEREDZE UN APMIERINĀTĪBA

RIX 4

Pasažieru aptauja

Lidostas sniegto pakalpojumu un servisa kvalitātes novērtēšanai un datu analīzes saņemšanai uzņēmums kopš 2015. gada piedalās ACI ASQ globālās salīdzinošās novērtēšanas programmā, kas noskaidro pasažieru viedokli par lidostā pieejamiem pakalpojumiem, sākot ar ierašanās brīdi lidostā. Kopš 2016. gada lidosta "Rīga" ir iekļauta ES lidostu grupā, kas apkalpo 5–15 miljonus pasažieru gadā, un no grupā esošajām 39 lidostām 2019. gadā lidosta "Rīga" ierindojās 18. vietā (kopējais vidējais vērtējums 3,89). Lidostas "Rīga" vēlamais sasniedzamais koeficients ASQ vērtējumā ir 3,90.

Pasažieru aptauju veic Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departamenta (APBAD) darbinieki, piedāvājot pasažieriem aizpildīt anketu planšetdatorā. Aptaujas dalībnieki ir izvēlēti atbilstoši ACI ASQ noteiktajai metodoloģijai – noteikts aptauju skaits uz noteiktu lidojumu nedēļas dienā un laikā. 2020. gadā ACI ASQ aptauja notika tikai 1. ceturksnī.

Turpmākā dalība ACI ASQ aptaujās

tika pārtraukta uz nenoteiktu laiku, jo Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultātā tika pārtraukti un vēlāk krasi samazinājās regulārie pasažieru pārvaļājumi, kā arī likvidētas to darbinieku štata vietas, kas veica ACI ASQ.

2020. gada 1. ceturksnī aptaujā piedalījās 503 pasažieri. No grupā esošajām 38 lidostām lidosta "Rīga" ierindojās 17. vietā, saņemot vidējo pasažieru apmierinātības novērtējumu 3,94, kas ir par 0,05 augstāks nekā 2019. gadā (novērtējums tiek veikts 5 ballu skalā).

Salīdzinot lidostas "Rīga" pakalpojumu rādītāju izmaiņas 2020. gada 1. ceturksnī ar 2019. gada rezultātiem, gandrīz visi rādītāji ir uzlabojušies. Visaugstāk novērtētie rādītāji (4,11–4,21) ir orientēšanās lidostā, tualetu pieejamība, termināļa tīrība, lidostas darbinieku laipnība un izpalīdzība, drošības sajūta. Viszemāk vērtēta automašīnu stāvvietu pakalpojumu attiecība pret cenu (3,32).

PRM pasažieru aptauja

PRM pasažieriem sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanai lidosta

"Rīga" aptaujā šos pasažierus. No 2020. gadā apkalpotajiem 4811 PRM pasažieriem aptaujā piedalījās 12,09% jeb 582 PRM pasažieri, kas atbilst PRM kvalitātes standartos noteiktajam mērķim – aptaujāt 10% no gadā apkalpotajiem PRM pasažieriem. No aptaujātajiem 344 bija izlidojošie pasažieri, 186 – atlidojošie un 52 – tranzīta pasažieri, no kuriem 377 reizes PRM pakalpojums bija pieteikts un 205 reizes PRM pakalpojums iepriekš nebija pieteikts.

Vidējais apmierinātības rādītājs piecu ballu skalā ir 4,63 punkti, kas ir augstāks par 2019. gada rādītāju – 4,55 punkti. Mērķis ir 4 punkti.

Klientu atsauksmes

Klientu atsauksmes lidostā "Rīga" var paust mutiski, elektroniski uz lidostas e-pasta adresēm office@riga-air-port.com, customer@riga-airport.com vai citu uzņēmuma e-pasta adresi, elektroniski "web" atsauksmes formā, rakstveidā, aizpildot atsauksmes formu vai nosūtot rakstveidā pa pastu.

Atsauksmes formā aizpildītās un mutiskās klientu atsauksmes visbie-

žāk iesniedz informācijas servisa darbiniekiem.

2020. gadā lidosta "Rīga" saņēma 936 atsauksmes, un to skaits, salīdzinot ar 2019. gadu, ir samazinājies par 36,8%. Atsauksmju skaita samazinājums ir skaidrojams ar lidostas "Rīga" pasažieru un attiecīgi arī pasažieru sagaidītāju un pavadītāju skaita samazinājumu un ierobežojumiem Covid-19 pandēmijas ietekmē. Tomēr, vērtējot kopējo saņemto sūdzību skaitu uz 1000 apkalpotajiem pasažieriem gada laikā, var secināt, ka tas 2020. gadā ir nedaudz palielinājies (0,09 sūdzības uz 1000 pasažieriem pret 0,08 sūdzībām 2019. gadā).

Atsauksmes iedalāmas vairākās grupās – jautājumi, ierosinājumi, atzinības un sūdzības.

Atsauksmes veids	2018	2019	2020
Atzinības	16	31	16
Jautājumi	334	810	723
Ierosinājumi	10	27	16
Sūdzības	449	613	181
Kopā:	809	1482	936

Visvairāk atzinību saņemts par lidostas darbinieku laipnību un izpalīdzību (7) un PRM pakalpojumu kvalitāti (6). Saņemto atzinību daudzums 2020. gadā skaitliski ir samazinājies, tomēr to īpatsvars uz 1000 pasažieriem ir pieaudzis no 0,004 (2019) uz 0,008 (2020).

Visbiežāk pasažieri sūdzības paiduši par pasažieru pieredzi lidostā, piemēram, nokavētiem reisiem (36 jeb 19% no visām sūdzībām), par drošības kontrolē no bagāžas izņemtiem priekšmetiem un pakalpojumu pieejamību (23 jeb 12%), lielākoties par veikalu un restorānu cenām.

2020. gadā būtiski (no 76 uz 5) samazinājies sūdzību skaits par gaidīšanas laiku rindā uz drošības kontroli. Uzlabojumi panākti, būtiski samazinoties pasažieru skaitam un veicot Drošības departamenta personāla resursu nepietiekamības analīzi, un ieviešot Klientu servisa darba grupā noteiktās uzlabošanas darbības resursu nodrošināšanā (resursu plānošana u. c.).

Reaģējot uz saņemtajām atsauksmēm un turpinot uzlabot klientu

apkalpošanas līmeni uzņēmumā, Klientu servisa darba grupa pastiprināti strādā pie klientu apkalpošanas kvalitātes jautājuma un situācijas uzlabošanas tīrības nodrošināšanā terminālī. 2020. gadā terminālī esošajās labierīcībās tika izvietota informāci-

ja par uzkopšanas servisa izsaukšanas iespējām, izmantojot *WhatsApp* lietotni un SMS, kā rezultātā tika pastiprināta uzkopšanas servisa efektivitāte.

Ievērojot 16 pasažieru ierosinājumus, lidosta 2020. gadā terminālī pabeidza

vienu no tiem, proti, dzeramā ūdens uzpildes vietu uzstādīšanas projektu, kā rezultātā pasažieriem ir pieejamas trīs dzeramā ūdens uzpildes vietas izlidošanas zonā un divas – atlidošanas zonā.

Aviopārvadātāju un lidlauka pakalpojumu sniedzēju aptauja

Lidosta "Rīga" reizi gadā veic lidsabiedrību un lidlauka pakalpojumu sniedzēju (LPS) aptauju, lai novērtētu uzņēmuma sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Aviopārvadātāju aptaujas jautājumi un to sadalījums 2019. pārskata periodā tika veidots, pamatojoties uz ACI ASQ pasažieru aptaujas jautājumu bāzes, ar mērķi salīdzināt, kā lidostas pakalpojumus un infrastruktūru vērtē aviopārvadātāji. Savukārt LPS aptaujās tika vērtēta lidostas infrastruktūras (termināļa, perona un kravu apkalpošanas) piemērotība biznesa vajadzībām, esošo aviopārvadātāju maršrutu tīkla savienojumu ietekme uz biznesa attīstību, kā arī pausts viedoklis par sadarbību un komunikāciju ar lidostu "Rīga".

2020. gadā aptauja tika fokusēta uz Covid-19 radītajiem apstākļiem.

Aptaujā piedalījās 31 respondents – 10 aviopārvadātāji (2019. gadā – arī 10) un 21 lidlauka pakalpojumu sniedzējs (2019. gadā – 23). Aptaujā nepie-

dalījās aviopārvadātāju pārstāvji, kuru aviosabiedrības 2020. gadā neveica lidojumus uz Rīgu, kuri ikdienā neatrodas Rīgā, bet no LPS aptaujā nepiedalījās galvenokārt MRO kompānijas. Vērtējums sniegts 5 ballu skalā, kur 1 – ļoti vāji; 2 – vāji; 3 – vidēji; 4 – labi; 5 – izcili.

Lidostas darbību un lēmumu pieņemšanu Covid-19 pandēmijas laikā vidēji vērtē ar 4,11 ballēm. Kā pozitīvu vērtētāji norāda vadības uzstādījumu maksimāli saglabāt darbaspēku, alternatīva biznesa iespēju meklēšanu un realizāciju – kā kravu pārvadājumi, darbu ar bankām papildu līdzekļu piesaistē, negaidot valsts atbalsta saņemšanu, iesākto projektu turpināšanu un pabeigšanu, Covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumus, rēķinu apmaksas termiņu pagarināšanu u. c.

Kā negatīvi lēmumi tiek norādīti *Rapid Covid-19 testing* neesamība, caurlaižu nomaiņa uz jaunām (to izsniegšana ietver darbinieku klātienēs vizītes lidostas caurlaižu birojā) u. c.

Lidostas atbalsts partneriem Covid-19 pandēmijas laikā ir novērtēts ar 3,76

ballēm, un norādītas šādas pilnveidošanas iespējas – aktīva komunikācija, skaidrojot operatīvajiem darbiniekiem pieņemto un plānoto lēmumu nepieciešamību un ieskicējot nākotnes variantus, minimālo resursu/izmaksu plāna sagatavošana lidostas funkcionēšanai, informācijas sniegšanas uzlabošana publiskajā telpā (lidostas drošuma akcentēšana un reklamēšana), lidostas lietotāju *Zoom* vai *Teams* sanāksmes vienu reizi nedēļā, atlaides caurlaidēm nākamajam periodam u. c.

Lidostas mājaslapas visiem vērtētājiem pieejamās publiskās daļas satura apjoms un kvalitātes vidējais vērtējums ir 4,26 balles, savukārt sadaļa reģistrētiem partneriem, kas nodrošina piekļuvi partneriem saistošajiem lidostas iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, novērtēta ar 4,25 ballēm. Saņemta norāde uz grūtībām atrast nepieciešamo informāciju lidostas dokumentos.

Komunikācija ar lidostu 2020. gadā ir novērtēta ar 4,36 ballēm. Aptaujā sniegti dažādi ieteikumi turpmākās uzņēmuma darbības, komunikācijas, epidemioloģiskās drošības uzlabošanai un ceļošanas ierobežojumu mazināšanai.

Pamatotas sūdzības par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudēšanu 418-1

Lidostā "Rīga" 2020. gadā nav fiksēts neviens pamatots sūdzību gadījums, kas saistīts ar klientu privātuma pārkāpumiem. Nav fiksēti arī tādi gadījumi, kas būtu saistīti ar klientu datu pazaudēšanu, noplūdi vai zādzībām.

2020. gadā atbilstoši Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām lidosta "Rīga":

- turpina darbinieku apmācību, kas 2020. gadā notiek lidostas e-apmācību vidē;
- auditē lidostas biznesa procesus, kuros notiek personas datu apstrāde;
- veic novērtējumus par ietekmi uz personas datu aizsardzību atbilstoši VDAR 35. panta trešās daļas nosacījumiem;
- iesaista datu aizsardzības speciālistu;

- veic novērtējumus par ietekmi uz speciālistu līgumu un to datu aizsardzības atrunu izstrādē;
- konsultē darbiniekus par aktuālajiem datu aizsardzības jautājumiem;
- izvērtē informācijas sistēmas gan no risku, gan datu aizsardzības aspekta;
- uztur personas datu notikumu reģistru un personas datu apstrādes procesu reģistru;
- izstrādā un precizē esošās kvalitātes sistēmas procedūras, kas reglamentē ar datu aizsardzību saistītus jautājumus.

Cilvēktiesības 103,412-1

Līdz šim lidostā "Rīga" nav veikts atsevišķs cilvēktiesību ietekmes novērtējums, tomēr lidostas "Rīga" mērķis ir nodrošināt atbilstību visiem uzņēmumam saistošajiem normatīvajiem aktiem, kas skar cilvēktiesību ievērošanu darba vietā, pakalpojumu sniegšanā un partneru izvērtēšanā.

Lidosta "Rīga" atzīst visu Latvijas

ratificēto Starptautiskās Darba organizācijas konvenciju un protokolu ievērošanu, kuru galvenais mērķis ir veicināt sociālo taisnīgumu un starptautisku darba tiesību atzīšanu. Lidostas "Rīga" personāla politika definē, ka uzņēmumam ir jāievēro atšķirīgas attieksmes un darbinieka dzimuma, vecuma, rases, izcelsmes, mantiskā stāvokļa un citu apstākļu diskriminācijas aizliegums.

Lai nodrošinātu cilvēktiesību ievērošanu darbinieku vidū, lidostas "Rīga" Ētikas kodeksā noteikti tādi aspekti kā cieņpilna, toleranta un vienlīdzīga attieksme savstarpējā saskarsmē un komunikācijā. Ētikas kodekss ir obligāts visiem darbiniekiem.

Lidostas "Rīga" Personāla attīstības nodaļa organizē apmācības, lai nodrošinātu lidostas darbinieku izpratni un zināšanas, apkalpojot dažādu kultūru, etniskās izcelsmes un reliģiju klientus. Šis temats ir kursa "Klientu apkalpošana" sastāvdaļa, ko klientu apkalpošanā iesaistītie darbinieki apgūst reizi divos gados, arī jautājums par nediskriminējošu apkalpošanu ir ietverts lidsabiedrību pasažieru apkalpošanas

noteikumu apmācībā. Lai padziļinātu darbinieku zināšanas un izpratni par kultūru atšķirībām, Drošības departamenta Aviācijas drošības apmācību programmās ir iekļautas tēmas par dažādām reliģijām un kultūrām. Lidostas "Rīga" Mācību centrs organizē arī ārējos apmācību kursus, kuros ietverti dažādi cilvēktiesību aspekti, piemēram:

- iecietība, tolerance un dažādības vadības prasmes;
- darba aizsardzības apmācības programma (uzticības personas apmācība);
- paaudžu vadība;
- cīņa ar cilvēku tirdzniecību;
- trešo valstu pilsoņu nodarbināšana Latvijā;
- profesionālā komunikācija ar dažādu kategoriju klientiem.

Gaisa pārvadājumu pakalpojumu vienotajam tirgum jābūt vienlīdz pieejamam visiem iedzīvotājiem, tādēļ lidosta "Rīga" īpašu uzmanību velta to

personu apkalpošanai, kurām ierobežotas pārvietošanās spējas radījusi invaliditāte. Personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības uz brīvu pārvietošanos, brīvu izvēli un nediskrimināciju kā visiem pārējiem pilsoņiem (vairāk skatīt 92. lpp).

Attiecībā uz piegādātāju izvēli lidosta "Rīga" veic līgumpartneru kontroli, plašāk skatīt 29. lpp.

Kā minēts 31. lpp, 2020. gada 19. oktobrī aviācijas nozares vadošie uzņēmumi – lidosta "Rīga" un nacionālā lidsabiedrība *airBaltic*-, Iekšlietu ministrija un nevalstiskās organizācijas – parakstīja sadarbības memorandu, apņemoties aktīvi sadarboties cilvēku tirdzniecības novēršanā.

Aviācijas nozares memoranda izstrādi iniciēja lidosta "Rīga", kas jau iepriekš ir iesaistījies dažādās aktivitātēs šī globālā nozieguma novēršanā. "Cilvēku tirdzniecība ir viens no smagākajiem noziegumiem, rupjš cilvēktiesību un cilvēka cieņas pārkāpums. Kā lielākā Baltijas lidosta un reģiona galvenais gaisa satiksmes centrs mēs apzināmies savu nozīmīgo

lomu tā novēršanā. Lai gan lidosta arī iepriekš ir sadarbojusies gan ar atbildīgajām valsts institūcijām, gan sabiedriskajām organizācijām, kas palīdz šī nozieguma upuriem, arī lidostas apmācību programmā ir iekļauta tēma par cilvēku tirdzniecību, tomēr tik kompleksā jautājumā, kas skar gan valsts iestādes, gan transporta nozari, gan nevalstisko sektoru, ir nepieciešama sistemātiska sadarbība,” norāda lidostas “Rīga” valdes priekšsēdētāja Laila Odiņa.

Memoranda mērķis ir sekmēt cilvēku tirdzniecības novēršanu un stiprināt aviācijas nozares uzņēmumu, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju sadarbību cilvēku tirdzniecības upuru atpazīšanā un novirzīšanā atbalsta, palīdzības un aizsardzības sniegšanai. Sadarbības memoranda ietvaros nozares spēlētāji, atbildīgās valsts institūcijas un nevalstiskais sektors apņemas brīvprātīgi sadarboties, iezīmē sadarbības robežas, apjomus un pamatprincipus.

DARBINIEKI

DARBINIEKI

103

Lidosta "Rīga" ir viens no Latvijas lielākajiem un atpazīstamākajiem darba devējiem, kurā vienoti strādā visu darbaspēka paaudžu un dažādu izglītības līmeņu darbinieki. Daudzas uzņēmuma profesijas un darbam nepieciešamās zināšanas un prasmes ir Latvijā unikālas. Uzņēmuma stratēģisko mērķu sasniegšanai un augsto drošības un servisa standartu īstenošanai ir svarīgi piesaistīt, apmācīt, vadīt un noturēt profesionālus, motivētus, uz rezultātu orientētus un lojālus darbiniekus. Tāpēc uzņēmuma mērķis ir īpaši rūpēties par to, lai visiem darbiniekiem tiktu nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas, vienlaikus īpaši rūpējoties par sociāli mazāk aizsargātām darbinieku grupām. Nepārtraukti tiek pilnveidotas darbinieku atlases, apmācību, atalgojuma, novērtēšanas un darba aizsardzības sistēmas, kā arī veicinātas profesionālās izaugsmes iespējas.

2020. gads Covid-19 izraisītās krīzes dēļ bija nebijušu izaicinājumu pilns. Aviācijas nozari un līdz ar to lidostu "Rīga" kā uzņēmumu un darbiniekus tas skāra īpaši smagi – ne tikai ar rūpēm par savu un citu veselību un

drošību, bet arī ar radikāliem darbības ierobežojumiem tūrisma jomai, plānu un mērķu izmaiņām un neziņu par nākotni. Lidostā darbinieki iepriekš kā pašsaprotamu bija pieredzējuši augsta līmeņa stabilitāti un pastāvīgu uzņēmuma izaugsmi. 2020. gadā, lai nodrošinātu uzņēmuma pastāvēšanu izdzīvošanas režīmā, lidostas vadībai nācās pieņemt grūtus lēmumus, lai gan attiecībā uz darbiniekiem tie bija iespējami saudzējoši un labvēlīgi. Arī situācijai uz laiku uzlabojoties vasaras periodā, bija skaidrs, ka atgriešanās iepriekšējo sasniegumu līmenī nav

gaidāma drīz. Šī situācija radīja paaugstinātu un ilgstošu psihoemocionālo slodzi, kurā darbinieki turpināja strādāt, sargājot sevi un pasažierus, neļaujot vīrusam "ceļot" un nodrošinot uzņēmuma darbību un mērķu īstenošanu.

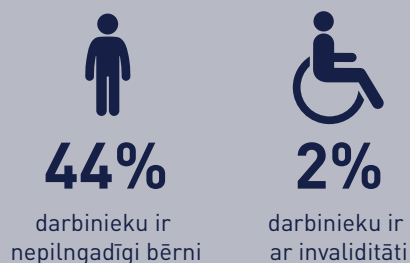
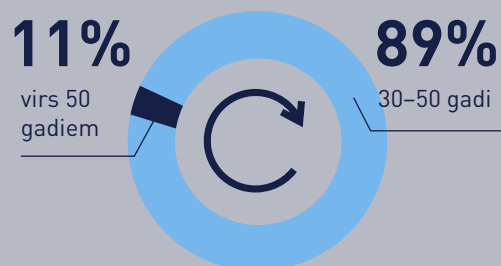
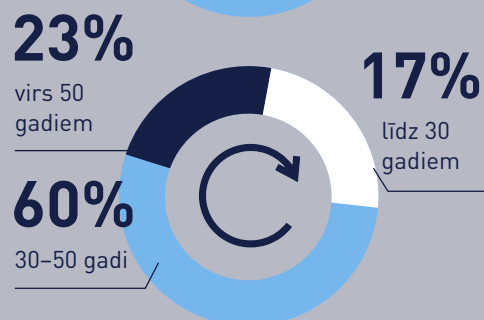
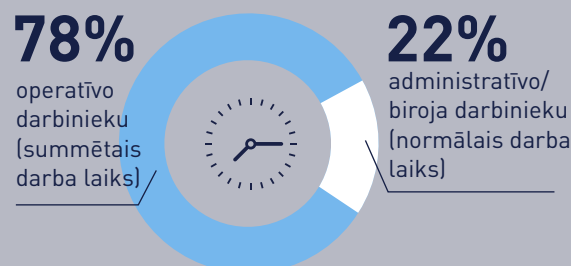
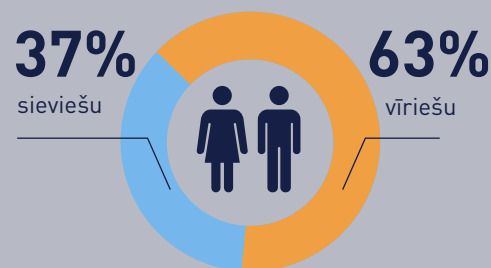
Neraugoties uz Covid-19 pandēmijas ietekmi, ko uzņēmums izjuta gan savstarpējā saskarsmē kā dažādus ierobežojumus, gan finansiāli (radikāli sarūkot ieņēmumiem), lidosta spēja gan operatīvi pielāgot un realizēt darbības procesus atbil-

stoši mainīgajām normatīvajām prasībām, gan joprojām uzturēt augstā līmenī rūpes par darbiniekiem, ieviešot arī jaunas iniciatīvas.

Darbinieku skaits, darba koplīgums un dažādība lidostā "Rīga" 102-8, 102-41, 405-1

Lidostā "Rīga" 2020. gada 31. decembrī strādāja 1009 darbinieki, vīriešu īpatsvars ir veidojies vēsturiski un skaidrojams ar augstu tehnisko profesiju skaitu, kā arī profesijām, kurās ir nepieciešama fiziskā izturība. Tomēr pakāpeniski sieviešu īpatsvars lidostā pieaug – 2020. gadā pieaugums ir 1%.

Lielāko daļu darba līgumu slēdz uz pilnu darba slodzi un nenoteiktu laiku. Uz nenoteiktu laiku 2020. gadā strādāja 617 vīrieši un 369 sievietes, bet uz noteiktu – 23 vīrieši un neviena sieviete. Uz pilnu slodzi lidostā "Rīga" 2020. gadā strādāja 631 vīrietis un 316 sievietes, bet uz nepilnu – 2 vīrieši un 2 sievietes. 58 pilnas slodzes darbinieki, tostarp septiņi vīrieši, atradās bērna kopšanas atvaļinājumā (darba līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku).

**Augstākā vadība
(valde un direktori)****Darbinieku sastāvs**

Darba koplīgums veicina darbinieku tiesisko, ekonomisko un sociālo interešu aizsardzību papildus tiesību aktos noteiktajām prasībām.

2020. gadā darba koplīgums attiecās uz 98% lidostas “Rīga” darbinieku (izņemot sezonas darbiniekus), kam ir beidzies pārbaudes laiks. Darba koplīgums attiecas ne tikai uz arodbiedrības biedriem, bet uz visiem uzņēmumā nodarbinātajiem. Tas nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem darbiniekiem sociālo garantiju un dažādu labumu saņemšanas ziņā un mazina konfliktu iespējamību starp darbiniekiem un darba devēju.

2020. gada 6. martā ar apstiprināšanu VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” darbinieku pārstāvju kopsapulcē noslēdzās 2019. gadā iesāktais darbs pie koplīguma izmaiņām. Darba koplīgums tika noslēgts uz diviem gadiem. Šajā kopsapulcē arī tika ievēlētas septiņas darbinieku uzticības personas.

Lai veiktu grozījumus koplīgumā, tika izveidota saskaņošanas komisija, kas darbojās pastāvīgi un ko veidoja lidosta

Būtiskas izmaiņas darba koplīgumā

Virsstundu apmaksa

Nakts darbs tiek apmaksāts, sākot ar pirmo nakts stundu

Atvaļinājuma pabalsta apmērs

Darba stāžs lidostā	Pabalsta apmērs procentos no pamatalgas
no 1 līdz 5 gadi	70%
no 5 līdz 10 gadi	80%
no 10 līdz 15 gadi	90%
15 un vairāk gadi	100%

Papildatvaļinājums par darba stāžu lidostā

Darba stāžs lidostā	Darba diena
no 1 līdz 3 gadi	●
no 3 līdz 5 gadi	● ●
no 5 līdz 10 gadi	● ● ●
no 10 līdz 15 gadi	● ● ● ●
15 un vairāk gadi	● ● ● ● ●

Bonusi

Darbiniekam, kuram aprūpē ir divi bērni līdz 14 gadiem, papildatvaļinājums - **DIVAS** darba dienas

Līdz **30%** piemaksa no amatalgas par papildu pienākumu veikšanu - aizvietošanu, vakanta amata pienākumu pildīšanu

Stāšanās laulībā no 200,00€ uz **300,00€**

Zinību dienas pabalsts (par bērnu vecumā 5-18 gadi) no 110,00€ uz **150,00€**

Bērņa piedzimšana, adopcija - no 500,00€ uz **750,00€**

Palielināti dažādu atbalsta pasākumu - pabalstu, ārstēšanās izdevumu u. c. - limiti

Optisko redzes korekcijas līdzekļu iegāde - no 130,00€ uz **150,00€**

Citi bonusi

Izmaiņas tapa sadarbībā ar Latvijas Republikas Lidostu darbinieku arodbiedrību

un Latvijas Republikas Lidostu darbinieku arodbiedrība, katra pilnvarojot vienādā skaitā savus pārstāvjus. 2020. gada janvārī, sāksim izstrādāt komisijā vienojoties par jaunās darba koplīguma redakcijas gala versiju, februārī tā tika apstiprināta lidostas valdes sēdē.

Jaunā darba koplīguma redakcija paredzēja daudzus būtiskus uzlabojumus lidostas darbiniekiem, piemēram, vairāku pabalstu paaug-

stinājumu, piemaksas par nakts darbu no pirmās stundas. Tajā arī bija paredzēta vēl lielāka arodbiedrības iesaiste darba vides uzlabošanas procesos un lidostas atbalsts arodbiedrībai.

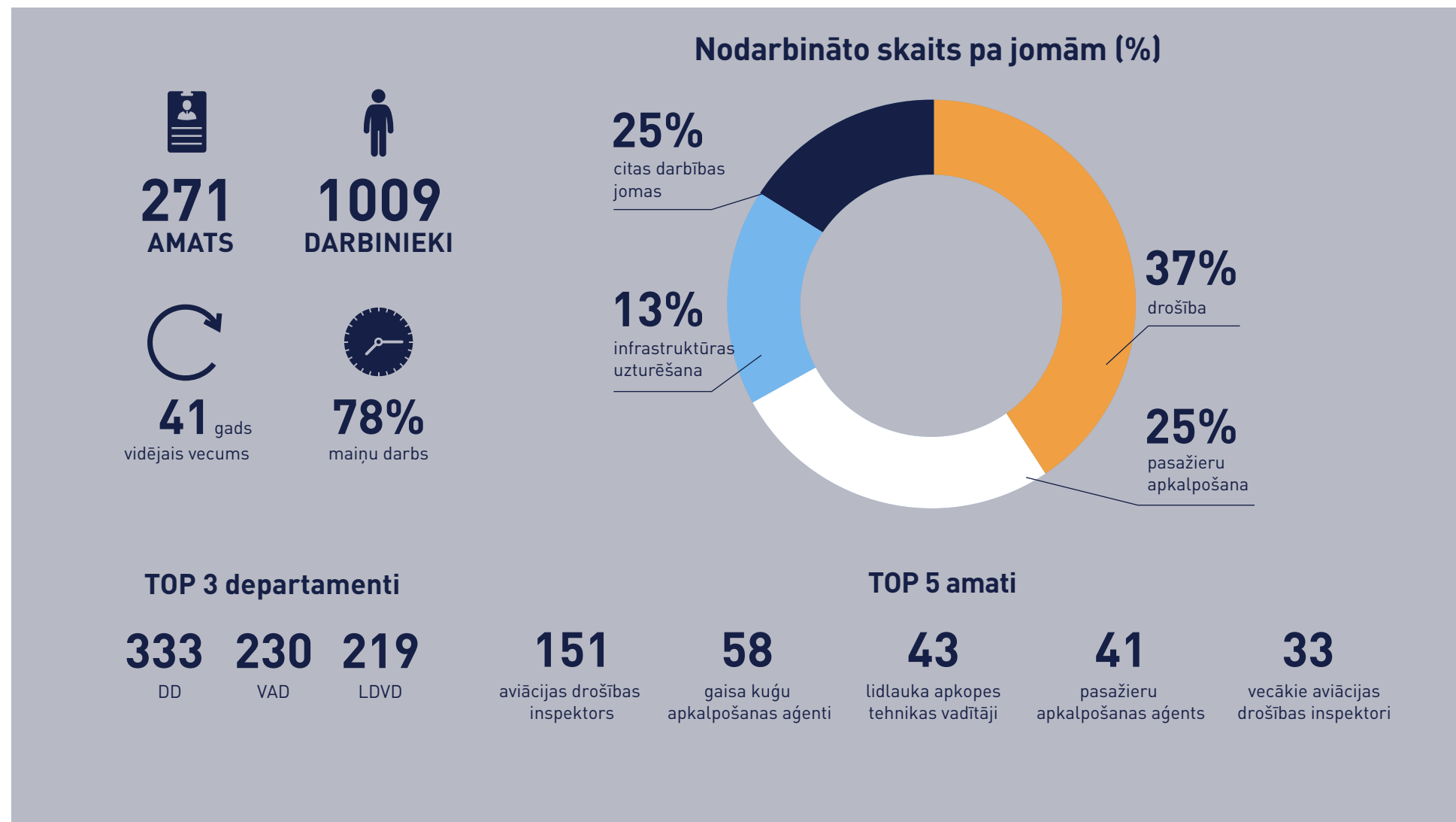
Diemžēl jau martā Covid-19 pandēmijas izraisītās ekonomiskās krīzes rezultātā paredzamie lidostas ieņēmumi samazinājās līdz kritiski zēmam līmenim. Arī prognozes par aviācijas nozares atgūšanos bija

pesimistiskas. Tā kā lidosta "Rīga" ir valsts kapitālsabiedrība, tās darbiniekiem netika piešķirts valsts noteiktais dīkstāves pabalsts.

Lai saglabātu uzņēmuma pastāvēšanu un darboties spēju ilgtermiņā, lidostas valde bija spiesta pieņemt ārkārtējus lēmumus, tostarp par personāla izmaksu samazināšanu par 40%. Tas ietvēra arī darbinieku skaita samazināšanas procesu, kas ilga divus mēnešus, līdz 2020. gada

jūnijam, skaitīt vairāk informācijas sadaļā darbinieku mainība 123. lpp.

Uzņēmums darbiniekus aicināja atgriezties darbā lidostā, atjaunojoties aviācijas nozares un līdz ar to arī lidostas darbībai. Atgriežoties lidostā "Rīga" gada laikā, šo darbinieku darba stāžs tika uzskatīts par nepārtrauktu. 2020. gadā lidosta "Rīga" atjaunoja darbā 33 darbiniekus, kuri, krīzei sākoties, bija atbrīvoti saistībā ar kolektīvo atlaišanu.

Veselība un drošība

103

Darbinieki vienmēr ir bijuši lidostas "Rīga" lielākā vērtība un izcilo sasniegumu pamats. Viena no lidostas pamatvērtībām ir drošums, tāpēc rūpes par darbinieku drošību un veselību ir viena no galvenajām prioritātēm. Lidosta darbinieku un arī citu uzņēmuma teritorijā strādājošo darbinieku drošumu un darba aizsardzību nodrošina augsti attīstītas drošības pārvaldības un darba aizsardzības sistēmas, veicot sistēmātisku risku izvērtēšanu, preventīvas, uz risku mazināšanu un apdraudējumu novēršanu vērstas darbības un mērķtiecīgu darbinieku informēšanu un izglītošanu. Lidosta veic nozīmīgas investīcijas darbinieku veselības veicināšanā un darba vides uzlabošanā.

2020. gadā ievērojamu daļu darba aizsardzībā iesaistīto speciālistu laika un līdzekļu resursu prasīja Covid-19 izplatību ierobežojošie pasākumi. Notika arī vairākas citas ievērojamas izmaiņas – palielināts darba aizsardzībā iesaistīto darbinieku loks, ieviešot jaunu štata vietu – darba aizsardzības

vadītājs, kā arī darbinieku kopsapulcē ievēlot septiņas uzticības personas darba aizsardzības jomā, tās atbilstoši apmācot. Darba aizsardzības speciālistu komanda pārņēma savā uzraudzībā lidostas bīstamās iekārtas un mērīšanas līdzekļus. Darba aizsardzības speciālisti regulāri veica apsekošanu un dokumentācijas pārbaudi, saistībā ar vairāku lielu būvniecības projektu projektēšanu un norisi, ko veica līgumorganizācijas lidostas teritorijā 2020. gadā.

Arodveselības un darba aizsardzības vadības sistēma

403-1

Darba aizsardzības sistēmu un organizācijas kārtību lidostā "Rīga" veido, pamatojoties uz Latvijas normatīvo aktu un uzņēmumā noteiktajām darba aizsardzības prasībām.

Darba aizsardzības prasības nosaka "Darba aizsardzības organizācijas procedūra DA 1100 P", ko apstiprina valdes priekšsēdētājs. Procedūra attiecas uz visām lidostas struktūrvienībām un ir saistoša visiem lidostas

darbiniekiem. Apņemšanās drošības mērķu sasniegšanai ir noteiktas dokumentā "Drošības politika".

Darba vides iekšējās uzraudzības plānu gadam nosaka ar rīkojumu, uzņēmuma drošības mērķus un rīcības plānu 2020. gada drošības mērķu sasniegšanai apstiprināja lidostas "Rīga" valde.

Bīstamības identificēšana, risku novērtēšana un negadījumu izmeklēšana

403-2

Darba aizsardzības jomā lidostā "Rīga" ir noteikti darba devēja, struk-

Drošības mērķi 2020. gadā darba aizsardzības jomā

Mērķis	Mērķī noteiktais rezultāts	Faktiskais rezultāts
Nepieļaut nelaimes gadījumu darbā (ar darbspēju zaudējumu) un darba traumu (bez darbspēju zaudējuma) skaitu lidlaukā strādājošiem darbiniekiem lielāku nekā 0,57 gadījumi uz 1000 lidojumiem	0,57 gadījumi uz 1000 lidojumiem	0,45 gadījumi uz 1000 lidojumiem (16 gadījumi) – mērķis sasniegts
Nepieļaut nelaimes gadījumu darbā (ar darbspēju zaudējumu) un darba traumu (bez darbspēju zaudējuma) skaitu VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" strādājošiem darbiniekiem lielāku nekā 0,02 gadījumi pret darbinieku skaitu VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""	0,02 gadījumi pret lidostas darbinieku skaitu	0,004 gadījumi pret lidostas darbinieku skaitu (15 gadījumi) – mērķis sasniegts

tūrvienību vadītāju un darbinieku pienākumi, tiesības un atbildība.

Lidostā “Rīga” par darba aizsardzības sistēmas uzturēšanu un pilnveidošanu līdz 2020. gada jūlijam bija atbildīgi divi darba aizsardzības speciālisti – vecākais darba aizsardzības speciālists un darba aizsardzības speciālists. Ar 2020. gada jūliju, pieaugot darba apjomam, tika ieviesta trešā darba aizsardzības speciālista štata vieta – darba aizsardzības vadītājs. Visiem lidostas darba aizsardzības speciālistiem ir profesionālā maģistra grāds darba aizsardzībā un profesionālā kvalifikācija “Darba aizsardzības vecākais speciālists”.

Par iekšējiem normatīviem, kas nosaka darbības, kādas ir jāveic, ja noticis nelaimes gadījums, skatīt sadaļā “Nelaimes gadījumi darba vietā” 108. lpp.

Saskaņā ar Drošības pārvaldības sistēmas rokasgrāmatu DP 8003 R uzņēmumā ir ieviesta un tiek uzturēta brīvprātīgā ziņošanas sistēma. Tā nosaka, ka lidostas un lidostā strādājošo citu kompāniju vadība apņemas nepiemērot soda sankcijas pret ziņotājiem, ja vien drošības gadījums nav iestājies nolaidības, tīšas darbības vai bezdarbības rezultātā.

DARBINIEKU LĪDZDALĪBA, KONSULTĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJA PAR ARODVESELĪBU UN DROŠĪBU

Darba vides risku faktoru novērtējums 403-4, 403-7, 403-10

Darba vides riskus katrā struktūrvienībā novērtē ne retāk kā reizi gadā. Struktūrvienību darba vides risku novērtēšanas plānu nosaka ar rīkojumu.

2020. gadā darba vides riski tika novērtēti visās lidostas "Rīga" struktūrvienībās – 11 departamentos, divās vienībās un 29 nodaļās. Darbiniekiem un uzticības personām vai darbinieku pārstāvjiem ir nodrošināta iespēja iepazīties ar darba aizsardzības dokumentāciju, t. sk. ar darba vides riska novērtējumiem.

Darba koplīgums un lidostas "Rīga" "Darba aizsardzības organizācijas procedūra DA 1100 P" nosaka darbinieku iesaisti darba aizsardzības sistēmas uzlabošanā, kā arī nosaka un apraksta darba aizsardzības organizācijas kārtību, lai uzlabotu darbinieku drošību un veselības aizsardzību darbā.

Darba vides riskus novērtē darba aizsardzības speciālisti, papildus iesaistot:

- uzticības personas vai darbinieku pārstāvjus;
- darbiniekus, kas strādā attiecīgajā darba vietā un to pārzina;
- konkrētās struktūrvienības vadītāju vai viņa deleģētu pārstāvi.

Darba aizsardzības instrukcijās un apvienotajās aprīkojuma lietošanas un darba aizsardzības instrukcijās ir noteikti darbinieka veselībai kaitīgie darba vides apstākļi, kā arī aizliegums sākt un turpināt darbu, ja konstatē iekārtu/aprīkojuma bojājumus, kas var apdraudēt darbinieka veselību.

Darba vides risku novērtēšana notiek atbilstoši 2020. gada iekšējās darba vides uzraudzības plānam, metodoloģijas pamatā ņemot vērā Somijas piecu ballu sistēmu. Katram riska faktoram nosaka riska pakāpes, un riska sekas reizina ar riska iespējamību.

Riska mazināšanas pasākumus ievieš, ja riska pakāpe ir III ("ciešams risks") vai augstāka. Šajos gadījumos sagatavo preventīvo pasākumu plānu darba aizsardzībā, nosakot atbildīgos darbiniekus un izpildes termiņus.

Ziņošanas kārtība

Ziņošanas kārtību par notikušiem vai gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem nosaka "Darba aizsardzības organizācijas procedūra DA 1100 P". Ziņošanas kārtība ir noteikta arī katras darba aizsardzības instrukcijas sadaļā "Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās", kurās ir aprakstīta darbinieku rīcība darba aprīkojuma bojājuma gadījumos, pirmās palīdzības sniegšanas un ugunsgrēka gadījumos un tad, ja ir radusies cilvēku veselībai un dzīvībai bīstama situācija.

Par notikušiem vai gandrīz notikušiem nelaimes gadījumiem darbinieki var ziņot arī anonīmi, izmantojot brīvprātīgās drošības gadījumu ziņošanas sistēmu, aizpildot veidlapu "Drošības ziņojums – DP 8201 F" vai drošības ziņojumu lidostas "Rīga" [interneta vietnē](#) vai iekštīkla vietnē ERIX – *Help desk* "Drošības ziņojums".

Drošības ziņojums

Ja informācija no darbinieka ir iegūta, izmantojot brīvprātīgās drošības gadījumu ziņošanas sistēmu, un darbinieks ziņo par savas darbības izraisītiem draudiem drošai lidlauka darbībai, ja viņa rīcībai nav bijis ļaunprātīgs nodoms, iesniegto informāciju nedrīkst izmantot darbinieka sodīšanai.

Lai uzlabotu darbinieku informētību, 2020. gadā ir sagatavots un visiem darbiniekiem izsūtīts memo "Ziņošanas kārtība par nelaimes gadījumiem lidostā".

Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana

2020. gadā lidostā nav notikuši smagi (letāli gadījumi vai zaudētas darbības) nelaimes gadījumi darbā. Nelaimes gadījumu darbā koeficientu lidostā "Rīga" aprēķina uz darbinieku skaitu lidostā (2020. gadā šis koeficients bija 0,014) un uz nelaimes gadījumu skaitu darbā uz 1000 lidojumiem (lidostas "Rīga" lidlaukā strādājošo uzņēmumu darbiniekiem, ieskaitot lidostas darbiniekus), kas 2020. gadā bija 0,45.

Galvenie traumu veidi ir dažādu

ķermeņa daļu iespiešana, saspiešana, kā arī fiziskā spriedze muskuļu un skeleta sistēmā. Tas iekļauj arī muskuloskeletālās traumas.

Ar darbu saistītu negadījumu izmeklēšanu lidostā "Rīga" nosaka Darba aizsardzības organizācijas procedūras DA 1100 P 6.9. punkts – nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana un uzskaitē. Savukārt ar rīkojumu nosaka atbildīgo personu rīcību pēc notikuša nelaimes gadījuma darbā.

Rīkojums paredz kārtību, kā tiek izmeklēti negadījumi, un nosaka nelaimes gadījumu izmeklēšanas komisijas sastāvu. Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanā ir piesaistīta uzticības persona vai darbinieku pārstāvis.

Katru nelaimes gadījumu darbā izmeklē lidostas darbinieki šādā sastāvā:

- cietušā augstākstāvošais vadītājs;
- cietušā tiešais vadītājs;
- darba aizsardzības speciālists;
- uzticības persona;

- DPS vadītājs vai viņa deleģēts pārstāvis, ja nelaimes gadījums skar DPS kontrolējamos procesus.

Pēc katra nelaimes gadījuma notiek nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana ar organizētu komisiju, kā arī ir noteikti un īstenoti preventīvie pasākumi, piemēram, tehnikas mehānismu uzlabošana, neplānota instruktaža darba aizsardzībā, izmaiņas gaisa kuģu apkalpošanas rokasgrāmatā.

DPS vienība reizi mēnesī organizē darba grupas sanāksmes, kurās darba grupa izrunā aktuālos drošības gadījumus, t. sk. darba aizsardzībā notikušos gadījumus – nelaimes gadījumus, gandrīz notikušus nelaimes gadījumus, potenciālas bīstamības darba vidē u. c.

Nelaimes gadījumi darba vietā

403-9, LA6

2020. gadā uzņēmumā reģistrēto nelaimes gadījumu koeficients uz vienu darbinieku ir 0,014 gadījumi, tostarp 11 nelaimes gadījumi ar darbības zaudējumu (atbilstoši klasifikācijai veselības traucējumi nav

smagi) un četri gandrīz notikuši nelaimes gadījumi bez darbības zaudējuma. 2020. gadā nav reģistrēts neviens letāls un neviens nelaimes gadījums darbā, kura dēļ strādājošajam iestājušās smagas sekas.

Galvenie traumu veidi ir saistīti ar dažādu ķermeņa daļu iespiešanu, saspiešanu, kā arī fizisko spriedzi muskuļos un skeleta sistēmā. Izvērtējot pēdējo gadu statistiku par nelaimes gadījumiem darbā, konstatēts, ka galvenokārt traumas gūst vīrieši. Lielākā daļa nelaimes gadījumu notiek neuzmanības vai darba aizsardzības instrukcijās noteikto prasību neievērošanas dēļ.

Uz visiem strādājošajiem, kas nav VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"", bet lidostas lidlaukā strādājošo uzņēmumu darbinieki, uz 1000 lidojumiem 2020. gadā ir konstatēti 0,45 nelaimes gadījumi darbā. Kopumā četru uzņēmumu darbiniekiem ir reģistrēti 16 nelaimes gadījumi darba vietā ar darbības zaudējumu un bez tā. 2020. gadā neviens letāls un neviens nelaimes gadījums ar smagām sekām nav reģistrēts. Galvenokārt lidlauka pakalpojumu sniedzēju darbinieki ir

guvuši muskuloskeletālās traumas, kas saistītas ar roku, pirkstu un muguras traumām, izmantojot darbam nepieciešamo aprīkojumu.

Atbildīgo personu rīcību pēc notikuša nelaimes gadījuma darbā lidostā "Rīga" nosaka rīkojums Nr. 18.89B un Darba aizsardzības organizācijas procedūra DA1100 P.

Analizējot 2020. gada nelaimes gadījumu darbā statistiku, lidostā "Rīga" tika veiktas šādas svarīgākās darbības:

- sniegta darba aizsardzības instruktažas un informēti darbinieki par notikušajiem nelaimes gadījumiem;
- pārbaudīts darba aprīkojuma tehniskais stāvoklis un nomainītas detaļas;
- sagatavots memo un darbinieki atkārtoti informēti par drošu darbu un darba aizsardzības prasībām;
- uzlabots darba aprīkojums ar papildu drošības ierīcēm;

- atkārtoti informēti darbinieki par bagāžas vienību ar svaru virs 20 kg apkalpošanu;
- informēti citu struktūrvienību atbildīgie darbinieki par notikušajiem nelaimes gadījumiem un veicamajiem pasākumiem.

Arodslimības 403-10, LA6

Darbinieku arodslimības lidostā "Rīga" izmeklē un nosaka atbilstoši saistošajiem MK noteikumiem un lidostas noteiktai kārtībai.

2020. gadā arodslimība apstiprināta pieciem darbiniekiem, no kuriem divi turpina strādāt. Nevienam no darbiniekiem darba attiecību izbeigšanas iemesls nav veselības stāvokļa dēļ. Lielākoties arodslimības ir saistītas ar locītavu un mugurkaula saslimšanām, ko izraisis darba vietas fiziskais faktors – smaguma pārvietošana, ergonomiskie riska faktori, darbs piespiedu pozā un vispārējā ķermeņa vibrācija, vienā gadījumā – psihoemocionālie riska faktori. Arodslimību risku samazināšanai un to ekspozīcijas laika uz darbiniekiem novērtēšanai

aspektos, kuros tas iespējams, notiek darba vides riska faktoru mērījumi. Vadītāji un to pakļautībā esošie darbinieki par darba vides riska faktoriem regulāri saņem nepieciešamo informāciju. Visi uzņēmuma darbinieki saņem darba aizsardzības speciālistu sagatavoto darba aizsardzības ziņojumu, kurā apskatītas darba aizsardzības aktualitātes. Par darba aizsardzības jautājumiem regulāri sniedz informāciju iekšējā e-RIX, e-pastā, vēstkopā "e-RIX ziņo".

Lidosta "Rīga" nodrošina jaunu darba aprīkojumu un apmāca strādājošos aprīkojuma lietošanā, kā arī tehnoloģiski novecojušo aprīkojumu aizstāj ar mūsdienīgiem risinājumiem.

Saistībā ar lidostas "Rīga" darbinieku arodslimību pieteikumiem 2020. gadā notika viens Valsts darba inspekcijas apsekojums darba vides higiēniskā raksturojuma veikšanai. Uz ilgtspējās pārskata sagatavošanas brīdi apsekojuma rezultāts vēl nav saņemts.

Lidostā "Rīga" darba aizsardzības organizācija un kārtība attiecas vienlīdzīgi uz pilnīgi visiem darbiniekiem.

Darbinieku apmācība par arodveselību un darba drošību 403-5

Darbinieku apmācības kārtību darba aizsardzībā nosaka Darba aizsardzības organizācijas procedūra DA 1100 P un rīkojums par amatu sarakstu, kuriem jānodrošina un jāveic sākotnējā un atkārtotā darba aizsardzības instruktāža darba vietā.

Jauno darbinieku apmācība darba aizsardzībā notiek viņu pirmajā darba dienā. 2020. gadā apmācīti 167 darbinieki – jaunie darbinieki, darbinieki, kas atgriežas no ilgstošas prombūtnes, un sezonas darbinieki.

2020. gada martā darbinieku kopšapulcē tika ievēlētas septiņas uzticības personas. Jūlijā ievēlēta galvenā uzticības persona. 2020. gadā notika četru iepriekš neapmācīto ievēlēto uzticības personu apmācība darba aizsardzībā.

Paaugstinātas bīstamības darbiem 2020. gadā tika apmācīti 16 darbinieki. Apmācība elektrodrošībā atbilstoši

Latvijas energostandarta LEK 025 noteikumiem ir 2019. gadā veikta un 2020. gadā ir spēkā visiem lidostas "Rīga" 24 Elektrotehniskās nodaļas darbiniekiem.

Katram amatam nepieciešamā apmācība noteikta dokumentā "Amatam nepieciešamā apmācība".

Covid-19 ierobežojošie pasākumi

Darbinieku un sabiedrības kopējā drošība un veselība ir lidostas "Rīga" kā sociāli atbildīga un ilgtspējīga uzņēmuma atbildība un vērtība.

Lai nodrošinātu efektīvu pasākumu kompleksu lidostas darbinieku un klientu drošībai Covid-19 pandēmijas laikā, lidosta "Rīga" izstrādāja programmu #NeļaujVīrusamCeļot un pasākumu kompleksu lidostas darbinieku drošībai #Strādāvesels.

Lidosta "Rīga" ieguva četras no piecām zvaigznēm prestižās aviācijas nozares reitingu aģentūras *Skytrax* novērtējumā par Covid-19 drošības pasākumiem lidostās (Covid-19 *Airport Safety Rating*). *Skytrax* auditā, kas lid-

ostā "Rīga" notika 2020. gada decembrī, neatkarīgi auditori izvērtēja, cik efektīvas ir lidostā ieviestās epidemioloģiskās drošības procedūras un cik konsekventi tās tiek ievērotas, kā arī pārbaudīja tīrību lidostas terminālī, ņemot bakterioloģiskos paraugus no virsmām. Tika novērtētas arī tīrīšanas un dezinfekcijas procedūras, sociālās distancēšanās politika un kontrole, sejas masku lietošana, roku dezinfekcijas aparātu pieejamība un individuālās aizsardzības līdzekļu lietošana darbiniekiem [\(atzinums atrodas šeit\)](#).

Kā norādīts *Skytrax* atzinumā, lidosta "Rīga" sniedz skaidru un saprotamu informāciju par lidostā ieviestajiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem un to, kā jārikojas gan ielidojošiem, gan izlidojošiem pasažieriem. Lidostā ir spēkā stingri noteikumi par masku lietošanu un iekļūšanu terminālī, ko kontrolē drošības personāls, pārbaudot biļešu rezervācijas esamību.

Ar darba drošības un veselības pasākumiem darbinieki tika iepazīstināti ar speciāliem rīkojumiem, kas tika aktualizēti atbilstoši valstī noteiktajai kār-

tībai Covid-19 ierobežošanai. Informācija bieži, regulāri un daudzveidīgi tika ziņota darbiniekiem ar e-pasta, iknedēļas vēstkopas "e-RIX ziņo" un iekštīkla e-RIX starpniecību, darbinieku sanāksmēs, kā arī spilgtos un informatīvos vizuālajos materiālos darba vietās.

Jau pašā Covid-19 izplatības sākumposmā (2020. gada februāra beigāmarta sākums) lidosta organizēja specializētas sanāksmes lidostas struktūrvienību darbiniekiem, kurās piedalījās ārsts (piesaistot medicīnas sabiedrību, ar ko lidostai noslēgts sadarbības līgums) un vecākais darba aizsardzības speciālists. Sanāksmēs speciālisti iepazīstināja ar pārbaudītu informāciju par jauno koronavīrusu un tā izplatības mazināšanas pasākumiem, kā arī atbildēja uz darbinieku aktuālajiem jautājumiem. Kopā notika 22 sanāksmes, sagatavoti informatīvi #Strādāvesels infografiki ar uzskatāmu un saprotamu šīs informācijas apkopojumu.

Jaunie veselības drošības pasākumi

Savu tiešo pienākumu ietvaros pēc nepieciešamības regulē pasažieru plūsmu, nodrošinot fiziskās distancēšanās pasākumus.

Ja strādā terminālī, ievēro darba devēja noteiktās prasības un lieto vienu no individuālajiem deguna un mutes vai sejas aizsarglīdzekļiem (medicīnisko masku, respiratoru, sejas aizsargvairogu), kā arī citus savam amatam paredzētos individuālos aizsardzības līdzekļus.

No tiešo pienākumu pildīšanas brīvajā laikā ar šķidro dezinfekcijas līdzekli dezinficē savas struktūrvienības pārziņā esošos pasažieru koplietošanas priekšmetus un darbinieku koplietošanas telpas, kas paredzētas atpūtai vai ēšanai.

Iekāpjot gaisa kuģī, lieto vienu no individuālajiem deguna un mutes vai sejas aizsarglīdzekļiem - medicīnisko masku, respiratoru vai sejas aizsargvairogu.

Ja reisā ir konstatēts inficēts pasažieris, reisa virszemes pakalpojuma sniedzējs veic tūlītēju sava virszemes aprīkojuma virsmu dezinfekciju, ar kurām ir saskārušies attiecīgā reisa pasažieri.

Saistībā ar Covid-19 veiktie pasākumi un darbinieku testēšana:

- regulāra, sistemātiska un daudzveidīga darbinieku informēšana par Covid-19 ierobežošanas pasākumiem valstī un lidostā;
- roku un virsmu dezinfekcijas līdzekļu, sejas aizsargmasku u. c. aizsardzības līdzekļu iegāde darbinieku nodrošinājumam;
- aizsargstiklu iegāde un uzstādīšana;
- darba vietu aprīkošana ar marķējumiem uz grīdas un brīdinājuma zīmēm distances ievērošanai;
- regulāri darba vietu apsekojumi vietās, kur darbiniekiem ir saskarsme ar pasažieriem;
- dabīgo imunitātes stiprināšanas līdzekļu (citroni, ingvers) nodrošināšana darbiniekiem;
- nodrošināta un veikta darbinieku testēšana;
- pasākumi psihoemocionālās veselības veicināšanai un spriedzes mazināšanai.

Darbinieku veselība

403-6

Darbinieku veselība ir viena no lidostas "Rīga" personāla politikas prioritātēm.

Lai saglabātu lidostas "Rīga" darbinieku datu un veselības datu konfidencialitāti, uzņēmums veic šādas darbības:

- veselības informācijas uzglabāšana un nodošana notiek, ievērojot konfidencialitātes un datu aizsardzības prasības (slēgti kabineti/skapji, elektroniskos dokumentus aizsargājot ar paroli, izsniedzot darbiniekam tikai uz darba e-pastu vai klātienē, uzrādot personu apliecinošu dokumentu);
- informācija pieejama tikai tiem darbiniekiem, kuriem darbs ar to ietilpst amata pienākumos;
- dati tiek apstrādāti minimālajā nepieciešamajā apmērā;
- veselības apdrošināšanas pakalpojumu informācijas aprīte norit starp pašu darbinieku un apdrošinātāju.

Veselības apdrošināšana

Visiem darbiniekiem, kam ir beidzies noteiktais pārbaudes laiks, izņemot sezonas darbiniekus, saskaņā ar darba koplīgumu piešķir veselības apdrošināšanas polisi. Polise darba koplīgumā noteiktajos gadījumos tiek saglabāta darbiniekam arī pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas, un 2020. gadā tā tika saglabāta visiem darbiniekiem, kurus skāra kolektīvā atlaišana Covid-19 izraisītās krīzes dēļ.

Polisei ir plašs pakalpojumu segums un limiti, t. sk. veselības pārbaudes, vakcinācijas, ārstu konsultācijas un izmeklējumi, ambulatorā un stacionārā palīdzība, rehabilitācija, zobārstniecība, sports un kritisko slimību apdrošināšana. Veselības apdrošināšanas polise darbiniekiem sniedz drošības sajūtu, jo medicīniskos pakalpojumus iespējams saņemt operatīvāk, veicinot slimību atklāšanu un ārstēšanu to agrīnajās stadijās, kas savukārt sekmē ātrāku atveseļošanos, kā arī tā iekļauj veselības veicināšanas pasākumus.

Veselības apdrošināšanas polise pa-

redz, ka darbinieki var saņemt veselības aprūpes pakalpojumus, nenorēķinoties ar personīgajiem līdzekļiem, tostarp lidostas teritorijā esošajā ambulatorajā medicīnas iestādē.

Reizi gadā Personāla departaments aptaujā darbiniekus par veselības apdrošināšanas pakalpojumu, kā arī analizē polises izmantošanas statistiku un, balstoties uz iegūto informāciju, polises segumu pēc iespējas piemēro darbinieku vajadzībām. 2020. gada augustā veiktā aptauja liecina, ka kopumā darbinieki ir apmierināti ar apdrošināšanas polisē iekļautajiem pakalpojumiem – to daudzveidību un atbilstību vajadzībām (94% vērtē ar “teicami” vai “labi”).

Lidosta “Rīga” veselības apdrošināšanas pakalpojuma iepirkumā piesaista arodbiedrības pārstāvi. Neraugoties uz finanšu ierobežojumiem, rūpējoties par darbinieku veselību un motivāciju, arī 2020. gadā tika veikts darbinieku veselības apdrošināšanas iepirkums (polisei, kas stājas spēkā 2021. gadā), saglabājot līdzšinējo polises segumu un pat iekļaujot vērā ņemamus uzlabojumus, piemēram, ir paaugstināts

maksas ambulatoro pakalpojumu un ambulatorās rehabilitācijas (piemēram, masāžas) limits, iekļauta maksas onkoloģiskā medicīnas aprūpe un maksas grūtniecības aprūpes pakalpojumi.

2020. gadā pastāvīgi tika aktualizēta informācija par veselības apdrošināšanas pakalpojumiem, t. sk. to izmaiņām ārkārtas situācijas laikā, piemēram, kā saņemt apmaksātas ārsta konsultācijas tiešsaistē vai psihoterapeita pakalpojumus. Visi darbinieki ir apdrošināti pret nelaimes gadījumiem darbā.

Citas veselības veicināšanas aktivitātes

Lidostas “Rīga” pasažieru terminālī atrodas medpunkts. Tajā darbinieki var vērsties traumā, pēkšņas saslimšanas vai veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā. Medpunkts strādā visu diennakti, septiņas dienas nedēļā (izņemot darba laika izmaiņas 2020. gada pavasarī Covid-19 pandēmijas ietekmē) un sniedz pirmo palīdzību un ārsta konsultāciju.

Lidostas teritorijā atrodas ambulatorā medicīnas iestāde, kurā pakalpojumus var saņemt operatīvi un tos iespējams apmaksāt ar veselības apdrošināšanas polisi.

Darbiniekiem noteiktā limita robežās reizi divos gados ir apmaksāti medicīniskie optiskie redzes korekcijas līdzekļi (brilles, kontaktlēcas).

Ilgstošu un vai smagu saslimšanu gadījumos atbilstoši darba koplīgumam darbiniekiem piešķir pabalstu gadījumos, kad izdevumus nesedz veselības apdrošināšanas polise vai valsts. 2020. gadā lidosta apmaksājusi bērna ārstēšanās izdevumus diviem darbiniekiem, kā arī apmaksājusi citus ar veselību saistītus izdevumus diviem darbiniekiem.

Veselīgs dzīvesveids

2020. gadā uzmanības centrā bija pasākumi Covid-19 izplatības ierobežošanai (vairāk sadaļā Pasākumi Covid-19 ierobežošanai 109. lpp), kā arī tika organizēti citi pasākumi. Vīrusu sezonas laikā darbinieku virtuvēs darba aizsardzības speciālisti izvietojusi dabiskus pretsaaukstēšanās

un imunitātes uzlabošanas līdzekļus – ingveru un citronus.

Decembrī lidostas telpās lidostas Personāla departaments organizēja vakcināciju pret gripu, ko izmantoja 70 darbinieki.

Darbinieki regulāri saņēma informāciju par tiešsaistes apmācībām un to ierakstiem veselīga dzīvesveida veicināšanai, tostarp stresa mazināšanai un psihoemocionālās veselības uzlabošanai.

Darbinieki regulāri saņem informāciju caur noderīgiem un viegli uztveramiem informatīvajiem materiāliem e-pastā, pie ziņojumu dēļiem un atpūtas telpās.

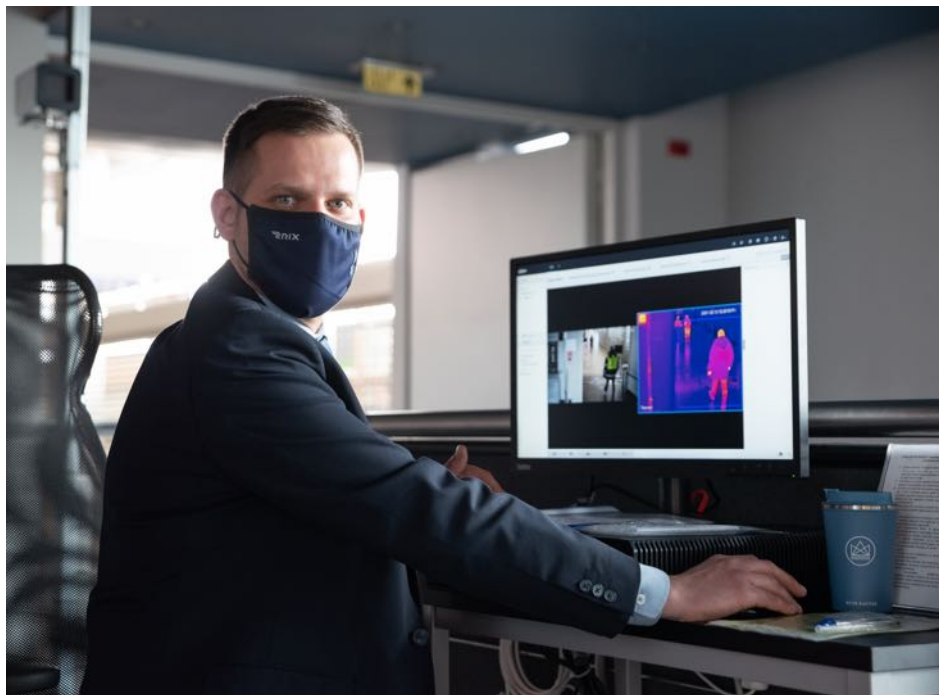
Sports

Lidosta “Rīga” uzskata, ka dažādu sportisku aktivitāšu nodrošināšana ir ne tikai svarīga darbinieka veselībai, bet arī kopīga sportošana palīdz saliedēt uzņēmuma darbiniekus un veidot pozitīvu mikroklimatu, kas arī ir būtiska veselības veicināšanas un labsajūtas darbā sastāvdaļa. Sadarbībā ar LR Lidostu darbinieku arodbie-

drību lidosta “Rīga” saviem darbiniekiem veicina aktīvu un veselīgu dzīvesveidu, nodrošinot apmaksātas futbola, basketbola un volejbola nodarbības un daļēji apmaksātas hokeja nodarbības. Diemžēl Covid-19 pandēmijas dēļ 2020. gada vasarā netika organizētas uzņēmuma ikgadējās sporta spēles.

Darbinieku veselības apdrošināšanas polise noteikto limitu ietvaros sedz daudzveidīgu sporta nodarbību, tostarp abonementu, izmaksas – nodarbības sporta klubos, baseinā, sporta dejās, slidošanu u. c. Laikā,

kamēr valstī tika noteikti ierobežojumi apmeklēt sporta klubus, darbiniekiem joprojām bija iespēja apmeklēt nodarbības ārā, tiešsaistes nodarbības vai izmantot videonodarbību ierakstus pēc savas izvēles.

Lidostas “Rīga” darbiniekiem ik gadu ir iespēja piedalīties lielākajos Latvijas sporta pasākumos – “Rimi” Rīgas maratonā, skrējienā “Stirnu buks” un

Vienības velobraucienā. 2020. gadā “Rimi” Rīgas maratons tika atcelts, savukārt notikušajos posmos taku skrējienā “Stirnu buks” piedalījās 80 lidostas darbinieki, bet Vienības velobraucienā – 20. 2020. gadā otro gadu pēc kārtas lidostas basketbola komanda ieguva pirmo vietu Mārupes novada basketbola līgā. Futbola komanda 2019./2020. gada sezonā Rīgas Futbola līgas sacensībās ieguva 3. vietu.

Darbinieku prasmes un attīstība

103, 404-1

Darbs aviācijas nozarē prasa atbildību, precizitāti, zināšanas un rūpīgumu, tādēļ, nodrošinot atbilstošu apmācību, lidosta “Rīga” rūpējas gan par darbinieku potenciāla attīstīšanu, gan par darbinieku atbildību kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanā.

Lidostas Personāla attīstības nodaļa jeb Mācību centrs (MC) nodrošina visaugstākās kvalitātes profesionālās apmācības. ACI un lidostai kā ACI pārstāvim ir iespēja nodrošināt apmācības dalībniekiem no visas pasaules.³³

Personāla apmācības, profesionālās pilnveides politika un kārtība noteikta divos dokumentos – “Personāla apmācības un kompetences procedūra – PD 0099 P” un “Personāla vadības rokasgrāmata – PD 1399 R”.

Struktūrvienību vadītāji nosaka nepieciešamo apmācību kopumu katram amatam, ko iekļauj amatam nepieciešamo apmācību formā PD 1462 F (ANA). Atbilstoši ANA formā

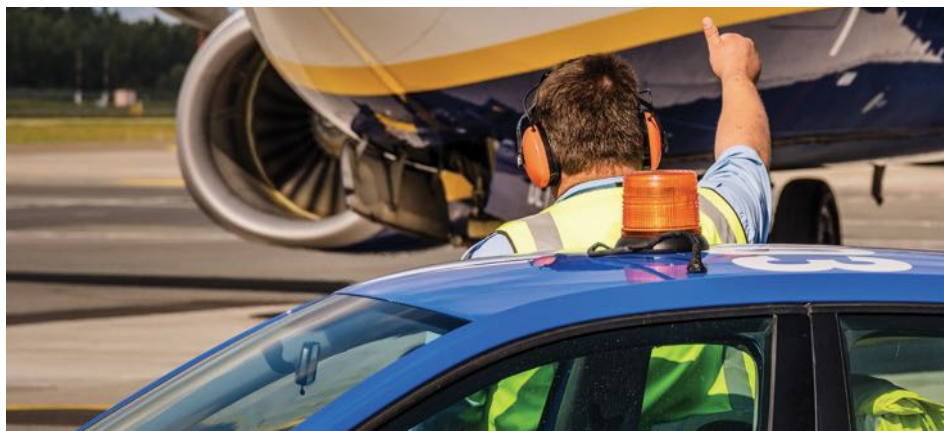
noteiktajam apmācības organizē MC vai pati struktūrvienība.

Apmācību veidi lidostā “Rīga”

- Pirmreizējas un atkārtotas apmācības (atbilstoši ANA formai), visvairāk – virszemes apkalpošanas, aviācijas drošības un lidlauka apkalpošanas jomās.
- Ārpuskārtas neplānotas apmācības – pēc notikuša gadījuma, negatīvām procesu tendencēm, vadības rīkojuma, būtiskām izmaiņām lidostas darbībā, struktūrā, saistošajos procesos un normatīvajos dokumentos.
- Apmācības, kuras nav ANA formā un kuru kārtība aprakstīta Personāla vadības rokasgrāmatā PD 1399 R, piemēram, daļēji vai pilnīgi apmaksātas studijas augstskolā vai mācību kursi.

Vidēji viens darbinieks apmācībās klātienē un tiešraidē (MC programmu

³³ <https://aci.aero/global-training/training-information/training-centres-venues/>

ietvaros un MC organizētās ārējās apmācībās) 2020. gadā ir pavadījis 17,8 stundas, izņemot pašmācībā apgūtos kursus, jo tos katrs var apgūt savā tempā, kā arī brīvprātīgās apmācības, piemēram, mini-lekcijas darbiniekiem par dažādām tēmām.

Prasmju nodrošināšana un kvalifikācijas celšana

404-2

Uzsākot darbu, uzņēmums katram darbiniekam nodrošina darbam nepieciešamo profesionālo apmācību, kā arī turpmākus kvalifikācijas celšanas pasākumus apmaksātajā darba laikā.

Uzņēmuma nodrošinātās apmācības

Mācības lidostas "Rīga" MC vada profesionāli instruktori, kas ir kvalificējušies Starptautiskās Gaisa transporta asociācijas (IATA) institūtā, ICAO, ACI, ECAC un citās starptautiski nozīmīgās nozares mācību iestādēs un kam par apmācības kursu tēmām ir gan teorētiskas, gan praktiskas zināšanas.

MC sadarbojas arī ar citiem Latvijas un ārvalstu mācību centriem, veidojot kopīgus apmācību projektus.

Lidostas "Rīga" MC ir izstrādājis un 2020. gadā nodrošināja 136 aktuālās

Kursi pēc apmācību veida 2020

	Kursu skaits	Stundas	Apmācītas personas
Apmācība klātienē	1035	3785,5	8546
RIX DARBINIEKIEM	626	2707,5	4194
ĀO DARBINIEKIEM	382	936,5	4060
Apmācība tiešraidē	358	957	3426
RIX DARBINIEKIEM	83	290	447
ĀO DARBINIEKIEM	258	590	2843
Pašmācība e-vidē RIX	-	-	9335
Ārējās apmācības RIX	198	-	399
Kopā	1591	4742,5	21 706

apmācību programmas, no tām 53 mācību programmas tika izstrādātas no jauna vai aktualizētas 2020. gadā. Darbs pie jaunu programmu izstrādes un aktualizācijas norit nepārtraukti un atbilstoši nozaru vai lidostas darbības aktualitātēm, izmaiņām normatīvajos dokumentos un prakses gadījumu analīzei. MC izstrādāto apmācību programmu galvenās jomas ir saistītas ar lidostas pamatdarbības jomām – virszemes apkalpošanu, aviācijas drošību un lidlauka ekspluatāciju, kā arī krīzes situāciju vadību, ugunsdrošību un darba aizsardzību.

Papildus amatam nepieciešamajām apmācībām lidostas "Rīga" darbiniekiem ir iespēja apmeklēt arī kvalifikācijas celšanas apmācības Latvijā vai ārvalstīs, kas notika arī 2020. gadā, bet salīdzinoši mazākā apjomā ceļošanas un finansiālu ierobežojumu dēļ.

Apmācības klātienē nozīmīgi ietekmēja ierobežojumi Covid-19 pandēmijas dēļ attiecībā uz atļauto dalībnieku skaitu, jo īpaši praktiskās apmācības (piemēram, drošības pārbaužu veikšanas, apmācības braukšanai vai darbam ar specializēto lidostas tehniku). Pēc iespējas un operatīvi notika nepieciešamo apmā-

cību pielāgošana e-vidēi. Laiks, kurā bija ierobežots darbības apjoms, tika intensīvi izmantots darbinieku kvalifikācijas uzturēšanai un pilnveidošanai. Vienlaikus notika jaunas, efektīvākas apmācību vides elementu ieviešanas projekti.

2020. gadā MC notika 1035 klātienes mācību kursi, kopā 3785,5 stundas, kuros tika apmācītas 8546 personas. To skaitā kopā 4194 kursi bija lidostas "Rīga" darbiniekiem (viens darbinieks apmeklēja vairākus kursus) un 4060 – citu organizāciju darbiniekiem. Savukārt vieslektoru pasniedzējuursos 2020. gadā apmācība sniegta 399 personām.

3426 personas tika apmācītas tiešraidē, un 9335 personas kursus apguva pašmācībā e-vidē.

2020. gadā, paplašinoties ārējo apmācību sniedzēju piedāvājumam un uzlabojoties tehniskajiem risinājumiem, darbiniekus aizvien aktīvāk

Apmācību programmas RIX

Sadalījums	Skaits	2020. gadā atjaunotas/izstrādātas
Aviodrošība	19	1
Darba aizsardzība	5	-
Krīze	17	2
Lidlauks	28	4
Ugunsdrošība	19	10
Vide	1	-
Virszeme	56	32
Vispārējs	6	2
Kopā	151	51

aicināja izmantot iespējas dažāda veida e-apmācībām, kas, no vienas puses, ļauj lietderīgi pavadīt laiku, īpaši darbības samazināšanās vai dīkstāves gadījumā, no otras puses, ceļ katra darbinieka individuālo konkurētspēju un būs noderīgi turpmākajā darbā.

Izmantojot tiešsaistes iekštīkla (intra-neta) e-RIX iespējas, 2020. gadā plašāk tika attīstīta un izmantota e-RIX sadaļa "Kvalifikācija celšana", tajā ievietojot un regulāri papildinot informāciju par bezmaksas tiešsaistes apmācībām darbiniekiem. Uzņēmums rūpējās, lai būtu pieejama informācija par darbiniekus interesējošiem kursiem saskaņā ar 2019. gadā veikto darbinieku iesaistes pētījumu (piemēram, svešvalodu apguve, datorprasmes, mutiskā un rakstiskā komunikācija), kā arī tēmām darbinieku labbūtības veicināšanai un stresa mazināšanai. Lidostas "Rīga" Personāla departaments publicēja gan informāciju par globālajā tīmeklī pieejamām bezmaksas apmācībām, tostarp ārvalstu organizāciju piedāvājumu (vairumam darbinieku ir pietiekamas angļu valodas zināšanas, ka arī vēlme tās izmantot), gan arī aktuālām apmācībām un vebināriem Latvijā,

Kursi pa jomām 2020

Sadalījums	Kursu skaits	Stundas	Apmācītas personas
Apmācība klātienē	676	2823,5	5092
Aviodrošība	193	1334,5	1138
Darba aizsardzība	11	7,5	136
Krīze	80	122	652
Lidlauks	141	383,5	1391
Ugunsdrošība	55	122	467
Vide	13	11	116
Virszeme	121	623,5	491
Vispārējs	44	172	493
Apmācība tiešraidē	359	962	3432
Aviodrošība	95	348,5	846
Darba aizsardzība	3	1,5	11
Krīze	14	19	39
Lidlauks	216	503	2355
Ugunsdrošība	2	4	12
Vide	3	1,5	30
Virszeme	18	71	111
Vispārējs	8	13,5	28

vēršot uzmanību gan uz valsts līmeņa projektiem (piemēram, “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” – macībspieaugusajiem. lv), gan izglītības iestāžu un organizāciju piedāvājumu aktuālās jomās (piemēram, komunikācija, stresa pārvaldība, vadītprasmes, personīgā efektivitāte). 2020. gadā organizēti arī specializēti vebināri tieši lidostas “Rīga” darbiniekiem, kas bija pieejami iekštīklā noteiktu laiku, piemēram, psihoterapeites Marijas Ābeltiņas vebinārs “Kā saglabāt pozitīvismu nenoteiktības laikā?”. Lai sekotu līdzi aktuālajai informācijai, lidostas e-pastu un e-RIX vidi iespējams izmantot arī attālināti (viedtālrunī, planšetē, mājas datorā), autorizējoties ar darbinieka rekvizītiem.

Atbalsts izglītības iegūšanai

Atbilstoši “Personāla vadības rokasgrāmatai PD 1399 R” darbiniekiem ir tiesības pieteikties mācību apmaksai Latvijā akreditētās augstskolās, akreditētās bakalaura, maģistra un doktora studiju programmās, kā arī profesionālās apmācībās vai kvalifikācijas paaugstināšanas apmācībās.

Ja profesionālās apmācības vai kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi uzskatāmi par tādiem, kas atbilstoši apstākļiem ir saistīti ar darbinieka veicamo darbu, taču šādai profesionālajai apmācībai vai kvalifikācijas paaugstināšanai nav noteicoša nozīme nolīgta darba izpildei, darbinieka profesionālās apmācības vai kvalifikācijas paaugstināšanas izdevumus darba devējs var atlīdzināt. Par apmācību un ar to saistīto izdevumu atlīdzināšanu starp darbinieku un uzņēmumu noslēdz vienošanos.

2020. gadā viens uzņēmuma darbinieks izmantoja iespēju pieteikties mācību apmaksai.

Mācību atvaļinājums

Lidostas “Rīga” darbinieki var saņemt mācību atvaļinājumu līdz desmit darba dienām gadā, lai nokārtotu semestra pārbaudījumus vai izstrādātu promocijas darbu, vai līdz 20 darba dienām studiju gala pārbaudījumu un valsts pārbaudījumu kārtošanai.

Lai iegūtu darba pienākumu izpildei nepieciešamās zināšanas atbilstoši amata aprakstam un ja darba apstākļi to pieļauj, lidosta “Rīga” piešķir mācību

atvaļinājumu, saglabājot amatalgu. Šajā gadījumā darbiniekam, turpinot darbu, ir sekmīgi jāpabeidz valsts akreditētā izglītības iestādē vai ārvalsts mācību iestādē, kuras izdotie diplomi ir atzīti Latvijā.

2020. gadā tiesības uz mācību atvaļinājumu izmantojuši trīs darbinieki (visi – apmaksāti). Apmaksātajos mācību atvaļinājumos studējošie darbinieki pavadījuši 48 kalendārās dienas.

Vadītāju apmācības

2020. gadā visiem lidostas struktūrvienību vadītājiem tika organizētas mācības risku pārvaldībā. Novembrī tika organizētas e-mācības vadītājiem “Komandas vadība attālināti”, ko vadītāji varēja noskatīties sev ērtā laikā trīs mēnešu laikā.

2020. gadā noritēja sagatavošanās, lai visi vadītāji (tostarp operatīvie vadītāji, kas turpmāk tiks iesaistīti attīstības pārrunu vadīšanā saskaņā ar jauno ikgadējās novērtēšanas un attīstības pārrunu koncepciju) tiktu apmācīti novērtēšanas un attīstības pārrunu īstenošanā (mācības notika 2021. gada janvārī pirms novērtēšanas uzsākšanas).

Darbinieku motivēšana un atalgojums

Lidosta “Rīga” nepārtraukti apzina virzienus, kā risināt motivācijas un atlīdzības jautājumus atbilstoši labajai praksei un vienlaikus – aktuālajiem izaicinājumiem.

2019. gadā notika vairāku darba grupu sapulces, iesaistot gan dažādu struktūrvienību, gan arodbiedrības pārstāvjus, lai rastu ilgtermiņa risinājumus darbinieku motivācijai un apmierinātībai. Līdz ar to veiktas vairākas pozitīvas izmaiņas darbinieku atalgojuma un motivācijas sistēmā (piemēram, papildatvaļinājumi, piemaksa par nakts darbu no pirmās stundas, biežāka virsstundu darba apmaksā). Izmaiņas tika plaši izziņotas darbiniekiem, izmantojot dažādus komunikācijas kanālus, un līdztekus citiem uzlabojumiem iekļautas jaunajā 2020. gada darba koplīguma redakcijā (vairāk sadaļā Darba koplīgums 101. lpp.).

2020. gadā Covid-19 pandēmijas izraisītā krīze aviācijas nozarē būtiski samazināja lidostas ieņēmumus, un prognozes par to, kad aviācijas nozare

varētu atgūties, ir piesardzīgas. Uzņēmumam nācās pieņemt grūtus lēmumus, samazinot darbinieku skaitu un esošo darbinieku atalgojuma un labumu apjomu. Svarīgi bija uzturēt darbinieku motivāciju ieilgušajā krīzes situācijā un būt gatavībā, lai atgrieztos pie aktīvas izaugsmes, stratēģiski plānojot personāla resursus un veltot laiku mācībām.

Atalgojuma sistēma lidostā “Rīga”

Lidosta “Rīga” ir liels un atbildīgs darba devējs, kas nodrošina darba vietas vairāk nekā 1000 darbiniekiem. Kā apliecina lidosta “Rīga” saņemtais apbalvojums 2020. gadā, kad personālvadības konsultāciju un pētījumu kompānijas *Fontes* pētījumā, lidosta “Rīga” atalgojums atzīts par taisnīgāko Latvijā, tajā ir iekļautas sociālās garantijas, kā arī cita veida materiāls atbalsts.

Lidostā “Rīga” atalgojumu veido amat-alga, atalgojuma mainīgā daļa, piemaksas un prēmijas (naudas balvas), pabalsti, kā arī jebkura cita veida atlīdzība saistībā ar darbu. Atalgojuma mainīgo daļu nosaka kā

procentuālu piemaksu pie amatalgas atbilstoši darbinieka ikgadējam novērtējumam – 2020. gadā, pamatojoties uz novērtējumu, kas tika veikts 2019. gada noslēgumā.

Pat Covid-19 krīzes laikā lidosta “Rīga”, neraugoties uz ievērojamo ieņēmumu kritumu, kopš tika būtiski ierobežoti starptautiskie pasažieru aviopārvadājumi, turpināja rūpēties, lai darbinieki pēc iespējas saglabātu savus ieņēmumus. Dīkstāves lidostā tika noteiktas no 2020. gada 1. novembra. 2020. gadā vidēji mēnesī lidostā dīkstāve bija noteikta 50 darbiniekiem.

Lai gan 2020. gada 1. pusē krīzes ietekmē uz laiku nācās aizturēt atsevišķu bonusu un mainīgās daļas izmaksu, atjaunojoties lidostas darbībai, pakāpeniski darbiniekiem aizturētie bonusi tika kompensēti un atjaunotas atalgojuma mainīgās daļas (vairāk sadaļā Labumu klāsts 120. lpp).

Arī 2021. gadā tiek saglabātas 2020. gadā spēkā esošās darbinieku atalgojuma mainīgās daļas un visi pārējie pabalsti un piemaksas, izņemot atvaļinājuma pabalstu.

Lidostas “Rīga” darba samaksas nolikumā ir noteikta lidostas darbinieku darba samaksas sistēma, kā arī jebkura cita veida atlīdzības (saistītas ar darbu) saņemšanas kārtība. Uzņēmuma personāla politika tostarp ietver atalgojuma politikas principus un darbinieku motivēšanas programmu.

Saskaņā ar atalgojuma politikas principiem visi lidostas amati ir sadalīti amatalgas līmeņos pēc noteiktām amatu grupām. Lidostas darbinieku amatalga veidota, nosakot amatu relatīvo vērtību un veicot amatu vērtēšanu, balstoties uz šādiem pamatkritērijiem:

- atbildība – rīcības brīvība, ietekme uz rezultātu;
- problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana un sarežģītība;
- profesionālās zināšanas, t. sk. izglītības līmenis un darba pieredze.

Atalgojuma politikas novērtējums

Saskaņā ar personālvadības konsultāciju un pētījumu kompānijas *Fontes*

pētījuma rezultātiem lidosta divus gadus – 2018. un 2019. gadā – tika atzīta par taisnīgāko atalgojuma maksātāju Latvijā. 2020. gadā organizāciju grupā virs 500 darbiniekiem lidosta ieguva 2. vietu.³⁴

Darba devēju vērtēšana noritēja vairākos posmos, un viens no kritērijiem bija atalgojuma konkurētspēja darba tirgū – atalgojums nevarēja būt ievērojami zemāks par tirgus tendencēm, savukārt vienādu amatu veicējiem uzņēmumā nevarēja būt ļoti atšķirīga alga. Tas nozīmē, ka lidostā noteiktās amatalgas ir gan konkurētspējīgas darba tirgū, gan taisnīgas pašā uzņēmumā – struktūrvienībās un starp tām.

Labumu klāsts 401-2

Saskaņā ar darba koplīgumu, kas noslēgts starp lidostu “Rīga” un Latvijas Republikas Lidostu darbinieku arodbiedrību, darbiniekiem, kuriem ir beidzies pārbaudes laiks (izņemot sezonas darbiniekus), līdztekus Darba likumā noteiktajam ir pieejams daudzveidīgs un pievilcīgs labumu klāsts.

³⁴ Avots: <https://www.db.lv/zinas/petijums-noteikti-taisnigakie-atalgojuma-maksataji-latvija-498630>

Labumu klāsts ietver:

sociālās garantijas

pabalstus svarīgos dzīves gadījumos

piemēram, saistībā ar stāšanos laulībā,
bērna piedzimšanu, bērna adopciju

materiālu atbalstu darbiniekiem

vai viņu tuviniekiem, piemēram, bērna
ārstēšanās izdevumu segšanai, iz-
devumiem, saistītiem ar ģimenes
locekļa vai bijušā darbinieka nāvi

atvaļinājuma pabalstu

(no otrā darba gada) – vienu reizi
kalendārā gada laikā, aizejot ikgadējā
apmaksātā atvaļinājumā, kas nav
mazāks par 14 kalendārajām dienām

pabalstu pensionēšanās gadījumā

Zinību dienas pabalstu darbiniekiem

kam ir 5–18 gadus veci bērni

optisko redzes korekcijas līdzekļu iegādi

veselības apdrošināšanas polisi darbiniekiem

– ar iespēju to iegādāties saviem pirmās
pakāpes radniekiem

citu iemeslu vienreizēju materiālu pabalstu

Atbilstoši budžeta iespējām uzņemu-
ma apaļajās jubilejās (ik pēc pieciem
gadiem) darbiniekiem, kuru stāžs ir
desmit un vairāk gadu, izmaksā
vienreizēju prēmiju.

Diemžēl, martā iestājoties ārkārtas
situācijai un ceļošanas ierobežoju-
miem, jau aprīlī ekonomiskās krīzes
rezultātā paredzamie lidostas ieņē-
mumi samazinājās līdz kritiski
zemam līmenim. Arī prognozes par
aviācijas nozares atgūšanos bija
pesimistiskas, tāpēc bija jāpieņem
lēmums pat par darbinieku skaita
samazināšanu. Vairāk lasīt nodaļā
Darbinieku skaits, darba koplīgums
un dažādība lidostā “Rīga”.

Elastīgs darba laiks un attālinātais darbs

Lidostā, tāpat kā citos uzņēmumos,
darbiniekiem būtisks ir jautājums par
privātās un darba dzīves līdzsvaru.
Atbilstoši 2019. gada darbinieku ie-
saistes pētījumam 65% darbinieku
norādīja, ka viņiem svarīgs ir elastīgs
darba laiks. Lidostas “Rīga” darbi-
niekiem, kas strādā normālo darba
laiku, jau iepriekš bija iespēja noteikt
darba laika sākuma un beigu laika

nobīdes vienas stundas robežās. Šādu risinājumu var pielāgot konkrētam laika posmam; ja darbiniekam ir pamatots attaisnojošs iemesls, to akceptē darbinieka tiešais un augstākstāvošais vadītājs.

Lielākā daļa lidostas darbinieku (78%) strādā summēto darba laiku (maiņās), un viņiem ir iespēja ietekmēt darba, atvaļinājuma un brīvdienų grafiku, piemēram, noteiktā kārtībā piesakot neplānotas maiņas noteiktās dienās vai tās mainīt.

2020. gadā, ņemot vērā Covid-19 globālās pandēmijas izraisīto ārkārtējo situāciju, Latvijā daudzas organizācijas, tostarp valsts pārvalde, meklēja dažādus risinājumus, kā pielāgoties esošajiem apstākļiem, un arvien aktuālāks kļuva jautājums par dažādu elastīgo darba veidu piemērošanu ikdienas darba organizēšanā.

Arī lidosta ar 2020. gada 16. marta valdes lēmumu (protokols Nr. 12) un rīkojumu "Par darba organizāciju un darba drošības pasākumiem" noteica normālā darba laika darbiniekiem, kuru darba pienākumi to ļauj, organizēt darbu attālināti, vienojoties ar

vadītāju, t. sk. par veicamā darba saturu un tam nepieciešamajiem resursiem.

Martā tika veikta struktūrvienību vadītāju aptauja par attālinātā darba iespējām un elastīgo darba laiku, lai priekšlikumus tālāk izmantotu darba organizēšanai un vadlīniju sagatavošanai. Vēl martā ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar nepieciešamību vairākiem darbiniekiem pašizolēties vai strādāt attālināti tika veiktas nepieciešamās darbības attālinātā darba tūlītējai nodrošināšanai – sagatavotas vadlīnijas darbam attālināti, t. sk. drošas darba vides ierīkošanai, komunikācijai, darba organizācijai un pašefektivitātei, un informācija par bezmaksas vebināriem darbiniekiem un vadītājiem (angļu valodā) "Attālināts darbs" un "Attālinātā vadība". Tika publicēta informācija darbiniekiem iekštīklā par bezmaksas vebināriem tiešsaistes darba IT tehnoloģiju apgūšanai un sniegta informācija par darba vides organizēšanu, darba aizsardzības prasībām un darba vides risku novērtēšanu darbam mājās.

Augustā, lai apkopotu gada pirmajā pusē gūto pieredzi un sagatavotos rīcībai, ja atkal tiktu pastiprināti ierobežojumi, veica darbinieku, kas strādā normālo darba laiku, aptauju par attālināto darbu un elastīgo darba laiku. Tajā piedalījās 54,2% mērķgrupas dalībnieku. Aptaujas rezultāti liecināja, ka iespēju strādāt attālināti kopš ārkārtas situācijas izsludināšanas bija izmantojuši 80% no aptaujātajiem darbiniekiem. Tie, kas neizmantoja šo iespēju, kā galveno iemeslu minēja, ka atsevišķus darba pienākumus nav iespējams veikt attālināti. Pārsvarā darbinieki attālināti strādāja mazāk nekā pusi sava darba laika. Puse darbinieku, strādājot attālināti, nesaskārās ne ar kādām grūtībām. Darbinieki novērtēja dažādus ieguvumus, strādājot attālināti, īpaši ceļam uz darbu nepieciešamā laika ietaupījumu – 90,2% un finansiālo ieguvumu (piemēram, transporta, ēdināšanas izmaksas) – 82,6%, kā arī to, ka ir vieglāk līdzsvarot privāto un darba dzīvi – 48,9%. Liela daļa darbinieku norāda, ka viņiem nav nepieciešamas apmācības, lai vēl efektīvāk strādātu attālināti – nodrošinātās apmācības un vadlīnijas bijušas pietiekamas

un/vai jau ir pietiekamas zināšanas un prasmes.

Attiecībā uz elastīgo darba laiku puse aptaujāto darbinieku norādīja, ka strādāja tikai minētā darba laika ietvaros. Liela daļa kā optimālas vērtē salīdzinoši nelielas nobīdes no uzņēmumā noteiktā darba laika vai elastīgumu atsevišķos gadījumos.

Aptaujas rezultāti tika paziņoti darbiniekiem, atbildīgajām struktūrvienībām turpmāko uzlabojumu veikšanai, kā arī izmantoti iekšējo normatīvo dokumentu izstrādē.

Oktobrī tika izdots rīkojums “Par darba organizāciju un darba drošības pasākumiem”, uzdodot struktūrvienību vadītājiem iespēju robežās normālā darba laika darbiniekiem organizēt darbu attālināti vismaz vienu dienu nedēļā, precizējot darbinieku rīcību Covid-19 infekcijas apstiprināšanas gadījumā u. c.

Novembrī lidostas valdes sēdē tika apstiprināta Attālinātā un elastīgā darba organizācijas procedūra – PD 1456 P, kas nosaka lidostas attālinātā darba un elastīgā darba laika kārtību

un nosacījumus, kā arī tika organizētas e-mācības vadītājiem – *Training Lab* vebinārs “Komandas vadība attālināti”, ko vadītāji varēja noskatīties sev ērtā laikā trīs mēnešu periodā.

Diskriminācijas novēršana un vienlīdzīgas iespējas 406-1

Lidostā “Rīga” nav definētas dzimumu kvotas. Uzņēmums ievēro dzimumu līdztiesību – darbiniekus pieņem darbā un nodarbina, balstoties uz amata prasībām – potenciālu apgūt un spēju veikt noteiktos pienākumus un uzdevumus – un amatam nepieciešamo kvalifikāciju.

Darbinieku atlase notiek, ievērojot šādus personāla atlases principus: darba tiesību normu ievērošanu, vienlīdzīguma un atšķirīgas attieksmes aizlieguma tiesību principu ievērošanu, konfidencialitāti attiecībā uz pretendentu sniegto informāciju un atlases gaitu. Darba intervijas beigās intervētie kandidāti ar savu parakstu apliecina, ka atlasē nav uzdoti diskriminējoši jautājumi.

Lidostas “Rīga” personāla politika nosaka: “Dibinot darba tiesiskās attiecības un to pastāvēšanas laikā, it īpaši paaugstinot darbinieku amatā, nosakot darba apstākļus, darba samaksu, profesionālo apmācību vai kvalifikācijas paaugstināšanu, uzņēmums ievēro atšķirīgas attieksmes un diskriminācijas aizliegumu atkarībā no darbinieka dzimuma, darbinieka rases, ādas krāsas, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem.”

Par diskriminācijas gadījumiem darbiniekiem ir iespēja ziņot, izmantojot ziņošanas rīku “Ētikas kodeksa pārkāpumi”, vairāk par ziņošanas rīku sadaļā “Ētika un pretkorupcijas politika” 24. lpp.

Lidostā “Rīga” 2020. gadā nav reģistrēti neviens diskriminācijas gadījums.

Iesniegumi par Ētikas kodeksa pārkāpumiem 2020. gadā nav saņemti.

Nav bijuši trauksmes celšanas gadījumi.

Darbinieku mainība 401-1

2020. gadā lidostā “Rīga” strādāja 1009 darbinieki (skaits uz 2020. gada 31. decembri). Darbinieku skaits ir mazāks nekā iepriekšējos gados, kad uzņēmumā strādāja 1308 darbinieki (2019. gadā), 1234 darbinieki (2018. gadā) un 1137 darbinieki (2017. gadā). Līdz 2020. gada pirmajiem mēnešiem tika ieviestas jaunas amata vietas un pieņemti darbinieki saistībā ar pieaugošo pasažieru skaitu, kā arī infrastruktūras attīstību, piesaistot jaunus darbiniekus pasažieru un gaisa kuģu apkalpošanas nodrošināšanai, kā arī darbiniekus ar nepieciešamajām tehniskajām kompetencēm.

Lielākā daļa jauno darbinieku darba gaitas uzsāka Drošības departamentā, kas skaidrojams ar kapacitātes palielināšanu, apkalpojot pieaugošo pasažieru skaitu gada sākumā, un augstajiem standartiem drošības jomā.

2020. gadā pensionējušies (aizgājuši no darba lidostā) seši lidostas “Rīga” darbinieki, kas ir 0,6% no kopējā strādājošo skaita. Iepriekšējos trijos gados – 2019., 2018. un 2017. gadā – pensionējušies attiecīgi trīs, četri un septiņi darbinieki.

2020. gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, brīvprātīgā rotācija (darbinieki, kas

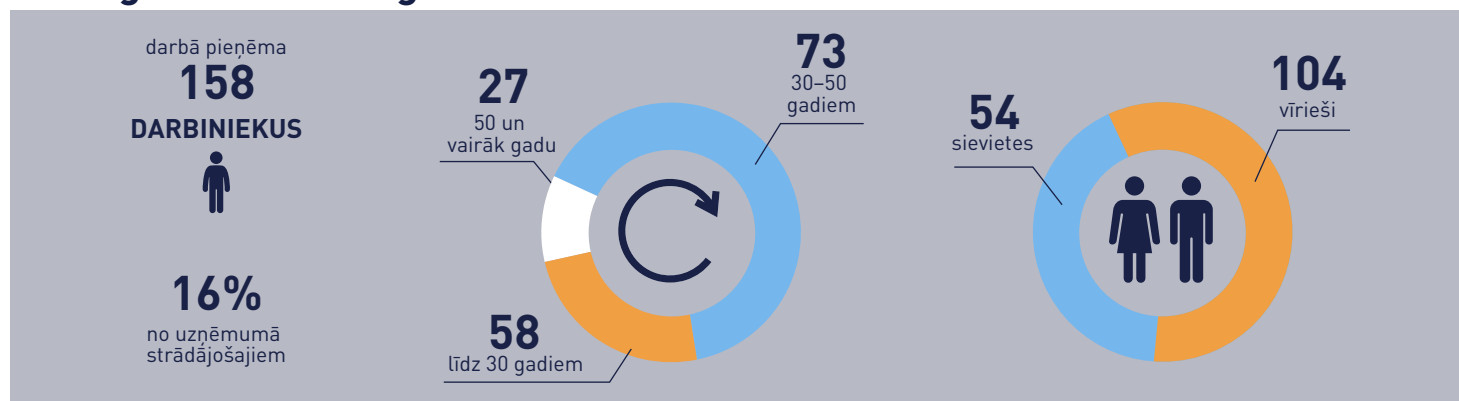
paši vēlas izbeigt darba tiesiskās attiecības) uzņēmumā samazinājusies par ~50%. Jāņem vērā, ka ievērojams brīvprātīgās rotācijas samazinājums tika paveikts 2019. gadā, salīdzinot ar 2018. gadu, kad brīvprātīgā rotācija uzņēmumā tika samazināta par ~30%, t. sk. būtiski samazinājās rotācija visās struktūrvienībās un visos amatos ar iepriekš lielāko rotāciju, un kopējā rotācija bija zemākā pēdējo piecu gadu laikā. 2020. gadā kopumā, salīdzinot ar 2019. gadu, brīvprātīgā rotācija lidostā samazinājusies divas reizes, savukārt kopējā rotācija saistībā ar kolektīvo atlaišanu ir divas reizes pieaugusi.

Būtiskākās veiktās darbības rotācijas samazināšanā – kompleksas un daudzveidīgas izmaiņas darba samaksas un motivācijas sistēmā, sadarbība ar struktūrvienībām, izmaiņas darbinieku piesaistes stratēģijā un izaugsmes un attīstības amatos.

Covid-19 pandēmijas izraisītās ekonomiskās krīzes rezultātā radikāli samazinājās lidostas ieņēmumi. Tā kā lidosta “Rīga” ir valsts kapitālsabiedrība, tās darbiniekiem netika piešķirts valsts noteiktais dīkstāves pabalsts. Ņemot vērā aviācijas nozares atgūšanās neiepriecinošās prognozes, lidostas valde martā lēma par personāla izmaksu samazināšanu, tostarp darbinieku skaita samazināšanas procesu, kas ilga divus mēnešus – līdz jūnijam. Plašāk skatīt nodaļā Darbinieku skaits, darba kopīgums un dažādība lidostā “Rīga” 101. lpp.

Štatu samazināšana skāra visas lidostas struktūrvienības. Atlaižamo darbinieku skaits konkrētajās struktūrvienībās tika noteikts, vērtējot funkcijas, kādas lidostai būs jāsteno, strādājot ierobežotā apjomā, ņemot vērā nepieciešamo rezervi, lai uzņē-

2020. gadā lidosta “Rīga”

muma darbību varētu veiksmīgi atsākt, krīzei beidzoties, un lai nodrošinātu maksimāli labvēlīgus apstākļus tiem darbiniekiem, kas paliks strādāt lidostā. Solidarizējoties ar kolēģiem, savu atbalstu samazināja arī uzņēmuma valde.

Atbilstoši Darba likumam tiesības turpināt darbu bija darbiniekiem ar augstāku kvalifikāciju un darba rezultātiem, kas tika noteikts, balstoties uz darbinieku ikgadējās novērtēšanas (veikta 2019. gada rudenī) rezultātiem. Ar mērķi saglabāt darbu iespējami vairāk lidostas darbiniekiem, rūpīgi izvērtējot lidojumu atjaunošanās prognozes tuvākai un tālākai nākotnei, atsevišķiem darbiniekiem piedāvājot iespēju pārkvalificēties un izmantojot visas citas taupības iespējas, rezultātā samazināmo štata vietu skaits (325) bija būtiski mazāks (par 231) nekā sākotnēji plānots.

Kolektīvās atlaišanas procesā lidosta savlaicīgi un pastāvīgi konsultējās ar darbinieku pārstāvjiem, vienojoties par kolektīvās atlaišanas norisi un atlaižamo darbinieku sociālajām garantijām, kā arī par to, kā mīkstināt atlaišanas sekas. Visiem atlaižama-

jiem darbiniekiem tika piedāvātas lidostas nodrošinātas konsultācijas un praktiska palīdzība darba meklēšanas, CV sagatavošanas, kvalifikācijas paaugstināšanas un psiholoģiskās palīdzības saņemšanas jautājumos, kā arī tika nosūtīti noderīgi padomi, ko darīt pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanas attiecībā uz kvalifikācijas celšanas iespējām, bezdarbnieka statusa un pabalsta saņemšanu. Papildus likumdošanā noteiktajām garantijām darbiniekiem tika saglabāta veselības apdrošināšanas polise, lai varētu turpināt rūpēties par savu veselību un ietaupīt personīgos līdzekļus. Atgriežoties lidostā "Rīga" viena gada laikā, šo darbinieku darba stāžs tika uzskatīts par nepārtrauktu (kas paredz svarīgus bonusus saskaņā ar darba koplīgumu, piemēram, papildatvaļinājumu). 2020. gadā darbā atjaunoti 33 darbinieki, kas tika atbrīvoti saistībā ar pavasarī veikto kolektīvo atlaišanu.

Karjeras pasākumi un prakses iespējas

Lidostai "Rīga" ir svarīgi piesaistīt jaunus darbiniekus, tāpēc parasti gada laikā notiek dažādi pasākumi,

kuros skolēniem un studentiem ir iespēja uzzināt par darbu lidostā "Rīga". Karjeras pasākumu aktivitātes 2020. gadā būtiski ietekmēja Covid-19 pandēmijas izraisītā situācija – kopš marta bija ierobežoti pasākumi ar pulcēšanos un arī ilgāku laika posmu nebija aktuāli pieņemt jaunus darbiniekus līdzšinējā apjomā. Atšķirībā no daudziem iepriekšējiem gadiem nebija iespējams vasaras laikā nodarbināt lidostā skolēnus sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru. Tomēr, izmantojot tiešsaistes tehnoloģiju iespējas un domājot par uzņēmuma un sabiedrības ilgtspēju, lidosta "Rīga" iesaistījās aktivitātēs citos formātos un jaunos virzienos.

2020. gadu lidostas Personāla departaments iesāka, gatavojoties aktīvai vasaras lidojumu sezonai un jaunu darbinieku piesaistei, janvārī un februārī piedaloties vairākos karjeras pasākumos, sadarbojoties ar izglītības iestādēm – 45. vidusskolas karjeras dienā, prezentācijā RAI reflektantiem, "Ātrajā randiņā ar uzņēmēju" Biznesa augstskolā "Turība", pasākumā jauniešiem "Solis pretī panākumiem" Ogrē, RTU Karjeras dienā. Ēnu

dienā februārī, ko organizē organizācija *Junior Achievement Latvija*, lai veicinātu bērnu un jauniešu izpratni par dažādu profesiju darbu, lidostā "Rīga" 2020. gadā piedalījās 40 skolēni.

2020. gada pavasarī bija plānots pirmo reizi lidostā organizēt Atvērto durvju nedēļas pasākumu – šis pasākums jau tika atlikts uz laiku, kad to atļaus epidemioloģiskā situācija. Daudzi citi plānotie sadarbības partneru karjeras pasākumi pavasarī tika atcelti ārkārtas situācijas dēļ.

Februārī lidosta "Rīga" uzsāka sadarbību ar nodibinājumu "Iespējamā misija" par dalību skolu programmā "Dzīvei gatavs", 2020. gadā sagatavojot divas mācību stundas par tēmām "Gaisa kuģu virszemes apkalpošanas koordinēšana" un "Bīstamo vielu pārvadāšana". Mācību stundās lidostas pamatdarbībai aktuālas tēmas ir integrētas ar fizikas mācību saturu vidusskolām. Iecerētās klātienes mācību stundas 2020. gada rudenī tika atceltas, jo ārkārtējās situācijas laikā nav bijis iespējams to īstenot, un darbs turpinājās pie mācību materiālu adaptēšanas tiešsaistes nodarbībām.

2020. gadā tika turpinātas un pabeigtas Transporta un sakaru institūta (TSI) pasniedzēju stažēšanās lidostā Eiropas Sociālā fonda projekta "Transporta un sakaru institūta akadēmiskā personāla stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās" (Vienošanās Nr. 8.2.2.0/18/A/011) ietva-

ros. Kopumā līguma laikā, sākot ar 2019. gadu, lidostā stažējās pieci mācībspēki, katrs 200 stundu apjomā. Katram stažierim bija individuāls stažēšanās plāns atbilstoši stažiera docētajai jomai, profesionālajām interesēm, kā arī lidostas specifikai un struktūrvienību iespējām. Covid-19

situācijas ierobežojumu dēļ un pateicoties tehnoloģiju iespēju attīstībai lielākā daļa 2020. gada stažēšanās laika noritēja attālināti. Iegūtās zināšanas un praktiskos piemērus no aviācijas industrijas un lidostas darba mācībspēki pārnesa uz savu akadēmisko darbu, integrējot studiju mācību saturā, ar

kura palīdzību sagatavo aviācijas vadības jomas speciālistus.

Janvārī lidosta "Rīga" saņēma Izglītības un zinātnes ministrijas pateicību par ieguldījumu pieaugušo neformālās izglītības procesa veicināšanā un kvalitatīva mācību procesa nodro-

šināšanā saistībā ar izvērtējumu pieaugušo neformālās izglītības ceļojšanai balvai “Saules laiva”, kā arī piedalījās LAA organizētajā diskusijā par aviācijas nozares nodarbinātības izaicinājumiem, informācijas apmaiņu un atbalsta instrumentiem.

Martā lidostas pārstāvji piedalījās kā darba devēju pārstāvji TSI studiju programmas *Aviation Management* akreditācijas sanāksmē.

Maijā lidostas “Rīga” pārstāvis piedalījās LTRK organizētā diskusijā “Uzņēmumu sadarbība ar profesionālās izglītības iestādēm”. Pasākums tika organizēts Igaunijas–Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projekta *ESTLAT-WBL* (nr. Est-Lat63) ietvaros.

Oktobrī lidosta “Rīga” attālināti piedalījās TSI Karjeras dienā.

Decembrī ar prezentāciju “Pasažiera ceļš lidostā (neredzamā daļa) un karjeras iespējas lidostā “Rīga” lidosta “Rīga” piedalījās TSI organizētajā tiešsaistes pasākumā par godu Starptautiskajai civilās aviācijas dienai; tā tika translēta arī *Delfi* tiešraidē.

2020. gadā lidosta “Rīga” nodrošināja studējošajiem 23 prakses vietas dažādu izglītības līmeņu ietvaros – vidējā profesionālā, 1. līmeņa augstākā izglītība, bakalaura un maģistra studijas, kā arī profesionālā tālākizglītība; pārsvarā no Latvijas, kā arī no ārvalstu izglītības iestādēm.

Izplatītākās prakses jomas 2020. gadā:

- biznesa/uzņēmējdarbības/iestāžu vadība – 6;
- aviācija (aviācijas vadība vai lidostu darba organizēšana) – 5;
- organizācijas drošība – 2.

Citas prakses jomas bija programmās “loģistikas darbinieks”, “elektrosistēmas”, “drošības inženierija”, “telemātika un loģistika”, “projektu vadība”, “tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība”, “muitas un nodokļu administrēšana”, “testēšanas apmācība”, “mārketinga un tirdzniecības vadība”.

IEKŠĒJĀ KOMUNIKĀCIJA UN IESAISTE

Minimālie paziņošanas termiņi par izmaiņām uzņēmuma darbībā 402-1

2020. gada martā saskaņā ar MK 2002. gada 17. septembra noteikumiem Nr. 427 "Uzticības personu ievēlēšanas un darbības kārtība" darbinieku kopsapulcē tika ievēlētas septiņas uzticības personas. Galvenās uzticības personas ievēlēšana notika jūlijā.

Lidosta "Rīga" regulāri informē darbiniekus un arodbiedrību par darbības aktualitātēm, attīstību un plānotajām izmaiņām struktūrā.

Ja plānota kolektīvā atlaišana, atbilstoši Darba likumam konsultācijas ar arodbiedrību jāuzsāk ne vēlāk kā mēnesi pirms paziņojuma iesniegšanas Nodarbinātības valsts aģentūrai. Par struktūras izmaiņām, kas saistītas ar darba vietu skaita samazināšanu, darbinieki jāinformē ne vēlāk kā piecu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas. Par citām būtiskām izmaiņām uzņēmuma darbībā, izmaiņām darba samaksā vai apstākļos, darbinieki tiek brīdināti ne

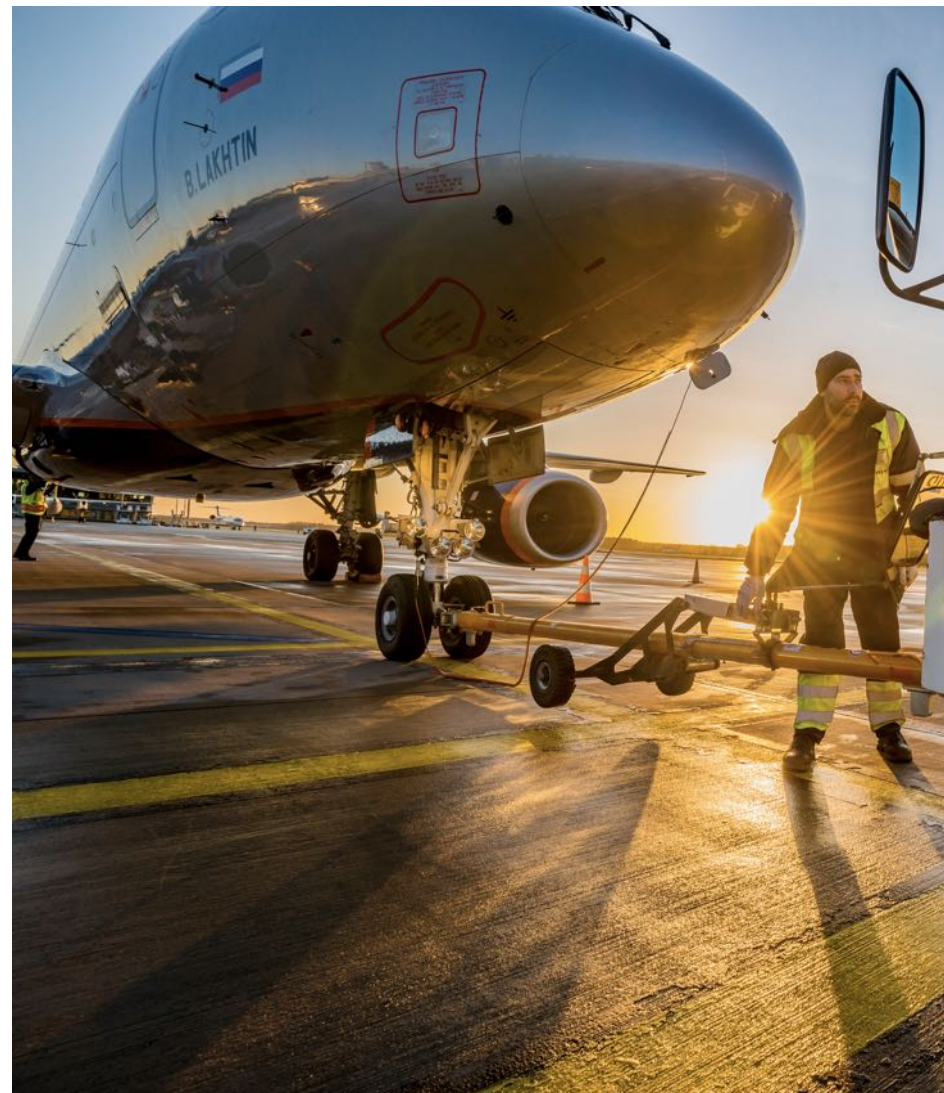
vēlāk kā vienu mēnesi iepriekš. Atbilstoši 2018. gada 31. augusta rīkojumam Nr. 18/100B ir izveidota pastāvīgā darba grupa konsultācijām ar arodbiedrību.

Kolektīvās atlaišanas procesā, kas notika 2020. gada pavasarī, lidosta "Rīga" savlaicīgi un pastāvīgi konsultējās ar darbinieku pārstāvjiem, vienojoties par kolektīvās atlaišanas norisi un atlaižamo darbinieku sociālajām garantijām, kā arī par to, kā mīkstināt atlaišanas sekas.

Attīstības pārrunas 404-3

Ikgadējā novērtēšana un ar tās rezultātiem saistītās attīstības pārrunas notiek vienu reizi gadā visiem uzņēmuma darbiniekiem, kam beidzies pārbaudes laiks, tostarp visiem vadītājiem.

Ikgadējās novērtēšanas kārtība ir noteikta "Personāla vadības rokasgrāmatā – PD 1399 R" atbilstoši amatam noteiktiem vērtēšanas kritērijiem, aizpildot strukturētu novērtējuma anketu. Pēc ikgadējās darbinieka novērtēšanas struktūrvienības vadītājs

veic pārrunas, kurās apspriež darbinieka rezultātus – stiprās puses un nepieciešamos uzlabojumus – un pēc nepieciešamības aktuālos jautājumus saistībā ar nākamā gada plāniem, jo attīstība un komunikācija ar vadītāju ir pastāvīgs process.

2020. gadā ikgadējā novērtēšana nenotika Covid-19 noteikto ierobežojumu un ārkārtas situācijas dēļ, pārceļot to uz 2021. gada pavasari.

Balstoties uz 2019. gada nogalē veiktās darbinieku iesaistes aptaujas priekšlikumiem, 2020. gadā noritēja darbs pie ikgadējās novērtēšanas un attīstības pārrunu koncepcijas būtiskām izmaiņām un sagatavošanās 2021. gada darbinieku novērtēšanai un attīstības pārrunām.

Pirms jaunās koncepcijas izstrādes notika vispusīga ietekmes pušu pieredzes un priekšlikumu izpēte. Ņemot vērā, ka darbinieki savu viedokli bija pauduši iesaistes aptaujas ietvaros 2019. gadā, 2020. gada septembra sākumā notika visu struktūrvienību vadītāju un darbinieku pārstāvju specializēta aptauja par ikgadējo novērtēšanu. Aptaujas dalībnieki – 40, t. sk.

38 vadītāji – direktori, direktoru vietnieki, nodaļu vadītāji, kā arī darbinieku pārstāvji – Lidostu darbinieku arodbiedrība (viedokli iesniedza arodbiedrības priekšsēdētājs) un darbinieku uzticības personas (viedokli iesniedza galvenā uzticības persona). Lai gūtu visu vadītāju viedokli, tā sniegšanai tika piedāvāti vairāki formāti. 23 vadītāji un abi darbinieku pārstāvji aizpildīja aptauju elektroniski, savukārt 15 vadītāji – klātienē vai telefona intervijā. Aptauja nebija anonīma, lai tiktu pārstāvēts un apkopots visu struktūrvienību vadītāju viedoklis un būtu iespēja priekšlikumu analīzē ņemt vērā konkrēto struktūrvienību specifiku. Aptaujā tika izvērtēts viedoklis par esošo novērtēšanas un attīstības pārrunu kārtību un norisi, ieguvumiem un trūkumiem, iespējamiem alternatīviem risinājumiem, kā arī par katru atsevišķu elementu (novērtēšanas kritērijiem, skalu, darbinieka pašvērtējumu utt.).

Balstoties uz darbinieku pārstāvju, vadītāju un ekspertu priekšlikumiem, lidostas darba specifiku un iespējām, ņemot vērā labās prakses ieteikumus personāla vadības jomā, tika izstrādāta

jaunā novērtēšanas koncepcija, kuru Personāla departaments novembrī prezentēja vadītājiem un darbinieku pārstāvjiem. Jaunajā sistēmā paredzēts vairākās jomās nodrošināt elastīgāku pieeju, lai struktūrvienībās novērtēšanu veiktu atbilstošāk savas darbības specifikai; par to decembrī tika veikta atsevišķa vadītāju aptauja (nepieciešamība ieviest papildu kritērijus, veikt vērtēšanu biežāk nekā vienu reizi gadā, iesaistīt papildu vērtētājus). Tika sagatavoti vadlīniju, veidlapu, dokumentu projekti un organizētas vadītāju apmācības attīstības pārrunu vadīšanā, kas notika divās grupās 2021. gada janvārī (visiem vadītājiem arī pēc tam ir pieejams notikušo mācību videoieraksts un papildu materiāli – raksti un videomateriāli). Ikgadējo novērtēšanu un attīstības pārrunas plānots īstenot 2021. gada 1. pusgada laikā.

Darbinieku iesaistes pētījums

2020. gadā pēc Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta prezentācijas par lidostas darbinieku iesaistes aptaujas 2019. gada rezultātiem, rezultātu un ieteikumu prezentācijas un ieteikumu

apspriešanas Ilgtspējas komisijas sēdē janvārī īstenojamie priekšlikumi apkopoti. Februārī Ilgtspējas komisijas sēdē tos apsprieda un sagatavoja rīcības plānu to īstenošanai. Martā atbildīgajiem struktūrvienību darbiniekiem tika iesniegti detalizēti ieteikumi attiecībā uz uzlabojumiem darba vides infrastruktūrā, mācību saturā un organizēšanā, kā arī darba apģērba dizainā un materiālā.

Daļu priekšlikumu nebija iespējams īstenot Covid-19 epidemioloģiskās situācijas un/vai budžeta ierobežojumu dēļ (kā atalgojuma pārskatīšana, Ēnu diena, saliedēšanās pasākumi, darba vides uzlabojumi – telpas, infrastruktūra, aprīkojums u. tml.), savukārt citi tika īstenoti (piemēram, būtiski pārstrādāta ikgadējās darba izpildes novērtēšanas koncepcija, fokusējoties uz darbinieku attīstības veicināšanu) vai īstenoti citā formātā (piemēram, virtuāli pasākumi darbiniekiem, mācības tiešsaistes vebināru formātā).

2020. gadā darbinieku pētījums netika veikts un tika nolemts kopējo lidostas darbinieku apmierinātības pētījumu veikt 2021. gada beigās (reizi 2 gados),

jo vairākas jomas nav objektīvi mēramas un pilnveidojamas 2020. gada specifiskajā situācijā. Tā vietā tika veiktas paplašinātas aptaujas par jautājumiem, kuri ir aktuāli un kuros ir iespējams veikt izmaiņas uzņēmuma darbības pilnveidošanai, piemēram, 1) attālinātais darbs un elastīgais darba laiks, skatīt sadaļu Attālinātais darbs un elastīgais darba laiks; 2) vadītāju un darbinieku pārstāvju aptauja par ikgadējo novērtēšanu, skatīt sadaļu par attīstības pārrunām; 3) veselības apdrošināšana, skatīt sadaļu [Veselības apdrošināšana](#).

Iekšējā kampaņa pozitīvas attieksmes veicināšanai

Lidosta "Rīga" apzinās, ka ilgstošas krīzes situācijas laikā ir jo īpaši svarīgi gūt pozitīvas emocijas un uzmuntrināt darbiniekus un arī citus aviācijas nozarē strādājošos iespējami dažādos veidos.

Apkopojot 2019. gada decembrī veiktās darbinieku iesaistes aptaujas rezultātus un Ilgtspējas komisijas darba ietvaros sagatavojot rīcības plā-

nu priekšlikumu īstenošanai, viena no darbinieku priekšlikumu jomām bija pozitīvas attieksmes veicināšana starp kolēģiem, tostarp dažādu kolēģu pasākumu organizēšana, ko Ilgtspējas komisija plānoja realizēt kā noteiktas kampaņas un dažāda veida saliedēšanās pasākumus darbiniekiem 2020. gada ietvaros.

Aktivitāšu centrā oktobrī norisinājās "Paldies nedēļa lidostā", bet kopumā aktivitātes pozitīvas noskaņas veicināšanai bija izvērstas 2020. gada 4. ceturksnī. Novērtējot, cik svarīgi gūt pozitīvas emocijas un uzmuntrināt darbiniekus, un iespēju robežās dažādos veidos uzturēt un veicināt pozitīvu attieksmi, tika plānoti konkrēti pasākumi, ņemot vērā nenoteikto situāciju (plānojot pasākumus, ko var īstenot attālināti), lai:

- īstenotu darbinieku iesaistes aptaujā paustos priekšlikumus, novērtējot, ka darbiniekiem ir nozīmīgas savstarpējās attiecības un sadarbība starp struktūrvienībām;
- sniegtu vairāk pozitīvu emociju kā mentālās veselības, izturības un

spēka resursu, rosinot pievērst uzmanību attiecību un notikumu pozitīvajiem aspektiem;

- veicinātu pozitīvu saskarsmi darbinieku vidū;
- sniegtu iemeslu un iespēju darbiniekiem komunicēt par notikumiem, kas raisa pozitīvas emocijas.

Lai iedvesmojošais noskaņojums nepazustu un rudens iesāktos labā gaisotnē, ar draudzīgām un cieņpilnām attiecībām darbinieku starpā, pozitīvu attieksmi un patīkamu savstarpējo saskarsmi, neaizmirstot pateikt paldies mūsu kolēģiem un uzslavēt viņu veikumu, tika organizēti vairāki “Paldies nedēļa lidostā” pasākumi. Darbinieki tika aicināti aktīvi līdzdarboties trīs galvenajās aktivitātēs – konkursā “Gada kolēģis/-e”, video izaicinājumā “Uzslavē kolēģu veikumu” un mini lekcijā par pozitīvu domāšanu un saskarsmi.

Pilnveidojot lidostas iekšējā darbinieku balsojuma “Uzslavē savu kolēģi” kārtību, tika ieviesta jauna tradīcija – konkurss “Gada kolēģis/-e”. Konkursa ietvaros lidostas darbinieki izvirzīja

savus kolēģus, izceļot viņu labākās īpašības un veikumu, dalījās, iedvesmoja cits citu un balsoja, lai gada nogalē (decembrī) kopīgi godinātu labākos no labākajiem.

Darbinieki tika aicināti arī ikdienas steigā pamanīt un novērtēt ne tikai savas, bet arī citu struktūrvienību darbu, uzfilmējot īsu pateicības un iedvesmas video tiem citu struktūrvienību kolēģiem, kam vēlas pateikt īpašu paldies par atbalstu vai sadarbību, un nosūtīt to kolēģiem.

Psihologes, kognitīvi biheivorālās terapeites vadīta minilekcija “Kā saglabāt veselīgu pozitīvismu nenoteiktības laikos?” tika organizēta tiešsaistē, kā arī visiem darbiniekiem bija iespēja noskatīties ierakstu sev vispiemērotākajā laikā un vietā turpmākā mēneša laikā. Ieraksts tika ievietots lidostas iekštīkla tiešsaistes vietnē. Minilekcijas mērķis bija palīdzēt izprast un apgūt praktiskus rīkus, kā esošajā situācijā, neraugoties uz bažām un apjukumu par nākotni, nodzīvot katru dienu pēc iespējas labāk un kā tikt galā ar šodienas dzīves izaicinājumiem. “Paldies nedēļas” ietvaros darbinie-

kiem arī tika atgādināts, ka mēs paši esam svarīgākā daļa no uzņēmuma mikroklimata. Tas, kāda ir katra darbinieka attieksme un saskarsmes prasmes, ietekmē ne vien attiecības ar kolēģiem un darba rezultātu, bet arī paša labsajūtu, motivāciju un dzīvesprieku. Savstarpējās attieksmes principi lidostā “Rīga” ir iekļauti Ētikas kodeksā, apmācība par Ētikas kodeksu ir bijusi visiem lidostas darbiniekiem, un to nodrošina visiem jaunajiem darbiniekiem, uzsākot darbu lidostā.

Ņemot vērā pandēmijas realitāti, kas sevī ietver mainīgās epidemioloģiskās prasības atbilstoši Covid-19 izplatībai Latvijā, lidostas darbinieku Ziemassvētku pasākums notika jaunā formātā – tiešsaistē kā sirsnīgs koncerts, pasākuma gaitā izvērsti iepazīstinot ar gada kolēģiem un ar gada kolēģu apbalvošanu. Virtuālo šovu “Skrejceļa ugunīs” varēja noskatīties tiešsaistē, kā arī pēc tam ierakstā.

Iekšējās komunikācijas rīki

Lai nodrošinātu nepastarpinātu ikdienas komunikāciju ar darbiniekiem, ir izveidoti vairāki komunikācijas kanāli.

Lai apkopotā veidā un operatīvi darbiniekiem nodotu informāciju par uzņēmumā notiekošo, reizi nedēļā visi darbinieki savos e-pastos saņem vēstkopu “e-RIX ziņo”. Tas ir kopsavilkums par nedēļas svarīgākajiem notikumiem, darbības rādītājiem, rezultātiem un pieejamajām vakancēm. 2020. gadā tajā iekļauja arī aktuālo informāciju saistībā ar Covid-19 statusu, ierobežojošiem pasākumiem un rekomendācijām gan lidostā, gan valstī.

2020. gadā, daudzām aktivitātēm pārējot attālinātā režīmā, aizvien aktīvāk un daudzveidīgāk tika izmantotas iekštīkla (intraneta) e-RIX iespējas, kas, aizstājot iepriekšējo novecojušo intranetu, tika ieviests 2019. gadā. Tajā pieejama (tostarp kopš 2020. gada arī attālināti) ne tikai aktuālā informācija, bet arī darbinieku kontaktu katalogs, darbam nepieciešamie dokumenti, pieteikumu formas, informācija par atalgojumu, veselības apdrošināšanu, bonusiem u. c. darbiniekiem noderīga informācija. 2020. gadā plašāk tika attīstīta un izmantota e-RIX sadaļa “Kvalifikācijas celšana”, tajā ievietojot un regulāri papildinot informāciju par bezmaksas tieš-

saistes apmācībām, kā arī izveidota jauna sadaļa "Covid-19", kas veltīta tikai aktuālajai informācijai šajā jomā.

Lai sekotu līdzi aktuālajai informācijai, lidostas e-pastu un e-RIX vidi iespējams izmantot arī attālināti (viedtālrunī, planšetē, mājas datorā), autorizējoties ar darbinieka rekvizītiem.

Lidostā "Rīga" pie iekšējās komunikācijas kanāliem pieder arī e-pasts, tālrunis, *WhatsApp* grupas, sapulces, darbinieku aptaujas un tiešā komunikācija ar vadītāju. Kopš 2020. gada jauns iekšējās komunikācijas kanāls ir valdes tiešsaistes tikšanās ar darbiniekiem *Zoom* platformā. Tam parasti pieslēdzas vairāk nekā 200 darbinieku, un 2020. gadā šādas tikšanās notika četras reizes. Tiešsaistes laikā uzņēmuma vadība iepazīstina ar aktuālo informāciju, operatīvajiem datiem un saimnieciskās darbības rezultātiem, plānotajiem darbiem, kā arī tikšanās laikā ikvienam ir iespējams uzdot jautājumu uzņēmuma vadībai.

Arī struktūrvienību ietvaros aizvien vairāk tika organizētas regulāras (piemēram, iknedēļas) tiešsaistes

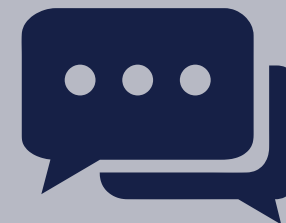
sanāksmes, iesaistot struktūrvienības darbiniekus, pārrunājot paveikto, plānoto un citas aktualitātes, vienlaikus arī sniedzot un saņemot savstarpējo atbalstu un veicinot komandas gara uzturēšanu.

Svarīgākie iekšējās komunikācijas rīki

73%
e-pasts

67%
sarunas ar tiešo
vadītāju

39%
Whatsapp
grupas

VIDE UN ENERGO- PĀRVALDĪBA

VIDE UN ENERGOPĀRVALDĪBA

103

Vadības pieeja

Lidosta "Rīga" apzinās, ka, tikai veiksmīgi apvienojot saimnieciskās darbības efektivitāti ar vides mērķu īstenošanu, tiek radīti priekšnoteikumi uzņēmuma ilgtspējīgai darbībai un uzņēmuma biznesa attīstībai. Ietekmes uz vidi mazināšana un būtiskāko enerģijas patērētāju kontrole ir uzņēmuma darbības plānošanas un ikdienas darba sastāvdaļa. Efektīvākai vides un energoresursu pārvaldībai lidostā "Rīga" ir ieviesta un sertificēta vides pārvaldības sistēma atbilstoši ISO 14001 standarta prasībām un energopārvaldības sistēma atbilstoši ISO 50001 standarta prasībām. Regulārs vides monitorings un energopatērētāju kontrole nodrošina pamatinformāciju, kas ļauj sekot līdzi, vai noteiktie vides un energopārvaldības mērķi tiek sasniegti.

Vides un energopārvaldības politika

Lidostas "Rīga" vides filozofija, atlieksme pret vidi un vides pārvaldības principi noteikti Vides un energopār-

valdības politikā. Vides politika pēdējo reizi tika pārskatīta un aktualizēta 2021. gada 15. februārī. Vides un energopārvaldības politikā noteikti šādi pamatprincipi:

- ievērot normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības un energopārvaldības prasības, kā arī veikt lidostas darbības atbilstības novērtējumu, lai nodrošinātu noteikto prasību izpildi;
- sistemātiski veikt vides un energoresursu patēriņa monitoringu, nodrošināt vides kvalitātes nepasliktināšanos un, kur tas ir iespējams, uzlabot vides kvalitāti atbilstoši savām finansiālajām un tehniskajām iespējām;
- noteikt stingrus kontroles pasākumus un kontrolēt to ievērošanu lidostas būtiskajiem vides aspektiem, darīt tos zināmus lidostas darbiniekiem un trešajām personām, kas strādā lidostas teritorijā;
- veidot un paaugstināt lidostas darbinieku vides apziņu, nodrošinot dabas resursu racionālu izmantošanu;
- sadarboties ar aviokompānijām un lidostas sadarbības partneriem, lai kopīgi atrastu risinājumus tiem būtiskajiem vides aspektiem, kas nav tiešā lidostas kontrolē, piemēram, gaisa kuģu radītais troksnis;
- samazināt lidostas energopatēriņu, uzlabot ēku, infrastruktūras un iekārtu energoefektivitāti;
- uzlabot lidostas ilgtspēju, palielinot atjaunoto energoresursu izmantošanu pamatdarbības nodrošināšanā;
- periodiski analizēt lidostas izpildījumu vides aizsardzības un energoefektivitātes jomā un noteikt nepieciešamos pilnveidošanas pasākumus;
- sniegt ieinteresētajām pusēm atklātu, pilnvērtīgu informāciju par lidostas vides politiku, energopolitiku un nozīmīgiem pasākumiem vides aizsardzības jomā.

Būtiskāko lidostas ietekmi uz vidi rada energoresursu patēriņš, vides troksnis un atkritumu radīšana. Vides un energopārvaldības politika ir saistoša ne tikai lidostas "Rīga" dar-

biniekiem, bet arī lidostas teritorijā strādājošiem nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem. Pie lidostas teritorijā strādājošajiem nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem regulāri veic vides inspekcijas atbilstoši apstiprinātam grafikam, kuru laikā pārbauda vides normatīvo aktu izpildi, kā arī to, vai uzņēmumu darbinieki ir iepazīstināti ar lidostas "Rīga" Vides un energopārvaldības politikas dokumentu, un uzņēmumā notiek apmācības par vides aizsardzības jautājumiem.

Vides un energo- pārvaldības mērķi

Lidostā “Rīga” vides un energo-pārvaldības sistēmām ir izstrādāti gan īstermiņa, gan vidēja termiņa mērķi. Vides un energopārvaldības programmā, ko sagatavo un apstiprina kalendārajam gadam, nosaka īstermiņa mērķus gadam. 2020. gadā bija definēti šādi vides un energopārvaldības īstermiņa mērķi:

- nepalielināt lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu virs 0,0024 MWh uz vienu apkalpoto satiksmes vienību;
- nepalielināt lidostas siltumenerģijas patēriņu virs 0,36 MWh uz 1 m² apkurināmās platības;
- samazināt nešķirotu sadzīves atkritumu apjomu zem 70% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma;
- samazināt trokšņa indeksa vērtības trokšņa monitoringa stacijās 2020. gadā;
- paaugstināt lidostā strādājošo darbinieku un ietekmes pušu izpratni par vides jautājumiem;
- nodrošināt lidostas dabas resursu patēriņa uzskaiti, samazināšanas pasākumu īstenošanu un kontroli;
- novērst un kontrolēt piesārņojošo vielu emisijas vidē;
- kontrolēt teritorijas nomnieku un lidlauka pakalpojumu sniedzēju radīto piesārņojumu;
- veikt SEG emisiju uzraudzību un samazināšanas pasākumus;
- apzināt lidostas darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību lidostai apkārtējās teritorijās.

Sasniedzamos mērķus nosaka kalendārajam gadam kopumā, tos sezonāli var ietekmēt laikapstākļi un citi būtiski faktori. Rādītājus un mērķu izpildi vērtē nākamā kalendārā gada sākumā, kas ir nozīmīgi, apstiprinot jaunu Vides un energopārvaldības programmu.

Iesaiste klimata pārmaiņu mazināšanā

2009. gadā *ACI Europe* 18. gadskārtējā kongresa laikā Eiropas lidostas apņēmas samazināt CO₂ izmešus, lai sasniegtu galveno mērķi – kļūtu par oglekļa neitrālām lidostām. Mērķa sasniegšanai tika izveidota *Airport Carbon Accreditation* (ACA) programma. Šobrīd programmā ir akreditētas vairāk nekā 340 lidostas visā pasaulē³⁵, kas mērķtiecīgi darbojas pie savas darbības dekarbonizācijas, tostarp lidosta “Rīga”.

Lidosta “Rīga” rūpējas par siltumnīcefekta gāzu samazināšanu uzņēmuma kontrolētajos emisiju avotos un piedalās ACA programmā kopš 2015. gada, 2021. gadā lidosta aplicināja gatavību mērķtiecīgi turpināt mazināt oglekļa dioksīda emisijas, sertificējoties ACA programmas otrajam līmenim.

³⁵ Avots: <https://www.airportcarbonaccreditation.org/participants.html>.

DARBĪBAS INDIKATORI

Piesardzības princips 102-11

Viens no vides aizsardzības pamatprincipiem, uz ko balsta arī vides pārvaldības sistēmu lidostā, ir piesardzības princips. Lai novērstu sekas, pirms tās ir radušās, lidostā ir ieviesta vides risku novērtēšanas procedūra. Lidostā iecerētajiem būvprojektiem un jaunām darbībām notiek vides risku izvērtēšana, vēl pirms ir uzsākta būvniecība vai realizēta iecere. Šāda kārtība ļauj jau ieceres stadijā vai nu novērst riskus videi, vai arī mazināt ietekmi uz vidi projekta stadijā. 2020. gadā veiktas četras vides risku izvērtēšanas.

Vides riski lidostā "Rīga" tika vērtēti

šādam procesam un apakšprocesam – infrastruktūras uzturēšana/būvniecības projektu vadība (projekti – degvielas uzpildes punkta izbūvēšana, MTI ēkas rekonstrukcija, P5 stāvvietas pārbūve, publiskās daļas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija un Muzeja un Pilotu ielu rekonstrukcija).

Ūdens ieguve un patēriņš 303-1, 303-5

Ūdeni lidosta "Rīga" iegūst no trīs pazemes ūdens ieguves urbumiem. Pēc ūdens ieguves notiek ūdens atdzelžošana un mīkstināšana, lai tas atbilstu dzeramā ūdens kvalitātes prasībām. Ūdens patēriņa limiti un sasniedzamie kvalitātes rādītāji ir noteikti valsts

normatīvajos aktos un piesārņojošās darbības atļaujā. Par iegūtā dzeramā ūdens apjomu un veiktajiem kvalitātes un kvantitātes monitoringa rezultātiem reizi gadā normatīvajos aktos noteiktā kārtībā uzņēmums informē kontrolējošās iestādes.

Reizi ceturksnī vides aizsardzības speciālists veic ūdens ieguves urbumu statisko un dinamisko līmeņu mērījumus ar speciālu līmeņrādi. Par mērījumiem tiek sagatavoti protokoli, un tie ļauj novērtēt pazemes ūdens pieplūdes atjaunošanās ātrumu ieguves urburos, kā arī urbumu darbību. Ūdens ieguve no katra urbuma tiek regulēta tā, lai tā neradītu iespējamus ģeofizikālos apdraudējumus, piemēram, depresijas piltuvju veidošanos.

Ūdens resursu pieejamība lidostā, kā arī ieviestie tehniskie un organizatoriskie kontroles mehānismi nodrošina ūdens ieguvei īstermiņā un ilgtermiņā. Iegūto ūdeni patērē ne tikai lidostas vajadzībām, bet atbilstoši savstarpēji noslēgtiem komunālo pakalpojumu līgumiem to piegādā arī lidostas nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem. Lielākais ūdens patēriņš veidojas terminālī (t. sk., sanitārām vajadzībām), administrācijas ēkās un tehnikas mazgāšanas angārā.

Ļoti nelielos daudzumos dzeramo ūdeni 18,9 l polikarbonāta pudelēs uzņēmumam piegādā ārpalpojuma sniedzējs.³⁶

Ūdens ieguve, m ³			%
Pazemes urbumi	80 967		99,86
Citi avoti (polikarbonāta pudeles) ³⁶	115		0,14
Kopā:	81 082		100

Ūdens patēriņš, m ³			%
Lidosta	28 040		34,63
Nomnieki un lidlauka pakalpojumu sniedzēji	52 927		65,37
Kopā:	80 967		100

³⁶ Nav ietverts revidenta ierobežota apliecinājuma uzdevumā (pārbaudē).

Ūdens uzkrāšanai nav būtiskas ietekmes uz ūdens patēriņu – to uzkrāj nelielos apjomos ūdenstornī, lai nodrošinātu ūdens piegāžu nepārtrauktību.

Datus par lidostas “Rīga” ūdens patēriņu iegūst no verificētiem ūdens skaitītājiem. Lidostas nomnieku patēriņu galvenokārt iegūst no verificētiem ūdens skaitītājiem, neliela daļa nomnieku ūdens patēriņa ir aprēķināta atbilstoši apstiprinātai metodikai. Metodiku ūdens patēriņa aprēķināšanai piemēro tiem nomniekiem, kam tehniski nav iespējams uzstādīt ūdens skaitītājus (nav izveidota pieslēguma vieta ūdensvadam), piemēram, atsevišķiem veikaliem terminālī.

Lidosta “Rīga” neiegūst ūdeni no teritorijām, kurās ir ūdens deficīts.

Notekūdeņu pārvaldība 303-2, 306-1

2020. gadā vidē tika novadīti 151,6 tūkst. m³ lietuss notekūdeņu, kas no izplūdes vietām nonāca meliorācijas notekgrāvī, no kurienes tālāk ieteceja Neriņas upē. Savukārt sadzīves

notekūdeņi 80,748 tūkst. m³ apmērā tika nodoti SIA “Rīgas ūdens”.

Notekūdeņu kvalitāte un attīrīšanas metodes

Lietuss notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes kontrole notiek, pamatojoties uz apstiprināto ūdens monitoringa plānu akreditētā laboratorijā. Lietuss notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītāji un to robežvērtības ir noteiktas valsts normatīvajā regulējumā, piemēram, sasniedzamie sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītāji ir noteikti Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr. 17 “Rīgas pilsētas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības saistošie noteikumi”, savukārt kvalitātes rādītājus un robežvērtības lietuss notekūdeņos ir noteiktas MK noteikumos Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”. Reizi gadā Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē tiek iesniegts pārskats par lietuss notekūdeņu kvalitātes rezultātiem. Automašīnu mazgātavas notekūdeņu attīrīšanai lidostas teritorijā izbūvēta

notekūdeņu bioloģiskā attīrīšanas iekārta ar jaudu 25 m³/dnn. Pārējos sadzīves notekūdeņus atbilstoši savstarpēji noslēgtam līgumam nodod attīrīšanai SIA “Rīgas ūdens”. Lai nodrošinātu atbilstošus sadzīves notekūdeņu kvalitātes rādītājus, to sākotnējo attīrīšanu nodrošina tauku ķērāji. Atbilstoši lidostas noteiktajai kārtībai un procedūrām regulāri organizētās vides inspekcijās lidostas struktūrvienībās un pie nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem tiek pārbaudīti veiktie tīrīšanas un apkopes grafiki, faktiskais tauku ķērāju stāvoklis un kvalitatīvie rādītāji. Prasības atbilstošu attīrīšanas iekārtu uzstādīšanai izvirza lidosta un valsts kontrolējošās iestādes, ņemot vērā plānotās darbības specifiku un prasības normatīvajos aktos. Lietuss notekūdeņu un sadzīves notekūdeņu kvalitātes nodrošināšanai regulāri tiek veikti iekārtu apsekojumi un vismaz reizi pusgadā (pēc nepieciešamības arī reizi ceturksnī) tiek veiktas iekārtu tīrīšanas un apkopes. Novadīto sadzīves notekūdeņu uzskaitē ar skaitītājiem veikta netiek.

Lietuss notekūdeņus vidē novada bez attīrīšanas, izņemot teritorijas, kurās

iespējamas naftas produktu noplūdes. Šajās teritorijās lietuss notekūdeņus savāc un novada uz naftas produktu atdalītājiem, kas attīra lietuss notekūdeņus no naftas produktiem pirms to novadīšanas vidē. Pavisam lidostas teritorijā izvietoti 14 naftas produktu atdalītāji.

Notekūdeņi no pretledus apstrādes laukumiem ir uzkrāti tvertnēs un nodoti attīrīšanai SIA “Lautus” kā bīstamie atkritumi.

Atbilstoši Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes izsniegtajai piesārņojošās darbības atļaujai šie notekūdeņi klasificējas kā “Ūdeni saturoši šķidrie atkritumi, kuri satur bīstamas vielas” (atkritumu klase 161001). Notekūdeņu gala saņēmējs ir atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums SIA “EKO OSTA”. Bīstamo atkritumu izvešanu apstiprina akti un bīstamo atkritumu pārvadājumu pavadzīmes, kurās norādīts bīstamo atkritumu veids, izvešanas datums, apjoms un informācija par atkritumu nosūtītāju, pārvadātāju un saņēmēju.

Atkritumu apsaimniekošana 306-2

Reizi gadā lidosta "Rīga" par iepriekšējo kalendāro gadu iesniedz Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Vienotajā vides informācijas sistēmā valsts statistikas pārskatu "Nr. 3-Atkritumi", kurā norāda lidostā radīto atkritumu veidus, bīstamību, apjomu un komersantus, kam nodod atkritumus.

Sadzīves, bīstamo un videi kaitīgo preču atkritumu īstermiņa uzglabāšana līdz to nodošanai licencētam atkritumu apsaimniekotājam notiek lidostas "Rīga" atkritumu angārā, izņemot atsevišķus atkritumu veidus, kurus atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam nodod no atkritumu rašanās vietas. Pie atkritumiem, kurus nodod no rašanās vietām, pieder dažādi atsavinātie priekšmeti un cita veida atkritumi, kas rodas terminālī un teritorijā, piemēram, bioloģiskie atkritumi un metāllūžņi. Pastāvīgas ilgtermiņa atkritumu uzglabāšanas vietas lidostā nav izveidotas. Visus atkritumu veidus uzskaita atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Uzņēmums radītos sadzīves, bīstamos un videi kaitīgo preču atkritumus nodod licencētiem atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, ar ko ir noslēgts līgums uz noteiktu termiņu. Lielāko īpatsvaru veido nešķirotie sadzīves atkritumi, ko uz līguma pamata lidosta nodod SIA "Eco Baltia vide". Uz cita līguma pamata SIA "Eco Baltia vide" nodod papīra un kartona iepakojumus, plastmasas iepakojumus, stikla iepakojumus un maku latūru. Savukārt vēl uz cita līguma pamata SIA "Eco Baltia vide" nodod liulgabarīta un bioloģiskos noārdāmos atkritumus. Atkritumus nodod arī uzņēmumiem SIA "TM CAPITAL" (svina akumulatorus, metāllūžņus).

Informāciju par atkritumu apsaimniekošanas metodēm iegūst no pavadzīmēm, kā arī sazinoties ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu pārstāvjiem. Sadzīves atkritumiem izmantotā metode ir atkarīga no tā, vai tie ir šķiroti. Pārstrādei nodod papīru, stiklu, kartonu u. c. sadzīves atkritumu veidus. Bīstamo atkritumu uzglabāšana un pārstrāde notiek bīstamo atkritumu saņēmēju objektu adresēs. Lidosta "Rīga" neapkopo informāciju par bīstamo atkritumu tālāku izmantošanu pēc to uzglabāšanas.

Atbilstoši pieejamajiem datiem par radītajiem sadzīves un bīstamajiem atkritumu apjomiem var secināt, ka

ļoti būtisks samazinājums ir tieši sadzīves atkritumu apjoma plūsmās, kas galvenokārt ir saistīts ar būtisko pasažieru skaita samazināšanos un ierobežoto kafejnīcu un veikalu darbību terminālī. Nebūtiski ir samazinājies arī radītais bīstamo atkritumu apjoms, taču šīs grupas atkritumi galvenokārt rodas no dažādiem tehniskajiem procesiem un nav tiešā veidā saistīti ar pārvadāto pasažieru skaita kritumu un lidojumu skaita samazināšanos. Lidosta neapkopo informāciju no atkritumu apsaimniekotājiem, cik no sākotnēji nodotā bīstamo atkritumu apjoma ar mērķi uzglabāt tālākajos atkritumu apsaimniekošanas posmos nonāk pārstrādē.

	2019		2020 ³⁷	
	Sadzīves atkritumi, t	Bīstamie atkritumi, t	Sadzīves atkritumi, t	Bīstamie atkritumi, t
Pārstrāde	1231	1639	657	1509
Kompostēšana	118	-	20	-
Deponēšana poligonā	3522	-	1546	-
Uzglabāšana	-	33	-	157
Citas apsaimniekošanas metodes (reģenerācija, sadedzināšana, apglabāšana pazemē u. c.)	-	-	-	-
Kopā:	4871	1672	2223	1666

³⁷ Nav ietverts revidenta ierobežota apliecinājuma uzdevumā (pārbaudē).

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/pretapledošanas materiāla izmantošana A06

Lai nodrošinātu drošus lidojumus, gaisa kuģu un lidlauka virsmu apstrādē izmanto pretapledošanas apstrādes līdzekļus. Tā kā gaisa kuģu pretapledošanas apstrāde notiek

lidlauka teritorijā, lidostai "Rīga" ir jānodrošina pretapledošanas apstrādes laikā izlietoto ķīmisko vielu pārstrāde. No pretapledošanas apstrādes laukumiem 2020. gadā savāktas un nodotas atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam 1375 tonnas notekūdeņu, kas satur pretapledošanas apstrādes līdzekļus.

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/pretapledošanas materiāla daudzums

2020. gadā tika izmantoti 324 m³ I tipa un 25 m³ II tipa gaisa kuģu atledošanas/pretapledošanas materiāla. 2020. gadā lidlauka segumu virsmu apstrādei izmantoti 103 660 litri šķidrā pretledus reaģenta (KFOR) un 119,57 tonnas granulētā pretledus reaģenta (NAFO).

Gaisa kuģu un lidlauka seguma atledošanas/pretapledošanas materiāla daudzums procentos, kas nodots pārstrādei vai izlietots bez pārstrādes

2019./2020. gada pretapledošanas sezonā 79% no visiem pretapledošanas procesiem notika pretapledošanas attālinātajos laukumos, kur pretapledošanas šķidrumus savāc. Notekūdeņus, kas satur lidlauka pretapledošanas reaģentus, neattīra, tie netiek arī atsevišķi uzskaitīti.

Ietekme uz bioloģisko daudzveidību

304-2

Lidostai "Rīga" tuvākā īpaši aizsargājamā teritorija ir Beberbeķu dabas parks, kas ir iekļauts *Natura 2000* teritoriju sarakstā, tomēr lidostai nav tiešas ietekmes uz šo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju. Lai monitorētu gaisa kuģu emisiju iespējamo ietekmi uz mežu ekosistēmu, 2018. gadā tika sākts meža monitorings, tostarp Beberbeķu dabas parkā. Monitoringa ietvaros tika izstrādāta metodika, kā arī sagatavota un Dabas aizsardzības pārvaldē apstiprināta meža monitoringa programma. 2020. gada monitoringa rezultāti neuzrāda būtiskas izmaiņas meža ekosistēmā, kas varētu būt saistītas ar gaisa kuģu dzinēju emisiju ietekmi.

Lai novērtētu lidostas "Rīga" ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, 2017. gadā uzsāka trīs gadu putnu monitoringa programma, kuras ietvaros veikta zosu un dzērviu uzskaitē pavasara un rudens periodā, kā arī svīrveidīgo un bezdelīgveidīgo putnu uzskaitē. Šī monitoringa ietvaros īstenots arī Babītes ezera ķīru koloniju monitorings.

2020. gadā Babītes ezerā apsekošana notika trīs reizes. Otrās un trešās apsekošanas laikā apmeklētās teritorijas, kas atrodas Babītes ezera rietumu, dienvidrietumu daļā iepretī Bēnūžu kaktam un iepretim Gātes ietekai Babītes ezerā, kur pavasarī novērotās pazīmes liecināja par koloniju veidošanos. Diemžēl, apsekojot minētās vietas ligzdošanas sezonas laikā, nācās secināt, ka ne vienā, ne otrā vietā lielo ķīru kolonijas nav atrodamas, lai arī aprīlī novērotie putni un to uzvedība viennozīmīgi liecināja par potenciālu ligzdošanu. Kā vieni no reālākajiem cēloņiem varētu būt ūdens līmeņa izmaiņas vai arī nezināmas izcelsmes traucējums ligzdu būvēšanas un/vai olu dēšanas laikā. Līdz ar to 2020. gadā objektīvu iemeslu dēļ nebija iespējams veikt lielo ķīru iezīmēšanu (gredzenošanu) ar krāsu gredzeniem.

Kopumā monitoringa laikā laika posmā no 2018. gada līdz 2020. gadam Babītes ezerā ar krāsu gredzeniem apgredzenoti 103 lielie ķīri. Monitoringa laikā tika saņemti vismaz 29 ziņojumi par 13 dažādu putnu sugu īpatņu novērojumiem no vairākām Eiropas valstīm. Kopējais atradumu

procents ir 28,16%. Analizējot zināmos Babītes ezera lielo ķīru atradumus, secināms, ka tie ir dispersi – viens atradums zināms Latvijā, savukārt pārējie 28 – ļoti plašā reģionā, pārsvarā Eiropā. Nevienam no iezīmētajiem putniem lidostas teritorijā nav novērots.

Troksnis RIX 3 103

Lidosta "Rīga" apzinās trokšņa ietekmi uz apkārtējiem iedzīvotājiem un uzņēmuma lomu gaisa kuģu trokšņa pārvaldībā, veicot gaisa kuģa novērtēšanu, piedaloties un veicinot lidojumu procedūru optimizēšanu, kā arī rosinot iesaistītās puses kopīgi rīkoties, lai mazinātu trokšņa ietekmi uz lidostas apkārtnē dzīvojošajiem iedzīvotājiem.

Likumā "Par piesārņojumu" valsts līmenī ir reglamentēta vides trokšņa pārvaldība, proti, prasība transporta infrastruktūras pārvaldītājam nodrošināt trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plānu izstrādi trokšņa samazināšanai. MK 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtē-

šanas un pārvaldības kārtība" atbilstoši likumam "Par piesārņojumu" nosaka gan trokšņa robežlielumus, gan prasības trokšņa stratēģiskajai kartēšanai un rīcības plānu trokšņa samazināšanas izstrādei, proti, reglamentē vides trokšņa pārvaldību. Izpildot normatīvo aktu prasības, lidosta 2018. gada 10. decembrī apstiprināja jaunu VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" Rīcības plānu trokšņa samazināšanai un tā kopsavilkumu. Tas tika izstrādāts, lidostai sadarbojoties ar pašvaldībām, valsts institūcijām, aviokompānijām un VAS "Latvijas gaisa satiksme", piesaistot CAA un SM pārstāvjus.

Lidosta uzkrāj gan gaisa kuģu trokšņa mērījumus četrās stacionārās stacijās, gan gaisa kuģu radiolokācijas datus. Gaisa kuģu trokšņa monitorings tika uzsākts 2008. gadā. Lidosta "Rīga" reizi piecos gados izstrādā trokšņa stratēģisko karti un [Rīcības plānu trokšņa samazināšanai](#). Pašlaik ir aktuāla 2017. gadā izstrādātā trokšņa stratēģiskā karte, kas ir balstīta uz 2016. gada datiem, kā arī 2018. gada decembrī apstiprinātais Rīcības plāns. Pamatojoties uz Rīcības plānu, ir izmainītas gaisa

kuģu lidojumu procedūras un no tām izrietošās gaisa kuģu lidojumu trajektorijas. Aktuālajā Rīcības plānā ir ieviesti informējošie pasākumi, piemēram, lidostas mājaslapā ir pieejami dati par 2019. gada [gaisa kuģu trokšņa kategoriju indeksu un informācija par definētu teritoriju pārlidošanas biežumu](#). Lidosta "Rīga" analizē manevrēšanas ceļu izmantošanu un E tipa lidojumu procedūru izpildi nakts laikā, kā arī gaisa kuģu ielidošanas profilu. Tā rezultātā ir ieviestas izmaiņas lidostas aeronautiskās informācijas publikācijā (AIP), un lidostas mājaslapā ir publicēta informācija [par aviokompāniju sniegumu ielidošanā](#).

Trokšņa indekss trokšņa monitoringa stacijās

Trokšņa indeksu trokšņa monitoringa stacijās aprēķina atbilstoši lidostā "Rīga" apstiprinātai instrukcijai. Indeksa aprēķināšanā ņem vērā izmērīto gaisa kuģu trokšņa līmeni. To normalizē pēc bāzes gada pārvadāto pasažieru skaita, kravas lidojumos apkalpotās kravas apjoma un citu lidojumu skaita. Bāzes gads

TMS2B³⁸ ir 2016. gads, bet TMS1 un TMS4 ir 2012. gads. Indeksa metodoloģija būtiski palielina vakara un nakts lidojumu ietekmi. Viens vakara lidojums atbilst aptuveni trīs dienas lidojumiem, bet viens nakts lidojums atbilst 10 dienas lidojumiem

Stacija	Trokšņa indekss, dBA		
	2018	2019	2020
TMS1	51,2	50,0	50,4
TMS2B	56,2	55,4	54,8
TMS4	56,6	55,0	54,6

2020. gadā ir bijušas daudzas nozīmīgas izmaiņas gaisa kuģu lidojumu skaitā, gaisa kuģu tipu struktūrā, aizpildījumā, lidojumu sadalījumā pa diennakts daļām. Daļa no izmaiņām ir īslaicīgas, piemēram, samazināts pasažieru gaisa kuģu aizpildījums, mazāks lidojumu īpatsvars vakaros vai naktīs, tomēr ir sagaidāms, ka *airBaltic*, kas ir lielākais pārvadātājs, pāreja uz *Airbus A220-300* gaisa kuģiem ir paliekoša. Samazinoša ietekme uz trokšņa indeksu monitoringa stacijās bija šādiem faktoriem:

- vakara un nakts lidojumu īpatsvara samazinājumam;

- pasažieru gaisa kuģu struktūras izmaiņām uz klusākiem gaisa kuģiem;

- biznesa aviācijas lidojumu īpatsvara pieaugumam.

Būtiska palielinoša ietekme uz trokšņa indeksu bija šādiem faktoriem:

- kravu gaisa kuģu struktūras izmaiņām uz skaļākiem gaisa kuģiem, ko noteica plaša *Antonov 26* izmantošana kravu pārvadājumos;

- pasažieru gaisa kuģu aizpildījuma samazinājumam.

Gaisa kuģu trokšņa kategoriju skaļuma indekss

Gaisa kuģu trokšņa kategoriju skaļuma indeksu aprēķina atbilstoši trokšņa samazināšanas Rīcības plānā apstiprinātai metodikai. Retāk izmantotiem gaisa kuģiem izmanto gaisa kuģa tipa vidējo sertificēto trokšņa līmeni. 2017. gads ir indeksa bāzes gads, kad indeksa vērtība atbilst lidojumu skaitam. Atbilstoši "Valsts akciju sabiedrības "Starptautiskā lidosta "Rīga"" Rīcības plāna trokšņa samazināšanai" 8. punktam "Papildu

gaisa kuģu skaļuma indikatora ieviešana" lidostai reizi gadā (līdz marta beigām) ir jāaprēķina un jāpublicē mājaslapā informācija par iepriekšējā gada trokšņa indeksa vērtību.

Gads	Trokšņa indekss
2018	84 414
2019	83 821
2020 ³⁹	26 725

2020. gadā gaisa kuģu skaļuma trokšņa indekss ir būtiski zemāks nekā 2019. gadā, ko noteica galvenokārt būtisks lidojumu skaita samazinājums, kā arī vakara un nakts lidojumu īpatsvara samazinājums. Gaisa kuģu sertificētie trokšņa līmeņi 2020. gadā ir nedaudz pieauguši, ko noteica galvenokārt *Eleron* izmantoto *Antonov 26* gaisa kuģu lidojumu skaita pieaugums, kura lidojums atbilst vairāk nekā pieciem *Airbus A220-300* lidojumiem, kas ir daudzas reizes ietilpīgāks gaisa kuģis. 2020. gadā *airBaltic* pārtrauca izmantot *Boeing 737-300* un *Bombardier Dash Q400* gaisa kuģus, kā arī vispār neizmantoja *Boeing 737-500* gaisa kuģus, kā rezultātā 2020. gadā *airBaltic* gaisa kuģi vidēji palika nedaudz klusāki (5%), bet vienlaikus arī lielāki (12%).

³⁸ TMS – trokšņa monitoringa stacija, 1, 2, 3, 4 – stacijas numurs, B – pārvietojamās trokšņa monitoringa stacijas apzīmējums. Trokšņa monitoringa staciju invertējums publiski pieejams lidostas mājaslapas sadaļā "Vides trokšņa monitorings".

³⁹ Prognozētais trokšņa indekss.

Sūdzības par troksni

2020. gadā tika saņemta viena sūdzība no Babītes iedzīvotāja par traucējošu gaisa kuģu troksni, kas radies no treniņlidojumiem. Izvērtējot iesniegto informāciju, tika konstatēts, ka šajā datumā notika treniņlidojumi, kuru trajektorija bija tuvu iedzīvotāja dzīvesvietai, tomēr robežlielumi pārsniegti netika.

CDA īpatsvars

Lidosta "Rīga" CDA (gaisa kuģi, kas veic ielidošanu, nepārtraukti samazinot augstumu, *Continuous descent approach*) īpatsvaru aprēķina atbilstoši trokšņa samazināšanas Rīcības plānā apstiprinātai metodikai. 2020. gadā 84% (2019. gadā 85%) ielidojošo reisu notika saskaņā ar lidostas "Rīga" CDA kritērijiem. Lidostas izmantotais kritērijs ir gaisa kuģis, kas lido mazākā augstumā nekā 10 km ar gradientu, kas mazāks par 1% zem 10 000 pēdām (aptuveni 3000 m).

2020. gadā aviopārvadātāji *airBaltic*, *Ryanair*, *Wizz Air*, *Finnair*, *Norwegian Air Shuttle* un *Atran* (kravu pārvadātājs) ir uzrādījuši labu rādītāju – vairāk nekā 90% gaisa kuģu ir ielidojuši,

nepārtraukti samazinot augstumu. Savukārt kravu pārvadātāji, piemēram, *Eleron*, un biznesa aviācijas gaisa kuģi ir ar būtiski zemāku rādītāju. CDA īpatsvaru, no otras puses, palielināja lielāks lidojumu īpatsvars, kad ielidošanu neietekmē citi ielidojošie gaisa kuģi (40% 2020. gadā pretstatā 22% 2019. gadā). Šādās situācijās aviokompānijas kopumā uzrāda labākus rezultātus.

Gaisa kuģi, kas veic ielidošanu atbilstoši CDA noteiktajām teritorijām, ir klusāki, patērē mazāk degvielas un rada mazākas siltumnīcefekta gāzu emisijas.

Lai uzlabotu ES aviokompāniju CDA sniegumu, *Eurocontrol* birojs 2020. gada 6. novembrī ir izstrādājis *European Continuous Climb and Descent Operations Action Plan* (<https://www.eurocontrol.int/publication/european-cco-cdo-action-plan>).

Atbilstība vides likumiem un noteikumiem

307-1

2020. gada 10. martā Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde lidostā veica integrēto pārbaudi. Vidi regulējošo normatīvo aktu un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas pārkāpumi pārbaudes laikā netika konstatēti, attiecīgi soda sankcijas no vides aizsardzības prasību kontrolējošo institūciju puses nav piemērotas.

Enerģijas patēriņš

302-1

Lidostas "Rīga" darbības nodrošināšanai uzņēmums izmanto vairākus energoresursus – siltumu, elektroenerģiju un degvielu.

Elektroenerģija nodrošina terminālu un tehnisko dienestu ēku elektroapgādi, kā arī dzesēšanas sistēmu darbību. Elektroenerģiju patērē lidlauka un publiskās zonas āra apgaismojumam, kā arī dažādu iekārtu un transportlīdzekļu darbināšanai. Visu iegādāto elektroenerģiju lidosta "Rīga"

neizlieto savām vajadzībām, bet daļu pārdod teritoriju nomniekiem un lidlauka pakalpojumu sniedzējiem.

Siltumenerģiju lidostai piegādā SIA "Industry Service Partner", kas ražo siltumenerģiju, izmantojot šķeldu un dabasgāzi. Daļu no iepirktais siltumenerģijas lidosta pārdod nomniekiem.

Transportlīdzekļu un iekārtu darbināšanai lidostā "Rīga" izmanto dīzeļdegvielu, benzīnu un elektrību. Degvielu uzpilda gan lidostas "Rīga" degvielas uzpildes punktā, gan arī iegādājas degvielas uzpildes stacijās

ārpus lidostas. Elektroenerģijas daudzums, kas tiek izmantots bagāžas vilcēju uzlādei, netiek atsevišķi izdalīts, bet tiek ieskaitīts kopējā elektroenerģijas patēriņā.

Enerģijas uzskaitē un aprēķins balstīts uz mērījumiem, piegādes dokumentāciju un uzņēmuma iekšējo resursu uzskaiti. Lidosta "Rīga" degvielas patēriņu uzskaita litros par katru kalendāro mēnesi, tādēļ enerģijas patēriņa datu apstrādē mērvienība "litri" ir pārveidota uz "MWh", izmantojot lidostas energopārskatā iekļauto metodoloģiju.

Energoresurss	Mērvienība	2019	2020
Lidostas "Rīga" energoresursu patēriņš			
Elektrība	MWh	13 209,450	12 308,876
Siltumenerģija	MWh	9 136,813	6 866,369
Dīzeļdegviela	MWh	8 018,76	2 544,86
Benzīns	MWh	353,56	205,99
Kopā:	MWh	30 718,58	21 926,095
Nomniekiem nodotais energoresursu apjoms			
Elektroenerģija	MWh	15 919,168	13 777,87
Siltumenerģija	MWh	2 444,927	1 981,632
Kopā:	MWh	18 364,095	15 759,502

Ja iepriekšējos gados energoresursu patēriņš bija tieši atkarīgs no laikapstākļiem, tad 2020. gadā dominēja Covid-19 izraisītā ietekme. Laika posmā, kad bija praktiski apturēti pasažieru pārvadājumi, lidosta ieviesa vērīenīgus taupības pasākumus (apkures atslēgšana, apgaismojuma izslēgšana u. c.), kas rezultējās ar ievērojamiem patēriņa rādītāju samazinājumiem salīdzinājumā ar 2019. gadu. Tā kā normālos lidostas darbības apstākļos tik vērīenīgus taupības pasākumus nav iespējams īstenot, tad 2020. gada rādītāji nav salīdzināmi ar 2019. gada rādītājiem, kā arī nebūs izmantojami kā atskaites punkts, izvērtējot 2021. gada datus.

Energoefektivitāte

302-3

Lai noteiktu energopārvaldības sistēmas darbības efektivitāti un izvirzīto mērķu izpildi, lidosta "Rīga" veic regulāru darbības rādītāju kontroli. Vienu reizi ceturksnī Energo pārvaldības darba grupā skata ceturkšņa patēriņa rādītājus un analizē cēloņus patēriņa novirzēm, kas pārsniedz 15%. Elektroenerģijas izmantošanas efektivitātes noteik-

šanai vērtē elektroenerģijas patēriņu MWh attiecībā pret apkalpoto satiksmes vienību skaitu, savukārt siltumenerģijas energoefektivitātes noteikšanai vērtē siltumenerģijas patēriņu attiecībā pret apkurināmo platību m².

Lidosta nevar novērtēt, kāda daļa no elektroenerģijas tiek saražota no atjaunojamiem energoresursiem, jo visa elektroenerģija tiek iepirkta un piegādātājs šādu informāciju nesniedz, bet, *Airport Carbon Accreditation* programmas ietvaros veicot aprēķinus, lidosta pieņem, ka šī daļa atbilst Latvijas *residual mix*.

Lidosta neapkopo datus, kāds apjoms no siltumenerģijas apjoma tiek saražots no atjaunojamajiem energoresursiem, bet, gan datus, kāds emisiju apjoms rodas no katra kurināmā veida un kādu emisiju procentuālo apjomu tas veido. 2020. gadā procentuālais emisiju apjoms pēc kurināmā veida šķeldai bija 82,48%, savukārt dabasgāzei – 17,52%.

Darbības rādītājs	2018	2019	2020
Elektroenerģija, MWh/SV ⁴⁰	0,0023	0,0021	0,0055
Siltumenerģija, MWh/1 m ²	0,350	0,269	0,238

2020. gadā vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis samazināt lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu zem 0,0024 MWh uz vienu apkalpoto satiksmes vienību, kas vienīgais nav izpildīts, jo Covid-19 ietekmē ievērojami kritās apkalpoto satiksmes vienību skaits.

Ēku siltumenerģijas patēriņa novērtēšanai un siltuma regulēšanai lidosta jau vairākus gadus izmanto speciālu programmu "Energopārvaldības datu monitoringa rīks". 2020. gadā lidostā uzstādīti un analītiskajam rīkam pieslēgti arī elektroenerģijas skaitītāji un ievadīti dati par degvielas patēriņu. Programma ļauj novērtēt patēriņu apjomus un fiksēt novirzes no normas, ja savlaicīgi veic nepieciešamos tehniskos un organizatoriskos pasākumus.

Par enerģijas racionālu izmantošanu un energoefektivitātes pasākumiem notiek informatīvie pasākumi lidostas darbiniekiem.

Enerģijas patēriņa samazināšana 302-4

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 668 "Energoefektivitātes monitoringa un piemērojamā energopārvaldības sistēmas standarta noteikumi" katru gadu līdz 1. novembrim ir gatavots un Būvniecības valsts kontroles biroja iesniegts ikgadējais pārskats par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem. Uz pārskata sagatavošanas mirkli ietaupījumu aprēķins par 2020. gadu vēl nav veikts, jo valstu emisiju faktorus publicē gada 3. ceturksnī.

	2018	2019
Sasniegtais enerģijas ietaupījums, MWh	327 549	25 716

Enerģijas ietaupījuma aprēķināšanai izmantota paredzamā ietaupījuma (*Ex-ante*) metode.

Aviopārvadājumu krituma dēļ netika īstenoti visi ieplānotie energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, tomēr tika pabeigti un ekspluatācijā nodoti vairāki lieli infrastruktūras objekti

(5. perons, heliports, 2. perona paplašinājums), kas nenovēršami paugstinās kopējo elektroenerģijas patēriņu 2021. gadā.

Siltumnīcefekta gāzu emisijas un to intensitāte 305-1, 305-2, 305-4

Lai novērtētu lidostas "Rīga" siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas, lidosta "Rīga" izmanto ACA programmas vadlīnijas, kā arī tās nodrošinātā rīka "ACERT 5.1." versiju. ACA vadlīnijas paredz emisiju aprēķināšanu, piemērojot gan uz lokalizācijas vietu attiecināmos emisiju faktorus, gan uz tirdzniecības pamata aprēķinātos emisiju faktorus. Lidostas SEG emisiju protokolā tiek iekļautas gan lidostas tiešās, gan netiešās emisijas. Par lidostas tiešajām emisijām tiek uzskatītas tās emisijas, kas rodas no lidostas energoresursu pašpatēriņa un ir lidostas tiešā kontrolē. Netiešās emisijas ir tas emisiju apjoms, kas rodas lidostas sniegto pakalpojumu rezultātā, bet pati lidosta nav patērētājs un tai nav tieša kontrole pār emisijām. CO₂ emisijas attiecinā uz relatīvo vērtību – apkalpoto pasažieru

⁴⁰ Viena satiksmes vienība ir līdzvērtīga vienam pasažierim vai 1 t apkalpotās gaisa kravas.

skaitu. Lidosta ir izstrādājusi Oglekļa pārvaldības plānu 2020.–2023. gadam, kurā noteikta oglekļa dioksīda emisiju pārvaldības un kontroles kārtība. Lidosta neapkopu datus par emisiju apjomu atsevišķām tehnikas vienībām vai atsevišķām aktivitātēm, bet rēķina kopējās CO₂ emisijas no energoresursu patēriņa.

Lidostas tiešajām siltumnīcefekta gāzu emisijām tiek apskatītas CO₂,

metāna un N₂O emisijas, bet netiešajām – CO₂. Siltuma enerģijas ražošanā ir apskatītas CO₂ emisijas, bet informācija par uzņēmuma patērētās elektroenerģijas emisijas faktoru aprēķināšanā izmantotajām gāzēm nav pieejama.

Lidosta izmanto absolūto emisijas apjomu, bet tiešajām emisijām – “ACERT” rīkā iebūvētos emisiju faktorus. Par elektroenerģijas emisijas

faktoru pieņem normatīvajos aktos noteikto emisijas faktoru, bet siltuma enerģijas emisijas faktoru aprēķina no siltumenerģijas piegādātāja sniegtās informācijas.

Datus par iepriekšējā gada SEG emisijām aprēķina līdz katra gada 1. novembrim, tādēļ atskaitē nav iekļauti dati par 2020. gadu, jo to aprēķins uz šī ziņojuma sagatavošanas brīdi vēl nav veikts.

Emisiju samazināšanas novērtēšanai bāzes gads noteikts un apstiprināts 2020. gadā, veicot Oglekļa samazināšanas plāna izstrādi 2020.–2023. gadam. Kā bāzes gads izvēlēts 2018. gads, pret kuru tiks mērīts oglekļa dioksīda emisiju samazinājums. 2018. gadā fiksētās emisijas absolūtajās vienībās ir 3522 t CO₂, savukārt relatīvajās vienībās – 0,499 kg CO₂ / 1000pax.

	2016	2017	2018	2019	2020
Emisijas no sava tiešā patēriņa					
CO ₂ emisijas	1500 t	1353 t	1472 t	1403 t	718 t
Biogēnās CO ₂ emisijas metriskajās tonnās CO ₂ ekvivalenta	6	3	30 ⁴¹	25 ^{42,43}	23 ^{41,42}
Emisijas no iepirktais enerģijas saražošanas					
Uz lokalizācijas vietu attiecināmie emisijas faktori	2398 (2006) t	2487 (2047) t	2050 t	2058 t	1540 t
Uz tirdzniecības pamata aprēķinātie emisijas faktori	6322 (5156) t	6795 (5485) t	5510 t	5356 t	—

⁴¹ Emisijas faktors 2,50 kg CO₂ eq/l, kas balstīts uz biodīzeļa emisijas faktoru no <https://www.epa.gov/sites/default/files/2020-04/documents/ghg-emission-factors-hub.pdf> 9,45 kg/galonu (3,785 l) jeb 2,50 kg /l

⁴² Emisijas faktors 2,50 kg CO₂ eq/l, kas balstīts uz biodīzeļa emisijas faktoru no <https://www.epa.gov/sites/default/files/2020-04/documents/ghg-emission-factors-hub.pdf> 9,45 kg/galonu (3,785 l) jeb 2,50 kg /l

⁴³ Emisiju faktors 1,52 kg CO₂ eq/l, kas balstīts uz etanola emisijas faktoru no <https://www.epa.gov/sites/default/files/2020-04/documents/ghg-emission-factors-hub.pdf> 5,75 kg/galonu (3,785 l) jeb 1,52 kg /l

GHG emisiju samazināšana

305-5

Dati par 2020. gada ietaupījumiem tiek aprēķināti līdz 2021. gada 1. novembrim, tādēļ ziņojumā iekļauti dati par emisiju samazinājumu 2019. gadā. 2019. gadā tika realizēts projekts bagāžas iekraušanas telpā, kur tika veikta apgaismojuma nomaiņa uz LED, kas ir samazinājis lidostas tiešās emisijas. Lidostai kā bāzes gads ir noteikts 2018. gads un Oglekļa pārvaldības plānā noteikts emisiju samazināšanas mērķis – 1% pret bāzes gadu. Emisiju aprēķināšanai tiek izmantots emisiju aprēķināšanas rīks *Acert 5.1*.

Projektu realizācijas rezultātā samazināto SEG emisiju apjoms

	2018	2019
Uz lokalizācijas vietu attiecināmie emisijas faktori	36 t	1,1 t
Uz tirdzniecības pamata aprēķinātie emisijas faktori	106 t	3 t

Vides iniciatīvas

Vides informatīvās sienas izveide

2019. gada vasarā lidosta "Rīga" terminālī pirms drošības kontroles veica atkritumu monitoringu, lai noskaidrotu, kāds ir izmesto atkritumu sastāvs pirms drošības kontroles un drošības kontrolē, kā arī otrreizējai pārstrādei nododamo PET atkritumu īpatsvars.

Balstoties uz monitoringa rezultātiem, lidosta nolēma labiekārtot drošības pārbaudes sagatavošanās zonu, lai tā kļūtu vizuāli piesaistoša un sniegtu pasažieriem informāciju gan par pareizu sagatavošanos drošības kontrolei, gan veicot pareizu atkritumu šķirošanu, kā arī ietvertu informāciju par lidostas "Rīga" veiktajiem pasākumiem ilgtspējīgas vides nodrošināšanā.

2020. gadā tika izstrādāts informatīvās sienas makets, un 2021. gada sākumā

tika veikta informatīvās sienas montāža terminālī.

Vides konkurss darbiniekiem

Lidosta lielu uzmanību velta darbinieku izglītošanai vides un energopārvaldības jautājumos, jo izglītots darbinieks ir viena no vides un energopārvaldības sistēmu panākumu atslēgām.

2020. gadā sociālajā vietnē *Facebook* notika vides akcija, kurā uzņēmuma darbinieki piedalījās *geocaching* konkursā, lai iepazītu vides un energopārvaldības objektus lidostas teritorijā.

AKTĪVA PILSONISKĀ IESAISTE

AKTĪVA PILSONISKĀ IESAISTE

Dalība organizācijās

102-13

Lidosta "Rīga" ir biedrs valsts un starptautiskās aviācijas, uzņēmējdarbības un darba devēju organizācijās, kurās atbalsta un iesaistās uzņēmuma interešu pārstāvēniecībā tiktāl, cik tas attiecas uz aviācijas nozares ilgtspējīgas darbības veicināšanu un attīstību.

Lidosta "Rīga" ir šādās nozares un tautsaimniecības attīstības un uzņēmēju interešu pārstāvēniecības organizācijās:

- **ACI EUROPE** – *Airports Council International EUROPE* (Starptautiskā lidostu padome Eiropā);
- **IATA GHC (IGHC)** – *International Air Transport Association, Ground Handling Council* (Starptautiskā Gaisa transporta asociācija/-Virszemes apkalpošanas padome);
- **LAA** – Latvijas Aviācijas asociācija;
- **LDDK** – Latvijas Darba devēju konfederācija;
- **LTRK** – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera;

- **DAIF Latvija** – Latvijas Drošības un aizsardzības industriju federācija;
- **LPVA** – Latvijas Personāla vadības asociācija;
- **Mārupes uzņēmēji** – Biedrība "Mārupes uzņēmēji".

Lidostas "Rīga" pārstāvji darbojas arī uzņēmēju interešu pārstāvēniecības organizāciju sastāvos, tā sniedzot ieguldījumu ne tikai lidostas "Rīga" attīstībā, bet aviācijas nozarē kopumā. 2020. gadā vairāki lidostas "Rīga" pārstāvji darbojās *ACI Facilitation and Customer Service* darba grupā. Dalība šajā grupā sniedz iespēju pieredzes apmaiņai starp lidostām pasažieru apkalpošanas un citos jautājumos, izveidojot labākās prakses piemērus un ieteikumus nozarei kopumā. Grupā izstrādā un regulāri atjauno vadlīnijas pasažieru apkalpošanai, kas apkopo labāko Eiropas lidostu praksi un ieteikumus par infrastruktūru, procesiem, servisu un attieksmi. 2020. gadā darba grupa piedalījās drošas ceļošanas protokola izstrādāšanā Eiropas

Starptautiskā Lidostu padome Eiropā

Starptautiskā Gaisa transporta asociācija/
Virszemes apkalpošanas padome

Latvijas Aviācijas asociācija

Latvijas Drošības un aizsardzības
industriju federācija

LATVIJAS DARBA DEVĒJU KONFEDERĀCIJA
Latvijas Darba devēju konfederācija

Latvijas Personāla vadības asociācija

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības
kamera

Biedrība "Mārupes uzņēmēji"

lidostām un vienotu, digitalizētu testu/vakcinācijas sertifikātu izpētē un rekomendāciju izstrādāšanā.

Tāpat lidosta aktīvi darbojas Eiropas lidostu komunikācijas vadītāju darba grupā (*Airports Communication Group*, ACG) un ACI EUROPE Digitālās komunikācijas forumā (*Digital Communications Forum* (DCF)), kuru mērķis ir apmainīties ar pieredzi un risinājumiem lidostu sabiedrisko attiecību un komunikācijas pilnveidošanā. 2020. gadā Covid-19 pandēmijas ietekmē grupu sanāksmes nenotika un tika pārceltas uz vēlāku termiņu.

Vietējā līmenī lidostas "Rīga" pārstāvji darbojās nozares organizācijas LAA valdē un vietējās pašvaldības – Mārupes – uzņēmēju biedrības valdē, tā sniedzot ieguldījumu ne tikai aviācijas, bet arī uzņēmējdarbības vides pilnveidošanā un attiecību ar vietējo pašvaldību uzlabošanā.

2020. gadā lidosta "Rīga", sadarbojoties ar citiem Latvijas aviācijas uzņēmumiem un Satiksmes ministriju, aktīvi darbojās aviācijas nozares iniciatīvas darba grupā. Darba grupas ietvaros pērn notika un joprojām

notiek priekšlikumu sagatavošana valdībai aviācijas nozares atlabšanai, piemēram, drošas ceļošanas ar gaisa transportu principu izstrāde lidojumu atjaunošanai, lai valdība, lemjot par ierobežojumiem Covid-19 izplatības mazināšanai, attiecībā uz gaisa transportu pieņemtu zinātniski pamatotus un izsvērtus lēmumus.

Vairāk par lidostas "Rīga" pilsonisko iesaisti nozares jautājumos lasīt 46. lpp. sadaļā "Pozitīvā ietekme un ieguldījums ekonomikā un sabiedrībā".

Atbalsts sabiedrībai 103

2019. gadā lidosta "Rīga" veica Mārupes un Babītes iedzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu viņu vērtējumu par lidostas „Rīga” veiktajiem pasākumiem un atrašanās vietu. Aptaujās visbiežāk minētās neērtības, ar kādām nākas saskarties Babītes novada iedzīvotājiem, ir pārāk liels troksnis dažādās diennakts stundās un tas, ka lidmašīnas lido pārāk zemu. Savukārt lielākā daļa Mārupes iedzīvotāju, kuriem lidostas "Rīga" tuvums sagādā neērtības, kā nozīmīgāko faktoru

minējuši pārāk lielu troksni dažādās diennakts stundās.

Lai noteiktu lidostas "Rīga" korporatīvi sociālās atbildības (KSA) prioritātes un taktiskā līmeņa aktivitātes, kā arī lai nodrošinātu sabalansētu un uz ilgtermiņu vērstu organizācijas attīstību, 2016. gadā tika izstrādātas lidostas "Rīga" KSA vadlīnijas. Apzinoties lidostas "Rīga" vietu un lomu Latvijas kopējā attīstībā un atbildības dimensijas, uzņēmums ir definējis šādas KSA un sabiedrības investīciju politikas jomas (atbalsta jomas):

- vietējās kopienas labklājība;
- vides aizsardzība;
- cilvēkresursu attīstība;
- uzņēmējdarbības un tūrisma attīstība Latvijā.

Lidosta "Rīga" sabiedrības atbalsta projektus īsteno kā brīvprātīgo darbu un finansiālo atbalstu, nodrošinot šā procesa caurspīdīgumu.

Lai pieteiktos atbalstam, pretendenti ir jāaizpilda lidostas mājaslapā

esošā veidlapa un tā jānosūta uz pr@riga-airport.com. Visus saņemtos pieteikumus, kas atbilst lidostas sabiedrības investīciju politikā definētajām prioritārajām atbalsta jomām un kritērijiem, reizi pusgadā izvērtē Ilgtspējas komisija.

Informāciju par uzņēmuma sniegto finansiālo atbalstu publicē lidostas "Rīga" mājaslapas sadaļā "[Pārskats par lidostas piešķirtajiem ziedojumiem un dāvinājumiem](#)".

Atbalsta subjekti ir organizācijas un iestādes, kuru darbība vai īstenotie projekti atbilst uzņēmuma sabiedrības investīciju politikā definētajām prioritārajām atbalsta jomām, savukārt netiek atbalstītas reliģiskās organizācijas un ar politiskajiem procesiem saistītas personas un organizācijas, 2020. gadā nav iesniegts neviens projekts.

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 10. punkts paredz, ka valsts kapitālsabiedrības drīkst dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus vai mantu, ja iepriekšējā pārskata gadā uzņēmums ir strādājis ar peļņu. Ņemot vērā

Covid-19 pandēmijas finanšu sekas uz lidostas “Rīga” saimniecisko darbību un nepieciešamību pēc valsts atbalsta, ko uzņēmums pieteica 2020. gadā, saskaņā ar likumu turpmāka ziedošana vai dāvināšana līdz brīdim, kamēr lidosta “Rīga” sāks strādāt ar peļņu un aviācijas nozare atkopsies no krīzes, nav iespējama.

Brīvprātīgais darbs vietējās kopienas atbalstam

RIX 5

Apzinoties savas atbildības dimensijas, uzņēmuma ietekmi un apkaimes iedzīvotāju dzīves kvalitāti, lidosta “Rīga” kā vienu no prioritātēm ir definējusi vietējās kopienas labklājību.

2018. gadā lidosta “Rīga” parakstīja sadarbības memorandu ar Babītes novada pašvaldību un 2019. gadā – ar Mārupes novada pašvaldību.

Sadarbībā ar Babītes un Mārupes novada pašvaldības iestādēm tika noteikti sadarbības virzieni 2020. gadam, atbalstu fokusējot uz šādām mērķgrupām – bērni un jaunieši (arī no daudzbērnu un maznodrošinātām

ģimenēm), novada seniori un personas ar invaliditāti, darba meklētāji un sociāli maznodrošinātās personas, tomēr Covid-19 pandēmijas ietekmē 2020. gadā projekti palika nerealizēti.

Pirmkārt, tā kā lidostas “Rīga” atbalsts izpaužas, ziedojot brīvprātīgo darbu, tad, ņemot vērā epidemioloģiskās drošības nosacījumus, šāda atbalsta forma vairs nebija īstenojama.

Otrkārt, Babītes un Mārupes pašvaldības līdz minimumam samazināja publiskos pasākumus, kurus lidosta “Rīga” iespēju robežās atbalstīja ar 2019. gadā iegādātajiem suvenīriem.

Sadarbība ar izglītības iestādēm

Lidosta “Rīga” sadarbojas ar Latvijas un ārvalstu izglītības iestādēm ne tikai, lai nodrošinātu prakses vietas, mācībspēku stažēšanos un piedalītos izglītības iestāžu karjeras pasākumos (vairāk par to lasīt 124. lpp. sadaļā “Karjeras pasākumi un prakses iespējas”), bet arī sniedz savu ieguldījumu izglītības satura pielāgošanai mūsdienu darba tirgus prasībām un skolā mācīto priekšmetu pielietoju-

mam reālā vidē atbilstoši programmas “Skola 2030” pamatnostādņem.

2020. gada februārī lidosta “Rīga” uzsāka sadarbību ar nodibinājumu “Iespējamā misija” par dalību skolu programmā “Dzīvei gatavs”, parakstot līgumu un sadarbības memorandu un sagatavojot divas mācību stundu tēmas – “Gaisa kuģu virszemes apkalpošanas koordinēšana” un “Bīstamo vielu pārvadāšana”. Mācību stundās lidostas pamatdarbībai aktuālas tēmas tika integrētas ar fizikas mācību saturu vidusskolām. Iecerētās klātienes mācību stundas 2020. gada rudenī tika atceltas, jo ārkārtējās situācijas laikā nebija iespējams to īstenot, un darbs turpinājās pie mācību materiālu adaptēšanas tiešsaistes nodarbībām.

Atrasto mantu nodošana labdarībai

Lidostas pasažieru terminālī atrastās mantas, kam mēneša laikā nav pieteicies īpašnieks, lidosta “Rīga” nodod labdarībai. Kopš 2018. gada par bez uzraudzības atstāto mantu nodošanu ir noslēgts līgums ar nodibinājumu “Ideju partneru fonds”, kas uztur labdarības veikalus “Otrā elpa”.

Daļu no mantām izvieto organizācijas veikalos pārdošanai, un iegūtos līdzekļus ziedo sociāliem labdarības projektiem, bet daļu mantu “Ideju partneru fonds” ziedo sadarbības organizācijām, kuras tās izdala sociāli mazaizsargātām cilvēku grupām pēc nepieciešamības.

Arī citas labdarības organizācijas var pieteikties lidostā atrastu mantu saņemšanai. Atbilstoši lidostas “Rīga” noteikumiem organizācijai jābūt sabiedriskā labuma statusam.

Ziedošana un dāvināšana

Ziedošanas (dāvināšanas) un labdarības principi ir lidostas “Rīga” KSA un sabiedrības investīciju politikas sastāvdaļa. Labdarība var izpausties kā bezatlīdzības palīdzība dažādās sabiedriskajās aktivitātēs atbilstoši Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, par ko noslēdz ziedojuma (dāvinājuma) līgumu.

Atbilstoši Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un pieejamajiem finanšu resursiem visus saņemtos pieteikumus, kas

Daļība organizācijās | Atbalsts sabiedrībai | Brīvprātīgais darbs vietējās kopienas atbalstam

atbilst uzņēmuma definētajām atbalsta jomām, reizi pusgadā izvērtē Ilgtspējas komisija. Par atbalstītajiem projektiem lidosta personīgi informē atbalsta saņēmējus. Ziedojumu (dāvinājumu) piešķiršana vai projekti ir:

- korporatīvās sociālās atbildības un sabiedrības investīciju politikas sastāvdaļa;
- labdarība, kas var izpausties kā bezatlīdzības palīdzība dažādās sabiedriskajās aktivitātēs atbilstoši Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, par ko noslēdz ziedojuma (dāvinājuma) līgumu.

Pārskats par lidostas "Rīga" veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem ir pieejams uzņēmuma mājaslapā.

Ziedojumu stendi

Lidostas "Rīga" pasažieru termināla reģistrācijas sektorā, kā arī B un C sektorā, kas atrodas pasažieru zonā aizdrošības kontroles, atrodas lidostas "Rīga" izgatavotie un uzturētie ziedojumu stendi. Uz tiesībām tajos

izvietot savu ziedojumu kastīti var pretendēt jebkura labdarības organizācija, kuras darbības virzieni atbilst lidostas korporatīvās sociālās atbildības atbalsta jomām. Organizāciju rotācija stendos notiek divas reizes gadā.

2020. gadā tiesības izvietot ziedojumu kastīti lidostas "Rīga" ziedojumu stendos bija vairāk nekā 15 organizācijām. Kopā 2020. gadā saziņotā summa ir 3265,78 EUR.

Pārskats par ziedojumu stendos iegūto līdzekļu izlietojumu ir pieejams lidostas "Rīga" mājaslapā.

GRI INDIKATORU TABULA

Vispārīgo standartu informācija

GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
102, Vispārējo standartu informācija 2016	102-1 Organizācijas nosaukums	1	
	102-2 Aktivitātes, zīmoli, produkti un pakalpojumi	2	
	102-3 Galvenā biroja atrašanās vieta	3	
	102-4 Darbības vietas	4	
	102-5 Īpašumtiesības un juridiskais statuss	5	
	102-6 Apkalpotie tirgi	6	
	102-7 Organizācijas darbības apmērs	7	
	102-8 Informācija par darbiniekiem un citiem darba veicējiem	8	
	102-9 Piegādes ķēde	9	
	102-10 Būtiskas izmaiņas organizācijā un tās piegādes ķēdē	10	
	102-11 Piesardzības princips vai pieeja	11, 135	
	102-12 Ārējās iniciatīvas	12	
	102-13 Dalība organizācijās	13	
Stratēģija			
102-14	Augstākā līmeņa lēmējpersonas ziņojums	14	
Ētika un profesionālā godprātība			
102-15	Vērtības, principi, standarti un rīcības normas	15	
Pārvaldība			
102-16	Pārvaldības struktūra	16	

Vispārīgo standartu informācija

GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
Ieinteresēto pušu iesaiste			
102-40	Ieinteresēto pušu saraksts	48	
102-41	Koplīgumi	101	
102-42	Ieinteresēto pušu noteikšana un atlase	48	
102-43	Pieeja ieinteresēto pušu iesaistei	48	
102-44	Galvenie jautājumi, kas aktualizēti ieinteresēto pušu iesaistē	48	
Ziņošanas prakse			
102-45	Konsolidētajos finanšu pārskatos iekļautās sabiedrības	4	
102-46	Pārskata satura un aspektu noteikšana	50	
102-47	Būtisko aspektu saraksts	50	
102-48	Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas	4	
102-49	Izmaiņas ziņošanas praksē	4	
102-50	Pārskata periods	4	
102-51	Pārskata publicēšanas datums	4	
102-52	Ziņošanas biežums	4	
102-53	Kontaktinformācija jautājumiem par pārskatu	4	
102-54	Atsauce par ziņošanu atbilstoši <i>GRI Standards</i>	4	
102-55	GRI indikatoru tabula	151	
102-56	Ārējais apliecinājums	160	

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
EKONOMISKIE ASPEKTI				
	201 Ekonomiskais sniegums 2016	201-1 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	72	
		201-4 Valsts finansiālais atbalsts	74	a)(ii)
Infrastrukturā attīstība	203 Netiešā ekonomiskā ietekme 2016 103 Vadības pieeja 2016	103 Vadības pieeja	79	
		203-1 Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumu attīstībā	79	
		103 Vadības pieeja	45	
		203-2 Būtiska netiešā ekonomiskā ietekme	45	
Aktīva pilsoniskā iesaiste nozares jautājumos				
Atbildība un ilgtspēja piegādes ķēdē/ konkursos un īrnieku vidū	204 Iepirkumu prakse 2016	204-1 Vietējo piegādātāju proporcija	28	
	205 Pretkorupcija 2016	103 Vadības pieeja	24	
Atklāta un ētiska pārvaldība, atbilstība		205-2 Komunikācija un apmācības par pretkorupcijas politikām un procedūrām	53	
		205-3 Apstiprinātie korupcijas gadījumi un tiem sekojošā rīcība	24	
Kapacitāte un pakalpojumu kvalitāte	Lidostu operatoru sektora papildinājumi (G4)	A01 Apkalpoto pasažieru skaits	71	2.4., 2.5.
		A02 Apkalpoto lidojumu skaits	71	2.1., 2.2.
		A03 Apkalpotās kravas skaits (t)	71	

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
VIDES ASPEKTI	103 Vadības pieeja 2016	103 Vadības pieeja	133	
Energoefektivitāte un ietekme uz klimatu	302 Enerģija 2016	302-1 Enerģijas patēriņš organizācijā	142	
		302-3 Enerģijas intensitāte	142	
		302-4 Enerģijas patēriņa samazināšana	143	
Trokšņa piesārņojums, atkritumi, ietekme uz augsni un bioloģiskā daudzveidība	303 Ūdens 2018	303-1 Ūdens iegūšana	135	
		303-2 Notekūdeņu pārvaldība	136	
		303-5 Ūdens patēriņš	135	
Trokšņa piesārņojums, atkritumi, ietekme uz augsni un bioloģiskā daudzveidība	304 Bioloģiskā daudzveidība 2016	304-2 Būtiska aktivitāšu, produktu un pakalpojumu ietekme uz bioloģisko daudzveidību	139	
Energoefektivitāte un ietekme uz klimatu	305 Emisijas 2016	305-1 Tiešās siltumnīcefekta gāzu emisijas	143	
		305-2 Emisijas no nomniekiem nodotā enerģijas apjoma	143	
		305-4 Siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāte	143	
		305-5 Tiešo siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana	145	

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
Trokšņa piesārņojums, atkritumi, ietekme uz augsni un bioloģiskā daudzveidība	306 Notekūdeņi un atkritumi 2018	306-1 Notekūdeņu nodošana attīrīšanai	136	
		306-2 Atkritumi pēc to tipa un utilizācijas metodes	137	
Atklāta un ētiska pārvaldība, atbilstība	307 Atbilstība vides aizsardzības prasībām 2016	307-1 Neatbilstība vides likumdošanai un regulējumam	54	
Atbildība un ilgtspēja piegādes ķēdē/ konkursos un īrnieku vidū	308 Piegādātāju novērtējums uz vidi 2016	308-2 Negatīva ietekme uz vidi piegādes ķēdē un veiktie pasākumi	28	
Trokšņa piesārņojums, atkritumi, ietekme uz augsni un bioloģiskā daudzveidība	Lidostu operatoru sektora papildinājumi (G4)	A06 Gaisa kuģu un lidlauka seguma pretapledošanas šķidruma izmantošana	138	

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
SOCIĀLIE ASPEKTI				
Darbaspēka pieejamība un darbinieku dažādība	103 Vadības pieeja 2016	103 Vadības pieeja	101	
	401 Nodarbinātība 2016	401-1 Jaunu darbinieku pieņemšana un darbinieku mainība	123	
Taisnīga attieksme pret darbiniekiem, viņu motivācija un iesaiste		401-2 Labumi, kas tiek nodrošināti pilna laika darbiniekiem, kas netiek nodrošināti terminēta laika vai nepilna laika darbiniekiem	120	
Darbinieku drošība un veselība	103 Vadības pieeja 2016 403 Arodveselība un darba drošība 2018	103 Vadības pieeja	105	
		403-1 Darba drošības un veselības vadības sistēma	105	
		403-2 Bīstamo faktoru identificēšana, risku novērtējums un nelaimes gadījumu izmeklēšana	105	
		403-4 Darbinieku dalība, konsultācijas un komunikācija par darba drošības un veselības jautājumiem	107	
		403-5 Darbinieku apmācības darba drošības un veselības jomā	109	
		403-6 Darbinieku veselības veicināšana	111	
		403-7 Nomnieku arodveselības un darba drošības pārkāpumu novēršana un mazināšana	107	
		403-9 Nelaimes gadījumi darba vietā	108	a){v};b){v}
		403-10 Arodslimības	107, 109	

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
Apmācības, prasmes un attīstība	103 Vadības pieeja 2016	103 Vadības pieeja	114	
	404 Apmācība un izglītība 2016	404-1 Vidējais apmācības stundu skaits gadā uz vienu darbinieku	114	a) (i), (ii)
		404-2 Darbinieku prasmju paaugstināšanas un izaugsmes atbalsta programmas	115	
		404-3 Darbinieku proporcija, kuri regulāri saņem izaugsmes un karjeras attīstības novērtējumu	127	
Darbaspēka pieejamība un darbinieku dažādība	405 Dažādība un vienlīdzīgas iespējas 2016	405-1 Pārvaldes institūciju un darbinieku dažādība	101	
Taisnīga attieksme pret darbiniekiem, viņu motivācija un iesaiste	406 Ne-diskriminācija 2016	406-1 Diskriminācijas gadījumu skaits un korektīvās darbības	123	
Cilvēktiesību ievērošana savās darbībās un ekspektācijas attiecībā uz īrniekiem	103 Vadības pieeja 2016	103 Vadības pieeja	98	
	412 Cilvēktiesību novērtējums 2016	412-1 Uzņēmuma darbības, uz kurām attiecas cilvēktiesību jautājumi	98	
Atbildība un ilgtspēja piegādes ķēdē/ konkursos un īrnieku vidū	414 Piegādātāju sociālās ietekmes novērtējums 2016	414-2 Negatīva sociālā ietekme piegādes ķēdē un veiktie pasākumi	28	
Pasažieru un klientu drošība	416 Klientu veselība un drošība 2016	416-2 Neatbilstību gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību	90	

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI standarta nosaukums	GRI indikators	Lpp.	Izņēmumi
Pasažieru un klientu pieredze un apmierinātība	418 Klientu privātums 2016	418-1 Būtiskas sūdzības saistībā ar klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu zaudēšanu	97	
Atklāta un ētiska pārvaldība, atbilstība	419 Sociālekonomiskā atbilstība 2016	419-1 Neatbilstība normatīvajiem aktiem sociālajā un ekonomiskajā jomā	54	
Pasažieru un klientu drošība	Lidostu operatoru sektora papildinājumi (G4)	A09 Sadursmes ar putniem	90	
Darbinieku drošība un veselība		LA6 Nelaiemes gadījumi darba vietā pēc to veida un arodslimības pēc to veida	108, 109	

Lidostas “Rīga” aspekti

Indikators	Nosaukums	Lpp.
RIX 1	Punktualitāte	72
RIX 2	Piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem	92
RIX 3	Vides troksnis	139
RIX 4	Pasažieru un klientu pieredze un apmierinātība	95
RIX 5	Atbalsts sabiedrībai	149

KPMG Baltics AS
Vesetas iela 7,
Rīga, LV-1013
Latvija

Tālrunis +371 67038000
Fakss +371 67038002
kpmg.com/lv

NEATKARĪGU REVIDENTU IEROBEŽOTA APLIECINĀJUMA UZDEVUMA ZIŅOJUMS

VAS “STARPTAUTISKĀ LIDOSTA “RĪGA”” VALDEI

Šis ierobežota apliecinājuma uzdevuma ziņojums ir sagatavots, pamatojoties uz mūsu 2021. gada 15. aprīlī noslēgto līgumu ar VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” (turpmāk Starptautiskā lidosta “Rīga”), un paredzēts iesniegšanai VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” valdei, saistībā ar pievienoto Starptautiskā lidosta “Rīga” ilgtspējas pārskatu par 2020. gadu (turpmāk – Ilgtspējas pārskats), kas ir sagatavots saskaņā ar bezpeļņas organizācijas Global Reporting Initiative (GRI) izdoto GRI ilgtspējības ziņošanas standartu pamata (Core) prasībām (turpmāk – GRI standarti).

Ziņojuma mērķis

Šis ziņojums, iekļaujot secinājumu, ir sagatavots tikai un vienīgi Starptautiskā lidosta “Rīga” valdei, lai palīdzētu tai izpildīt ziņošanas pienākumu par Starptautiskā lidosta “Rīga” ilgtspējas darbībām un aktivitātēm.

Starptautiskā lidosta “Rīga” vadības atbildība

Starptautiskā lidosta “Rīga” vadība ir atbildīga par Ilgtspējas ziņojuma, tai skaitā pārskatā ietvertās informācijas un pieņēmumu, sagatavošanu saskaņā ar GRI standartiem, kā arī Starptautiskā lidosta “Rīga” mērķu izvirzīšanu attiecībā uz ilgtspējīgas attīstības sniegumu un ziņošanu, tai skaitā ieinteresēto pušu un būtisko aspektu identificēšanu un tādu iekšējo politiku un procedūru izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas nodrošina, ka Ilgtspējas pārskatā iekļautā informācija nesatur būtiskas neatbilstības.

Vadība ir atbildīga par krāpniecības novēršanu un identificēšanu, kā arī par to, ka Starptautiskā lidosta “Rīga” ievēro likumdošanas no normatīvo aktu prasības, kas attiecināmas uz Starptautiskā lidosta “Rīga” darbību.

Revidenta atbildība

Mēs esam atbildīgi par ierobežotas pārbaudes secinājumu, kuru, pamatojoties uz mūsu veiktajām pārbaudes procedūrām, mēs izsakām par to, vai mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka Starptautiskā lidosta “Rīga” Ilgtspējas pārskats par 2020. gadu nebūtu sagatavots visos būtiskajos aspektos saskaņā ar GRI Standartiem. Pārbaude tika veikta saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr. 3000 “Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude”. Šis standarts nosaka, ka mums jāplāno un jāveic pārbaudi tā, lai iegūtu ierobežotu pārliecību par to, vai Starptautiskā lidosta “Rīga” sagatavotais Ilgtspējas pārskats kopumā nesatur būtiskas neatbilstības.

Mēs piemērojam 1. Starptautisko kvalitātes kontroles standartu un saskaņā ar tā prasībām uzturam visaptverošu kvalitātes kontroles sistēmu, kas ietver dokumentētas politikas un procedūras saistībā ar ētikas principu, profesionālo standartu un spēkā esošo tiesisko un regulatīvo prasību ievērošanu.

Mēs esam neatkarīgi no Starptautiskā lidosta “Rīga” saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (tostarp Starptautisko neatkarības standartu) (SGĒSP kodekss) prasībām. Mēs esam ievērojuši arī pārējos SGĒSP kodeksā noteiktos profesionālās ētikas principus un objektivitātes prasības.

Veikto procedūru apkopojums

Ierobežota apliecinājuma uzdevums attiecībā uz Ilgtspējas pārskatu ietver interviju veikšanu, galvenokārt ar sabiedrības pārstāvjiem, kuri ir atbildīgi par informācijas, kas ietverta Ilgtspējas pārskatā, sagatavošanu, un atbilstošu analītisko un citu procedūru veikšanu. Mūsu darba uzdevums bija ierobežots un ietvēra šādas procedūras:

- a) Intervijas ar Starptautiskā lidosta “Rīga” pārstāvjiem, lai iegūtu izpratni par Starptautiskā lidosta “Rīga” galveno ieinteresēto pušu viedokļa par tām būtiskiem aspektiem noteikšanas procesu.
- b) Intervijas ar Starptautiskā lidosta “Rīga” pārstāvjiem par Starptautiskā lidosta “Rīga” ilgtspējīgas darbības stratēģijas un politiku īstenošanu būtisko aspektu jomās.
- c) Intervijas ar Starptautiskā lidosta “Rīga” pārstāvjiem, lai izvērtētu, vai Ilgtspējas pārskatā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, pamatota, precīza un pietiekama, kā arī izlases kārtā izvēlētu dokumentu pārbaude, lai gūtu apstiprinājumu vadības pārstāvju sniegtajiem apliecinājumiem.
- d) Ilgtspējas ziņojumā ietverto kvantitatīvo un kvalitatīvo datu salīdzināšana pret Starptautiskā lidosta “Rīga” revidēto finanšu pārskatu par 2020. gadu, vadības un grāmatvedības sistēmu datiem un publiski pieejamo informāciju, lai izvērtētu, vai Ilgtspējas pārskatā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, pamatota, precīza un pietiekama.
- e) Ilgtspējas ziņojumā ietverto GRI standartu indikatoru pilnīguma pārbaude pret GRI standartiem.
- f) Iepazīšanās ar Ilgtspējas ziņojumā ietverto informāciju, lai izvērtētu, vai tā atbilst mūsu izpratnei, pieredzei un zināšanām par Starptautiskā lidosta “Rīga” darbību ilgtspējas jomā.

Mēs neesam veikuši nekādas procedūras attiecībā uz datiem par iepriekšējiem periodiem vai nākotnes plāniem un mērķiem, kuri ietverti Ilgtspējas pārskatā.

Ierobežotas pārliecības uzdevuma ietvaros veikto procedūru veids, izpildes laiks un apjoms ir būtiski mazāks par procedūrām, kas tiktu veiktas pietiekamas pārliecības uzdevuma ietvaros. Attiecīgi pārliecības līmenis, kas iegūts ierobežota apliecinājuma uzdevuma rezultātā ir būtiski zemāks par pārliecības līmeni, kas tiktu iegūts pietiekamas pārliecības uzdevuma ietvaros.

Uzskatām, ka mūsu iegūtie pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši mūsu pārbaudes secinājuma sniegšanai.

Pārbaudes secinājums

Pamatojoties uz mūsu veiktajām pārbaudēm, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” Ilgtspējas pārskats visos būtiskākajos aspektos neatbilstu GRI Standartiem.

KPMG Baltics AS
Licence Nr. 55

Rainers Vilāns
Partneris pp. KPMG Baltics AS
Zvērināts revidents
Sertifikāta Nr. 200
Rīga, Latvija

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

SAĪSINĀJUMI

ABC – automatizētie robežkontroles vārti

ACA – ACI Lidostu oglekļa pārvaldības programma

ACDM – *Airport Collaborative Decision Making*, vienotā lēmumu pieņemšanas sistēma

ACI – Starptautiskā Lidostu padome

ACI ASQ – Starptautiskās Lidostu padomes Lidostu kvalitātes pētījums

AIP – Aeronauriskās informācijas publicēšana

ALTA – Latvijas Tūrisma aģentu asociācija

AODB – *Airport Operation Data Base*, lidojumu vadības sistēma

APBAD – Aviācijas pakalpojumu un biznesa attīstības departaments

ASV – Amerikas Savienotās Valstis

CAA – Civilās aviācijas aģentūra

CDA – *Continuous descent approach* jeb gaisa kuģi, kas ielido, nepārtraukti samazinot augstumu

DPS – Drošības pārvaldības sistēma

EASA – Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra

EEZ – Eiropas Ekonomiskā zona

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

GRI – globālā ziņošanas iniciatīva

IATA – Starptautiskā Gaisa transporta asociācija

ICAO – Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija

ISAF – International Security Assistance Force

KNAB – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

KSA – Korporatīvi sociālā atbildība

LAA – Latvijas Aviācijas asociācija

LDDK – Latvijas Darba devēju konfederācija

LGS – VAS "Latvijas gaisa satiksme"

Likums – Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums

LPS – lidlauka pakalpojumu sniedzējs

LTRK – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

MC – Lidostas "Rīga" Mācību centrs

MRO – gaisa kuģa tehniskā apkope

NVS – Neatkarīgo Valstu Sadraudzība

RIX GH – lidostas "Rīga" Virszemes apkalpošanas departaments

SEG – siltumnīcefektu izraisošās gāzes

SM – Satiksmes ministrija

SPSIL – Sabiedrisko pakalpojumu snie-

dzēju iepirkumu likums

TEN-T – Eiropas Transporta tīkls

TSI – Transporta un sakaru institūts

Lidosta "Rīga" - VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga""

VDAR – Vispārīgā datu aizsardzības regula

VID – Valsts ieņēmumu dienests

VVD – Valsts vides dienests